

VENTSPILS VALSTSPILSĒTAS PAŠVALDĪBAS DOME

Jūras iela 36, Ventspils, LV3601, Latvija, tālr.: 63601100, e-pasts: dome@ventspils.lv, www.ventspils.lv

LĒMUMS

Ventspilī

2023. gada 14.decembrī

Nr.200
(protokols Nr.18; 12.§)

Par Ziemeļkurzemes reģionālā atkritumu
apsaimniekošanas plāna 2023.-2027.gadam apstiprināšanu

Lai nodrošinātu ekonomiski pamatotu atkritumu apsaimniekošanu, kas ietver samērīgu atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras un reģionā radīto atkritumu apsaimniekošanas līdzsvaru, saprātīgus atkritumu pārvadājumu attālumus no atkritumu rašanās vietām līdz sadzīves atkritumu poligoniem, u.c., Ventspils valstspilsētas pašvaldība ar Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā ietilpstošajām pašvaldībām 2022.gada 26.aprīlī noslēgtā Sadarbības līguma ietvaros ir izstrādāts Ziemeļkurzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.-2027.gadam.

Ziemeļkurzemes reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023.-2027.gadam izstrādes mērķis ir saistīts ar Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2021.-2028.gadam, kurš ir apstiprināts ar Ministru kabineta 2021.gada 22.janvāra rīkojumu Nr.45 "Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.-2028.gadam", noteikto mērķu un uzdevumu īstenošanu.

Atbilstoši Ministru kabineta 2023.gada 13.jūnija noteikumiem Nr.301 "Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem", Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģions ietver sešas pašvaldības: Jūrmalas valstspilsētas pašvaldību, Ventspils valstspilsētas pašvaldību, Kuldīgas novada pašvaldību (Alsungas pagasts, Ēdoles pagasts, Gudenieku pagasts, Īvandes pagasts, Kabiles pagasts, Kuldīgas pilsēta, Kurmāles pagasts, Laidu pagasts, Padures pagasts, Pelču pagasts, Rendas pagasts, Rumbas pagasts, Snēpeles pagasts, Turlavas pagasts, Vārmes pagasts), Talsu novada pašvaldību, Tukuma novada pašvaldību un Ventspils novada pašvaldību.

Kopējais iedzīvotāju skaits Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā 2022.gada sākumā bija 196,22 tūkstoši.

Saskaņā ar Atkritumu apsaimniekošanas likumu, līdz 2024.gada 30.jūnijam atkritumu apsaimniekošanas reģionā ietilpstošās pašvaldības izveido atkritumu apsaimniekošanas reģionālos centrus.

Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā plānoti divi atkritumu apsaimniekošanas reģionālie centri:

- a) Atkritumu apsaimniekošanas reģionālais centrs uz sadzīves atkritumu poligona "Janvāri" bāzes;

b) Atkritumu apsaimniekošanas reģionālais centrs uz sadzīves atkritumu poligona “Pentuli” bāzes.

Saskaņā ar Ziemeļkurzemes reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2023.-2027.gadam, Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģiona piedāvātais risinājums ir reģiona līmeņa Atkritumu apsaimniekošanas reģionālo centru uzraudzības/ koordinācijas padomes izveide. Atkritumu apsaimniekošanas reģionālā centra darbību pārrauga pašvaldības, kas ir Atkritumu apsaimniekošanas reģionālā centra dalībnieces un ir tam deleģējušas funkcijas atkritumu apsaimniekošanas jomā. Atkritumu apsaimniekošanas reģionālie centri īsteno pasākumus atkritumu apsaimniekošanas sektorā un apsaimniekošanas pakalpojumu nodrošināšanā atbilstoši deleģējumam.

Ziemeļkurzemes reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023.-2027.gadam izstrādes ietvaros tika nodrošināta sabiedrības, organizāciju, institūciju informēšana un viedokļu uzklauššana atbilstoši normatīvajiem aktiem par sabiedrības līdzdalības kārtību attīstības plānošanā un stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu. Atbilstoši likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr. 157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” prasībām tika sagatavots Ziemeļkurzemes reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023.-2027.gadam vides pārskats.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2021.gada 22.jūnija noteikumu Nr.397 “Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas valsts un reģionālajiem plāniem un atkritumu rašanās novēršanas programmu” 11.punktam Ziemeļkurzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023.-2027.gadam projekts un tā stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata projekts laika periodā no 2023.gada 18.augusta līdz 2023.gada 22.septembrim tika nodots sabiedriskai apspriešanai, pēc kuras, izvērtējot sabiedriskajā apspriešanā saņemtos iedzīvotāju priekšlikumus, Ziemeļkurzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023.-2027.gadam projekts tika precizēts un iesniegts izvērtēšanai Vides pārraudzības valsts birojam.

Pamatojoties uz Atkritumu apsaimniekošanas likumu, Ministru kabineta 2021.gada 22.jūnija noteikumiem Nr.397 “Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas valsts un reģionālajiem plāniem un atkritumu rašanās novēršanas programmu”, Ministru kabineta 2023.gada 13.jūnija noteikumiem Nr.301 “Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem”, Ministru kabineta 2021.gada 22.janvāra rīkojumu Nr.45 “Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.-2028.gadam”, Pašvaldību likuma 4.panta pirmās daļas 1.punktu, Ventspils valstspilsētas pašvaldības 2022.gada 26.aprīlī ar Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā ietilpstošajām pašvaldībām noslēgto Sadarbības līgumu, ņemot vērā Vides pārraudzības valsts biroja 2023.gada 10.novembra atzinumu Nr.4-03/17/2023 “Par Ziemeļkurzemes reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023.-2027.gadam Vides pārskatu”, kā arī Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības sadarbības grupas atkritumu apsaimniekošanas jomā 2023.gada 11.septembra sēdē izteiktos priekšlikumus, Ventspils valstspilsētas pašvaldības Pilsētas attīstības un vides komisijas 2023. gada 9. novembra ieteikumu un Ventspils valstspilsētas pašvaldības Pilsētas attīstības jautājumu komitejas 2023. gada 7. decembra atzinumu,

Ventspils valstspilsētas pašvaldības dome
nolemj:

1. Apstiprināt Ziemeļkurzemes reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2023.-2027.gadam atbilstoši šī lēmuma 1.pielikumam.
2. Apstiprināt Ziemeļkurzemes reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023.-2027.gadam stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskatu atbilstoši šī lēmuma 2.pielikumam.

3. Uzdot Ventspils valstspilsētas pašvaldības iestādes “Ventspils domes administrācija” (turpmāk – Centrālā administrācija) Ekonomikas un iepirkumu nodaļai sadarbībā ar Vides uzraudzības nodaļu 2027.gadā sagatavot Ziemeļkurzemes reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023.-2027.gadam īstenošanas monitoringa ziņojumu.
4. Uzdot Centrālās administrācijas Vispārējai nodaļai šo lēmumu 10 darbdienu laikā pēc tā pieņemšanas nosūtīt Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai.
5. Lēmums stājas spēkā pēc tam, kad Ziemeļkurzemes reģionālās atkritumu apsaimniekošanas plānu 2023.-2027.gadam ir apstiprinājušas visas Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā ietilpstošās pašvaldības.

Domes priekšsēdētājs

J. Vītolinš

A.Galindoms, 63601192
Austris.galindoms@ventspils.lv

1.pielikums

Apstiprināts ar Ventspils valstspilsētas pašvaldības domes 2023.gada 14. decembra lēmumu Nr.200 (protokols Nr.18; 12.§)

Ziemeļkurzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.-2027. gadam

VENTSPILS, 2023

Saturs

Saturs	2
1 Ievads	5
2 Ziemeļkurzemes AAR raksturojums	7
2.1 Reģiona teritorija un iedzīvotāji	7
2.2 Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas raksturojums	9
2.2.1 Esošais pienākumu un atbildības sadalījums atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu nodrošināšanā	9
2.2.2 Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas komersanti reģionā	12
2.3 Apsaimniekotie sadzīves atkritumu apjomi	13
2.4 Poligonos apsaimniekotie atkritumi	15
2.5 Speciālo atkritumu grupu apsaimniekošana	15
2.5.1 Savākto atkritumu apjomu un komersantu raksturojums	15
2.5.2 Speciālo atkritumu grupu un sadzīves atkritumu pārstrāde un reģenerācija	16
2.6 Atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras raksturojums	17
2.6.1 Sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punkti	17
2.6.2 Šķiroto atkritumu savākšanas laukumi	18
2.6.3 Sadzīves atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūra	19
2.6.4 Atkritumu pārkraušanas stacijas	21
2.6.5 Poligonu infrastruktūras raksturojums	21
3 Atkritumu apsaimniekošanas sektora stratēģiskie mērķi	24
3.1 Reģionālā līmenī sasniedzamie mērķi	24
3.2 Sasniedzamie kvalitatīvie rādītāji	25
3.3 Pāreja uz aprites ekonomiku un industriālā simbioze	26
4 Atkritumu ražošanas prognoze un sasniedzamie kvantitatīvie rādītāji	29
4.1 Prognozes sagatavošanā lietotie pieņēmumi	29
4.2 Atkritumu ražošanas prognoze	30
4.3 Pārstrādes mērķu sasniegšana	31
5 Priekšlikumi par plānā ietveramajiem pasākumiem	34
5.1 Rekomendācijas atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošanai	34
5.2 Pašvaldību attīstības plānošanas dokumentos paredzētie pasākumi	37
5.3 Prioritāri īstenojamie pasākumi - kopsavilkums	42
5.3.1 Atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstība	42
5.3.2 Atkritumu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai infrastruktūra	43
5.3.3 AARC - poligonu "Janvāri un "Pentuļi" infrastruktūras attīstība	44

5.3.4	Lokālās atkritumu sagatavošanas reģenerācijai un pārstrādes infrastruktūras attīstība	45
5.3.5	Sabiedrības informēšanas un izglītošana pasākumi.....	45
5.3.6	Informācijas apkopošana un datu bāzu uzturēšana	46
5.3.7	No atkritumiem iegūta kurināmā reģenerācijas iekārtas	47
6	AARC izveide un reģiona zonējums.....	48
6.1	Iespējamie AARC izveides modeļi un darbības zonas	48
6.2	Reģiona dalījums atkritumu apsaimniekošanas zonās	49
6.3	AARC funkcijas	51
6.4	Reģiona pārvaldības modelis	52
7	Plānā paredzēto pasākumu īstenošanas finansēšana.....	54
7.1	Finansējuma avotu vispārējs raksturojums	54
7.2	Apsaimniekošanas izmaksu segšana	54
7.3	Plānotās infrastruktūras uzturēšanas un citu pasākumu īstenošanas izmaksas	56
7.4	Eiropas Savienības fondu finansējums.....	57
7.5	Plānā paredzēto pasākumu investīciju izmaksu novērtējums	58
8	Plānotie pasākumi – kopsavilkums, prioritārais saraksts, īstenošanas laika grafiks.....	63
9	Plānoto pasākumu īstenošanas rezultatīvie rādītāji, atbilstība normatīvajiem aktiem.....	66

Lietotie saīsinājumi

AAK	Atkritumu apsaimniekošanas komersants
AAL	Atkritumu apsaimniekošanas likums
AAP	Atkritumu apsaimniekošanas plāns
AAVP	Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns
AAR	atkritumu apsaimniekošanas reģions
AARC	Atkritumu apsaimniekošanas reģionālais centrs
BA	Bīstamie atkritumi
BBNA	būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi
Bio A	bioloģiskie atkritumi
BNA	bioloģiski noārdāmie atkritumi
DRN	dabas resursu nodoklis
DV	dalītā vākšana
EEIA	elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi
ES	Eiropas Savienība
EUR	eiro
KF	Kohēzijas fonds
milj.	miljoni
MK	Ministru Kabinets
MKN	Ministru Kabineta noteikumi
NAIK	no atkritumiem iegūts kurināmais
NSA	nešķiroti sadzīves atkritumi
NTL	nolietoti transportlīdzekļi
NVO	Nevalstiskā organizācija
OI	otrrreizējās izejvielas
PA	pārtikas atkritumi
PET	polietilēna tereftalāts
PL	pamatlīdzekļi
PV	pašvaldība
RAS	ražotāja paplašinātās atbildības sistēmas
SA	sadzīves atkritumi
SADSP	sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punkts
SAP	sadzīves atkritumu poligons
SEG	siltumnīcu efekta gāzes
ŠASL	šķīroto atkritumu savākšanas laukums
SPRK	Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija
tūkst.	tūkstoši
t	tonna
VKP	videi kaitīgas preces
ZKAAR	Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģions

1 Ievads

Ziemeļkurzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns (turpmāk ZKRAAP) ir izstrādāts ievērojot "Atkritumu apsaimniekošanas likuma"¹ III nodaļa un Ministru kabineta 2021.gada 22.jūnija noteikumi Nr.397 „Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas valsts un reģionālajiem plāniem un atkritumu rašanās novēršanas programmu”² (turpmāk MKN 397), kur noteikts plāna saturs, tā apspriešanas un apstiprināšanas kārtība prasības. Plāna izstrādes mērķis ir “Valsts atkritumu apsaimniekošanas plāna 2021.- 2028. gadam”³ (turpmāk AAVP) noteikto mērķu un uzdevumu īstenošana Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā (turpmāk ZKAAR), t.sk.:

- a) atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstība;
- b) atkritumu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai infrastruktūras attīstība;
- c) atkritumu sagatavošanas reģenerācijai un pārstrādei iekārtu modernizācija;
- d) atkritumu pārstrādes un reģenerācijas infrastruktūras attīstība;
- e) poligona infrastruktūras attīstība;
- f) sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumu īstenošana.

ZKRAAP ietver pasākumu plānu esošo tehnisko un organizatorisko risinājumu pilnveidošanai, kuru mērķis ir veicināt aprites ekonomikas principu īstenošanu reģionā, kā arī uzlabot atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma kvalitāti un pieejamību.

Vispārējie principi ZKRAAP izstrādē:

- a) Plāns tiek izstrādāts ievērojot Latvijas Republikas un Eiropas savienības spēkā esošo normatīvo aktu prasības atkritumu apsaimniekošanas jomā un AAVP paredzētos atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstības virzienus, mērķus, un mērķu sasniegšanai veicamos uzdevumus;
- b) Plāns tiek izstrādāts, ievērojot Ministru kabineta noteikumu projektā “Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem”⁴ noteiktās Ziemeļkurzemes AAR robežas, kas ietver Ventspils un Jūrmalas valstspilsētu, Talsu, Tukuma, Ventspils un daļu Kuldīgas novada teritorijas;
- c) Plāns tiek izstrādāts balstoties uz pašvaldību un atkritumu apsaimniekošanas komersantu aptaujas rezultātā iegūtajiem un jaunākajiem publiskajos reģistros un datubāzēs pieejamiem datiem, kas raksturo reģiona sociāli ekonomiskos apstākļus, apsaimniekotos atkritumu apjomus, pieejamo infrastruktūru u.c. indikatorus;
- d) Ievērojot normatīvo aktu prasības, izstrādājot ZKRAAP tiek nodrošināta sabiedrības, organizāciju un institūciju informēšana un viedokļu uzklaušana, tiek veiktas konsultācijas ar reģiona pašvaldībām, kompetentajām iestādēm un reģionā strādājošajiem atkritumu apsaimniekošanas komersantiem.

¹ Atkritumu apsaimniekošanas likums, Publicēts: [Latvijas Vēstnesis](https://likumi.lv/ta/id/221378-atkritumu-apsaimniekosanas-likums), 183, 17.11.2010. <https://likumi.lv/ta/id/221378-atkritumu-apsaimniekosanas-likums>

² Ministru kabineta noteikumi Nr. 397 (Rīgā 2021. gada 22. jūnijā (prot. Nr. 49 21. §)) Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas valsts un reģionālajiem plāniem un atkritumu rašanās novēršanas valsts programmu <https://likumi.lv/ta/id/324230-noteikumi-par-atkritumu-apsaimniekosanas-valsts-un-regionalajiem-planiem-un-atkritumu-rasanas-noversanas-valsts-programmu>

³ Ministru kabineta rīkojums Nr. 45 (Rīgā 2021. gada 22. janvārī (prot. Nr. 8 20. §)) Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.-2028. gadam <https://likumi.lv/ta/id/320476-par-atkritumu-apsaimniekosanas-valsts-planu-20212028-gadam>

⁴ Ministru kabineta noteikumu projekts “Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem” https://tapportals.mk.gov.lv/attachments/legal_acts/document_versions/c3f74c72-d2a4-457f-aabb-664354583041/download

Plāna saturs saskaņā ar MKN 397 nosacījumiem un pasūtītāja prasībām ir sekojošs:

- a) Atkritumu apsaimniekošanas reģionālā plāna mērķi un pasākumi šo mērķu sasniegšanai.
- b) Esošās atkritumu apsaimniekošanas sistēmas raksturojums atkritumu apsaimniekošanas reģionā:
 - i. analīze par apsaimniekotajiem atkritumu apjomiem, iekļaujot informāciju par radītajiem, savāktajiem, reģenerētajiem un apglabātajiem atkritumiem, to daudzumu un avotiem;
 - ii. izvērtējums par pastāvošajām atkritumu savākšanas sistēmām, t.sk. par atkritumu dalītās savākšanas sistēmām;
 - iii. esošās atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras, t.sk. reģenerācijas vietas un iekārtas un atkritumu apglabāšanas vietas un iekārtas, raksturojums un paredzamais darbības ilgums gados, atspoguļojot kartē pastāvošās atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras izvietojumu un teritoriālo segumu.
- c) Prognoze par atkritumu apsaimniekošanas reģionālajā plānā ietverto atkritumu plūsmu attīstību plāna darbības laikā.
- d) Kvalitatīvie vai kvantitatīvie rādītāji un mērķrādītāji attiecībā uz radīto atkritumu daudzumu, to reģenerāciju, izmantošanu enerģijas reģenerācijai un apglabāto atkritumu daudzuma samazināšanu.
- e) Izvērtējums par atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstību, izdalot pasākumus pa atkritumu veidiem un jaudas apmēriem un nosakot kritērijus infrastruktūras atrašanās vietām, tostarp par:
 - i. papildus nepieciešamo infrastruktūru dalītai atkritumu savākšanai un par pasākumiem tās darbības uzlabošanai,
 - ii. papildus nepieciešamām jaunām atkritumu dalītās savākšanas sistēmām,
 - iii. papildus nepieciešamām jaunām atkritumu reģenerācijas vai apglabāšanas vietām,
 - iv. poligona tālāko darbību, sadarbību reģiona līmenī, un jaunu atkritumu savākšanas shēmu nepieciešamību,
 - v. esošo atkritumu reģenerācijas vai apglabāšanas vietu un iekārtu slēgšanu.
 - vi. Izvērtējums par optimālo reģionālo atkritumu apsaimniekošanas centru skaitu Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā, funkciju sadalījumu un kārtību, kādā tiek pārraudzīta un koordinēta atkritumu apsaimniekošanas centra darbība.
- f) Priekšlikumi Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģiona sadalīšanai atkritumu apsaimniekošanas zonās.
- g) Pasākumi, kas jāveic, lai uzlabotu atkritumu sagatavošanu atkārtotai izmantošanai, pārstrādi, reģenerāciju un apglabāšanu, neradot draudus videi.
- h) Pienākumu un atbildības sadalījuma novērtējums starp iesaistītajām pusēm, kas atbildīgas par atkritumu apsaimniekošanas reģionālā plāna izpildi.
- i) Izvērtējums par atkritumu apsaimniekošanas reģionālajā plānā paredzēto pasākumu īstenošanai pieejamo un papildus nepieciešamo finansējumu un tā avotiem (arī pašvaldību līmenī), tai skaitā izveidotās atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras uzturēšanas izmaksas.
- j) Izvērtējums par atkritumu apsaimniekošanas reģionālā plāna atbilstību normatīvajiem aktiem atkritumu apsaimniekošanas jomā un to, kādā veidā plānā iekļautie pasākumi veicinās normatīvajos aktos noteikto mērķu sasniegšanu.

2 Ziemeļkurzemes AAR raksturojums

2.1 Reģiona teritorija un iedzīvotāji

Atbilstoši Ministru kabineta noteikumu projektam "Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem" ZK AAR ietver 6 pašvaldības: Jūrmalas un Ventspils valstspilsētas, Kuldīgas, Talsu, Tukuma un Ventspils novadus. Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem kopējais iedzīvotāju skaits 2022. gada sākumā bija 196,22 tūkstoši⁵, skat. tabulu (Tabula 2-1). Lielākais iedzīvotāju skaits 50,5 tūkst. jeb 27% no reģiona iedzīvotājiem dzīvo Jūrmalas valstspilsētā, 32,9 tūkst. jeb 17% reģionu iedzīvotāju dzīvo Ventspils valstspilsētā, savukārt pārējās reģiona pilsētas dzīvo 43,3 tūkst. jeb aptuveni 22% no reģiona iedzīvotājiem, reģiona lauku teritorijās dzīvo 68,4 tūkst., jeb aptuveni 35% no reģiona iedzīvotājiem. Reģiona robežas un administratīvi teritoriālā iedalījums karti skatīt attēlu (Attēls 2-1).

Tabula 2-1 Ziemeļkurzemes AAR ietilpstošās pašvaldības

Nr. p. k.	Pašvaldības administratīvā teritorija un tās administratīvais centrs	Pašvaldības administratīvajā teritorijā ietilpstošās teritoriālā iedalījuma vienības	Iedzīvotāju skaits ⁵
1.	Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība		50561
2.	Ventspils valstspilsētas pašvaldība		32955
3.	Kuldīgas novads (Kuldīga)		22946
3.1.		Alsungas pagasts	1298
3.2.		Ēdoles pagasts	765
3.3.		Gudenieku pagasts	500
3.4.		Īvandes pagasts	331
3.5.		Kabiles pagasts	673
3.6.		Kuldīgas pilsēta	9974
3.7.		Kurmāles pagasts	1847
3.8.		Padures pagasts	1031
3.9.		Pelču pagasts	985
3.10.		Rendas pagasts	810
3.11.		Rumbas pagasts	1430
3.12.		Snēpeles pagasts	671
3.13.		Turlavas pagasts	814
3.14.		Vārmes pagasts	894
3.15.		Laidu pagasts	923
4.	Talsu novads (Talsi)		35194
4.1.		Abavas pagasts	1001
4.2.		Ārlavas pagasts	717
4.3.		Balgales pagasts	773
4.4.		Dundagas pagasts	2697
4.5.		Ģibuļu pagasts	2207
4.6.		Īves pagasts	403
4.7.		Kolkas pagasts	746
4.8.		Kūļciema pagasts	320
4.9.		Laidzes pagasts	1634
4.10.		Laucienes pagasts	1481

⁵ Centrālās statistikas pārvaldes oficiālās statistikas datubāze

https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_IR_IRS/IRS051/

Nr. p. k.	Pašvaldības administratīvā teritorija un tās administratīvais centrs	Pašvaldības administratīvajā teritorijā ietilpstošās teritoriālā iedalījuma vienības	Iedzīvotāju skaits⁵
4.11.		Lībagu pagasts	1764
4.12.		Lubes pagasts	397
4.13.		Mērsraga pagasts	1400
4.14.		Rojas pagasts	3340
4.15.		Sabiles pilsēta	1327
4.16.		Stendes pilsēta	1550
4.17.		Strazdes pagasts	326
4.18.		Talsu pilsēta	8712
4.19.		Valdemārpils pilsēta	1129
4.20.		Valdgales pagasts	1139
4.21.		Vandzenes pagasts	1413
4.22.		Virbu pagasts	718
5.	Tukuma novads (Tukums)		43901
5.1.		Cēres pagasts	476
5.2.		Degoles pagasts	598
5.3.		Džūkstes pagasts	1290
5.4.		Engures pagasts	2434
5.5.		Irlavas pagasts	1264
5.6.		Jaunpils pagasts	1818
5.7.		Jaunsātu pagasts	825
5.8.		Kandavas pagasts	1248
5.9.		Kandavas pilsēta	3259
5.10.		Lapmežciema pagasts	2173
5.11.		Lestenes pagasts	526
5.12.		Matkules pagasts	529
5.13.		Pūres pagasts	1322
5.14.		Sēmes pagasts	1114
5.15.		Slampes pagasts	1693
5.16.		Smārdes pagasts	2565
5.17.		Tukuma pilsēta	16528
5.18.		Tumes pagasts	1622
5.19.		Vānes pagasts	731
5.20.		Viesatu pagasts	328
5.21.		Zantes pagasts	489
5.22.		Zemītes pagasts	593
5.23.		Zentenes pagasts	476
6.	Ventspils novads (Ventspils)		10671
6.2.		Ances pagasts	548
6.3.		Jūrkalnes pagasts	374
6.4.		Piltenes pagasts	468
6.5.		Piltenes pilsēta	856
6.6.		Popes pagasts	857
6.7.		Puzes pagasts	738
6.8.		Tārgales pagasts	1631
6.9.		Ugāles pagasts	1836
6.10.		Usmas pagasts	504
6.11.		Užavas pagasts	458

Nr. p. k.	Pašvaldības administratīvā teritorija un tās administratīvais centrs	Pašvaldības administratīvajā teritorijā ietilpstošās teritoriālā iedalījuma vienības	Iedzīvotāju skaits ⁵
6.12.		Vārves pagasts	1515
6.13.		Ziru pagasts	447
6.14.		Zlēku pagasts	439
KOPĀ			196228

Attēls 2-1 Ziemeļkurzemes AAR – administratīvi teritoriālais iedalījums

2.2 Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas raksturojums

2.2.1 Esošais pienākumu un atbildības sadalījums atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu nodrošināšanā

Saskaņā ar Atkritumu apsaimniekošanas likuma prasībām, sadzīves atkritumu apsaimniekošanu un mājāsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu apsaimniekošanu tās administratīvajā teritorijā organizē pašvaldība. Ja reģiona daļā ietvertās pašvaldības nav izveidojušas kopīgu atkritumu apsaimniekošanas zonu, attiecīgi, cik tas attiecas uz sadzīves atkritumu savākšanu, dalīto savākšanu, sadzīvē radīto bīstamo atkritumu apsaimniekošanu organizē katra pašvaldība atsevišķi. Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas dalībnieku tiesības un pienākumi Latvijā precīzi ir definēti “Atkritumu apsaimniekošanas likumā”, kopsavilkums par sistēmas dalībnieku, kas tiešā veidā saistīti ar atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu, pienākumiem un tiesībām ir sekojošs:

- a) sadzīves atkritumu radītāji – piedalās pašvaldības organizētajā sadzīves atkritumu apsaimniekošanā, ievērojot normatīvos aktus par atkritumu apsaimniekošanu (arī pašvaldības izdotos saistošos noteikumus) un noslēdzot līgumu par sadzīves atkritumu savākšanu un pārvadāšanu ar atkritumu apsaimniekotāju, kurš ir noslēdzis attiecīgu līgumu ar pašvaldību, sedz visas izmaksas, kas saistītas ar viņa radīto sadzīves atkritumu, tai skaitā sadzīvē radušos bīstamo atkritumu, apsaimniekošanu. Atkritumu radītājs vai valdītājs var pats veikt radīto vai valdījumā esošo atkritumu reģenerāciju vai apglabāšanu, ja ir saņēmis attiecīgu atļauju A vai B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai atbilstoši normatīvajiem aktiem par piesārņojumu. Īpašniekam vai nomniekam, kura īpašuma teritorijā tiek radīti sadzīves atkritumi, ir pienākums nodrošināt vietu atkritumu konteineram un tā atkritumu apsaimniekotāja transportlīdzekļa piekļuvi sadzīves atkritumu savākšanas punktam, kurš ir noslēdzis līgumu ar pašvaldību par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu.
- b) bīstamo atkritumu vai ražošanas atkritumu sākotnējais radītājs nogādā bīstamos atkritumus vai ražošanas atkritumus speciāli aprīkotās bīstamo atkritumu vai ražošanas atkritumu savākšanas vietās vai slēdz līgumu ar attiecīgu atkritumu apsaimniekotāju par bīstamo atkritumu vai ražošanas atkritumu apsaimniekošanu un sedz bīstamo atkritumu vai ražošanas atkritumu apsaimniekošanas izmaksas. Ražošanas atkritumu radītājs par radīto ražošanas atkritumu apsaimniekošanu var slēgt līgumu ar atkritumu apsaimniekotāju, kuru tas ir izvēlējis un kurš saņēmis atbilstošu atļauju.
- c) atkritumu apsaimniekošanas komersants – uzņēmumi, kas sniedz atkritumu savākšanas un izvešanas pakalpojumu, nodrošina atkritumu dalītās vākšanas pakalpojumu, kā arī reģenerācijas darbības. Atkritumu apsaimniekotāju pienākumos ietilpst līgumu slēgšana ar pašvaldību par tiesībām sniegt atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu tās administratīvajā teritorijā. Visos gadījumos atkritumu apsaimniekotāja pienākumos ietilpst normatīvajos aktos noteikto, pakalpojuma sniegšanai nepieciešamo atļauju un licenču saņemšana. Atkritumu apsaimniekotāji veic apsaimniekoto vai radīto atkritumu daudzuma (apjoma), veida, izcelsmes, savākšanas biežuma un pārvadāšanas uzskaiti, reģenerācijas vai apglabāšanas veidu un vietu uzskaiti hronoloģiskā secībā un uzglabā šo informāciju ne mazāk kā trīs gadus. Pēc pašvaldības pieprasījuma vai atbilstoši līgumam, ko noslēgusi pašvaldība un sadzīves atkritumu apsaimniekotājs, sniedz pašvaldībai informāciju par atkritumu apsaimniekošanu, tās administratīvajā teritorijā. Atkritumu apsaimniekotāji, kuri veic atkritumu savākšanu un pārvadāšanu, nodrošina savāktu un pārvadāto atkritumu nogādāšanu iekārtās, kurās atkritumus reģenerē vai apglabā, kā arī atkritumu sagatavošanu reģenerācijai vai apglabāšanai un kuru operators ir saņēmis attiecīgu atļauju A vai B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai atbilstoši normatīvajiem aktiem par piesārņojumu. Atkritumu apsaimniekotāji, kuri veic atkritumu sagatavošanu atkārtotai izmantošanai, pārstrādi vai reģenerāciju, atgūstot materiālus, nodrošina sadzīves atkritumu, tai skaitā papīra, metāla, plastmasas un stikla atkritumu sagatavošanu atkārtotai izmantošanai, pārstrādi un materiālu reģenerāciju atbilstoši Ministru kabineta noteiktajiem atkritumu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādes un materiālu reģenerācijas mērķiem.
- d) Atkritumu apsaimniekošanas reģionālā centra / atkritumu apglabāšanas poligonu apsaimniekotāji – atkritumu poligona īpašnieks vai apsaimniekotājs pirms atkritumu poligona darbības uzsākšanas saņem vides aizsardzības jomu regulējošos normatīvajos aktos par piesārņojošām darbībām noteiktās atļaujas, apsaimnieko atkritumu poligonu, izgāztuvi, citu atkritumu apglabāšanas vai reģenerācijas iekārtu saskaņā ar atļauju A vai B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai, Atkritumu apsaimniekošanas likumu un citiem vides aizsardzības jomu regulējošiem normatīvajiem aktiem, veic pasākumus un sedz izdevumus, kas saistīti ar atkritumu poligona vai izgāztuves slēgšanu, kā arī atkritumu apglabāšanas vai reģenerācijas iekārtas darbības izbeigšanu. Sadzīves atkritumu poligona īpašnieks vai apsaimniekotājs nodrošina, ka attiecīgajā poligonā sadzīves vai ražošanas atkritumi tiek

sagatavoti apglabāšanai, vai arī to, ka poligonā pieņem apglabāšanai sagatavotus atkritumus, ja attiecīgajā poligonā netiek veikta sadzīves atkritumu sagatavošana apglabāšanai.

- e) Ražotāja paplašinātās atbildības sistēmas komersants (arī dabas resursu nodokļa maksātājs, kurš pats izveidojis un piemēro atkritumu apsaimniekošanas sistēmu), atkritumu apsaimniekošanas sistēmas ietvaros nodrošina attiecīgās plūsmas (izlietotais iepakojums, videi kaitīgās preces, nolietoti transportlīdzekļi, u.c.) atkritumu pārstrādi un reģenerāciju atbilstoši normatīvajiem aktiem par atkritumu reģenerācijas un apglabāšanas veidiem apjomā, kas nav mazāks par normatīvajos aktos noteikto apjomu, un atkritumu pārvadājumu uzskaiti atbilstoši normatīvo aktu prasībām, t.sk. par bīstamo atkritumu uzskaites, identifikācijas, uzglabāšanas, iepakojšanas, marķēšanas un pārvadājumu uzskaites kārtību. Apsaimniekotājs nodrošina mājāsaimniecībā radīto videi kaitīgo preču, izlietotā iepakojuma savākšanu, izmantojot atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūru un citus pasākumus atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Tāpat apsaimniekotājs nodrošina normatīvajos aktos noteikto komunikācijas pasākumu un informācijas pieejamības pasākumu īstenošanu.
- f) Izlietotā iepakojuma depozīta sistēma – sistēmas ietvaros apsaimnieko noteikta veida izlietoto stikla, plastmasas (PET) un metāla (skārdenes) dzērienu iepakojumu. Cik tālu tas attiecas uz atkritumu apsaimniekošanu (radīto iepakojuma atkritumu savākšanu no atkritumu radītājiem un nodošanu tālākai apstrādei) depozīta sistēma ietver savākšanas vietu (pieņemšanas punktu) tīklu, kur atkritumu radītāji var nodot izlietoto dzērienu iepakojumu, savāktā depozīta iepakojuma pārvadāšanas pakalpojumus un turpmāko apsaimniekošanu. Depozīta sistēma darbojas autonomi no pašvaldību organizētās atkritumu apsaimniekošanas sistēmas, proti, gan savākšanas punktu tīkla uzturēšanu, gan savāktu atkritumu pārvadājumus organizē depozīta sistēmas operators – komersants ar kuru Valsts vides dienests ir noslēdzis līgumu par depozīta sistēmas apkalpošanu.

Bez sistēmas dalībniekiem, kas ir tieši iesaistīti atkritumu apsaimniekošanas sektora funkciju izpildē, ir virkne institūciju, kas veic organizatorisko, regulējuma izstrādes un kontroles funkciju. Šajā grupā ietilpstošās institūcijas un to galvenie pienākumi atbilstoši saistošajiem normatīvajiem aktiem ir:

- a) Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija - organizē atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna izstrādi, tai skaitā atkritumu rašanās novēršanas valsts programmu, kā arī koordinē to īstenošanu. Sagatavo normatīvo aktu projektus atkritumu apsaimniekošanas jomā, koordinē un organizē bīstamo atkritumu apsaimniekošanu saskaņā ar šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem, koordinē sadzīves atkritumu poligonu ierīkošanu. Sniedz atzinumus par pašvaldību izstrādātajiem saistošajiem noteikumiem par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu pašvaldību administratīvajā teritorijā.
- b) Valsts kapitālsabiedrība "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" - organizē bezsaimnieka bīstamo atkritumu apsaimniekošanu saskaņā ar Atkritumu apsaimniekošanas likumu un citiem normatīvajiem aktiem, apkopo informāciju par atkritumu apsaimniekošanu, organizē valsts nozīmes bīstamo atkritumu reģenerācijas vai apglabāšanas iekārtu un atkritumu poligonu ierīkošanu un apsaimniekošanu, nodrošina ar atkritumu apsaimniekošanu saistītās informācijas apkopošanu un sniegšanu sabiedrībai, kā arī Eiropas Savienības un starptautiskajām institūcijām.
- c) Valsts vides dienests – vides aizsardzību regulējošajos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā veic vides aizsardzības un dabas resursu izmantošanas valsts kontroli Latvijas teritorijā, kontinentālajā šelfā un Baltijas jūras Latvijas Republikas ekonomiskajā zonā. Kontrolē normatīvajos aktos par dabas resursu ieguvu un izmantošanu, dabas aizsardzību, piesārņojošo vielu emisiju vidē, bīstamo un sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, izlietotā iepakojuma apsaimniekošanu, darbībām ar ķīmiskajām vielām un ķīmiskajiem produktiem noteikto prasību ievērošanu. Vides aizsardzību regulējošajos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izdod un saskaņo atļaujas (licences), tehniskos noteikumus un citus administratīvos aktus dabas resursu izmantošanai un piesārņojošo darbību veikšanai.

- d) Vides pārraudzības valsts birojs - veic paredzēto darbību un plānošanas dokumentu ietekmes uz vidi novērtējumu, realizē likumā "Par piesārņojumu" Vides pārraudzības valsts birojam noteiktos uzdevumus saistībā ar A un B kategorijas integrētajām atļaujām piesārņojošai darbībai, izskata iesniegumus un sūdzības un pieņem lēmumus gadījumos, kad Vides pārraudzības valsts birojam to deleģē ar vides aizsardzību saistītie normatīvie akti.
- e) Pašvaldības – Pašvaldību likuma 5. pantā ir norādīts - pašvaldība savas administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēs var brīvprātīgi īstenot iniciatīvas ikvienā jautājumā, ja tās nav citu institūciju kompetencē un šādu darbību neierobežo citi likumi. Likuma 4. pantā kā pašvaldību autonomā funkcija ir norādīta sadzīves atkritumu apsaimniekošanas organizēšana. Ņemot vērā minēto, pašvaldība organizē visu sadzīves atkritumu, tai skaitā sadzīvē radušos bīstamo atkritumu, apsaimniekošanu savā administratīvajā teritorijā atbilstoši pašvaldības saistošajiem noteikumiem par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, ievērojot atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu un reģionālos plānus. Pieņem lēmumus par jaunu sadzīves atkritumu savākšanas, dalītas vākšanas, šķirošanas, sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijas vai apglabāšanas iekārtu un infrastruktūras objektu, kā arī atkritumu poligonu izvietojumu savā administratīvajā teritorijā atbilstoši atkritumu apsaimniekošanas valsts plānam un reģionālajiem plāniem. Izdod saistošos noteikumus par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu savā administratīvajā teritorijā, nosakot šīs teritorijas dalījumu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas zonās, prasības atkritumu savākšanai, arī minimālajam sadzīves atkritumu savākšanas biežumam, pārvadāšanai, pārkraušanai, šķirošanai un uzglabāšanai, prasības liela izmēra atkritumu, sadzīvē radušos bīstamo atkritumu un mājāsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu apsaimniekošanai, prasības atkritumu dalītās savākšanas organizēšanai, kā arī šo atkritumu savākšanas biežumam, un kārtību, kādā veicami maksājumi par atkritumu apsaimniekošanu. Pieņem lēmumus par jaunu bīstamo atkritumu reģenerācijas vai apglabāšanas iekārtu un atkritumu poligonu izvietojumu savā administratīvajā teritorijā atbilstoši atkritumu apsaimniekošanas valsts plānam un reģionālajiem plāniem. Pašvaldības var ieguldīt līdzekļus atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveidē un uzturēšanā atbilstoši atkritumu apsaimniekošanas valsts plānam un reģionālajiem plāniem. Organizē atkritumu dalītu vākšanu savā administratīvajā teritorijā atbilstoši atkritumu apsaimniekošanas valsts plānam un reģionālajiem plāniem. Pašvaldība publisko iepirkumu vai publisko un privāto partnerību regulējošos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izvēlas atkritumu apsaimniekotāju, kurš veiks sadzīves atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu un uzglabāšanu attiecīgajā sadzīves atkritumu apsaimniekošanas zonā, par piedāvājuma izvēles kritēriju nosakot saimnieciski visizdevīgāko piedāvājumu.
- f) Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija – apstiprina tarifu sabiedriskajam pakalpojumam – sadzīves atkritumu apglabāšanai poligonā, izsniedz licences sabiedriskā pakalpojuma sniegšanai.

2.2.2 Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas komersanti reģionā

Ziemeļkurzemes AAR 2023. gadā kopumā ir 7 atkritumu apsaimniekošanas zonas – piecās pašvaldībās, izņemot Kuldīgas novadu, ir viena zona. Kuldīgas novadā kā atsevišķa zona ir noteikta bijušā Alsungas novada administratīvā teritorija, kas sākot ar 2024. gadu tiks apvienota ar reģiona teritorijā ietilpstošo Kuldīgas novada zonu, tādējādi atkritumu apsaimniekošanas zonas novienādojot ar reģiona pašvaldību administratīvajām teritorijām (Kuldīgas novadā ietilpstošā bijušā Skrundas novada teritorija atrodas Dienvidkurzemes AAR). Sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus sniedz četri komersanti, pakalpojumu sniedzējus un to darbības zonas skat. tabulu (Tabula 2-2), darbības zonu grafisku attēlojumu skat. attēlu (Attēls 2-2).

Tabula 2-2 Atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniedzēji ZKAAR pašvaldībās, 2023. gads

Pašvaldība	Zonas	Operators
Ventspils valstspilsēta	1	PSIA "Ventspils labiekārtošanas kombināts"

Pašvaldība	Zonas	Operators
Ventspils novads	1	PSIA "Ventspils labiekārtošanas kombināts"
Kuldīgas novads	1	SIA "Kuldīgas komunālie pakalpojumi"
Kuldīgas novads	2	PSIA "Ventspils labiekārtošanas kombināts"
Jūrmalas valstspilsēta	1	SIA "Clean R"
Talsu novads	1	SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "Piejūra""
Tukuma novads	1	SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "Piejūra""

Trīs lielākie atkritumu apsaimniekošanas komersanti gadā apsaimnieko no aptuveni 20 – 24 tūkst. tonnu sadzīves atkritumu, mazāki darbības apjomi ir Kuldīgas novada atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam SIA "Kuldīgas komunālie pakalpojumi", kas apsaimnieko nedaudz vairāk par 5 tūkst. tonnu sadzīves atkritumu. Bez atkritumu savākšanas pakalpojuma SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "Piejūra"" un PSIA "Ventspils labiekārtošanas kombināts" apsaimnieko arī reģionālos atkritumu apglabāšanas poligonus "Janvāri" un "Pentuļi".

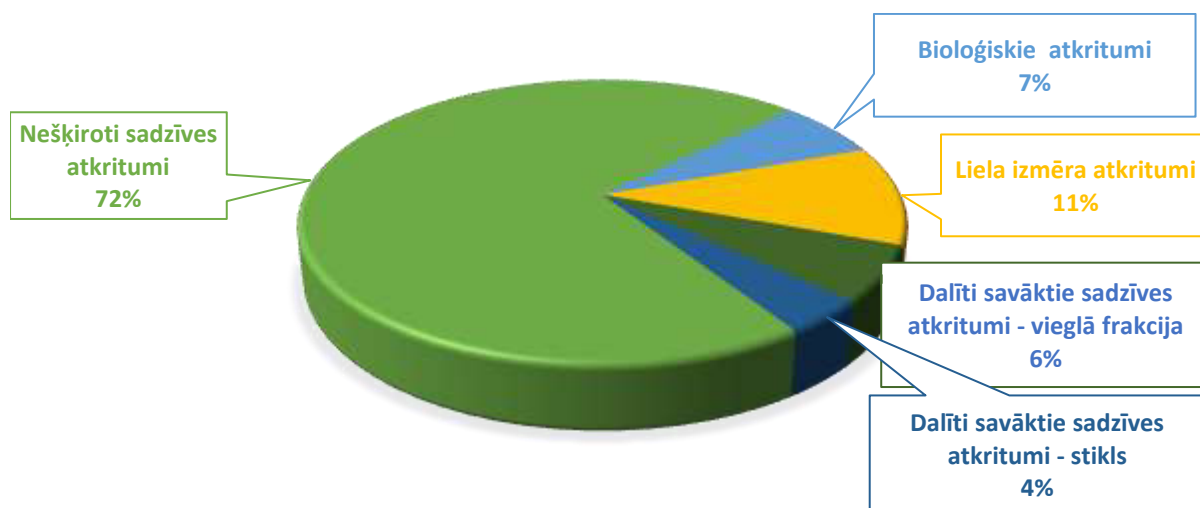

Attēls 2-2 Atkritumu apsaimniekošanas komersantu darbības zonas

2.3 Apsaimniekotie sadzīves atkritumu apjomi

Apkopojot informāciju par apsaimniekotajiem sadzīves atkritumu apjomiem, t.sk. valsts statistikas pārskatā "3A- Atkritumi" pieejamo informāciju un atkritumu apsaimniekošanas komersantu aptaujas datus, novērtētais kopējais ZKAAR 2021. gadā apsaimniekotais sadzīves atkritumu (ietverts arī izlietotais iepakojums) daudzums ir 70,2 tūkst. tonnu, jeb vidēji 0,36 tonnas uz vienu iedzīvotāju gadā. Lielāko īpatsvaru savāktajā apjomā veido nešķiroti sadzīves atkritumi ~72%, skat. attēlu (Attēls 2-2).

Daļīti savāktie sadzīves atkritumi – vieglā frakcija, t.sk. papīrs, kartons, plastmasas, metāls veido 6% no kopējā apjoma, kas kopā ar stiklu veido ~10%. Liela izmēra atkritumu plūsma veido 11% no kopējā apjoma savukārt daļīti savāktos bioloģiski noārdāmo atkritumu plūsma veido ~7% no kopējā sadzīves atkritumu plūsmā.

Attēls 2-2 ZKAAR savākto sadzīves atkritumu raksturojums 2021. gads⁶

Galvenie indikatori, kas raksturo savāktos sadzīves atkritumu apjomus pašvaldību griezumā, ir apkopoti tabulā (Tabula 2-3 Atkritumu apsaimniekošana pašvaldību griezumā, galvenie indikatori, 2021. gads⁶

Aprēķins balstīts uz atkritumu apsaimniekošanas komersantu aptaujas rezultātiem. Kolonna "Sadzīves atkritumi kopā" ietver savāktos nešķirotos sadzīves atkritumu apjomus, dalīti savāktos sadzīves atkritumi (papīrs, kartons, plastmasa, metāls, stikls), bioloģiski noārdāmi atkritumi, liela izmēra atkritumi, sadzīves bīstamie atkritumi, videi kaitīgas preces. Šajos apjomos nav atspoguļoti dati par lielveikalu, vairumtirdzniecības u.c. tamlīdzīgu komersantu radītajiem izlietotā iepakojuma atkritumiem, jo šie atkritumi tiek apsaimniekoti ārpus pašvaldību organizētās atkritumu apsaimniekošanas sistēmas un ne pašvaldību ne valsts institūcijas šādu informāciju nesniedz. Tabulas kolonna "t.sk. dalīti savāktie sadzīves atkritumi t/gadā" ir iekļauti dalīti savāktie, pārstrādei nododamo sadzīves atkritumu: papīrs, kartons, plastmasa, metāls, stikls apjomi.

Tabula 2-3 Atkritumu apsaimniekošana pašvaldību griezumā, galvenie indikatori, 2021. gads⁶

Pašvaldība	Sadzīves atkritumi kopā t/gadā	t.sk. dalīti savāktie sadzīves atkritumi t/gadā	Tonnas uz iedzīvotāju gadā	Nešķiroti	Šķiroti
Ventspils	17 865	1 066	0.54	94%	6%
Ventspils novads	2 208	92	0.21	96%	4%
Kuldīgas novads	5 022	482	0.22	90%	10%
Jūrmala	21 045	2 112	0.42	90%	10%
Talsu novads	11 245	1 453	0.32	87%	13%
Tukuma novads	12 767	1 969	0.29	85%	15%
Kopā/vidēji	70 152	7 174	0.36	90	10%

Apkopotie atkritumu apsaimniekošanas komersantu aptaujas dati liecina, ka Ventspils un Jūrmalas valstspilsētā savāktais atkritumu apjoms uz vienu iedzīvotāju ir divas reizes lielāks kā Ventspils un Kuldīgas novados, vienlaicīgi, dalīti savāktie sadzīves atkritumu īpatsvars ir augstāks Talsu un Tukuma novados.

⁶ Atkritumu apsaimniekošanas komersantu aptaujas rezultāti

2.4 Poligonos apsaimniekotie atkritumi

Saskaņā ar poligonu apsaimniekotāju sniegto informāciju, ZKAAR poligonos 2021. gadā kopā tika savāktas 75,9 tūkst. tonnu atkritumu, 48,8 tūkst. tonnu jeb 64% atkritumu SAP "Janvāri" un 27,1 tūkst. tonnu jeb 36% tik savākts SAP "Pentuli". Jāatzīmē, ka SAP "Janvāri" apjomos ir iekļauti arī poligonam piesaistītajās atkritumu pārkraušanas šķirošanas stacijās apsaimniekotie apjomi, jo šīs stacijas kvalificējās kā poligona infrastruktūras sastāvdaļa. SAP "Janvāri" 44% atkritumu tika pārstrādāti jeb reģenerēti, 22% tika nodoti pārstrādei un reģenerācijai ārpus poligona, 35% no savāktajiem atkritumiem tika apglabāti. SAP "Pentuli" 67% atkritumu tika pārstrādāti un reģenerēti, 22% tika nodoti pārstrādei un reģenerācijai ārpus poligona, 11% no savāktajiem atkritumiem tika apglabāti, skat. tabulu (Tabula 2-4).

Tabula 2-4 poligonos savāktais atkritumu daudzums un to pārstrāde 2021. gadā ⁷

Poligons	Kopā savākts t/gadā	Nodots pārstrādei/ reģenerācijai t/gadā	Pārstrādāts/reģenerēts t/gadā	Apglabāts t/gadā
Janvāri	48 761	10 498	21 237	17 026
Pentuli	27 115	5 891	18 135	3 089
KOPĀ	75 876	16 389	39 372	20 115

Galvenās poligonos veiktās atkritumu reģenerācijas darbības ir nešķirotu sadzīves atkritumu sagatavošana apglabāšanai – pārstrādei un reģenerācijai derīgu atkritumu frakciju atdalīšana no apglabājamo atkritumu plūsmas. Atdalītie pārstrādei vai reģenerācijai derīgiem materiāli tiek nodoti apsaimniekošanai gan citiem atkritumu apsaimniekošanas komersantiem (izvesti no poligona), gan arī pārstrādāti / reģenerēti uz vietas poligonā. Bioloģiskie un bioloģiski noārdāmie atkritumu poligonā "Janvāri" un "Pentuli" tiek pārstrādāti izmantojot kompostēšanas metodes, papildus tam poligonā "Pentuli" bioloģiskie atkritumi tiek pārstrādāti izmantojot anaerobās fermentācijas metodes. Būvniecības atkritumi tiek pāršķiroti atdalot inertus materiālus, kas tiek izmantoti inženiertehniskām vajadzībām poligona infrastruktūras uzturēšanai.

2.5 Speciālo atkritumu grupu apsaimniekošana

2.5.1 Savākto atkritumu apjomu un komersantu raksturojums

Nodaļā balstoties uz valsts statistikas pārskatā 3A-Atkritumi pieejamo informāciju⁸ apkopoti dati par dažādu ražošanas atkritumu plūsmu, videi kaitīgo preču, nolietotu transportlīdzekļu, u.c. plūsmu apsaimniekošanu Ziemeļkurzemes AAR. Apkopojumā iekļauti dati par to komersantu apsaimniekotajiem atkritumu apjomiem, kas nav sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma sniedzēji reģiona pašvaldībām – proti, šajā apkopojumā, lai nedublētu datus ar nodaļā 2.3. sniegto informāciju nav iekļauti SIA "Kuldīgas komunālie pakalpojumi", SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "Piejūra"", SIA "Ventspils labiekārtošanas kombināts", un atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniedzēju SIA "Clean R" datiem apsaimniekoto atkritumu apjomiem.

Kopumā Ziemeļkurzemes AAR atskaites par dažādu atkritumu plūsmu savākšanu no atkritumu radītājiem ir snieguši 19 atkritumu apsaimniekošanas komersanti. Kopējais 2021. gadā savākto atkritumu apjoms ir 138,735 tūkstoši tonnu skat. tabulu (Tabula 2-5).

⁷ Poligonu apsaimniekotāju sniegtā informācija

⁸ <https://videscentrs.lv/gmc.lv/> Valsts statistisko pārskata "3-Atkritumi" publiskā pieeja

Tabula 2-5 Komersantu, kas veic speciālo atkritumu grupu apsaimniekošanu raksturojums⁹

Komersants	Darbības sfēra	Apsaimniekotais atkritumu apjoms t/gadā
SIA "Rīgas ūdens"	Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņas	46 190
SIA "Venta FM"	Ražošanas atkritumi	16 989
SIA "Tolmets Tukums"	Nolietoti transportlīdzekļi	15 114
SIA "Eko Terra"	Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņas	15 096
SIA "Konteineru serviss"	Citi (dažādas atkritumu plūsmas)	6 032
SIA "STALKERS K"	Būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi	5 949
AS "BAO"	Bīstamie atkritumi	5 529
ZS "Dūkuļi"	Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņas	5 256
SIA "Būvfirma INBUV"	Būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi	5 006
SIA "Tukuma metāls LTD"	Nolietoti transportlīdzekļi	4 302
SIA "ERDE VS"	Nolietoti transportlīdzekļi	2 186
SIA "Venta Transports"	Būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi	2 159
SIA "Dzintarjūra"	Bīstamie atkritumi	2 041
SIA "Galangal"	Dalīti vāktie sadzīves atkritumi pārstrādei	1 701
SIA "Retran"	Citi (dažādas atkritumu plūsmas)	1 456
SIA "Fero M"	Nolietoti transportlīdzekļi	1 099
SIA "Liktenis"	Būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi	972
SIA "Skaus"	Būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi	651
SIA "Autogarant"	Nolietoti transportlīdzekļi	196
KOPĀ		138 735

Lielākos darbības apjomus uzrāda SIA "RĪGAS ŪDENS", kas veic notekūdeņu attīrīšanu Jūrmalas valstspilsētas administratīvajā teritorijā, kam seko SIA "Venta FM", kas pārstrādā zivju izcelsmes pārtikas produktu ražošanas un apstrādes atkritumus, pieci uzņēmumi SIA "Tolmets tukums", SIA "Tukuma metāls LTD", SIA "Erde VS", SIA "Fero M", SIA "Autogarant" ir nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas uzņēmumi, kuru apsaimniekotais atkritumu apjoms veido 22,9 tūkst. tonnu gadā. Vel pieci uzņēmumi SIA "Stalkers K", SIA "Būvfirma INBUV", SIA "Venta Transports", SIA "Liktenis", SIA "Skaus" ir snieguši atskaites par būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu savākšanu, kuru atkritumu apjoms veido 14,7 tūkst. tonnu gadā.

2.5.2 Speciālo atkritumu grupu un sadzīves atkritumu pārstrāde un reģenerācija

Informācija par veiktajām sadzīves, speciālo atkritumu grupu un ražošanas atkritumu pārstrādes un reģenerācijas darbībām Ziemeļkurzemes AAR balstīta uz valsts statistikas pārskatā 3A – Atkritumi pieejamo informāciju.

Apkopojumā iekļauti tikai tādi dati, kas raksturo atkritumu galīgo pārstrādi, proti, darbības "Atkritumu šķīrošana" (Kods R12B), "Atkritumu īpašību mainīšana, lai ar tiem veiktu jebkuras darbības, kas apzīmētas ar kodu R1, R2, R3, R4, R5, R6, R7, R8, R9, R10 un R11" (kods R12) vai "Atkritumu uzglabāšana" netiek attiecinātas uz atkritumu galīgo pārstrādi. Apkopojumā arī tiek parādīts kods R10A, kas tika svītrots MK 2019. gada 10. decembra noteikumi Nr. 610 "Grozījumi Ministru kabineta 2011. gada 26. aprīļa noteikumos Nr. 319 "Noteikumi par atkritumu reģenerācijas un apglabāšanas veidiem"". Kopsavilkumu par komersantiem, kas veic atkritumu pārstrādes darbības, darbību klasifikāciju un pārstrādāto atkritumu apjomu raksturojumu skat. tabulā (Tabula 2-6).

⁹ <https://videscentrs.lv/gmc.lv/> Valsts statistisko pārskata "3-Atkritumi" publiskā pieeja

Tabula 2-6 Atkritumu pārstrāde Ziemeļkurzemes AAR, 2021. gads, tonnas¹⁰

Komersants	Atkritumu veids	Pārstrādes / reģenerācijas veids ¹¹	Tonnas gadā
SIA "Talce"	Augsne un akmeņi, kas neatbilst 170503 klasei	R10A	21829,00
SIA "Venta FM"	Citi šīs grupas atkritumi	R12A	16989,23
SIA "STALKERS K"	Būvniecības atkritumi	R12	9913,80
SIA "Eko Terra"	Ūdens attīrīšanas atkritumi	R3A	6567,05
SIA "Bio-Venta"	Pārtikas eļļa un tauki	R1	5521,30
ZS "Dūkuļi"	Sadzīves notekūdeņu attīrīšanas dūņas	R12A	5256,00
SIA "EKO TERRA"	Biogāzes ieguves iekārtu atlikumi pēc biogāzes iegūšanas	R3A	4733,69
AS "BAO"	Melnie metāli	R4	4403,02
SIA "Eco Baltia vide"	Plastmasa un gumija	R3	3926,66
SIA "Eko Terra"	Kurtuvju pelni	R3A	2536,01
SIA "Korkalns"	Dzīvnieku izkārnījumi, urīns un kūtsmēsli (arī ar salmiem), kā arī notekūdeņi	R10	2200,00
SIA "Palleteries"	Zāģskaidas, koksnes atgriezumī, sabojāta koksne un koksnes daļiņas, kuras neatbilst 030104 klasei	R1	2100,00
SIA "Retran"	Kurtuvju pelni	R10	1456,00
AS "Ventbunkers"	Eļļains ūdens no eļļas un ūdens atdalīšanas iekārtām	R5	562,30
AS "BAO"	No nederīgām iekārtām izņemti bīstamie komponenti	R5	555,62
SIA "Tolmets Kurzeme"	Nolietoti transportlīdzekļi	R12C	551,21
AS "Ventbunkers"	Citu navigācijas kuģu tilpņu naftas produkti	R5	530,60
SIA "Metko"	Nolietoti transportlīdzekļi	R12C	485,98
SIA "Eko Terra"	Bioloģiski noārdāmi atkritumi	R3A	465,04
AS "BAO"	Stikls	R5	276,75
Citi			11665,54
Kopā			92611,00

2.6 Atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras raksturojums

2.6.1 Sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punkti

Saskaņā ar atkritumu apsaimniekošanas komersantu sniegto informāciju ZKAAR pašvaldībās sadzīves atkritumu dalītā vākšana tiek organizēta izmantojot divu konteineru sistēmu – viens konteiners kurā kopā tiek uzkrāta dalīti savākto sadzīves atkritumu vieglā frakcija (papīrs, kartons, plastmasa, metāls) un atsevišķs konteiners stiklam. Kopā reģiona teritorijā izvietoti 732 publiski pieejamie sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punkti (turpmāk SADSP), attiecīgi var aprēķināt, ka reģionā vidēji ir viens

¹⁰ <https://videscentrs.lv/gmc.lv/> Valsts statistisko pārskata "3-Atkritumi" publiskā pieeja

¹¹ Ministru kabineta noteikumi Nr.319 (Rīgā 2011.gada 26.aprīlī (prot. Nr.27 18.§)) "Noteikumi par atkritumu reģenerācijas un apglabāšanas veidiem" <https://likumi.lv/ta/id/229378-noteikumi-par-atkritumu-regeneracijas-un-apglabasanas-veidiem>

dalītās vākšanas punkts uz katrēm ~ 268 iedzīvotājiem. Sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punktu pieejamība pašvaldību griezumā 2022. gadā ir raksturota tabulā (Tabula 2-7).

Tabula 2-7 SADSP skaits un izvietojums ZKAAR teritorijā¹²

Pašvaldība	SADSP skaits kopā	Iedz. skaits uz vienu SADSP
Ventspils	96	345
Ventspils novads	28	383
Kuldīgas novads	65	341
Jūrmala	149	338
Talsu novads	170	209
Tukuma novads	224	197
KOPĀ	732	

Kopumā vērtējot SADSP infrastruktūras pieejamību, tā ir vairākkārt augstākā nekā valstī iepriekš¹³ noteiktās minimālās prasības (vismaz viens punkts uz 700 iedzīvotājiem valstspilsētās, uz 550 iedzīvotājiem novadu pilsētās un uz 450 iedzīvotājiem novadu pagastos). Plāna izstrādes brīdī atsevišķs regulējums, kas noteiktu minimālo dalītās vākšanas infrastruktūras pieejamības līmeni valstī nav noteikts, attiecīgi, plānojot dalītās vākšanas sistēmas attīstību izvietojamo konteineru skaitu un izvietojuma vietas nosaka balstoties uz pašvaldību un atkritumu apsaimniekošanas komersantu veikto situācijas izvērtējumu. Jāatzīmē, ka papildus publiski pieejamajiem punktiem atkritumu apsaimniekošanas komersanti arvien plašāk sāk īstenot praksi, kad atsevišķi dalītās vākšanas konteineri tiek nodoti individuālai lietošanai klientiem.

2.6.2 Šķiroto atkritumu savākšanas laukumi

Dalīti savākto sadzīves atkritumu, speciālo atkritumu grupu, t.sk. videi kaitīgu preču atkritumu savākšanai reģiona teritorijā ir izvietoti 10 normatīvo aktu prasībām¹⁴ atbilstoši šķiroto atkritumu savākšanas laukumi (turpmāk ŠASL). Laukumos pieņemamo atkritumu veidi un laukumu izvietojums reģiona teritorijā ir raksturots tabulā (Tabula 2-8).

Tabula 2-8 ŠASL raksturojums un izvietojums ZKAAR teritorijā¹²

Operators	Adrese	Papīrs/ kartons	Plastmasa	Stikls	Metāls	Koksne	Tekstils	Liela izmēra atkritumi	Būvniecības atkritumi	Zaļie dārzeņi un parku atkritumi	Videi kaitīgas preces	Riepas	Stikla atkritumi	Metāla iepakojums
SIA "Atkritumu apsaimniekošana sabiedrība "Piejūra""	Jūrmala, Ventspils šoseja 61	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
SIA "Clean R"	Jūrmala, Ventspils šoseja 61	+	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	+

¹² Atkritumu apsaimniekošanas komersantu sniegtā informācija

¹³ Ministru kabineta noteikumi Nr. 328 (Rīgā 2017. gada 13. jūnijā (prot. Nr. 30 33. §)) "Kritēriji un kārtība, kādā novērtē atkritumu dalītās savākšanas pakalpojuma pieejamību iedzīvotājiem" (Zaudējuši spēku 11.04.2023.)

¹⁴ Ministru kabineta noteikumi Nr. 788 (Rīgā 2016. gada 13. decembrī (prot. Nr. 68 28. §)) "Noteikumi par atkritumu savākšanas un šķirošanas vietām" <https://likumi.lv/ta/id/287396-noteikumi-par-atkritumu-savaksanas-un-skirosanas-vietam>

Operators	Adrese	Papīrs/ kartons	Plastmasa	Stikls	Metāls	Koksne	Tekstils	Lielā izmēra atkritumi	Būvniecības atkritumi	Zaļie dārzeņi un parku atkritumi	Videi kaitīgas preces	Riepas	Stikla atkritumi	Metāla iepakojums
SIA "Atkritumu apsaimniekošana sabiedrība "Piejūra""	Talsu nov. poligons "Janvāri"	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
SIA "Atkritumu apsaimniekošana sabiedrība "Piejūra""	Talsu nov. Roja, "Šķirošanas-pārkraušanas stacija"	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
SIA "Atkritumu apsaimniekošana sabiedrība "Piejūra""	Tukuma nov. Tukums, Dienvidu iela 1, Tukums	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+
SIA "Atkritumu apsaimniekošana sabiedrība "Piejūra""	Tukuma nov. Kandava, Daigones iela 20	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
SIA "Kuldīgas komunālie pakalpojumi"	Kuldīgas nov., Kuldīga, Dārzniecības iela 9	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
PSIA "Ventpils labiekārtošanas kombināts"	Ventpils, Jēkaba iela 47	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
SIA "Ventpils labiekārtošanas kombināts"	Ventpils, Siguldas iela 8a	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
PSIA "Ventpils labiekārtošanas kombināts"	Ventpils nov. poligons "Pentulji"	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Visos laukumos ir nodrošināta normatīvajos aktos noteikto atkritumu plūsmu pieņemšana, divos ŠASL netiek nodrošināta būvniecības atkritumu pieņemšana. Raugoties no pakalpojuma pieejamības viedokļa un ŠASL izvietojums minimālā līmenī ir nodrošināts, tomēr plānojot sistēmas attīstību ir rekomendējama laukumu skaita palielināšana.

2.6.3 Sadržes atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūra

Saskaņā ar veiktā novērtējuma rezultātiem, ZKAAR šobrīd ārpus sadzīves atkritumu poligonu teritorijas tiek ekspluatētas piecas manuālās šķirošanas iekārtas, kas paredzētas sadzīves atkritumu sagatavošanai pārstrādei un reģenerācijai, t.sk. dalīti savākto sadzīves atkritumu, kas derīgi pārstrādei pāršķirošanai, sagatavošanai transportēšanai uz pārstrādes iekārtām un nešķirotu sadzīves atkritumu mehāniskai šķirošanai – sagatavošanai apglabāšanai.

Apkopojums par ārpus poligoniem izvietotajam sadzīves atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai iekārtām sniegts sekojošajā tabulā (Tabula 2-9)

Tabula 2-9 Sadzīves atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai iekārtu raksturojums ZKAAR, 2022. gads¹⁵

[illegible]

¹⁵ Atkritumu apsaimniekošanas komersantu sniegtā informācija

Operators	Adrese	Apraksts	Jauda
		pārvadei starp tehnoloģiskā procesa posmiem, ķīpu prese.	
PSIA "Ventspils labiekārtošanas kombināts"	Ventspils, Saules iela 124	Manuālā šķirošanas iekārta: tehnoloģiskais risinājums ietver sākotnēju dalīti savākto sadzīves atkritumu manuālo šķirošana un nederīgo piemaisījumu atšķirošana. Sagatavotais materiāls tiek sapresēts ķīpās prese. Iekārtas aprīkojumā ietilpst transportiera lentas šķirojamā materiāla pārvadei starp tehnoloģiskā procesa posmiem, ķīpu prese.	<650 t/gadā

2.6.4 Atkritumu pārkraušanas stacijas

Ziemeļkurzemes AAR ir izvietotas 4 atkritumu pārkraušanas stacijas, kuru ekspluatācijas mērķis ir samazināt specializētā atkritumu savākšanas transporta noslodzi atkritumu pārvadājumos uz sagatavošanu reģenerācijai, pārstrādei vai apglabāšanai reģionālajā poligonā. Visas pārkraušanas stacijas ir izvietotas bijušā Piejūras AAR teritorijā, t.sk.:

- Jūrmalas valstspilsētā, Ventspils šosejā 61
- Talsu novada Rojā,
- Tukuma novadā, Tukumā, Dienvidu ielā 1;
- Tukuma novadā, Kandavā, Daigones ielā 20.

Pārkraušanas stacijas apsaimnieko SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "Piejūra"", pārkraušanas stacijas tiek klasificētas kā poligona "Janvāri" infrastruktūras sastāvdaļa, attiecīgi, izmaksas, kas saistītas ar pārkraušanas staciju ekspluatāciju ir ietvertas SPRK apstiprinātajā sadzīves atkritumu apglabāšanas tarifā.

Atkritumu pārkraušanai no specializētā savākšanas transporta tiek izmantots vienkāršs risinājums – visās stacijās ir izbūvētas rampas zem kurām ir izvietoti lielizmēra hooklift sistēmas konteineri, specializētais savākšanas transportlīdzeklis uzbrauc uz rampas un izber savāktos atkritumus (galvenokārt nešķiroti sadzīves atkritumi) tieši lielizmēra konteinerā. Papildus presēšanas iekārtas, papresējošie konteineri vai līdzīgas iekārtas netiek izmantotas, jo maksimālā pieļaujamā kravnesība tiek sasniegta bez papildu presēšanas. Pēc konteineru piepildīšanas tie ar hooklift sistēmas kravas transportlīdzekļiem tiek izvesti uz poligonu "Janvāri".

2.6.5 Poligonu infrastruktūras raksturojums

ZKAAR sadzīves atkritumu poligonos "Janvāri" un "Pentuļi" izvietotā atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūra ir raksturota tabulās, skat. (Tabula 2-10; Tabula 2-11). Kopumā vērtējot poligonu infrastruktūra ir samērā labi attīstīta un atbilst apsaimniekoto atkritumu apjomam, tomēr jāatzīmē, ka pilnveidojot atkritumu apsaimniekošanas sistēmu un ņemot vērā aktuālās normatīvo aktu prasības šobrīd un plāna pārskata periodā, ir nepieciešama turpmāka poligonu attīstība. Sadzīves atkritumu poligonu infrastruktūras galvenie elementi ir:

- Iekārtas nešķirotu sadzīves atkritumu plūsmas sagatavošanai apglabāšanai – pārstrādei un reģenerācijai derīgu atkritumu plūsmu atdalīšanai;
- Dalīti savākto un mehāniski atšķiroto sadzīves atkritumu šķirošanas iekārtas atkritumu sagatavošanai nodošanai pārstrādei;
- Atkritumu pārstrādes iekārtas – bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšana vai anaerobā apstrāde;
- Atkritumu apglabāšanas krātuve pārstrādei un reģenerācijai nederīgo atkritumu apglabāšanai.

Tabula 2-10 Poligona "Janvāri" infrastruktūras raksturojums¹⁶

Infrastruktūras veids	Tehnoloģijas apraksts	Ekspluatācijas uzsākšanas gads, jauda
Iekārtas nešķirotu sadzīves atkritumu plūsmas sagatavošanai apglabāšanai	Mehāniskās šķirošanas iekārtas - Iekārtu tehnoloģija ir paredzēta nešķirotu sadzīves atkritumu plūsmas apstrādei – smalcināšanai, mehāniskai šķirošanai pa frakcijām balstoties uz atkritumu plūsmā esošu materiālu fiziskajām (izmērs, blīvums) īpašībām. Iekārtas nodrošina mehānisku melno metālu atdalīšanu. Iekārtas savietotas ar esošo manuālās šķirošanas līniju. Apstrādes rezultātā, no nešķiroto sadzīves atkritumu plūsmas tiek atdalīta bioloģiski noārdāmo atkritumu plūsma un pārstrādei nododamo atkritumu plūsma.	2015. gads, jauda <30 000 t/gadā
Dalīti savākto un mehāniski atšķiroto sadzīves atkritumu šķirošanas iekārtas	Ietver sākotnēju mehānisku pirmapstrādi – melno metālu atdalīšanu ar magnetu un smalko piemaisījumu atsijāšanu ar kaskādes tipa sietu, kam seko dalīti savākto sadzīves atkritumu manuāla šķirošana un nederīgo piemaisījumu atšķirošana. Sagatavotais materiāls tiek sapresēts ķīpās ķīpu presē. Iekārtas aprīkojumā ietilpst transportiera lentas šķirojamā materiāla pārvadei starp tehnoloģiskā procesa posmiem, šķirošanas kabīne, kaskādes tipa siets, melno metālu atdalītājs, ķīpu prese.	2009. gads, jauda <9 000 t/gadā
Atkritumu pārstrādes iekārtas	Poligona teritorijā ir izvietots kompostēšanas laukums bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādei ar kompostēšanas metodi. BNA kompostēšanām tiek veikta statiskās kaudzēs veicot periodisku kompostējamā materiāla pārkraušanu ar traktortehniku, atsevišķs komposta stirpu apvērsejs nav pieejams. Kompostēšanas laukuma platība 5.0 tūkstoši m ² , asfaltbetona segums ar lietus ūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmu.	2009. gads, jauda <6 000 t/gadā
Atkritumu apglabāšanas krātuve un saistītā infrastruktūra	Atkritumu apglabāšanas vajadzībām poligonā ir izbūvēta atkritumu apglabāšanas krātuve 3,7 ha platībā. Krātuve ir aprīkota ar infiltrāta savākšanas un attīrīšanas iekārtām, gāzes savākšanas sistēmu un utilizācijas iekārtu (lāpa, sadedzināšana bez enerģijas atgūšanas).	2009. gads, orientējošais atlikušais ekspluatācijas laiks ~2 gadi

Tabula 2-11 Poligona "Pentuli" infrastruktūras raksturojums¹⁷

Infrastruktūras veids	Tehnoloģijas apraksts	Ekspluatācijas uzsākšanas gads, jauda
Iekārtas nešķirotu sadzīves atkritumu plūsmas sagatavošanai apglabāšanai	Iekārta darbojas pēc preses principa, kur sadzīves atkritumus pakļaujot ļoti augstam mehāniskam spiedienam, organiskās frakcijas reaģē kā šķidrums un tiek izspiests caur urbumiem triecienplātnē, bet cietās un šķiedru frakcijas paliek kompresijas kamerā. Tādējādi tiek realizēta atkritumu šķirošanas pirmā fāze, kurā tiek atdalīta organiskā frakcija sašķidrinātā veidā, kas tālāk novadāma tālākai apstrādei – fermentēšanai. Cietā frakcija, kas pēc pirmapstrādes satur ievērojamu īpatnējo organisku materiālu, tālāk tiek pakļauta mehāniskai šķirošanai, kuras gala produkti ir organisku materiālu un minerālvielu un metālu frakcijas.	2013. gads, jauda <20 000 t/gadā
Dalīti savākto un mehāniski atšķiroto	Šķirošanas iekārta sastāv no priekšapstrādes bloka, sijāšanas bloka, metāla un krāsaino metālu atdalīšanas blokiem, vieglās frakcijas atdalīšanas bloka un konveijera ar platformu mehāniskai materiāla	2018. gads, jauda <12 000 t/gadā

¹⁶ Poligona "Janvāri" pārstāvja sniegtā informācija

¹⁷ Poligona "Pentuli" pārstāvja sniegtā informācija

Infrastruktūras veids	Tehnoloģijas apraksts	Ekspluatācijas uzsākšanas gads, jauda
sadzīves atkritumu šķirošanas iekārtas	Šķirošanai. Iekārta nodrošina arī NAIK smalcināšanu un sagatavošanu nodošanai reģenerācijai. Iekārta galvenokārt tiek izmantota no nešķirotu sadzīves atkritumu plūsmas atdalītās atkritumu sausās frakcijas apstrādei.	
Atkritumu pārstrādes iekārtas	Poligona teritorijā ir izvietotas anaerobās fermentācijas iekārtas un kompostēšanas laukums anaerobās fermentācijas galaprodukta stabilizēšanai ar kompostēšanas metodi. BNA pārstrāde tiek veikta nešķirotu sadzīves atkritumu apstrādes rezultātā iegūto BNA šķidro frakciju novirzot fermentācijai bioreaktorā, kur anaerobos apstākļos notiek organiskās frakcijas noārdīšanās un biogāzes ražošana. Pēc anaerobās fāzes beigām pārstrādes galaprodukts tiek stabilizēts kompostēšanas laukumā (platība 1700m ²). Saražotā biogāze tiek savākta un novadīta reģenerācijai apkures katlā, kas nodrošina pārstrādes procesam nepieciešamo siltumenerģiju.	2013. gads, jauda <20 000 t/gadā
Atkritumu apglabāšanas krātuve un saistītā infrastruktūra	Atkritumu apglabāšanas vajadzībām poligonā ir izbūvēta atkritumu apglabāšanas krātuve 4,48 ha platībā. Krātuve ir aprīkota ar infiltrāta savākšanas un uzkrāšanas rezervuāriem, infiltrāts tiek izvests attīrīšanai uz Ventpils pilsētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtām. Gāzes savākšanas sistēmu atkritumu krātuvē nav izbūvēta, jo biogāzes savākšana un utilizācija tiek veikta BNA pārstrādes iekārtās.	2004. gads, orientējošais atlikušais ekspluatācijas laiks <10 gadi

3 Atkritumu apsaimniekošanas sektora stratēģiskie mērķi

Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas mērķi ir noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/98/EK (2008. gada 19. novembris) par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu¹⁸ jeb "Atkritumu ietvardirektīvā". Direktīvā ir noteikta atkritumu apsaimniekošanas darbību hierarhija, kas prioritārā secībā ir sekojoša:

- a) atkritumu rašanās novēršana;
- b) atkritumu sagatavošana atkārtotai izmantošanai;
- c) atkritumu pārstrāde;
- d) atkritumu cita tipa reģenerācija, piemēram, enerģijas reģenerācija; un
- e) atkritumu apglabāšana.

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2021. – 2028. gadam noteiktie stratēģiskie virsmērķi, kas sasniedzami atkritumu apsaimniekošanas sektorā ir sekojoši¹⁹:

1. Mērķis (M1) Novērst atkritumu rašanos un nodrošināt kopējā radīto atkritumu daudzuma ievērojamu samazināšanu, izmantojot maksimāli visas labākās pieejamās atkritumu rašanās novēršanas iespējas un labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, palielinot resursu izmantošanas efektivitāti un veicinot ilgtspējīgākas patērētāju uzvedības modeļa attīstību;
2. Mērķis (M2) Nodrošināt atkritumu kā resursu racionālu izmantošanu, balstoties uz aprites ekonomikas pamatprincipiem un veicinot, ka resursi pēc iespējas tiek atgriezti atpakaļ ekonomiskajā aprītē tautsaimniecībai noderīgā veidā;
3. Mērķis (M3) Nodrošināt, ka radītie atkritumi nav bīstami vai arī tie rada nelielu risku videi un cilvēku veselībai, veicinot attiecīgu produktu politiku, bīstamo un videi kaitīgo vielu ierobežojumus un pilnveidojot patērētāju informētību;
4. Mērķis (M4) Nodrošināt apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu un atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā.

3.1 Reģionālā līmenī sasniedzamie mērķi

Papildus atkritumu apsaimniekošanas sektorā noteiktajiem stratēģiskajiem mērķiem un normatīvajos aktos noteiktajiem sasniedzamajiem rādītājiem ZKAAR tiek noteikt sekojoši mērķi un principi, kas ievērojami plāna īstenošanā, t.sk. pasākumi, kas vērsti uz atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma kvalitātes un pieejamības uzlabošanu:

RM 1 – atkritumu apsaimniekošana tiek veikta ievērojot aprites ekonomikas principus, plānojot un īstenojot atkritumu apsaimniekošanas sektora pasākumus, tiek ievērota atkritumu apsaimniekošanas darbību hierarhija;

RM 2 - atkritumu radītāji ir nodrošināti ar kvalitatīvu, savlaicīgi sniegtu, vides aizsardzības prasībām atbilstošu atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu, tiek nodrošināta pilna spektra pakalpojumu sniegšana – no atkritumu savākšanas un transportēšanas līdz reģenerācijas / pārstrādes darbību īstenošanai vai šo darbību organizēšanai;

¹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/98/EK (2008. gada 19. novembris) par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A32008L0098>

¹⁹ Ministru kabineta rīkojums Nr. 45 (Rīgā 2021. gada 22. janvārī (prot. Nr. 8 20. §)) Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.-2028. gadam <https://likumi.lv/ta/id/320476-par-atkritumu-apsaimniekosanas-valsts-planu-20212028-gadam>

RM 3 - atkritumu apsaimniekošanas sektora darbību reģionālā līmenī, kā arī sadarbību ar blakus esošajiem atkritumu apsaimniekošanas reģioniem centralizēti koordinē un kontrolē reģionālais atkritumu apsaimniekošanas centrs (turpmāk AARC). AARC uzņemas atbildību par atkritumu apsaimniekošanas sektorā noteikto mērķus sasniegšanu reģiona līmenī, šo saistību izpildei AARC tiek nodrošināts ar nepieciešamajiem resursiem, t.sk. reģiona līmenī saistošu lēmumu pieņemšanas tiesībām;

RM 4 - īstenojot reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu, tiek sniegts maksimāls ieguldījums Eiropas Savienības noteikto mērķu attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbības efektivitāti un kvalitāti sasniegšanā, tiek īstenoti valsts, reģionālā un vietējā līmeņa plānošanas dokumentos paredzētie pasākumi attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanu;

RM 5 - tiek veicināta atkritumu radītāju un citu iesaistīto pušu vides apziņas paaugstināšana un izpratnes veidošana par atkritumu apsaimniekošanas radīto ietekmi uz vidi un šīs ietekmes samazināšanas iespējām;

RM 6 - atkritumu apsaimniekošanas sektorā iesaistītie pakalpojuma sniedzēji strādā izmantojot ilgtspējīgus risinājumus un labākās pieejamās tehnoloģijas visos atkritumu apsaimniekošanas posmos;

RM 7 – tiek nodrošināta informācijas apkopošana, uzskaitē un aprīte starp iesaistītajām pusēm, t.sk. uzraugošajām un kontrolējošajām institūcijām.

3.2 Sasniedzamie kvalitatīvie rādītāji

Noteiktie sasniedzamie kvantitatīvie un kvalitatīvie rādītāji atkritumos esošu pārstrādei derīgu materiālu pārstrādes apjomiem un dalītajai vākšanai, speciālo atkritumu grupu apsaimniekošanai, kā arī ierobežojumi attiecībā uz atkritumu apglabāšanu ir sekojoši:

- a) nodrošināt, ka līdz 2023. gada 31. decembrim bioloģiskie atkritumi ir vai nu atdalīti un pārstrādāti rašanās vietā, vai savākti dalīti un nav sajaukti ar citiem atkritumu veidiem²⁰;
- b) līdz 2025. gadam atkārtotai izmantošanai sagatavoto un pārstrādāto sadzīves atkritumu apjomu palielināt vismaz līdz 55 % pēc masas²¹;
- c) līdz 2030. gadam atkārtotai izmantošanai sagatavoto un pārstrādāto sadzīves atkritumu apjomu palielināt vismaz līdz 60 % pēc masas¹¹;
- d) līdz 2035. gadam atkārtotai izmantošanai sagatavoto un pārstrādāto sadzīves atkritumu apjomu palielināt vismaz līdz 65 % pēc masas¹¹;
- e) izveidot dalītas savākšanas sistēmas vismaz papīram, metālam, plastmasai un stiklam un līdz 2023. gada 1. janvārim – tekstilmateriāliem¹¹
- f) no 2020. gada, vismaz 70 % pēc svara nebīstamo būvgružu un ēku nojaukšanas atkritumi, sagatavoti atkārtotai izmantošanai, pārstrādei un citai materiāla reģenerācijai, tostarp aizbēršanai¹¹;

²⁰ Ministru kabineta noteikumi Nr. 712 (Rīgā 2021. gada 26. oktobrī (prot. Nr. 72 23. §)) "Atkritumu dalītas savākšanas, sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādes un materiālu reģenerācijas noteikumi" <https://likumi.lv/ta/id/327220-atkritumu-dalitas-savaksanas-sagatavosanas-atkartotai-izmantosanaiparstrades-un-materialu-regeneracijas-noteikumi>

²¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 30. maija Direktīva 2018/851/ES, ar ko groza Direktīvu 2008/98 par atkritumiem <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A32018L0851>

- g) līdz 2025.gada 1. janvārim izveidota dalītas savākšanas sistēma sadzīves bīstamajiem atkritumiem¹¹;
- h) nodrošināt, ka līdz 2035. gadam poligonos apglabāto sadzīves atkritumu īpatsvars ir samazinājies līdz 10 % no kopējā radīto sadzīves atkritumu daudzuma (pēc svara) vai ir vēl mazāks²².
- i) Nodrošina, ka ne vēlāk kā līdz 2025. gada 31. decembrim pārstrādā mazākais 65 svara % no visa izlietotā iepakojuma, mērķrādītāji atsevišķām materiālu plūsmām²³:
 - i. plastmasa - 50 %;
 - ii. koksne – 25%;
 - iii. melnie metāli - 70 %;
 - iv. alumīnijs - 50 %;
 - v. stikls - 70 %;
 - vi. papīrs un kartons - 75 %;
- j) Nodrošina, ka ne vēlāk kā līdz 2030. gada 31. decembrim pārstrādā mazākais 70 svara % no visa izlietotā iepakojuma, mērķrādītāji atsevišķām materiālu plūsmām¹³:
 - i. plastmasa - 55%;
 - ii. koksne – 30%;
 - iii. melnie metāli - 80 %;
 - iv. alumīnijs - 60 %;
 - v. stikls - 75 %;
 - vi. papīrs un kartons - 85 %.
- k) Nodrošina ka no 2021.gada 14.augusta ir palielināts EEIA atkritumu savākšanas apjoms līdz 65 % no to EEI vidējā svara, kuras ir laistas Latvijas tirgū trīs iepriekšējos gados²⁴.

3.3 Pāreja uz aprites ekonomiku un industriālā simbioze

Rīcības plānā pārejai uz aprites ekonomiku 2020.–2027. gadam ir noteikti šādi galvenie rīcības virzieni un pasākumi aprites ekonomikas ieviešanai (turpmāk – Rīcības plāns) ²⁵ :

- 1) Pāreja no atkritumu apsaimniekošanas uz resursu apsaimniekošanu;
- 2) Resursu produktivitātes uzlabošana visās tautsaimniecības nozarēs, veicinot pētniecības un inovācijas attīstību;
- 3) Priekšnoteikumu veidošana preču otrreizējai izmantošanai;
- 4) Pārejas no preču pirkšanas uz pakalpojumiem veicināšana;
- 5) Materiālu, procesu un atkritumu pārvaldības uzlabošana prioritārajās nozarēs;
- 6) Pašvaldību lomas stiprināšana aprites ekonomikas principu ieviešanā;
- 7) Sabiedrības iesaiste, informēšana un izglītošana. ²⁶

²² Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 30. maija Direktīva 2018/850/ES, ar ko groza Direktīvu 1999/31/EK par atkritumu poligoniem <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=celex:32018L0850>

²³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 30. maija Direktīva 2018/852/ES, ar ko groza Direktīvu 94/62/EK par iepakojumu un izlietoto iepakojumu <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A32018L0852>

²⁴ Padomes 2012. gada 4.jūlija Direktīva 2012/19/ES par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32012L0019&from=LV>

²⁵ ²⁶ Ministru kabineta 2020. gada 4. septembra rīkojums Nr. 489 "Par Rīcības plānu pārejai uz aprites ekonomiku 2020.–2027. gadam". <https://likumi.lv/ta/id/317168>

Kā primārie pasākumi Rīcības plānā, kas vērsti uz atkritumu apsaimniekošanu ir noteikti sekojoši pasākumi:

- a) Atkritumu un materiālu plūsmas uzskaites uzlabošana komersantu, pašvaldību un valsts līmenī, statistikas izmantošana informētas politikas veidošanā;
- b) Tekstila atkritumu apjoma samazināšana, uzskaites izveide un otrreizējās izmantošanas un aprites veicināšana;
- c) Mēbeļu atkritumu apjoma samazināšana, uzskaites izveide un otrreizējās izmantošanas un aprites veicināšana.

Sekundārie pasākumi, kas uz sadzīves atkritumu apsaimniekošanas tiešajām funkcijām ir attiecināmi pastarpināti:

- a) Pārtikas uzskaites sistēmas izveide un attīstība organizāciju/komersantu, pašvaldību un nacionālajā līmenī;
- b) Otrreizējo materiālu tirgus attīstība;
- c) Atbalsts labošanas sektora attīstībai.

Industriālā simbioze (turpmāk - IS) ir rūpniecības uzņēmuma blakusproduktu pārdošana vai nodošana tālāk citiem ražošanas uzņēmumiem, lai tie tiktu tālāk izmantoti par izejmateriālu citu produktu ražošanā vai enerģijas atgūšanā.²⁷

IS var raksturot kā sadarbību starp vairākām dažādām, bieži vien ģeogrāfiski tuvu novietotām biznesa vienībām, t.i., uzņēmumiem un rūpnīcām, kas atrodas cieši kopā klasteros vai industriālajos parkos un apmainās ar resursiem (piemēram, materiāliem, enerģiju, ūdeni un blakusproduktiem), kurus var izmantot kā produktu vai izejvielu aizstājējus, kas citādi tiktu ievesti no citurienes vai tālāk izmantošanas iespēju trūkuma dēļ apstrādāti kā atkritumi. Resursu koplietošana starp rūpniecības objektiem samazina piesārņojumu un novirza atkritumus no poligoniem.

Galvenie industriālās simbiozes izaicinājumi ir saistīti ar:

- a) izpratnes trūkumu par IS nozīmi mūsdienu ekonomikā un aprites ekonomikas pilnveidē.
- b) simbiozes koordinators trūkums, kas veicina zināšanu un informācijas apmaiņu starp uzņēmumiem par to ražošanas procesu blakusproduktiem un to tālāk izmantošanas iespējām un ekonomiskajiem labumiem;
- c) informācijas trūkums par iespējamajiem ieguvumiem.²⁸

Izpratne par IS tirgus potenciālu var būt ļoti vērtīga, lai motivētu politikas veidotājus meklēt veidus, kā atbalstīt tās attīstību, un uzņēmumiem sīkāk izpētīt iespējas, ko tā var sniegt. Šobrīd lielai daļai Latvijas uzņēmumu nav pieredzes un zināšanu par resursu otrreizējo izmantošanu.

IS ir darbošanās kopā, lai radītu finanšu resursu ekonomiju un patēriņa samazināšanu, kā arī maksimāli palielinātu produkcijas daudzumu, ko var iegūt no rīcībā esošajiem resursiem. Simbiozei ir daudz ekonomisku un vides ieguvumu. Pirmkārt, sniedz iespējas esošajiem uzņēmumiem - gan privātajiem, gan valsts - palielināt savu rentabilitāti un konkurētspēju, samazinot resursu izmaksas. Otrkārt, sniedz būtisku labumu videi, samazinot pieprasījumu pēc sākotnējiem izejmateriāliem un samazinot radīto atkritumu apjomu, vienlaikus rodot arī jaunas uzņēmējdarbības iespējas un darbavietas no atlikumiem

²⁷ Ministru kabineta 2020. gada 4. septembra rīkojums Nr. 489 "Par Rīcības plānu pārejai uz aprites ekonomiku 2020.–2027. gadam"

²⁸ CLEANTECH, Industriālās simbiozes platforma. Ietvara dokuments. 2022.g. – 3. lpp.

un blakusproduktiem. Tas ne tikai pozitīvi ietekmē nozares ieņēmumus, bet arī paver iespējas uz pilsētu un reģionu pāreju uz ilgtspējīgāku un videi draudzīgāku rūpniecības praksi.

MK 2020. gada 4. septembra rīkojumā Nr. 489 "Par Rīcības plānu pārejai uz aprites ekonomiku 2020.–2027. gadam" viens no pasākumiem ir industriālās simbiozes veicināšana, īpaši reģionālajā līmenī, kura rezultāta tiks ieviests reģionālās simbiozes modelis.

Kā viens no simbiozes ieviešanas veidiem reģionā būs projekta "Bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes rūpnīcas poligonā "Janvāri" īstenošana. Rūpnīcā plānots pārstrādāt bioloģiski noārdāmos atkritumus, kas atšķiroti no sadzīves atkritumiem, gan arī dalīti vāktiem pārtikas atkritumiem. Pārstrādes procesā tiks iegūts komposts, kā arī tiks iegūta biogāze, ko paredzēts izmantot siltumenerģijas un elektroenerģijas ražošanai. Tāpat īstenojot projektu "No atkritumiem iegūt kurināmā reģenerācijas iekārtu izbūve Ventpils pilsētā" tiks nodrošināta iespēja pārstrādei nederīgus atkritumus izmantot kā energoresursu siltumenerģijas un elektroenerģijas ražošanai. Gan saražotā siltumenerģija, gan elektroenerģija tiks nodota patērētājiem Ventpils pilsētā. Reģenerācijas rezultātā radušos izdedžus, atbilstoši Eiropas valstīs īstenotajai praksei, iespējams izmantot kā izejvielu būvniecībā un būvmateriālu ražošanā, pēc iekārtas darbības uzsākšanas rekomendējams izskatīt šāda risinājuma ieviešanas iespējas arī Ziemeļkurzemes AAR.

4 Atkritumu ražošanas prognoze un sasniedzamie kvantitatīvie rādītāji

4.1 Prognozes sagatavošanā lietotie pieņēmumi

Atkritumu ražošanas prognoze Ziemeļkurzemes AAR laika periodam no 2023.-2027. gadam sagatavota balstoties SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "Piejūra"", SIA "Ventspils labiekārtošanas kombināts", SIA "Kuldīgas komunālie pakalpojumi" un atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniedzēju SIA "Clean R" datiem par faktiskajiem apsaimniekoto atkritumu apjomiem 2021., 2022. gadā un pieņēmumiem par atkritumu ražošanas apjomu attīstības tendencēm plāna pārskata periodā, t.sk. Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā ietvertu novērtējumu. Prognozes sagatavošanā un plānotajās atkritumu apsaimniekošanas darbībās tiek pieņemts, ka radītais atkritumu apjoms ir vienlīdzīgs ar savāktu atkritumu apjomu – t.i. tiek pieņemts, ka visi radītie sadzīves atkritumi tiek savākti un nogādāti sadzīves atkritumu poligonos vai atkritumu pārstrādes reģenerācijas vietās. Prognozē ir ietvertas visas uz sadzīves atkritumiem attiecināmās atkritumu plūsmas, t.sk. nešķiroti sadzīves atkritumi, dalīti savāktie sadzīves atkritumu veidi, liela izmēra atkritumi, bioloģiski noārdāmi atkritumi, izlietotais iepakojums, t.sk. iepakojums, kas tiek apsaimniekots depozīta sistēmas ietvaros.

Vispārējā pieeja atkritumu ražošanas prognožu sagatavošanā balstās uz pieņēmumu, ka ekonomiskā attīstība un labklājības līmeņa paaugstināšanās veicina radīto atkritumu apjomu pieaugumu, kā arī summāri radītais atkritumu apjoms ir atkarīgs no demogrāfijas tendencēm.

Attiecībā uz reģiona demogrāfiskajiem rādītājiem "Jūrmalas attīstība stratēģija 2010.-2030. gadam"²⁹ iekļautā demogrāfiskā prognoze prognozē, ka iedzīvotāju skaits pieaugs vidēji par 2.65% gadā, savukārt Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības"³⁰ prognozētā demogrāfisko rādītāju dinamika, kas laika periodā līdz 2030. gadam neparedz iedzīvotāju skaita izmaiņas, t.i. tiek pieņemts, ka iedzīvotāju skaits saglabāsies pašreizējā līmenī. "Talsu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022. - 2040. gadam"³¹, "Tukuma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.-2042. gadam"³², "Kuldīgas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.–2046. gadam"³³ demogrāfiskās attīstības tendences stratēģiskās plānošanas dokumentos prognozē negatīvu iedzīvotāja skaita dinamiku.

Ja tiek izpildīti pašvaldību plānotie demogrāfiskie pasākumi un iedzīvotāju skaits reģionā pārskata periodā palielināsies par 1,29%, savukārt SIA "Jāņa sēta" iekļautā demogrāfiskā prognoze pārskata periodā ir ar negatīvu iedzīvotāja skaita dinamiku iedzīvotāju skaits reģionā pārskata periodā samazināsies par 4,2%.

Lai aprēķinātu iedzīvotāju skaita izmaiņas Ziemeļkurzemes AAR tika rēķināts vidējais iedzīvotāju skaits starp pašvaldību stratēģiskās plānošanas dokumentos un SIA "Jāņa sēta" prognozēto iedzīvotāju skaitu.

Kopumā var secināt, ka iedzīvotāju skaits reģionā samazināsies par 1.43%, kas nav būtisks faktors, kas varētu atstāt ietekmi uz radītajiem atkritumu apjomiem reģionā, tādā apjomā, kas liek korigēt atkritumu apsaimniekošanas sistēmas jaudas un izmantotos risinājumus.

²⁹ "Jūrmalas attīstība stratēģija 2010.-2030. gadam, 1. redakcija", 1. pielikums

³⁰ "Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības Kopīgā ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam gala redakcija, Ventspils, 2022"

³¹ "Talsu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022. - 2040. gadam", 2022. gads

³² "Tukuma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.-2042. gadam", Tukums, 2022

³³ "Kuldīgas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.–2046. gadam", Kuldīga 2021. gads (1. redakcija)

Aprēķinu rezultātus par iedzīvotāju skaita izmaiņām Ziemeļkurzemes AAR plāna pārskata periodā skat. tabulu (

Tabula 4-1).

Tabula 4-1 Iedzīvotāju skaita izmaiņas Ziemeļkurzemes AAR 2022.-2027. gads

Pašvaldība	2023	2024	2025	2026	2027
Ventspils	32 794	32 533	32 276	32 023	31 775
Ventspils nov.	10 593	10 515	10 439	10 364	10 290
Kuldīgas nov.	22 648	22 353	22 063	21 777	21 494
Jūrmala	51 294	52 045	52 815	53 603	54 411
Talsu novads	34 751	34 313	33 882	33 457	33 038
Tukuma novads	43 455	43 015	42 580	42 150	41 725
Kopā	195 534	194 775	194 055	193 374	192 732

Vērtējot iespējamās radīto sadzīves atkritumu apjomu izmaiņu tendences Latvijā balstoties pēdējo gadu datiem³⁴ jāsecina, ka radīto sadzīves atkritumu apjoms ir svārstīgs, nav vērojamas ne stabilas pieauguma, ne samazinājuma tendences skat. tabulu (Tabula 4-2).

Tabula 4-2 Radītā sadzīves atkritumu apjoma izmaiņas Latvijā 2017.-2021. gads³³

Indikators	2017	2018	2019	2020	2021
Iedzīvotāju skaits gada sākumā	1 950 116	1 934 379	1 919 968	1 907 675	1 893 223
Radītais sadzīves atkritumu apjoms tonnas	850 677	785 074	840 942	908 961	869 285
t./iedz./gadā	0,44	0,41	0,44	0,48	0,46

Kopumā, no gada uz gadu ir vērojamas svārstības vidēji 4-5% robežās. 2020. un 2021. gada datu interpretācijā nenoteiktību ievieš arī COVID -19 pandēmijas ietekme, savukārt vērtējot 2022. gada un turpmākās attīstības tendences jāņem vērā kara Ukrainā izraisītā ietekme uz globālo ekonomiku, mājsaimniecību labklājību un attiecīgi radīto sadzīves atkritumu apjomu.

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2021-2028. gadam³⁵ sadzīves atkritumu ražošanas prognozē ir paredzēta pastāvīga pieauguma tendence – vidēji 2% gadā. Neskatoties uz šā brīža notikumiem pasaulē, LR Finanšu ministrijas sagatavotās makroekonomiskās prognozes³⁶ Latvijai laika posmam līdz 2025. gadam paredz pozitīvu IKP dinamiku visā periodā.

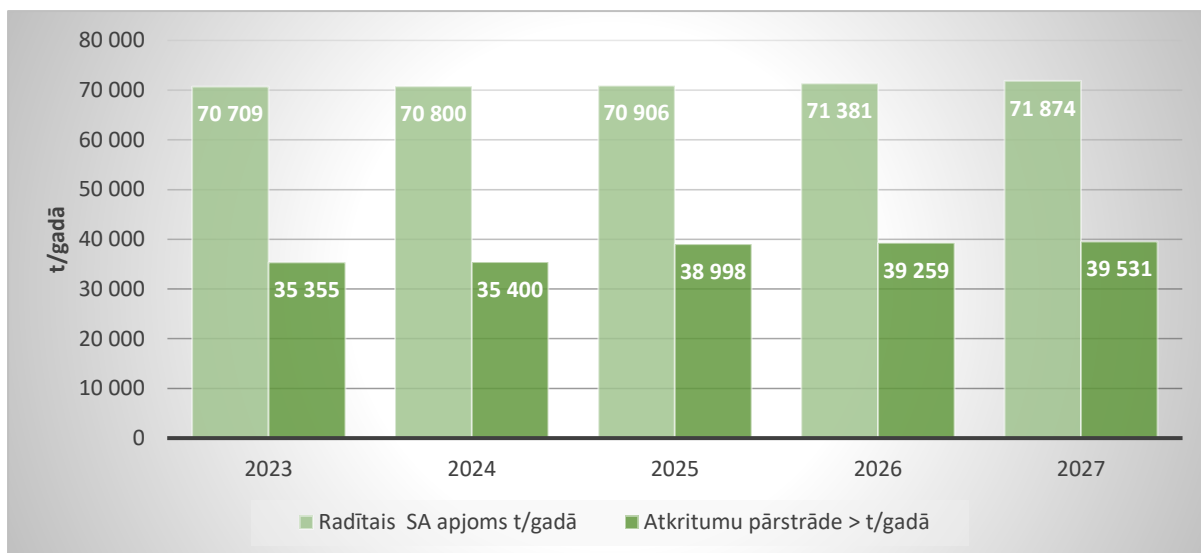
4.2 Atkritumu ražošanas prognoze

Izvērtējot šos aspektus un vienlaicīgi ņemot vērā vēsturiskos datus par radītajiem atkritumu apjomiem Latvijā, atkritumu ražošanas prognozē tiks ierēķināts piesardzīgs radīto sadzīves atkritumu pieauguma temps 0,5% gadā laika periodā 2023.-2024.gads un 1% gadā, laika periodā no 2025.-2027.gadam. Iedzīvotāju skaits prognozē pārskata periodā saglabās nelielu samazinājuma tendenci. Bāzes gads prognozes sagatavošanā – 2022. gada dati par apsaimniekoto sadzīves atkritumu apjomu reģionā. Sadzīves atkritumu ražošanas prognozi Ziemeļkurzemes AAR, laika periodam no 2023.-2027. gadam, kā arī sasniedzamo atkritumu pārstrādes un reģenerācijas rādītāju skat. attēlu (Attēls 4-1).

³⁴ Valsts statistikas pārskata “Nr.3-Atkritumi – pārskats par atkritumiem” datu apkopojumi 2017-2021. gads, Latvijas vides ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs

³⁵ Ministru kabineta rīkojums Nr. 45 (Rīgā 2021. gada 22. janvārī (prot. Nr. 8 20. §)) Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.-2028. gadam

³⁶ Makroekonomisko rādītāju prognozes 2022.-2025.gadam, LR Finanšu ministrija, augusts, 2022.

Attēls 4-1 Sadzīves atkritumu ražošanas prognoze Ziemeļkurzemes AAR 2023.-2027.gads, tonnas

Aprēķinu rezultāti liecina, ka pie dotajiem pieņēmumiem Ziemeļkurzemes AAR radītais sadzīves atkritumu apjoms salīdzinot ar bāzes gadu (2022.gads) palielinās par 1,5 tūkst. tonnu, jeb 2,2%. (2027. gadā), Plāna pārskata periodā minimālais sadzīves atkritumu pārstrādes un atkārtotas izmantošanas apjoms ir jānodrošina no vismaz no 35,4 tūkst. tonnu 2023.gadā, līdz 39,5 tūkst. tonnu 2027. gadā. Jāņem vērā, ka no 2025. gada sadzīves atkritumu minimālais pārstrādes īpatsvars ir 55% no radītā sadzīves atkritumu apjoma. Aprēķinu rezultātus skat. tabulu (Tabula 4-3).

Tabula 4-3 Radītais sadzīves atkritumu apjoms un sasniežamie pārstrādes rādītāji

Indikators	2023	2024	2025	2026	2027
Atkritumu apjoma izmaiņas %	0,5%	0,5%	1,0%	1,0%	1,0%
Radītais apjoms t/gadā	70709	70800	70906	71381	71874
Atkritumu pārstrāde ≥ t/gadā	35 355	35 400	38 998	39 259	39 531

4.3 Pārstrādes mērķu sasniegšana

Risinājumi, kas vērsti uz reģionā noteikto sadzīves atkritumu pārstrādes un atkārtotas izmantošanas mērķu sasniegšanu, ir bioloģisko atkritumu pārstrāde, t.sk. mājkompostēšana, sadzīves atkritumu dalītā vākšana, izlietotā iepakojuma atkritumu apsaimniekošana depozīta sistēmā, pārstrādei derīgu atkritumu atšķīrošana no nešķīroto sadzīves atkritumu plūsmas un preču sagatavošanas atkārtotai izmantošanai sistēmas ieviešana. Balstoties uz līdzšinējās pieredzes analīzes un prognozējamām sistēmas attīstības tendencēm, tiek pieņemts, ka lielāko ieguldījumu pārstrādes apjomu sasniegšanā sniegs bioloģisko atkritumu pārstrāde, kam seko sadzīves atkritumu dalītā vākšana, depozīta sistēmas darbība, nešķīrotu sadzīves atkritumu sagatavošanas apglabāšanai laikā atgūtie materiāli. Prognozējami vismazāko ieguldījumu varētu sniegt preču atkārtotas izmantošanas sistēma, kas faktiski būs jauns atkritumu apsaimniekošanas sistēmas elements.

Jāatzīmē, ka pārstrādes un atkārtotas izmantošanas mērķos ir ieskaitāms tikai tas atkritumu apjoms, kas tiek nodots materiālu pārstrādei vai atkārtoti izmantots, tas attiecas arī uz dalīti savāktajiem sadzīves atkritumiem – dalīti savāktu sadzīves atkritumu daudzums, kas nav izmantojams pārstrādei un tiek nodots reģenerācijai vai apglabāšanai, pārstrādes un reģenerācijas mērķos nevar tikt ieskaitīts.

Prognozējamie sadzīves atkritumu pārstrādes un atkārtotas izmantošanas mērķu sasniegšanas rādītāji un pieņēmumi šo rādītāju noteikšanai atkritumu plūsmām un apsaimniekošanas sistēmām:

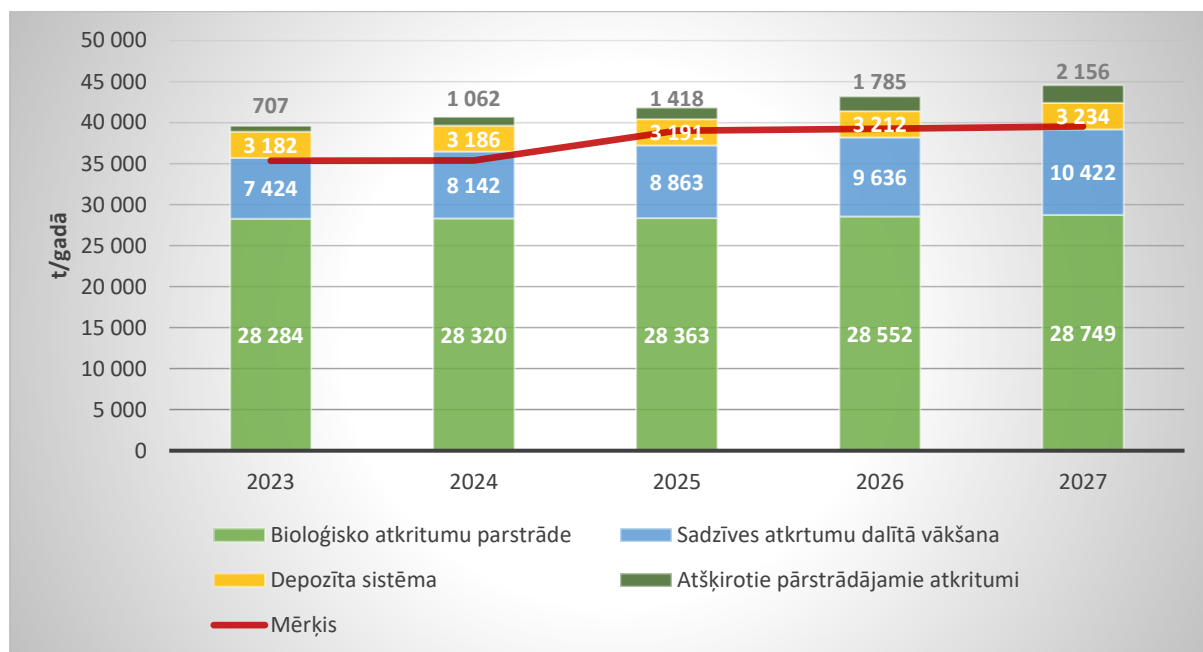
- a) Bioloģiskie atkritumi – bioloģisko atkritumu pārstrādi nodrošinās poligonā “Janvāri” izbūvētās bioloģisko atkritumu pārstrādes iekārtas, pilnveidojamās bioloģisko atkritumu pārstrādes iekārtas poligonā “Pentuli” kā arī bioloģisko atkritumu mājkompostēšanas sistēmas attīstība, dārzu un parku atkritumu kompostēšanas vietu ierīkošana. Ieguldījumu bioloģisko atkritumu pārstrādes rezultātā iegūto galaproduktu kvalitātes paaugstināšanā un attiecīgi, izmantošanas iespēju paplašināšanā sniegs bioloģisko atkritumu dalītā vākšana. Summāri reģiona ietvaros pārstrādei nodotais bioloģisko atkritumu apjoms, neietverot, tādus atkritumus, kas bioloģisko atkritumu pēcapstrādē tiek atdalīti un nodoti apglabāšanai, tiek lēsts ap 40% no kopējā reģionā radītā sadzīves atkritumu apjoma.
- b) Sadzīves atkritumu dalītā vākšana – sadzīves atkritumu dalītās vākšanas sistēmā ietvertās atkritumu plūsmas ir papīra, plastmasas, stikla, metāla izlietotais iepakojums un citi šo materiālu veidu dalīti savāktie atkritumi, uz sadzīves atkritumu dalīto vākšanu ir attiecināmi arī mājāsaimniecību tekstila atkritumi un videi kaitīgās preces (bioloģisko atkritumu dalītā vākšana šeit netiek ietverta, jo ir izdalīta kā atsevišķa kategorija). Vērtējot sadzīves atkritumu dalītās vākšanas apjomus un ietekmi uz pārstrādes un atkārtotas izmantošanas mērķu sasniegšanu jāatzīmē, ka 2022. gadā dalīti savāktais apjoms kopā reģionā bija ~ 9,5% no kopējā savāktā sadzīves atkritumu apjoma. Prognozējot dalītās vākšanas apjomu izmaiņas, nākamajos gados tiek prognozēts, ka paplašinot dalītās vākšanas infrastruktūru un veicot sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumus, pārstrādei nodoto dalīti savākto atkritumu apjoms varētu pieaugt par ~ 1% gadā, tādejādi 2027. gadā kopējā pārstrādāto sadzīves atkritumu īpatsvarā sasniedzot līdz ~15%.
- c) Izlietotā iepakojuma depozīta sistēma – depozīta sistēma darbību uzsāka 2022. gadā, dažādu iepakojuma veidu apjoms, kas tika savākts Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā ir lēšams ap 2,46 tūkstoši tonnu gadā, jeb aptuveni 3,5% no kopējā sadzīves atkritumu apjoma. Tā kā 2022. gadā depozīta sistēma nedarbojās pilnu gadu un aprītē bija arī tāds iepakojums uz kuru neattiecas depozīta sistēmas nosacījumi, kā arī no 2023. gada sistēmā ir iekļautas atsevišķas jaunas iepakojuma kategorijas, tiek pieņemts, ka plāna pārskata periodā pārstrādei un atkārtotai izmantošanai nodotais depozīta sistēmā apsaimniekotais iepakojums var sasniegt līdz 4,5% no kopējā sadzīves atkritumu apjoma.
- d) No nešķirotiem sadzīves atkritumiem atgūtie materiāli – nešķirotu sadzīves atkritumu sagatavošanas apglabāšanai procesā no apglabājamo atkritumu plūsmas tiek atdalīti bioloģiskie atkritumi, atkritumi, kas izmantojami no atkritumiem iegūta kurināmā ražošanā, kā arī neliels daudzums tādu atkritumu, ko iespējams nodot pārstrādei. Kopējā apjomā šis daudzums veido nelielu īpatsvaru, kas šobrīd nepārsniedz 1,0% no kopējā sadzīves atkritumu daudzuma, tomēr attīstot atkritumu sagatavošanas apglabāšanai tehnoloģiskās iekārtas tiek prognozēts, ka atgūto pārstrādājamo atkritumu daudzums plāna pārskata periodā var palielināties par 0,5% gadā, pārskata perioda beigās sasniedzot aptuveni 3% no kopējā sadzīves atkritumu apjoma.
- e) Preču atkārtotas izmantošanas sistēma – lietotu preču savākšana, labošana un atkārtota izmantošana ir jauna plānota atkritumu apsaimniekošanas prakse reģionā. Plāna pārskata periodā paredzēta šādu aktivitāšu īstenošana, ieviešot arī preču labošanas funkciju. Jāatzīmē, ka šīs aktivitātes īstenošanas rezultātā netiek plānots tāds kvantitatīvais ieguldījums atkārtotas izmantošanas un pārstrādes mērķu sasniegšanā, kas atstātu iespaidu uz noteikto mērķrādītāju sasniegšanu, tomēr šīs aktivitātes īstenošana ir būtiska, raugoties no atkritumu hierarhijas un aprites ekonomikas principu ieviešanas viedokļa un kalpos par pamatu sistēmas plašākai attīstībai un darbības apjomu palielināšanai nākotnē. Plāna pārskata periodā tiek prognozēts, ka maksimālais atkārtotai izmantošanai nodoto preču apjoms nepārsniegs dažus desmitus tonnu gadā.

Kopsavilkums par atkritumu plūsmu un atsevišķu atkritumu apsaimniekošanas sistēmu ieguldījumu pārstrādes mērķu sasniegšanā atspoguļots tabulā, skat. tabulu (Tabula 4-4).

Tabula 4-4 Sasniedzamie pārstrādes rādītāji plāna pārskata periodā, tonnas gadā

Apsaimniekošanas sistēma	2023	2024	2025	2026	2027
Bioloģisko atkritumu pārstrāde	28 143	28 284	28 320	28 363	28 552
Sadzīves atkritumu dalītā vākšana	6 684	7 424	8 142	8 863	9 636
Depozīta sistēma	2 463	3 182	3 186	3 191	3 212
Atšķīrotie pārstrādājamie atkritumi	704	707	1 062	1 418	1 785
Kopā	37 993	39 597	40 710	41 835	43 185

Balstoties uz līdzšinējās pieredzes analīzi un ievērtējot plāna pārskata periodā īstenoto pasākumu ieguldījumu, aprēķinu rezultāti pie dotajiem pieņēmumiem liecina, ka sadzīves atkritumu pārstrādes un atkārtotas izmantošanas mērķi reģionā var tikt sasniegti un pat pārsniegti par vidēji 11 procentpunktiem, skat. attēlu (Attēls 4-2), tomēr jāņem vērā, ka šīs prognozes var īstenoties tikai pie nosacījuma, ja tiek veikta bioloģisko atkritumu pārstrāde, kas nodrošina tautsaimniecībā izmantojama galaprodukta ražošanu, kā arī būtiski tiek palielināti pārstrādājamo sadzīves atkritumu dalītās vākšanas apjomi.

Attēls 4-2 Pārstrādes un atkārtotas izmantošanas mērķus sasniegšana 2023.-2027. gads

5 Priekšlikumi par plānā ietveramajiem pasākumiem

5.1 Rekomendācijas atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošanai

Nodaļā apkopotas rekomendācijas pasākumiem, kas īstenojami atkritumu apsaimniekošanas sektorā noteikto mērķu sasniegšanai un atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma kvalitātes / pieejamības uzlabošanai, skat. tabulu (Tabula 5-1). Tabulā apkopota informācija gan par infrastruktūras attīstības, gan īstenojamajiem organizatoriskajiem pasākumiem.

Tabula 5-1 ZKAAR rekomendētie pasākumi

Nr.p.k.	Funkcionālais posms	Rekomendētie pasākumi
1.	Dalīti savākto sadzīves atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras paplašināšana – sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punkti	Dalītās vākšanas intensitāti pamatā ietekmē divi faktori – sabiedrības vides apziņa, informācijas pieejamība par atkritumu šķirošanas iespējām un sistēmas lietošanas ērtums (infrastruktūras/ pakalpojuma pieejamība). Attiecībā uz pakalpojuma pieejamību plānā tiek rekomendēts iekļaut sekojošus pasākumus: a) dalītās vākšanas konteineru nodrošināšanā orientēties uz principu, kur konteineri tiek nodrošināti vadoties no radītā atkritumu apjoma, proti, ieviest principu, ka pie noteikta saražotā atkritumu apjoma sasniegšanas dalītās vākšanas konteineru novietošana attiecīgajā adresē ir obligāta; b) maksimāli izmantot visus pieejamos dalītās vākšanas risinājumus, t.sk. savākšanas maršrutus (bezkonteineru sistēma), savākšana šķirotu atkritumu savākšanas laukumos, regulāras dalīti savākto sadzīves atkritumu savākšanas akcijas un “ bonusu” sistēmas izveide; c) nodrošināt dalītās vākšanas punktus visos pagastu centros un blīvāk apdzīvotās vietās; d) izskatīt iespēju konteinerus marķēt ar QR kodu, kuru izmantojot, viegli piekļūt papildu informācijai un ziņot par problēmu.
2.	Dalīti savākto sadzīves atkritumu un speciālo atkritumu grupu dalītās vākšanas infrastruktūras paplašināšana – šķirotu atkritumu savākšanas laukumi	Šķirotu atkritumu savākšanas laukumu nodrošināto pakalpojumu paplašināšanā jāvadās no principa, ka laukumā ir jāpieņem tādi atkritumu veidi, kuru regulāra savākšana no atkritumu radītājiem nav pamatota dēļ relatīvi nelielajiem radītājiem apjomiem, bet kuri tajā pašā laikā ir jānodala no citām atkritumu plūsmām to īpašību dēļ vai arī nolūkā veicināt to pārstrādi un atkārtotu izmantošanu. Rekomendētie pasākumi: a) laukumos pieņemamo atkritumu veidu saraksta paplašināšana, iekļaujot kā minimums, bioloģiskos atkritumus, liela izmēra atkritumus, mājsaimniecību būvniecības un remonta darbu atkritumus, sadzīvē radušos bīstamos atkritumus; b) nepieciešamības gadījumā – reģionā izveidoto laukumu skaita palielināšana
3.	Bioloģisko atkritumu apsaimniekošanas sistēma	Ieviešot bioloģiski noārdāmo atkritumu dalītās savākšanas sistēmu ir nepieciešama:

Nr.p.k.	Funkcionālais posms	Rekomendētie pasākumi
		a) centralizētu bioloģisko atkritumu dalīto vākšanu pirmkārt nodrošināt teritorijās, kur šādas sistēmas ieviešana ir tehniski un ekonomiski pamatota; b) nodrošināt bioloģisko atkritumu pārstrādi bioloģisko atkritumu pārstrādes iekārtās, kā arī kompostēšanas laukumos c) nodrošināt atbilstošas tehniskās specifikācijas specializētā autotransporta iegādi bioloģisko atkritumu pārvadāšanai uz pārstrādes iekārtām; d) savākšanas konteineru iegāde uzstādīšanai atkritumu rašanās vietās, t.sk. specializēto konteineru iegāde, kas ļauj samazināt izvešanas biežumu; e) izstrādājot bioloģisko atkritumu šķirošanas nosacījumus, paredzēt iespēju atkritumus uzkrāt un izvest konteinerā, izmantojot speciālus bioloģiski noārdāmus atkritumu maisus; f) paredzēt bioloģisko atkritumu un citu atkritumu plūsmu savākšanas konteineru mazgāšanas un dezinfekcijas vietu ierīkošanu. Mājkompostēšanas veicināšanai reģionā rekomendējams īstenot sekojošus pasākumus: a) izmantošanai privātmājās, piemājas dārzos piemērota kompostēšanas aprīkojuma centralizēta iegāde un nodošana māsaimniecībām (īpaši attiecībā uz teritorijām, kur bioloģisko atkritumu dalītā vākšana tehniski – ekonomisku apsvērumu dēļ nav pieejama), ja ir pieejams finanšu instrumentu atbalsts; b) atskaitīšanās sistēmas par māsaimniecībās radītajiem un pārstrādātajiem bioloģiskajiem atkritumiem izveide, reģistrējot kompostēšanas vietu un iekļaujot atbilstošu atzīmi līgumā par atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniegšanu, nolūkā šos datus izmantot aprēķinos par atkritumu pārstrādes mērķu izpildi reģionā.
4.	Tekstila atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras Izveide	a) rekomendējama tekstila atkritumu savākšanas konteineru uzstādīšana esošajos un jaunveidojamos šķiroto atkritumu savākšanas laukumos, kā arī speciālu konteineru uzstādīšanu publiski pieejamās vietās - pie lielveikaliem, pašvaldību iestādēm u.c. ērti sasniedzamās vietās.
5.	Sadzīves bīstamo atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras paplašināšana	a) rekomendējama sadzīvē radīto bīstamo atkritumu savākšanas konteineru uzstādīšana esošajos un jaunveidojamos šķiroto atkritumu savākšanas laukumos. Konteineram jābūt aprīkotam ar nepieciešamajam tvertnēm atsevišķu plūsmu sadzīves bīstamo atkritumu uzkrāšanai; b) normatīvā regulējuma ietvaros nodrošināt sadzīves bīstamo atkritumu pieņemšanu preču tirdzniecības vietās, ja tas nav iespējams, kā minimums tirdzniecības vietās izvietot informāciju par tuvāko pieejamo sadzīves bīstamo atkritumu nodošanas vietu.

Nr.p.k.	Funkcionālais posms	Rekomendētie pasākumi
6.	Liela izmēra atkritumu savākšanas sistēmas pilnveidošana	Liela izmēra atkritumu apsaimniekošanas pilnveidošanai rekomendēts paredzēt sekojošus pasākumus: a) daudzdzīvokļu namu kvartālos ar kopējiem sadzīves konteineru laukumiem izveidot šīs atkritumu plūsmas īslaicīgai uzkrāšanai paredzētas atsevišķas novietnes vai lielizmēra konteinerus, tostarp ievērojot katras pašvaldības saistošo noteikumu nosacījumus. Novietņu ierīkošanu un uzturēšanu apmaksā atkritumu radītāji. b) liela izmēra atkritumus noteikt kā obligāto šķiroto atkritumu savākšanas laukumos pieņemamo atkritumu plūsmu. Par šādu atkritumu pieņemšanu laukuma apsaimniekotājs ir tiesīgs iekasēt maksu; c) mēbeļu tirdzniecības vietās izvietot informāciju par tuvāko pieejamo nolietotu mēbeļu nodošanas vietu un atkritumu apsaimniekošanas komersantiem, kas sniedz nolietotu mēbeļu izvešanas pakalpojumus.
7.	Mājsaimniecībā radīto būvniecības atkritumu apsaimniekošana	a) mājsaimniecībā radītos būvniecības atkritumus noteikt kā obligāto šķiroto atkritumu savākšanas laukumos pieņemamo atkritumu plūsmu.
8.	Zaļo dārzu un parku atkritumu apsaimniekošana	a) dārzu un parku atkritumu, kapsētu bioloģisko atkritumu (nodalot sadzīves atkritumus) kompostēšanas vietu ierīkošana pašvaldību teritorijās, ja tas ir ekonomiski pamatoti atkritumu apsaimniekošanas izmaksu samazināšanas nolūkā.
9.	Atkritumu atkārtotas izmantošanas un sagatavošanas atkārtotai izmantošanai sistēmas attīstība	Atkritumu atkārtotas izmantošanas un sagatavošanas atkārtotai izmantošanai sistēmas attīstības veicināšanai tiek rekomendēta sekojošu aktivitāšu īstenošana: a) preču savākšanas infrastruktūras izveide, kas pamatā ietver šim nolūkam paredzētu konteineru izvietojumu šķiroto atkritumu savākšanas laukumos; b) papildus savākšanas laukumiem būtu organizējamās kampaņveida savākšanas akcijas atkārtotai izmantošanai derīgu preču savākšanai tieši no mājsaimniecībām; c) preču labošanas un sagatavošanas atkārtotai izmantošanai centra izveide – centra funkcijās būtu jāietver savākto preču pārbaude un, ja nepieciešams, labošana/ sagatavošana atkārtotai izmantošanai, atkārtotai izmantošanai sagatavoto preču uzglabāšana un nodošana jauniešiem lietotājiem; d) mantu apmaiņas centru izveidi organizēt pašvaldībām, sadarbībā ar atkritumu apsaimniekotājiem un NVO.
10.	Atkritumu apsaimniekošanas datu bāzes veidošana	Datu apstrādi un atkritumu apsaimniekošanas sistēmas rezultātu novērtēšanu īsteno AARC, rekomendējams šādu datu iesniegšana: a) atkritumu apsaimniekotājs pašvaldībai (vai AARC) sniedz informāciju par adresēm, ar kurām noslēgts atkritumu apsaimniekošanas līgums, konteineru izvešanas biežums, lai pašvaldībai, sadarbībā ar pašvaldības policiju, būtu iespējams kontrolēt

Nr.p.k.	Funkcionālais posms	Rekomendētie pasākumi
		atkritumu radītājus, kuriem nav noslēgti atkritumu savākšanas līgumi; b) atkritumu apsaimniekotājs sniedz visu nepieciešamo informāciju AARC, kas nepieciešama darbības rezultātu raksturojošo datu apkopošanai un rezultātu novērtēšanai attiecībā uz sektorā noteikto mērķu sasniegšanu; c) AARC izveido un uztur vienotu datu bāzi, kas ietver informāciju par atkritumu radītājiem, pakalpojumu sniedzējiem, pieejamo infrastruktūru, atkritumu apriti.
11.	AARC "Pentuji" un AARC "Janvāri" darbība, infrastruktūras attīstība	Rekomendētie poligonu darbības un infrastruktūras attīstības pasākumi plāna pārskata periodā: a) pārstrādei un reģenerācijai nederīgu atkritumu apglabāšanu turpināt abos poligonos, nodrošināt pietiekamas atkritumu apglabāšanas jaudas; b) ar atkritumu apglabāšanu saistīto tehnoloģisko procesu uzturēšanas un pilnveidošana, t.sk. atkritumu gāzes apsaimniekošana, infiltrāta apsaimniekošanas, kontroles un reģistrācijas sistēmas, vides monitoringa sistēmas; c) infrastruktūras pilnveidošana liela izmēra atkritumu, būvniecības atkritumu, notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu reģenerācijas / pārstrādes procesu uzlabošanai / jaunu pārstrādes iekārtu izveidei; d) No atkritumiem iegūtā kurināmā ražošanas jaudas palielināšana.
12.	No atkritumiem iegūta kurināmā reģenerācijas jaudu nodrošinājums	a) No atkritumiem iegūtā kurināmā reģenerācijas iekārtu izbūve Ventspils valstspilsētā.

5.2 Pašvaldību attīstības plānošanas dokumentos paredzētie pasākumi

Zemāk sniegtajā tabulā ir identificēti pasākumi, ko ir iekļāvušas pašvaldības savos plānošanas dokumentos, aktivitātes tiek vērstas uz atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstību un pilnveidošanu, kā arī stiprināt iedzīvotāju apziņu par atkritumu dalīto vākšanu. Visas pašvaldības ir iekļāvušas aktivitāti - dalīto atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstību, tiek paredzēts izveidot jaunus dalītās atkritumu laukumus vai punktus, kā arī ir iekļāvušas aktivitāti bioloģiski noārdāmo atkritumu laukuma izveidi. Ventspils valstspilsētas pašvaldība ir paredzējusi aktivitāti no atkritumiem iegūtā kurināmā reģenerācijas iekārtu izbūvi Ventspilī, projekta mērķis ir samazināt apglabājamo atkritumu daudzumu un attīstīt atkritumu reģenerāciju ar enerģijas atguvi no Latvijas Republikas teritorijā radītajiem atkritumiem. Jūrmalas valstspilsēta ir paredzējusi aktivitāti rekultivētās atkritumu izgāztuves "Priedaine" uzturēšana un uzraudzību, kas paredz atkritumu izgāztuves "Priedaine"

rekultivāciju, kur ir iespējams izveidot un izvietot visdažādāko funkciju un apjomu būves, papildinot un pilnveidojot Jūrmalas pilsētas piedāvājumu, skat. tabulu (Tabula 5-2).

Tabula 5-2 Pašvaldību realizācijā esošie un plānotie pasākumi

Projekta Nr.	Projekta nosaukums / Plānotā aktivitāte	Rezultāts	Vieta
Ventspils valstspilsētas pašvaldības rīcības plāns 2021.-2027.gadam³⁷			
V-6-1-1		Attīstīta sadzīves atkritumu poligona "Pentuļi" infrastruktūra	Ventspils valstspilsēta
V-6-1-2	Turpināt samazināt atkritumu rašanos un apglabājamo atkritumu daudzumu un palielināt atkritumu pārstrādes un reģenerācijas īpatsvaru	Atkritumu dalītas savākšanas sistēmas izveide un pilnveidošana, tostarp nodrošinot šķirotu atkritumu savākšanas laukumu un atkritumu dalītās savākšanas punktu darbību, infrastruktūras nodrošināšanu un attīstību, t.sk. iekļaušanos valstī izveidotajā iepakojuma depozīta sistēmā un bioloģisko un tekstila atkritumu dalītas vākšanas sistēmas izveide	Ventspils valstspilsēta
V-6-1-3		Kompostēšanas vietas izveide (paredzēta parku, dārzu, t.sk. kapu atkritumu, kompostēšanai)	Ventspils valstspilsēta
V-6-1-4		Sabiedrības informēšana par pārtikas atkritumu rašanos novēršanu atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.-2028.gadam	Ventspils valstspilsēta
V-6-2-1		Iedzīvotāju izglītošana par nepieciešamību šķirot atkritumus	Ventspils valstspilsēta
V-6-2-2	Veicināt sabiedrības uzvedības modeļu un paradumu maiņu, kā arī veidot izpratni par vidi un ilgtspējīgu dabas resursu apsaimniekošanu	Kampaņu veidošana ar mērķi samazināt apglabājamo atkritumu daudzumu (piemēram, Zero Waste jeb nulles atkritumu konceptu, atkritumu dalīto vākšanu, kompostēšanu u.c.)	Ventspils valstspilsēta
V-6-2-3		Nepiegružošanas pasākumu, t.sk. kampaņu "Dabā ejot, ko atnesi, to aiznes", īstenošana īpaši aizsargājamās dabas teritorijās	Ventspils valstspilsēta
V-6-3	Sadarboties ar Ventspils novada pašvaldību atkritumu apsaimniekošanas jomā	Kopīgas atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pilnveide un uzturēšana ar Ventspils novadu	Ventspils valstspilsēta
Ventspils valstspilsētas pašvaldības investīciju plāns 2021.-2027. gadam³⁸			
V-8-2-3	No atkritumiem iegūtā kurināmā reģenerācijas iekārtu izbūve Ventspilī, Talsu ielā 69 Nr. 5.2.1.3/18/A/001	No atkritumiem iegūtā kurināmā reģenerācijas iekārtu izbūve Ventspilī, Talsu ielā 69. Projekta mērķis ir samazināt apglabājamo atkritumu daudzumu un attīstīt atkritumu reģenerāciju ar enerģijas atguvi no Latvijas Republikas teritorijā radītajiem atkritumiem. Mērķa īstenošana nodrošinās saistošo normatīvo aktu	Ventspils, Talsu iela 69

³⁷ Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgā ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam, Ventspils, 2022³⁷ <https://www.ventspils.lv/pilsetas-parvalde/publiskie-dokumenti/ilgtspējigas-attistibas-strategija-un-programma/>

³⁸ ³⁹ Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgā ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam, Ventspils, 2022 <https://www.ventspils.lv/pilsetas-parvalde/publiskie-dokumenti/ilgtspējigas-attistibas-strategija-un-programma/>

Projekta Nr.	Projekta nosaukums / Plānotā aktivitāte	Rezultāts	Vieta
		prasību atkritumu apsaimniekošanas jomā izpildi – samazinās apglabājamo atkritumu apjomu un palielinās atkritumu reģenerācijas īpatsvaru	
V-6-1-1; V-6-1-2	Pārejas uz aprites ekonomiku veicināšana, t. sk.	Bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes iekārtu pilnveidošana Ziemeļkurzemes reģiona poligonā "Pentuļi". Jaunu atkritumu dalītās savākšanas punktu izveide un aprīkošana, esošās infrastruktūras papildināšana un sadzīves atkritumu savākšanai paredzēto pazemes, daļējas pazemes konteineru novietņu izbūve. Dalītās savākšanas sistēmas pilnveidošana, t. sk. mēbeļu atkritumu plūsmas izveidošana.	"Pentuļi", Vārves pag., Ventspils nov. Ventspils valstspilsēta
V-6-1-2	Atkritumu dalītās vākšanas sistēmas paplašināšana un pilnveidošana	1. Specializēta transportlīdzekļa iegāde bioloģisko atkritumu dalītai vākšanai, transportēšanai; 2. Konteineru iegāde dažāda veida atkritumu dalītai vākšanai; 3. Jaunu dalīti vākto atkritumu veidu savākšanas sistēmas izveide; 4. Vides izglītības centra izveide, sabiedrības informēšanas pasākumi un aktivitātes vides apziņas celšanai.	"Pentuļi", Vārves pag., Ventspils nov. Ventspils valstspilsēta
V-6-1-1	Poligona reģenerācijas palielināšana	"Pentuļi" jaudu Poligonā "Pentuļi" plānots pilnveidot jau esošo atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūru, lai no bioloģiski noārdāmajiem atkritumiem varētu iegūt vairāk biogāzes elektrības ražošanai, poligona "Pentuļi" pašpatēriņam. Plānots paplašināt citu atkritumu veidu reģenerācijas vai sagatavošanas reģenerācijai jaudu.	"Pentuļi", Vārves pag., Ventspils nov.
Ventspils novada pašvaldības rīcības plāns 2021.-2027.gadam³⁹			
		Nodrošināta atkritumu savākšana publiskā ārtelpā	Ventspils novads
V-R.9.3.1.	Atkritumu šķirošanas un savākšanas pakalpojumu nodrošināšanu	Nodrošinātas dalītās atkritumu savākšanas iespējas Ventspils novada iedzīvotājiem, palielināts šķiroto atkritumu savākšanas punktu skaits novadā	Ventspils novads
		Sadarbībā ar atkritumu apsaimniekotāju organizēta regulāra lielgabariņa un bīstamo atkritumu un sadzīves iekārtu savākšana	Ventspils novads
		Pieaug šķiroto atkritumu daudzums novadā	Ventspils novads
V-R.9.3.2	Ilgtermiņīgas atkritumu apsaimniekošanas veicināšana	Sekmēta inovatīvu un ilgtspējīgu atkritumu apsaimniekošanas metožu ieviešana	Ventspils novads
		Sekmēta sabiedrības izglītošana ilgtspējīgā atkritumu apsaimniekošanā, šķirošanā	Ventspils novads

Projekta Nr.	Projekta nosaukums / Plānotā aktivitāte	Rezultāts	Vieta
		Sekmēta sabiedrības izglītošana ilgtspējīgā atkritumu apsaimniekošanā, šķirošanā	Ventspils novads
Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības rīcības plāns 2023.–2029.gadam⁴⁰			
J-P3.1.1.	Palielināt šķiroto atkritumu nodošanas vietu skaitu un popularizēt to izmantošanu iedzīvotāju vidū	Palielināts šķiroto atkritumu nodošanas vietu skaits un popularizēta to izmantošana iedzīvotāju vidū	Jūrmalas valstspilsēta
J -P3.1.1.	Bioloģisko atkritumu savākšanas sistēmas izveide	Izveidota un attīstīta bioloģisko atkritumu savākšanas sistēma	Jūrmalas valstspilsēta
J - P3.1.3.	Tekstilatkritumu savākšanas sistēmas izveide	Izveidota tekstilatkritumu savākšanas sistēma	Jūrmalas valstspilsēta
J -P3.1.4	Izveidota pilsētā papildu laukumu atkritumu šķirošanai	Izveidots otrs atkritumu šķirošanas laukums pilsētā	Jūrmalas valstspilsēta
J -P3.1.5.	Rekultivētās atkritumu izgāztuves uzturēšana un monitorings	Veikta rekultivētās atkritumu izgāztuves "Priedaine" uzturēšana un uzraudzība	atkritumu izgāztuves "Priedaine"
J -P3.1.5.	Nešķirotu sadzīves atkritumu sagatavošanas, pārstrādes un reģenerācijas tehnoloģisko procesu attīstība un pilnveidošana	Attīstīti nešķirotu sadzīves atkritumu sagatavošanas, pārstrādes un reģenerācijas tehnoloģiskie procesi Jūrmalā	Jūrmalas valstspilsēta
J -P2.2.1.	Izvērtēt biogāzes ražošanas un izmantošanas potenciālu	Veikts pētījums par biogāzes ražošanas iespējām (dūņas, alģes, sadzīves atkritumi) ar iespējamu tās izmantošanu pilsētā	Jūrmalas valstspilsēta
J-P2.5.2.	Iedzīvotāju izglītošana un informatīvo pasākumu rīkošana par atkritumu šķirošanu, veicinot principa "Ko atnesi, to aiznesi" ieviešanu un vides tīrības saglabāšanu, par Zero Waste jeb bezatkritumu dzīvesveidu, ūdenssaimniecības apsaimniekošanu, lietus ūdens savākšanas (uzkrāšanas un atkārtotas izmantošanas) iespējām utt.	Iedzīvotāju izglītošana un informēšanas pasākumu rīkošana par atkritumu šķirošanu, veicinot "Ko atnesi, to aiznesi" principa ieviešanu, apkārtējās vides tīrības saglabāšanu, Zero Waste, ūdenssaimniecības apsaimniekošanu, lietus ūdens savākšanas (uzkrāšanas un atkārtotas izmantošanas) iespējām utt.	Jūrmalas valstspilsēta
Tukuma novada attīstības programma 2022.–2028. gadam Rīcības un investīciju plāns⁴¹			
TU- U.8.3/1	Sabiedrības izglītošana un informēšana par ilgtspējīgas atkritumu apsaimniekošanas principiem	Veikta sabiedrības informēšana un izglītošana par ilgtspējīgas atkritumu apsaimniekošanas principiem	Tukuma novads
TU-U.8.3/2	Lielgabarīta atkritumu, elektropreču, bioloģisko, tekstila nodošanas / savākšanas punktu attīstība	Izveidoti jauni lielgabarīta atkritumu, elektropreču, bioloģisko, tekstila nodošanas / savākšanas punkti	Tukuma novads
TU- U.8.3/3	Atkalizmantošana un efektīva atkritumu apsaimniekošana un atkritumu šķirošanas veicināšanas pasākumi	Uzturēti dalīto atkritumu šķirošanas laukumi un uzstādīti jauni konteineri. Akcijveida pasākumi (piemēram, azbesta, lielgabarīta, lapu, riepu, bioloģiski noārdāmo, kapu atkritumu savākšana), sabiedrības informēšana, talku	Tukuma novads

⁴⁰ <https://www.jurmala.lv/lv/jumalas-valstspilsetas-attistibas-programma-2023-2029-gadam>

⁴¹ <https://www.tukums.lv/lv/attistibas-planosanas-dokumenti>

Projekta Nr.	Projekta nosaukums / Plānotā aktivitāte	Rezultāts	Vieta
		organizēšana, konteineru piegāde. Lapu kompostēšanas laukumu izveide.	
Talsu novada attīstības programma 2022. – 2028. gadam⁴²			
TA_ R35.1.	Izglītēt iedzīvotājus atkritumu šķirošanu	par Organizētas daudzveidīgas aktivitātes iedzīvotāju izglītošanai dažādās vecuma grupās - Regulāri aktualizēts jautājums par atkritumu šķirošanas iespējām novada teritorijā - Popularizēti atkritumu šķirošanas punkti - Popularizēta iespēja pielietot šķiroto atkritumu maisus - Paaugstināta iedzīvotāju izpratne par to, ka atkritumu dedzināšana pilsētvidē nav pieļaujama	Talsu novads
TA-R35.2.	Paplašināt atkritumu šķirošanas iespējas publiskā vidē	- Palielināts atkritumu šķirošanas punktu skaits - Ieviestas atkritumu šķirošanas urnas publiskajā vidē (gan publiskajā ārtelpā, gan iestādēs) - Izveidoti pazemes atkritumu konteineri - Izvietotas papildu atkritumu šķirošanas urnas pie lielākajām stāvvietām - Izvietotas speciālās suņu atkritumu urnas iecienītākās pastaigu vietās cilvēkiem ar suņiem	Talsu novads
TA- R35.3.	Uzlabot atkritumu apsaimniekošanu	Nodrošināta pietiekami bieža atkritumu urnu iztukšošana	Talsu novads
TA-R35.4.	Ieviest vienotu atkritumu apsaimniekošanas pārraudzības sistēmu	- Izveidota vienota datu bāze/ platforma, kas nodrošina efektīvu pašvaldības atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pārraudzību - Nodrošināta vienota atkritumu apsaimniekošana	Talsu novads
TA-R35.5.	Attīstīt bioloģisko atkritumu apsaimniekošanu	- Nodrošināta iespēja iedzīvotājiem nodot lapas un citus zaļos atkritumus - Nodrošināta iedzīvotāju informēšana	Talsu novads
TA- R35.6.	Nodrošināt regulāru atkritumu nodošanas iespēju	- Regulāri nodrošināta iespēja iedzīvotājiem nodot lieligabari atkritumus - Nodrošināta iedzīvotāju informēšana	Talsu novads
Kuldīgas novada attīstības programma 2022. -2028. gadam Rīcību un investīciju plāns⁴³			
K-R.6.2.4.	Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstība un aprites ekonomikas veicināšanas pasākumi	Uzlabota atkritumu apsaimniekošanas sistēma atbilstoši reģionālajam atkritumu apsaimniekošanas plānam (izstrādes stadijā), ietverot dalīto atkritumu apsaimniekošanu, bioloģiski noārdāmo atkritumu savākšanu un utilizāciju u.c. Veicināta aprites ekonomikas attīstība.	Kuldīgas novads

⁴² <https://www.talsunovads.lv/lv/attistibas-programma>

⁴³ <https://www.kuldiga.lv/pasvaldiba/planosana/attistibas-programma>

Projekta Nr.	Projekta nosaukums / Plānotā aktivitāte	Rezultāts	Vieta
K-R.6.2.4.P.1.	Dalīto atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstība	Paredzēts izbūvēt 19 sadzīves atkritumu savākšanas laukumus atkritumi dalītai savākšana	Kuldīgas novads
K-R.6.2.4.P.2.	Bioloģiski noārdāmo atkritumu laukuma izbūve	Līdz 2023. gadam izbūvēts laukums, pēc tam ik gadu savākts aptuveni 1700 m ³ bioloģiski noārdāmo atkritumu.	Kuldīgas novads
K-R.6.2.4.P.3.	Esošo sadzīves atkritumu savākšanas laukumu aprīkojuma atjaunošana	Paredzēta sadzīves atkritumu savākšanas laukumu aprīkojuma atjaunošana.	Kuldīgas novads

5.3 Prioritāri īstenojamie pasākumi - kopsavilkums

Kopsavilkums par prioritāri Ziemeļkurzemes AAR laika posmā no 2023.-2027. gadam īstenojamiem atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstības pasākumiem sagatavots ņemot vērā normatīvajos aktos noteiktās prasības attiecībā uz atsevišķu atkritumu grupu apsaimniekošanu, sasniedzamos atkritumu pārstrādes un reģenerācijas mērķus kā arī apsvērumus par nepieciešamajiem uzlabojumiem esošajā atkritumu apsaimniekošanas sistēmā pakalpojumu kvalitātes uzlabošanas nolūkā. Galvenie prioritārie attīstības virzieni ir:

- Atkritumu dalītās vākšanas pakalpojumu / infrastruktūras attīstība;
- Atkritumu atkārtotas izmantošanas un sagatavošanas atkārtotai izmantošanai pasākumu īstenošana;
- Poligonu "Janvāri" un "Pentuļi" infrastruktūras attīstība, t.sk. atkritumu pārstrādes infrastruktūras attīstība;
- Lokālā atkritumu sagatavošanas reģenerācijai un pārstrādes infrastruktūras attīstība
- Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumu īstenošana, vides apziņas paaugstināšana;
- Informācijas un datu apkopošana, datu bāzu uzturēšana;
- Atkritumu reģenerācijas infrastruktūras attīstība.

5.3.1 Atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstība

Atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstība ir kritiski svarīga atkritumu pārstrādes apjomu palielināšanai, jo, galvenokārt, tikai izņemot tādas atkritumu plūsmas kā melnie un krāsainie metāli, iespējams atdalīt mehāniski, kvalitatīvus pārstrādei nododamus materiālus ir iespējams iegūt šķirojot atkritumus to rašanās vietās.

Līdzšinējā pieredze liecina, ka atkritumu radītāju iesaisti dalītās vākšanas sistēmā ietekmē gan dalītās vākšanas infrastruktūras pieejamība, gan atkritumu radītāju vides apziņas veidošanās. Attiecībā par sadzīves atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras pieejamības nodrošinājumu iepriekšējo gadu laikā ir vērojams būtisks progress un reģionā dalītās vākšanas infrastruktūras pieejamība pārsniedz normatīvajos aktos noteiktās minimālās prasības.

Vienlaicīgi, lai turpinātu sistēmas attīstību, ir rekomendējama pieejas maiņa – proti – ņemot vērā, ka dalītās vākšanas infrastruktūras izveidē ir sasniegti noteiktie minimālie standarti, būtu rekomendējama dalītās vākšanas integrēšana kopējā atkritumu sistēmā nosakot, ka atsevišķs kontainers pārstrādei derīgu materiālu uzkrāšanai ir jānodrošina noteiktā daļā vietu, kur ir izvietoti konteineri sadzīves atkritumu uzkrāšanai – šāda pieeja pēc būtības jau tiek īstenota šobrīd, jo daļā no konteineru laukumiem, kas izvietoti daudzdzīvokļu masīvos, kā arī individuāliem klientiem, vienuviet ir uzstādīti konteineri, gan nešķirotu sadzīves atkritumu savākšanai, gan pārstrādei derīgu materiālu savākšanai – šādas prakses paplašināšana ir rekomendējama, ciktāl tas ir iespējams ņemot vērā

izmaksu un ieguvumu attiecību un atbilstoši pašvaldībās noteiktajām prasībām atkritumu dalītai vākšanai.

Otrs virziens sistēmas attīstībā ir normatīvajos aktos noteiktās prasības jaunu atkritumu plūsmu iekļaušanai dalītās vākšanas sistēmā, t.i. bioloģiski noārdāmo atkritumu dalītā vākšana, tekstila atkritumu dalītā vākšana, sadzīves bīstamo atkritumu dalītā vākšana.

Kopumā atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstības programmas ietvaros ir rekomendējama sekojošu aktivitāšu īstenošana:

- a) Sadzīves atkritumu dalītās savākšanas infrastruktūras pārklājuma paplašināšana – esošo publiski pieejamo sadzīves atkritumu dalītās vākšanas punktu pilnveidošana, individuālu dalītās vākšanas konteineru nodošana klientiem, jaunu sadzīves atkritumu dalītās vākšanas punktu ierīkošana, t.sk. izmantojot iebūvējamus, pazemes tipa konteinerus.
- b) Šķiroto atkritumu savākšanas laukumu infrastruktūras paplašināšana – esošo šķiroto atkritumu savākšanas laukumu pilnveidošana, jaunu laukumu ierīkošana.
- c) Bioloģiski noārdāmo atkritumu dalītā vākšana – ieviešot bioloģiski noārdāmo atkritumu dalītās savākšanas sistēmu ir nepieciešama savākšanas konteineru iegāde uzstādīšanai atkritumu rašanās vietās, t.sk. specializēto konteineru iegāde, kas ļauj samazināt izvešanas biežumu līdz divām nedēļām.
- d) Tekstila atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras izveide – ietver tekstila atkritumu savākšanas konteineru uzstādīšana esošajos un jaunveidojamos šķiroto atkritumu savākšanas laukumos, kā arī speciālu konteineru uzstādīšanu publiski pieejamās vietās - pie lielveikaliem, pašvaldību iestādēm u.c. ērti sasniedzamās vietās.
- e) Sadzīves bīstamo atkritumu apsaimniekošana – tā kā joprojām atkritumu radītājiem ir ierobežotas iespējas videi droša veidā atbrīvoties no sadzīves bīstamajiem atkritumiem, piemēram, sadzīves ķīmijas, piesārņota iepakojuma, medikamentiem ar beigušos lietošanas termiņu u.c., tiek rekomendēta sadzīves bīstamo atkritumu uzkrāšanas konteineru (eko tvertņu) izvietošana ne tikai visos šķiroto atkritumu savākšanas laukumos, bet arī citās publiski pieejamās vietās.

5.3.2 Atkritumu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai infrastruktūra

Atkritumu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai veicināšanai rekomendēts uzsākt organizētas lietotu preču aprites sistēmas izveidi, kas ietver preču savākšanas un sagatavošanas atkārtotai izmantošanai infrastruktūru. Tā kā līdzšinējā pieredze ar šādas sistēmas darbību ir ierobežota, sākotnēji rekomendēts tās izveidi uzsākt pilotprojekta veidā, kas ļautu iegūt informāciju, par atkārtotai lietošanai sagatavojamu preču daudzumiem, veidiem, iedzīvotāju iesaistes rādītājiem. Sākotnējai sistēmas infrastruktūrai būtu jāietver:

- a) Preču savākšanas infrastruktūras izveide - kas pamatā ietver šim nolūkam paredzētu konteineru izvietojumu šķiroto atkritumu savākšanas laukumos, papildus savākšanas laukumiem būtu organizējamas kampaņveida savākšanas akcijas atkārtotai izmantošanai derīgu preču savākšanai tieši no mājāsaimniecībām;
- b) Preču labošanas un sagatavošanas atkārtotai izmantošanai infrastruktūras – aprites ekonomikas centra izveide - preču labošanas un sagatavošana atkārtotai izmantošanai centra funkcijās būtu jāietver savākto preču pārbaude un, ja nepieciešams, labošana/ sagatavošana atkārtotai izmantošanai, atkārtotai izmantošanai sagatavoto preču uzglabāšana un nodošana jaunajiem lietotājiem.

5.3.3 AARC - poligonu "Janvāri un "Pentuļi" infrastruktūras attīstība

Poligonos "Janvāri un "Pentuļi" tiek veikta nešķirotu sadzīve atkritumu sagatavošanu apglabāšanai, dalīti savāktu atkritumu šķirošana, liela izmēra atkritumu un būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu apsaimniekošana, pārstrādei nederīgo atkritumu apglabāšana. Poligonā "Pentuļi" bioloģisko un bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrāde tiek veikta izmantojot anaerobo fermentāciju, savukārt poligonā "Janvāri" izmantojot kompostēšanas metodi. Plāna pārskata periodā poligonos "Janvāri un "Pentuļi" prioritāri ir īstenojami sekojoši pasākumi:

Poligonā "Janvāri":

- a) bioloģisko atkritumu anaerobās fermentācijas iekārtu izbūve un nodošana ekspluatācijā – nepieciešama reģionā radīto bioloģisko atkritumu centralizētas pārstrādes nodrošināšanai (izpilde ir uzsākta – plāna sagatavošanas laikā norisinās projektēšanas darbi un būvdarbi)
- b) bioloģisko atkritumu dalītās vākšanas nodrošināšanai un pārstrādei AARC "Janvāri" nepieciešamā specializētā autotransporta iegāde;
- c) bioloģisko atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras pilnveidošana – dalīti savāktu bioloģisko atkritumu pirmapstrādes iekārtu izveide;
- d) sadzīves atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai iekārtu darbības pilnveidošana pārstrādei un reģenerācijai nododamo atkritumu daudzuma palielināšanai, t.sk. poligona pārkraušanas – šķirošanas stacijas esošo iekārtu pilnveidošana;
- e) būvniecības un būvju nojaukšanas un liela izmēra atkritumu reģenerācijas infrastruktūras pilnveidošana – pārstrādei un reģenerācijai nododamo atkritumu apjomu palielināšanai. Pasākuma īstenošana ietver smalcināšanas un šķirošanas iekārtu iegādi, nepieciešamo papildus laukumu un telpu izbūvi;
- f) NAIK ražošanas jaudas palielināšana – no dažādām atkritumu plūsmām atdalītu augstas kaloritātes frakciju sagatavošana reģenerācijai;
- g) jaunas atkritumu krātuves projektēšana un izbūve ar daļēju rekultivētās izgāztuves atrakšanu (izpilde ir uzsākta, plāna sagatavošanas laikā norisinās IVN procedūra);
- h) dabasgāzes kvalitātes biometāna sagatavošanas iekārtas - iekārtas poligonu gāzes, t.sk. gāzes no BNA anaerobās fermentācijas iekārtām attīrīšanai un sagatavošanai, lai gāzi izmantotu kā degvielu autotransportam, ievadīšanai dabasgāzes tīklā vai izmantotu citiem energoresursu ieguves mērķiem;
- i) infiltrāta apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošana – infiltrāta attīrīšanas iekārtu darbības uzlabošana un kapacitātes palielināšana visa radītā infiltrāta attīrīšanai;
- j) poligona gāzes savākšanas sistēmas atkritumu krātuvē nākamās kārtas izbūve.

Poligonā "Pentuļi":

- a) bioloģisko atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras pilnveidošana – iekārtas bioloģisko atkritumu, t.sk. dalīti savāktu bioloģisko atkritumu pirmapstrādei (smalcināšanai, nevēlamu piemaisījumu atdalīšanai) un pēcapstrādei – sijāšanai / frakcionēšanai – turpmākai izmantošanai piemērota galaprodukta sagatavošanai;
- b) centralizētai bioloģisko atkritumu dalītās vākšanas nodrošināšanai un pārstrādei AARC "Pentuļi" nepieciešamā specializētā autotransporta iegāde;
- c) sadzīves atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai iekārtu darbības pilnveidošana pārstrādei un reģenerācijai nododamo atkritumu daudzuma palielināšanai;
- d) būvniecības un būvju nojaukšanas un liela izmēra atkritumu reģenerācijas infrastruktūras pilnveidošana – pārstrādei un reģenerācijai nododamo atkritumu apjomu palielināšanai. Pasākuma īstenošana ietver smalcināšanas un šķirošanas iekārtu iegādi, nepieciešamo papildus laukumu un telpu izbūvi;

- e) NAIK ražošanas jaudas palielināšana – no dažādām atkritumu plūsmām atdalītu augstas kaloritātes frakciju sagatavošana reģenerācijai;
- f) notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu pārstrādes iekārtu ierīkošana – plānots īstenot sadarbībā ar pašvaldības izvēlēto ūdenssaimniecības sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju, kurš būs atbildīgs par notekūdeņu dūņu apsaimniekošanu pašvaldības teritorijā. Plānotā tehnoloģija – dūņu kompostēšana vējvindās. Pasākuma īstenošana ietver nepieciešamo laukumu izbūvi, komposta maisīšanas iekārtu iegādi;
- g) infiltrāta apsaimniekošanas un poligona gāzes apsaimniekošanas sistēmu attīstība;
- h) saules paneļu parka un / vai vēja ģeneratoru parku izveide.

5.3.4 Lokālās atkritumu sagatavošanas reģenerācijai un pārstrādes infrastruktūras attīstība

Attiecībā uz atkritumu sagatavošanas reģenerācijai un pārstrādes infrastruktūru, kas atrodas ārpus reģionālajiem atkritumu apglabāšanas poligoniem, plāna prioritāro pasākumu sarakstā rekomendējams iekļaut esošo šķirošanas līniju tehnoloģiju pilnveidošanu, t.sk. liela izmēra atkritumu un būvniecības atkritumu apstrādei. Paredzēt zaļo dārzu un parku kompostēšanas laukumu izbūvi pašvaldību (teritoriju uzkopšanas darbu atkritumi, kapsētu atkritumi) un arī iedzīvotāju radīto zaļo atkritumu pārstrādei. Tāpat, īpaši attālākās lauku teritorijās un teritorijās, kur bioloģisko atkritumu dalītā vākšana nav tehniski un ekonomiski pamatota, bioloģisko atkritumu apsaimniekošanas prasību izpildei nepieciešama mājkompostēšanas sistēmas attīstība. Kopumā attiecībā uz lokālās atkritumu pārstrādes attīstīšanu ir rekomendējama sekojošu prioritāro pasākumu īstenošana;

- a) Bioloģisko un bioloģiski noārdāmo atkritumu mājkompostēšana – māsaimniecībās, galvenokārt viengimeņu privātmājās, kur to ir iespējams tehniski īstenot, rekomendējams ieviest atkritumu kompostēšanu to rašanās vietā, t.sk. gan virtuves, gan zaļos dārza atkritumus. Šī pasākuma īstenošanai māsaimniecības, kas izsaka vēlmi veikt mājkompostēšanu, centralizēti jānodrošina ar nepieciešamo aprīkojumu, kā arī jāizveido reģistrs šādu māsaimniecību un pārstrādāto bioloģisko un bioloģiski noārdāmo atkritumu uzskaitē;
- b) Zaļo dārzu un parku atkritumu kompostēšanas vietu ierīkošana – vietām, kur tiek kompostēti tikai zaļie dārzu un parku atkritumi, tiek piemērotas vienkāršotas vides aizsardzības prasības, kas attiecīgi pazemina laukuma ierīkošanas un ekspluatācijas izmaksas, līdz ar to šāds laukums kalpotu kā alternatīva zaļo dārzu un parku atkritumu apsaimniekošanas risinājums, īpaši teritorijās, kas atrodas attālāk no poligona "Janvāri" vai "Pentuli";
- c) Esošo atkritumu šķirošanas līniju tehnoloģisko risinājumu pilnveidošana – reģiona teritorijā, bez atkritumu poligonos esošās atkritumu sagatavošanas reģenerācijai un pārstrādei infrastruktūras, ir 5 atkritumu šķirošanas līnijas, kuru modernizācija, t.sk. dažādojot apstrādājamo atkritumu plūsmas (piem. būvniecības atkritumi, liela izmēra atkritumi), ir nepieciešama, lai kāpinātu pārstrādei nodoto atkritumos esošo materiālu apjomu.

Attiecībā uz citu atkritumu plūsmu pārstrādes jaudu attīstīšanu – tā netiek izslēgta, bet arī netiek iekļauta prioritāro pasākumu sarakstā, jo tiek pieņemts, ka priekšnoteikums dalīti savākto sadzīves atkritumu, specifisku ražošanas atkritumu u.c. plūsmu pārstrādes attīstībai ir ekonomiskos apsvērumos par pieprasījumu un piedāvājumu balstīts lēmums.

5.3.5 Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi

Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumu mērķis galvenokārt ir atkritumu radītāju iesaistīšana atkritumu dalītās vākšanas sistēmā, jo faktiski dalītās vākšanas sistēmas efektivitāte ir atkarīga ne tikai no pakalpojuma pieejamības, bet arī no atkritumu radītāja vēlmes piedalīties atkritumu šķirošanā. Ņemot vērā jaunās iniciatīvas attiecībā uz jaunu atkritumu plūsmu dalītās

vākšanas ieviešanu, t.sk. bioloģiski noārdāmo atkritumu dalītā vākšana un tekstila atkritumu dalītā vākšana, kā arī preču sagatavošanas atkārtotai izmantošanai sistēmas attīstību, sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumu īstenošana ir neatņemama paredzēto pasākumu ieviešanas sastāvdaļa. Informēšanas pasākumi būtu atbalstāmi ne tikai kā infrastruktūras izveides projektu informatīvā sastāvdaļa, bet arī kā atsevišķas patstāvīgas aktivitātes. Paralēli infrastruktūras attīstības pasākumiem ir rekomendējams īstenot sabiedrības informēšanu un izglītošanu sekojošos virzienos:

- a) Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi, kas vērsti uz atkritumu rašanās novēršanu – ievērojot atkritumu rašanās novēršanas valsts programmu reģionā ir īstenojami sabiedrības informēšanas pasākumi, kuru tiešais mērķis ir iedzīvotāju paradumu maiņa nolūkā mazināt radīto atkritumu apjomu, īpaši attiecībā uz pārtikas atkritumiem un izlietoto iepakojumu. Tā kā reģiona līmenī iespējas īstenot atkritumu rašanās novēršanu izmantojot tādus instrumentus kā ekodizains, noteiktu materiālu veidu izmantošanas preču ražošanā aizliegums, u.c. ir ierobežotas, tieši sabiedrības izglītošanas pasākumi ir uzskatāmi par galveno ieguldījumu valstī noteikto atkritumu rašanās novēršanas mērķu sasniegšanā;
- b) Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi, kas vērsti uz atkritumu ražotāju iesaisti atkritumu dalītās vākšanas sistēmā, informēšana par atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstību, jauniem sistēmas elementiem, t.sk. par jaunajām atkritumu plūsmām (bioloģiskie atkritumi, tekstila atkritumi, sadzīves bīstamie atkritumi), kuru savākšana dalītā veidā ir jāuzsāk plāna pārskata periodā;
- c) Informācijas pieejamības nodrošinājums – paralēli izglītojoša rakstura un vides apziņas veidošanas informācijas aprites aktivitātēm, ir būtiski nodrošināt ikdienā nepieciešamās informācijas pieejamību, t.sk. par atkritumu radītāju tiesībām un pienākumiem atkritumu apsaimniekošanā (sadzīves atkritumu apsaimniekošanas kārtība, līgumu nosacījumi, atkritumu apsaimniekošanas saistošo noteikumu prasības), kā arī informācija par specifisku veidu atkritumu apsaimniekošanu, t.sk. liela izmēra atkritumu, būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniedzēji, neizlietotu medikamentu nodošanas iespējas, videi kaitīgu preču nodošanas iespējas;
- d) Vides izglītības centra izveide un darbības nodrošināšana - vismaz viena vides izglītības centra kā reģionālā atkritumu apsaimniekošanas centra struktūrvienības darbības nodrošināšana, kas pastāvīgi nodarbojās ar izglītības aktivitāšu plānošanu un īstenošanu, kā arī koordinē atkritumu apsaimniekošanas komersantu un pašvaldību plānoto aktivitāšu īstenošanu.

5.3.6 Informācijas apkopošana un datu bāzu uzturēšana

Informācijas pieejamības nodrošinājums – paralēli izglītojoša rakstura un vides apziņas veidošanas informācijas aprites aktivitātēm, ir būtiski nodrošināt ikdienā nepieciešamās informācijas pieejamību, t.sk. par atkritumu radītāju tiesībām un pienākumiem atkritumu apsaimniekošanā (sadzīves atkritumu apsaimniekošanas kārtība, līgumu nosacījumi, atkritumu apsaimniekošanas saistošo noteikumu prasības), kā arī informācija par specifisku veidu atkritumu apsaimniekošanu, t.sk. liela izmēra atkritumu, būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniedzēji, neizlietotu medikamentu nodošanas iespējas, videi kaitīgu preču nodošanas iespējas;

- a) Vienotas atkritumu ražotāju / pakalpojumu sniedzēju datu bāzes izveide, savstarpējās informācijas apmaiņas starp pašvaldībām, atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniedzējiem nodrošināšana;
- b) Sistēmas / rīka izveide atkritumu radītāju nodrošināšanai ar nepieciešamo informāciju par atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu, t.sk. dažādu atkritumu plūsmu dalītās vākšanas iespējām, atkritumu izvešanas pakalpojumiem, grafikiem u.c.;

- c) Mājkompostēšanas dalībnieku reģistra izveide un uzturēšana datu uzkrāšanai par mājāsaimniecībās pārstrādāto bioloģisko atkritumu daudzumu nolūkā šos datus iekļaut aprēķinā par sasniegto sadzīves atkritumu pārstrādes rādītāju reģionā.

5.3.7 No atkritumiem iegūta kurināmā reģenerācijas iekārtas

Plāna pārskata periodā Ventspils valstspilsētas teritorijā ir plānota no atkritumiem iegūta kurināmā reģenerācijas iekārtu izveide ar reģenerācijas jaudu 15,6 tūkstoši tonnu NAIK gadā. Plāna sagatavošanas laikā reģenerācijas iekārtu izbūves projekts ir ieviešanas stadijā un plānots, ka iekārta tiks nodota ekspluatācijā 2024. gadā. Šādu iekārtu izbūve ļaus racionāli izmantot atkritumos esošu pārstrādei nederīgu, bet augstas kaloritātes materiālu, tādējādi veicinot apglabāto atkritumu apjomu samazināšanu un tiekšanos uz nākotnē nosprausto mērķi – nodrošināt, lai poligonā apglabāto sadzīves atkritumu apjoms nepārsniedz 10% no radītā sadzīves atkritumu apjoma. Reģenerācijas iekārtās tiks ražota siltumenerģija un elektroenerģija, kas tiks nodota izmantošanai centralizētajos energoapgādes tīklos.

6 AARC izveide un reģiona zonējums

6.1 Iespējamie AARC izveides modeļi un darbības zonas

Saskaņā ar Atkritumu apsaimniekošanas likumu, līdz 2024. gada 30. jūnijam atkritumu apsaimniekošanas reģionā ietilpstošās pašvaldības izveido atkritumu apsaimniekošanas reģionālos centrus. Likumā AARC ir definēts kā - publiskas personas, publiski privāta vai privāta kapitālsabiedrība, kas veic attiecīgā atkritumu apsaimniekošanas reģiona pašvaldību deleģētos pārvaldes uzdevumus, īstenojot atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā un atkritumu apsaimniekošanas reģionālajā plānā noteiktos atkritumu apsaimniekošanas mērķus.

Saskaņā ar Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2021-2028. gadam noteikto - AARC komersantus pašvaldības veido atbilstoši AAR ietilpstošo pašvaldību lēmumam vienā no šādiem veidiem:

- a) esošā sadzīves atkritumu poligona operatora pamatkapitāla palielināšana, iesaistoties AAR zonā ietilpstošajām pašvaldībām;
- b) jauna komersanta (piemēram, reorganizācijas ceļā) dibināšana;
- c) AARC komersants var palikt esošais sadzīves atkritumu poligona operators, nemainoties īpašnieku sastāvam.

Ziemeļkurzemes reģions ir izveidots apvienojot divus vēsturiskos atkritumu apsaimniekošanas reģionus: Piejūras AAR un Ventspils AAR, kā rezultātā reģionā ir divi sadzīves atkritumu apglabāšanas poligoni, kas sniedz sadzīves atkritumu apglabāšanas sabiedrisko pakalpojumu un citas atkritumu apsaimniekošanas darbības, t.sk. atkritumu sagatavošanu apglabāšanai, reģenerācijas un pārstrādes darbības. Katrs no poligoniem iepriekšējos pārskata periodos ir uzturēts un attīstīts kā galvenais atkritumu apsaimniekošanas sistēmas elements ar mērķi nodrošināt normatīvajos aktos noteikto atkritumu apsaimniekošanas sistēmas mērķus sasniegšanu. Katram no poligoniem ir pietiekami attīstīta infrastruktūra, lai nodrošinātu pamatfunkciju izpildi pilnā apmērā. Tāpat poligonos "Pentuļi" un "Janvāri" nonākošie atkritumu apjomi ir pietiekami, lai būtu pamatota turpmākā infrastruktūras attīstība un būtu nodrošināta pietiekama naudas plūsma attīstības pasākumu finansēšanai. Ņemot vērā šos apstākļus Plāna izstrādes ietvaros ir pieņemts lēmums neveikt komersantu apvienošanu vai jauna komersanta dibināšanu vienotai sadzīves atkritumu poligonu apsaimniekošanai un noteikt, ka Ziemeļkurzemes AAR darbojās divi atkritumu apsaimniekošanas reģionālie centri:

- a) AARC uz sadzīves atkritumu poligona "Janvāri" bāzes, ko apsaimnieko SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "Piejūra"";
- b) AARC uz sadzīves atkritumu poligona "Pentuļi" bāzes, ko apsaimnieko Pašvaldības SIA "Ventspils labiekārtošanas kombināts".

Vērtējot AARC izveides iespējas ZKAAR jāņem vērā, ka situācijas reģiona zonās ir atšķirīga. AARC "Janvāri" darbības zonā faktiski jau šobrīd nepastāv ierobežojumi, lai zonā ietilpstošās pašvaldības pieņemtu lēmumu par AARC funkciju nodošanu SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "Piejūra"", jo gan Jūrmalas valstspilsēta, gan Talsu un Tukuma novadi ir SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "Piejūra"" kapitāldaļu īpašnieces un var īstenot funkciju deleģēšanu.

Atšķirīga situācija ir AARC "Pentuļi" darbības zonā, kurā ietilpst trīs pašvaldības: Ventspils valstspilsēta, Kuldīgas un Ventspils novadi. Esošo poligonu "Pentuļi" apsaimnieko Pašvaldības SIA "Ventspils labiekārtošanas kombināts", kuras kapitāldaļu īpašniece 100% apmērā ir viena pašvaldība – Ventspils valstspilsētas pašvaldība. Šajā situācijā Kuldīgas un Ventspils novadiem iespēju deleģēt pārvaldes funkcijas AARC ir ierobežotas, tādēļ tiek izskatītas iespējas novadu pašvaldībām iesaistīties AARC "Pentuļi" apsaimniekotāja kapitālsabiedrībā, pamatkapitāla palielināšanas ceļā (dalība PSIA "Ventspils labiekārtošanas kombināts") vai veidojot jaunu kapitālsabiedrību, kas īsteno AARC funkcijas un

apsaimnieko poligonu “Pentuļi” un kuras kapitāldaļu īpašnieces ir visas reģiona zonas pašvaldības: Ventspils valstspilsētas pašvaldība, Ventspils un Kuldīgas novadi. Attiecībā uz AARC darbības zonām, kurās katrs no AARC ekskluzīvi īsteno tam deleģētās funkcijas tiek rekomendēts balstīties uz vēsturisko dalījumu skat. attēlu (Attēls 6-1).

Attēls 6-1 AARC darbības zonas Ziemeļkurzemes AAR

6.2 Reģiona dalījums atkritumu apsaimniekošanas zonās

Atbilstoši atkritumu apsaimniekošanas likuma regulējumam, pašvaldības var noteikt pašvaldības administratīvās teritorijas dalījumu vairākas atkritumu apsaimniekošanas zonās, katrā no kurām atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniedz cits atkritumu apsaimniekošanas komersants, kā arī pašvaldības, savstarpēji vienojoties, var noteikt kopīgu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas zonu, kurā ietilpst vairāku viena atkritumu apsaimniekošanas reģiona pašvaldību administratīvās teritorijas⁴⁴. Atkritumu apsaimniekošanas zonu noteikšanas mērķis pamatā ir ekonomiski apsvērumi t.i. pieeja īstenojot tā saukto “apjoma ekonomijas” principu, kad vairākas pašvaldības ar relatīvi nelielu atkritumu apjomu tiek apvienotas vienā zonā, tādējādi nodrošinot atkritumu apsaimniekošanas komersantam, kas sniedz pakalpojumu, lielāku apsaimniekojamo atkritumu apjomu un savākšanas maršrutu optimizēšanu, kā rezultātā var samazināt izmaksas un resursu patēriņu.

⁴⁴ Atkritumu apsaimniekošanas likums, Latvijas Vēstnesis, 183, 17.11.2010. <https://likumi.lv/ta/id/221378-atkritumu-apsaimniekosanas-likums>

Izskatot iespējas atkritumu apsaimniekošanas zonu noteikšanai ZKAAR, netika konstatēti apstākļi, kas liecinātu par nepieciešamību pārskatīt esošo dalījumu, kad katrā no reģiona pašvaldībām ir viena atkritumu apsaimniekošanas zona (Kuldīgas novada bijušo Alsungas un Kuldīgas novadu administratīvās teritorijas atbilstoši Kuldīgas novada atkritumu apsaimniekošanas saistošajiem noteikumiem tiek apvienotas vienā zonā no 2024. gada 01. janvāra)⁴⁵. No pakalpojumu saņēmēju viedokļa šis ir viskorektākais scenārijs, jo nenotiek izmaksu izlīdzināšana, jeb subsidēšana starp dažādās reģiona vietās dzīvojošiem pakalpojuma ņēmējiem, kā arī nav nepieciešamība panākt vienošanos starp novadu, valstspilsētu pašvaldībām par kopīgas zonas izveidi un attiecīgi vienotiem nosacījumiem atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniegšanā.

Vienlaikus Plāna izstrādes gaitā ir izteikts priekšlikums izveidot kopīgu atkritumu apsaimniekošanas zonu Ventspils valstspilsētas un Ventspils novada pašvaldībām. Kopīgas zonas noteikšanas mērķis ir atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstības veicināšana Ventspils novada teritorijā un šāda priekšlikuma īstenošana var tikt izskatīta Plāna īstenošanas periodā. Līdzīga pieeja tiek īstenota Dienvidkurzemes AAR, kur Liepājas valstspilsētai ir izveidota kopīga zona ar novadu pašvaldībām.

Atbilstoši iepriekš minētajam reģionā Plāna izpildes sākuma periodā tiek noteiktas 6 atkritumu apsaimniekošanas zonas skat. attēlu (Attēls 6-2).

Attēls 6-2 Atkritumu apsaimniekošanas zonas Ziemeļkurzemes AAR

⁴⁵ Kuldīgas novada domes saistošie noteikumi Nr. KNP/2022/31, Par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Kuldīgas novadā. Kuldīgā 2022. gada 27. oktobrī

Atkritumu apsaimniekošanas zonas atbilst reģionā ietilpstošo pašvaldību administratīvajām teritorijām:

- a) Ventspils valstspilsētas zona;
- b) Ventspils novada zona;
- c) Kuldīgas novada zona;
- d) Talsu novada zona;
- e) Tukuma novada zona;
- f) Jūrmalas valstspilsētas zona.

Minētajās zonās sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus sniedz kopā četri komersanti, t.sk. 3 pašvaldību kapitālsabiedrības - SIA "Kuldīgas komunālie pakalpojumi", kas veic sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Kuldīgas novada teritorijā, PSIA "Ventspils labiekārtošanas kombināts", kas veic sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Ventspils valstspilsētā un Ventspils novadā un SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "Piejūra"", kas veic sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Talsu un Tukuma novadā. Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības teritorijā atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniedz SIA "Clean R", Plāna izstrādes laikā norisinās iepirkuma procedūra par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Jūrmalas valstspilsētā pēc esošā pakalpojumu sniedzēja līguma termiņa beigām.

6.3 AARC funkcijas

Saskaņā ar Atkritumu apsaimniekošanas likumu: pašvaldība, ievērojot normatīvo aktu par pašvaldībām un Valsts pārvaldes iekārtas likuma noteikumus, var deleģēt reģionālajam atkritumu apsaimniekošanas centram šādus pārvaldes uzdevumus:

- a) nodrošināt atkritumu apsaimniekošanas reģionālā plāna ieviešanu, ņemot vērā Atkritumu apsaimniekošanas likumā noteikto pašvaldību kompetenci atkritumu apsaimniekošanas jomā;
- b) patstāvīgi vai sadarbībā ar attiecīgā atkritumu apsaimniekošanas reģiona pašvaldībām un Atkritumu apsaimniekošanas likuma 18. pantā noteiktajā kārtībā izraudzīto atkritumu apsaimniekotāju veicināt iedzīvotāju aktīvu iesaisti atkritumu šķirošanā, rīkojot izglītošanas pasākumus un atkritumu šķirošanu veicinošas kampaņas, kā arī atbalstot iedzīvotāju iniciatīvas;
- c) apkopot informāciju par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu attiecīgajā atkritumu apsaimniekošanas reģionā un katrā atkritumu apsaimniekošanas reģiona pašvaldībā, kura ietilpst attiecīgajā reģionālajā atkritumu apsaimniekošanas centrā, lai izvērtētu atkritumu pārstrādes un atkritumu apglabāšanas samazināšanas mērķu izpildi, un pēc pieprasījuma sniegt to valsts un pašvaldību iestādēm.

Ņemot vērā esošo situāciju reģionā, t.sk. pienākumu un atbildības sadalījumu kā arī esošo un turpmāko reģiona funkcionālo zonējumu, detalizējot AARC funkcijas tiek rekomendēts noteikt sekojošu atbildības iedalījumu (ņemot vērā katra AARC darbības zonu):

Funkcijas attiecībā uz sadzīves atkritumu apglabāšanas poligonu infrastruktūras apsaimniekošanu, t.sk. ārpus poligoniem izvietoto AARC īpašumā esošo infrastruktūru:

- a) Sadzīves atkritumu poligonu apsaimniekošana, atkritumu apglabāšana pietiekamu atkritumu apglabāšanas jaudu un saistīto procesu nodrošināšana;
- b) Atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūras apsaimniekošana un attīstības nodrošināšana;
- c) Bioloģisko atkritumu pārstrādes iekārtu apsaimniekošana;
- d) Būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu pārstrādes iekārtu apsaimniekošana.

Funkcijas attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanas un saistīto aktivitāšu īstenošanu AARC darbības zonā:

- a) Ar atkritumu apsaimniekošanu saistīto darbību pārraudzība un koordinācija reģiona zonas līmenī;
- b) Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumu koordinēšana un šādu pasākumu organizēšana reģiona zonas un pašvaldību līmenī;
- c) Atkritumu dalītās vākšanas sistēmas darbības koordinēšana reģiona zonas un pašvaldību līmenī;
- d) Atkritumos esošu preču sagatavošanas atkārtotai izmantošanai un atkārtotas izmantošanas sistēmas darbības nodrošināšana;
- e) Reģiona atkritumu ražotāju, (t.sk. sadzīves, ražošanas un bīstamie atkritumi) datu bāzes uzturēšana, informācijas apkopošana par reģionā zonā strādājošajiem atkritumu apsaimniekošanas komersantiem, pieejamo infrastruktūru un darbības rezultātiem;
- f) Ar mājkompostēšana saistīto reģistru izveide un uzturēšana;
- g) Reģionālā vides izglītības un kompetences centra (centru) darbības nodrošināšana.

Funkcijas attiecībā uz pašvaldībām kurās AARC sniedz sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus:

- a) Sadzīves atkritumu savākšanas un pārvadāšanas pakalpojuma nodrošināšana;
- b) Sadzīves atkritumu dalītās vākšanas pakalpojuma nodrošināšana;
- c) Lokālo atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu (kompostēšanas vietas un laukumi, šķirošanas stacijas) apsaimniekošana vai apsaimniekošanas organizēšana.

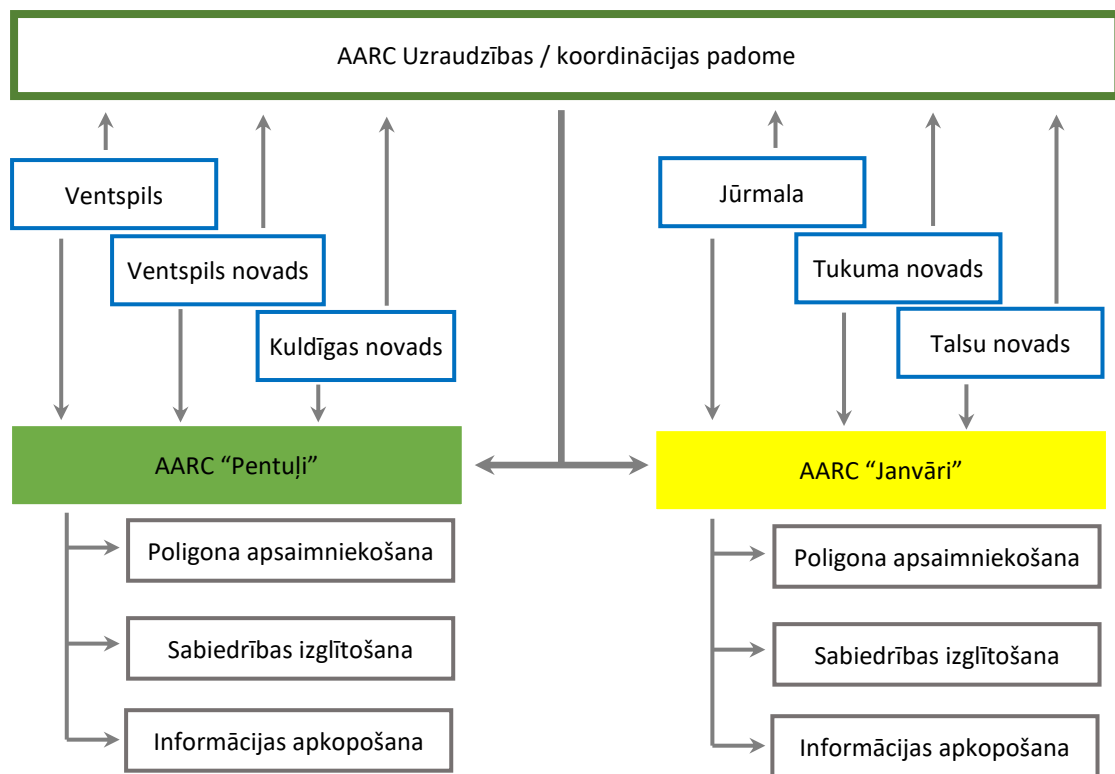
6.4 Reģiona pārvaldības modelis

Atbilstoši esošajam regulējumam attiecībā uz valstī noteikto pienākumu un atbildības sadalījumu sadzīves atkritumu atkārtotas izmantošanas un pārstrādes mērķu sasniegšanu nodrošina pašvaldība, atkritumu apsaimniekotājs, kas izraudzīts saskaņā ar normatīvajiem aktiem par atkritumu apsaimniekošanu, un atkritumu apsaimniekotājs, kurš sagatavo atkritumus atkārtotai izmantošanai, pārstrādā vai veic materiālu reģenerāciju⁴⁶. Līdz ar AARC izveidi un pašvaldību deleģējuma saņemšanu, īpaši ņemot vērā, ka AARC rīcībā un apsaimniekošanā ir infrastruktūra, kas nepieciešama mērķu sasniegšanai, atbildība par saistību izpildi gulstas arī uz AARC. Lai gan atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas likumam mērķu izpilde tiks izvērtēta atsevišķi katrai pašvaldībai, ņemot vērā, ka sadzīves atkritumu apsaimniekošanas sistēma ir centralizēta atkritumu apsaimniekošanas reģiona vai vismaz AARC darbības zonā, mērķu izpilde sākotnēji tiks izvērtēta atkritumu apsaimniekošanas reģiona vai AARC ietvaros - attiecīgi izpildi vai neizpildi solidāri attiecinot uz visām reģionā vai AARC darbības zonā ietilpstošajām pašvaldībām.

Līdz ar to situācijā, kad reģiona teritorijā ir vairāki AARC un ne visas reģionā ietilpstošās pašvaldības ir katra AARC dalībnieces, ir nepieciešama reģiona līmeņa koordinācija starp AARC, īpaši gadījumos, ja katrs no AARC specializējās noteiktu atkritumu apsaimniekošanas darbību, kas vērstas uz atkritumu apsaimniekošanas reģiona kopējo mērķu sasniegšanu, īstenošanā.

Ziemeļkurzemes AAR piedāvātais risinājums ir reģiona līmeņa AARC uzraudzības / koordinācijas padomes izveide, piedāvāto pārvaldības modeli skat. attēlā (Attēls 6-3).

⁴⁶ Ministru kabineta noteikumi Nr. 712 (Rīgā 2021. gada 26. oktobrī (prot. Nr. 72 23. §)) Atkritumu dalītas savākšanas, sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādes un materiālu reģenerācijas noteikumi

Attēls 6-3 AAR pārvaldības modelis

Šajā modelī, cik tas attiecas uz katru no AARC darbības zonām, pirmkārt, AARC darbību pārrauga pašvaldības, kas ir AARC dalībnieces un ir deleģējušas funkcijas, savukārt AARC īsteno pasākumus atkritumu apsaimniekošanas sektora darbībai un apsaimniekošanas pakalpojumu nodrošināšanā atbilstoši deleģējumam, t.sk. poligona apsaimniekošana, sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumu īstenošana, informācijas apkopošana par AARC darbības zonā veiktajām atkritumu apsaimniekošanas darbībām u.c. aktivitātes.

Attiecībā uz pašvaldību pārstāvniecību uzraudzības koordinācijas padomē tiek rekomendēts padomē iekļaut pa vienam pārstāvi no katras pašvaldības. Padome balstoties uz AARC sniegto informāciju uzrauga kvantitatīvos un kvalitatīvos atkritumu apsaimniekošanas sektorā noteikto mērķu izpildes rādītājus un koordinē darbības, kas nepieciešamas mērķu sasniegšanai reģiona līmenī. Kopumā padomes pienākumu klāstā rekomendēts iekļaut sekojošas funkcijas:

- Reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna ieviešanas uzraudzība;
- Priekšlikumu izvirzīšana / izskatīšana attiecībā uz reģiona līmeņa pasākumiem, kas vērsti uz atkritumu apsaimniekošanas sektora darbības pilnveidošanu;
- Sadarbība ar atkritumu apsaimniekošanas sektora kompetentajām iestādēm un institūcijām;
- Informācijas sagatavošana un ziņošana valsts iestādēm par atkritumu apsaimniekošanas sektorā noteikto sadzīves atkritumu pārstrādes un reģenerācijas mērķu sasniegšanu atkritumu apsaimniekošanas reģionā;
- Pārstrādei sagatavoto materiālu /pārstrādes galaproduktu realizācijas un izmantošanas organizēšana, īpaši attiecībā uz bioloģisko atkritumu pārstrādes galaproduktu un NAIK;
- Sadarbības nodrošināšana ar citiem atkritumu apsaimniekošanas reģioniem.

7 Plānā paredzēto pasākumu īstenošanas finansēšana

7.1 Finansējuma avotu vispārējs raksturojums

Kopumā vērtējot plānoto investīciju finansēšanas potenciālos avotus, var nošķirt atkritumu apsaimniekošanas komersantu pašu ieņēmumus, ko veido atkritumu apsaimniekošanas maksa, sadzīves atkritumu poligoniem – sabiedrisko pakalpojumu tarifs, kā arī citi pašu ieņēmumi un dotācijas, t.sk. ienākumi:

- a) ko veido ienākums, atbilstoši noteiktajiem atkritumu apsaimniekošanas tarifiem (atkritumu apsaimniekošanas maksai);
- b) ienākums no pārstrādei nododamo atkritumu realizācijas (plastmasa, papīrs, stikls, komposts, metāls, u.c.);
- c) ienākums no atkritumu apsaimniekošanas procesā radītajiem blakusproduktiem: gāze, siltumenerģija, elektroenerģija u.c.;
- d) citi ienākumi (papildus saistītie pakalpojumi un/vai produkti – piemēram, transports, konteineru noma, teritorijas noma, paplašināto ražotāja atbildības sistēmu maksājumi).

Jāatzīmē, ka no uzskaitītajiem ienākumu avotiem līdz ar depozīta sistēmas ieviešanu samazinās ieņēmumi no pārstrādei nodoto atkritumu realizācijas, jo tieši materiālu veidi ar augstāko likviditāti un realizācijas cenu (PET un alumīnija iepakojums) ir izņemti no sadzīves atkritumu plūsmas. Šo materiālu apjomu samazināšanās proporcionāli samazina arī RAS maksājumus par iepakojuma apsaimniekošanu. Rezultātā negūtos ieņēmumus nākas kompensēt no citiem ieņēmumu avotiem – pamatā paaugstinot atkritumu apsaimniekošanas maksu.

Otra potenciālā finansējuma avotu grupa ir ārējais finansējums, t.sk.

- e) kredītresursi;
- f) publiskais finansējums deleģējuma ietvaros;
- g) privātais finansējums Publiskās Privātās partnerības projekta ietvaros;
- h) ES fondu finansējums.

Attiecībā uz šiem finansējuma avotiem jāatzīmē, ka ietekmi uz atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma maksu neatstāj tikai ES fondu un citu finanšu instrumentu finansējums, kā arī publiskā finansējuma piesaiste. Attiecīgi šie resursi, pirmkārt, būtu izmantojami tādu pasākumu finansēšanā, kuru īstenošana bez ārējā finansējuma būtiski palielinātu atkritumu apsaimniekošanas maksu, tādējādi radot riskus attiecībā uz atkritumu radītāju maksātspēju.

7.2 Apsaimniekošanas izmaksu segšana

Saskaņā ar Atkritumu apsaimniekošanas likumu sadzīves atkritumu sākotnējais radītājs, valdītājs vai bijušais valdītājs sedz visas izmaksas, kas saistītas ar viņa radīto sadzīves atkritumu, tai skaitā sadzīvē radušos bīstamo atkritumu, apsaimniekošanu, tai skaitā par nepieciešamo infrastruktūru un tās darbību. Tāpat AAL paredz, ka sadzīves atkritumu apsaimniekošanas maksa tiek noteikta nešķirotiem sadzīves atkritumiem, vienlaicīgi normatīvajā regulējumā nav noteiktas precīzas prasības tādām atkritumu plūsmām kā liela izmēra atkritumi, videi kaitīgās preces, sadzīvē radušies bīstamie atkritumi, Mājsaimniecībās radītie būvniecības atkritumi. Lai definētu skaidrus nosacījumus gan atkritumu radītājiem, gan atkritumu saimniekošanas komersantiem, arī šīm plūsmām būtu nosakāma apsaimniekošanas maksas piemērošanas kārtība. Pašreizējā situācijā tiek īstenotas dažādas pieejas, piemēram attiecībā uz liela izmēra atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu tiek īstenota pieeja, kad atkritumi tiek izvesti individuāli vienojoties atkritumu radītājam un atkritumu apsaimniekošanas komersantam par izvedamo atkritumu apjomu un pakalpojuma cenu, gan arī organizējot atkritumu izvešanu no konteineru laukumiem (daudzdzīvokļu namu masīvos) – šajā gadījumā izmaksas namu

apsaimniekotājs sadala uz atkritumu radītājiem, kas izmanto konteineru laukumu. Atsevišķos gadījumos tiek īstenota prakse, kad pašvaldība organizē liela izmēra atkritumu izvešanas akcijas, šajā gadījumā izmaksas sedz pašvaldība no saviem līdzekļiem. Šāda pieeja no pašvaldību puses tiek pamatota ar pieņēmumu, ka no izmaksu efektivitātes viedokļa ir izdevīgāk apmaksāt atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu nekā organizēt piegružotu teritoriju sakopšanu un nelegālo izgāztuvju likvidēšanu.

Arī attiecībā uz videi kaitīgām precēm un sadzīvē radītajiem bīstamajiem atkritumiem nepastāv vienota pieeja. Tādas videi kaitīgas preces kā elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi vairumā gadījumu bez maksas tiek pieņemtas šķirotu atkritumu savākšanas laukumos, atsevišķos gadījumos tās bez maksas tiek izvestas arī no māsaimniecībām – pamatā šo kārtību nosaka RAS iesaiste šīs atkritumu plūsmas apsaimniekošanā. Atšķirīga situācija ir attiecībā uz nolietotajām riepām, kas arī ir RAS atbildības shēmā, bet šajā gadījumā bezmaksas nodošana vairumā gadījumu nav iespējama vai arī ir limitēta līdz noteiktam atkritumu apjomam, līdzīga situācija ir ar sadzīvē radītajiem bīstamajiem atkritumiem – ja baterijas un akumulatori tiek pieņemti no atkritumu radītājiem bez papildu samaksas, tad, piemēram, sadzīves ķīmija, ar ķīmiju piesārņots iepakojums tiek pieņemts par maksu, vai gadījumā, ja maksa netiek iekasēta, šo atkritumu tālāku nodošanu utilizācijai atkritumu apsaimniekošanas komersants apmaksā no līdzekļiem, kas iekasēti par nešķirotu sadzīves atkritumu apsaimniekošanu vai arī šīs izmaksas sedz pašvaldība.

Lai nodrošinātu principa piesārņotājs maksā īstenošanu un izvairītos no šķērssubsidēšanas atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu apmaksā jāīsteno sekojoši principi:

- a) Bez nešķirotu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas maksas un bioloģisko atkritumu apsaimniekošanas maksas būtu nosakāmi vienoti principi arī liela izmēra, māsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu, videi kaitīgu preču un sadzīves bīstamo atkritumu maksas noteikšanas kārtībai;
- b) Attiecībā uz tādu speciālo atkritumu grupu apsaimniekošanu, kuru nodošana utilizācijai ir ar negatīvu tirgus vērtību (nolietotas rīpas, sadzīves bīstamie atkritumi, arī daļēti savāktie tekstila atkritumi) virzīties uz praksi, kur atkritumu radītājs sedz sevis radīto atkritumu apsaimniekošanas izmaksas. Sekot līdzi, lai RAS ieguldījums izmaksu segšanā būtu samērīgs ar atkritumu apsaimniekošanas komersanta izmaksām šo atkritumu apsaimniekošanā;
- c) Rekomendējams ierobežot praksi, kad radīto atkritumu apsaimniekošanu, piemēram, liela izmēra atkritumu, bioloģiski noārdāmo atkritumu apsaimniekošanu apmaksā pašvaldība. Lai izvairītos no nelegālās atkritumu izmešanas apjoma pieauguma šādas stratēģijas īstenošanas rezultātā, nodrošināt atkritumu radītājiem pakalpojuma pieejamību, ieguldīt līdzekļus sabiedrības izglītošanā.

Attiecībā uz pašreizējo regulējumu, kas nosaka daļēti savākto bioloģisko atkritumu apsaimniekošanas maksu, kas ir piesaistīta nešķirotu sadzīves atkritumu maksai, ar lielu iespējamību var prognozēt, ka plāna pārskata periodā noteiktā kārtība radīs sarežģījumus. Pašreizējā regulējuma ietvaros atkritumu apsaimniekošanas komersantam nav iespējas noteikt izmaksām atbilstošu pakalpojuma maksu, kā rezultātā, ja faktiskās izmaksas pārsniedz noteikto limitu, tās jebkurā gadījumā tiks iecenotas nešķirotu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas maksā vai pretējā gadījumā, ja bioloģisko atkritumu apsaimniekošanas izmaksas ir zemākas par noteikto limitu, veidojas situācija, kad atkritumu radītājs pārmaksā par saņemto pakalpojumu. Lai nākotnē risinātu šo situāciju, tiek rekomendēts virzīt iniciatīvu, kas ietver atsevišķas apsaimniekošanas maksas noteikšanu bioloģiskajiem atkritumiem, kā arī daļēti savākto bioloģisko atkritumu pieņemšanas poligonā noteikt kā sabiedrisko pakalpojumu, kam tarifu apstiprina sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija.

7.3 Plānotās infrastruktūras uzturēšanas un citu pasākumu īstenošanas izmaksas

Ar atkritumu apsaimniekošanu saistīto izmaksu segšanā ir piemērojams princips “piesārņotājs – maksā”. Šis princips tiek īstenots, sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumiem piemērojot atkritumu apsaimniekošanas maksu, kas izteikta kā EUR/m³ vai EUR/t. Atkritumu radītājs apmaksā pakalpojumu proporcionāli izvestajam radīto atkritumu apjomam saskaņā ar atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniedzēja izsniegto rēķinu. Atkritumu apsaimniekošanas maksā atkritumu apsaimniekošanas komersants iekļauj visas ar pakalpojumu sniegšanu saistītās izmaksas, t.sk. maksu par sadzīves atkritumu un dalīti savākto sadzīves atkritumu savākšanu, transportēšanu, sagatavošanu reģenerācijai/pārstrādei (gadījumos, kad komersants veic šādas darbības), šo darbību veikšanai nepieciešamā aprīkojuma, specializēto transportlīdzekļu izmaksas, atkritumu apglabāšanas izmaksas un dabas resursu nodokli par sadzīves atkritumu apglabāšanu. Kopumā vērtējot, īpaši, ja pakalpojumu sniedzējs ir izvēlēts Atkritumu apsaimniekošanas likuma 18. pantā noteiktajā kārtībā (ar maksimālo līguma darbības termiņu 7 gadi), korektam pienākumu un atbildības sadalījumam investīciju finansēšanā, jāparedz, ka attiecīgais komersants finansē tikai tādas infrastruktūras, iekārtu un aprīkojuma iegādi, kuras normālais kalpošanas laiks nepārsniedz līguma darbības termiņu vai arī izmantotās iekārtas un aprīkojums (piemēram: specializētie transportlīdzekļi, konteineri) ir pārvietojams. Tādējādi tiek nodrošināts, ka investīciju atmaksāšanās periods un attiecīgi tā ietekme uz atkritumu apsaimniekošanas maksu ir sabalansēta.

Kas attiecas uz tādas infrastruktūras elementu izveidi, kuru normālais atmaksāšanās laiks pārsniedz atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma sniegšanas laiku, sākotnēji ir identificējams, ka daļā iecerēto pasākumu atbildīgais par pasākuma īstenošanu varētu būt publiskais sektors jeb tieši pašvaldības, tomēr, ņemot vērā plašās pašvaldību atbildības sfēras un izdevumu bāzi dažādām sociālajām funkcijām, pašvaldību finansēšanas iespējas no pašu resursiem ir ierobežotas. Kā arī, ņemot vērā, ka pašvaldībām nav tiešas saiknes ar atkritumu radītājiem, šajā gadījumā ir apgrūtināta principa “piesārņotājs – maksā” piemērošana, jo nepastāv mehānisms, kā pašvaldība tiešā veidā ieguldītos līdzekļus atgūst no atkritumu radītājiem. Šajā scenārijā, faktiski vienīgais risinājums ir izveidotās infrastruktūras iznomāšana atkritumu apsaimniekošanas komersantam, kas savas izmaksas iekļauj atkritumu apsaimniekošanas maksā, kuru, savukārt, proporcionāli sevis radītajam atkritumu apjomam maksās atkritumu radītājs.

Kā risinājums situācijai, lai pašvaldībai nebūtu jāveic investīcijas atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras izveidē, ir funkciju deleģēšana pašvaldības kapitālsabiedrībai, kas sniedz sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus un / vai veic AARC funkcijas. Pašvaldību kapitālsabiedrībai/AARC deleģējot pienākumu izveidot, piemēram, šķiroto atkritumu savākšanas laukumu, tiek nodrošināts, ka investīciju atmaksāšanās laiks ir atbilstošs infrastruktūras kalpošanas laikam, un infrastruktūra ir pašvaldības rīcībā neatkarīgi no komersanta, kas sniedz sadzīves atkritumu savākšanas pakalpojumu. Gadījumā, ja atkritumu apsaimniekošanas komersants, nav pašvaldības kapitālsabiedrība, pēc atkritumu apsaimniekošanas līguma darbības beigām, infrastruktūra joprojām paliek pašvaldības rīcībā, un var tikt nodota apsaimniekošanā nākamajam komersantam, kas konkursa kārtībā iegūst tiesības sniegt atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu attiecīgās pašvaldības teritorijā vai atkritumu apsaimniekošanas zonā. Šis pats princips ir attiecināms arī uz pārējo sadzīves atkritumu apsaimniekošanai nepieciešamo infrastruktūru – atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai iekārtām, pārstrādes iekārtām, piemēram, bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas vietām. Tāpat pašvaldību kapitālsabiedrības, t.sk. finansiāli ietilpīgāku projektu īstenošanai, var piesaistīt ārējos finansējuma avotus – kredītresursus, kā arī ES fondu un citu finanšu instrumentu resursus.

7.4 Eiropas Savienības fondu finansējums

ES fondu 2021. – 2027. gada plānošanas perioda ietvaros atkritumu apsaimniekošanas sektora projektu atbalsts ir paredzēts specifiskā atbalsta mērķa (turpmāk SAM) 2.2.2. “Pārejas uz aprites ekonomiku veicināšana” ietvaros. Apkopotā informācija ir balstīta uz plāna projekta sagatavošanas brīdī Vides aizsardzības un reģionālās attīstības mājaslapā atspoguļoto informāciju⁴⁷. SAM ietvaros ir paredzētas sekojošas aktivitātes un atbalstāmās darbības (atbilstoši VARAM paustajai informācijai SAM pasākumi tiks koriģēti):

- a) pasākums 2.2.2.1. Atkritumu šķirošana, pārstrāde un reģenerācija – atbalstāmās darbības - 1. kārtā: atkritumu pārstrādes iekārtu izveide, 2. kārtā: atkritumu pārstrādes jaudu palielināšana, vides izglītības centru izveide vai paplašināšana, aprites ekonomikas centru izveide (lietu labošana, atgriešana aprītē, maiņa), dalīti vāktu atkritumu šķirošanas līniju modernizācija, IT risinājumi atkritumu uzskaitē un monitoringam, speciālu iekārtu, aprīkojuma iegāde pārstrādes veicināšanai, nešķirotu sadzīves atkritumu sagatavošana pārstrādei un reģenerācijai. Plānotais kopējais finansējums – 1. kārtā 20,0 milj. EUR, 2. kārtā 45,03 milj. EUR, t.sk. ZKAAR rezervētā summa 7,66 milj. EUR. Atbalsta likme – 1. kārtā – līdz 60% mazajiem uzņēmumiem, lielajiem komersantiem 30% + 10%, ja projekts tiek īstenots reģionā, kas tiesīgs saņemt Taisnīgas pārkārtošanās fonda finansējumu, 2. kārtā - līdz 85% sabiedriskā pakalpojuma darbībām, pārējām darbībām komerclikme atkarībā no izvēlēta valsts atbalsta regulējuma;
- b) pasākums 2.2.2.2. Atkritumu dalītā vākšana – atbalstāmās darbības - atkritumu dalītās vākšanas aprīkojuma un specializētu (dažāda veida atkritumiem) konteineru iegāde, dalītās vākšanas maršrutu izveidei specializētā autotransporta iegāde, atsevišķu atkritumu veidu (piemēram, bioloģisko atkritumu, tekstila, būvgružu) dalītās vākšanas nodrošināšana, dalītās vākšanas laukumu un punktu izbūve. Plānotais kopējais finansējums – 4,0 milj. EUR. Atbalsta likme – līdz 60%;
- c) pasākums 2.2.2.3. Notekūdeņu dūņu pārstrāde – atbalstāmās darbības - atkritumu pārstrādes un reģenerācijas, tai skaitā biogāzes ieguves iekārtu jaudas palielināšana un jaunu jaudu nodrošināšana attiecībā uz notekūdeņu dūņu kā biogēno elementu pārstrādi. Plānotais kopējais finansējums – 24,5 milj. EUR. Atbalsta likme - līdz 85%;
- d) pasākums 2.2.2.4. Aprites ekonomikas principu ieviešana - atbalstāmās darbības - Aprites ekonomikas principu ieviešana ražošanā un pakalpojumos: attīstot otrreizēju un slēgtu materiālu ciklu tehnoloģiju un racionālu izejvielu un resursu izmantošanu; veicinot pāreju uz otrreizēji izmantojamu un videi nekaitīgu izejvielu izmantošanu ražošanas tehnoloģiskajos risinājumos (“safe by design”); ieviešot ekodizaina principus preču ražošanā un materiālu un iepakojuma izmantošanā; samazinot iepakojuma materiālu ietilpību un palielinot pārstrādājamību un ilglietojamību (atkārtotu lietošanu, preču labošanas pakalpojumu attīstība); inovatīvu aprites uzņēmējdarbības modeļu izstrāde, izmantojot ekoeфекtīvu tehnoloģiju un ekoinovāciju ieviešanu un industriālās simbiozes veicināšanu. Plānotais kopējais finansējums – 10,0 milj. EUR. Atbalsta likme - līdz 50%.

Vērtējot plāna pārskata periodā paredzētos ES fondu atbalsta pasākumus un plānotās atbalsta likmes, var secināt, ka atbalstāmo aktivitāšu loks zināmā mērā ir plašs un atbilstošs sektora attīstības vajadzībām, vienlaikus, atbalsta likmes tādiem pasākumiem, kas nav attiecināmi uz sabiedriskā pakalpojuma sniegšanu visticamāk nepārsniegs 40% no attiecināmajām izmaksām. Bažas rada arī

⁴⁷ <https://www.varam.gov.lv/lv/2021-2027-gada-eiropas-savienibas-finansu-planosanas-periods> (apmeklēts 27.06.2023.)

kopējais pieejamais finansējuma apjoms - piemēram pasākumā 2.2.2.2. "Atkritumu dalītā vākšana", neskatoties uz virkni jaunām dalīti savācamo atkritumu plūsmām, kopējais finansējuma apjoms Latvijai ir 4,0 milj. EUR, kas pirmšķietami būs nepietiekams visu nepieciešamo pasākumu finansēšanai. Tāpat jāatzīmē, ka pasākumos 2.2.2.3. "Notekūdeņu dūņu pārstrāde" finansējums ir pieejams tikai notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu pārstrādei, savukārt pasākuma 2.2.2.4. "Aprites ekonomikas principu ieviešana" finanšu atbalsta saņemšanai, atkritumu apsaimniekošanas sektora projekti faktiski nekvalificējās nevienai no atbalstāmajām darbībām.

7.5 Plānā paredzēto pasākumu investīciju izmaksu novērtējums

Plānā paredzēto pasākumu īstenošanas investīciju izmaksu novērtējums sagatavots indikatīvi novērtējot potenciālās izmaksas. Investīciju programmā iekļauti nodaļā 5.3. raksturotie prioritāri īstenojamie pasākumi, plāna īstenošanas laikā precīzas pasākumu izmaksas nosakāmas atbilstoši īstenošanas brīža situācijai, sagatavojot projektu tehniskos pamatojumus un veicot izmaksu un ieguvumu analīzi. Investīciju izmaksu novērtējumā ietverts provizorisks izmaksu sadalījums starp finansējuma avotiem, t.sk. atkritumu apsaimniekošanas reģionālais centrs, atkritumu apsaimniekošanas komersanti, pašvaldību līdzekļi, ES KF finansējums specifiskā atbalsta mērķa 2.2.2. "Pārejas uz aprites ekonomiku veicināšana" ietvaros, vienlaicīgi netiek izslēgta iespēja, ka pasākumiem, kas netiek finansēti no šīs programmas, plāna pārskata periodā ir pieejams finansējums no citiem finanšu instrumentiem. Jāatzīmē, ka tā kā plāna sagatavošanas laikā nav izstrādāti dokumenti, kas regulē ES KF finansējuma piešķiršanu ES fondu 2021. – 2027. gada plānošanas perioda ietvaros, pieejamā finansējuma apmērs, atbalstāmās darbības un līdzfinansējuma likmes var mainīties. Kopsavilkumu par plāna pārskata periodā īstenojamām aktivitātēm un investīciju izmaksām skat. tabulā (Tabula 7-1).

Kopējais plānā paredzēto pasākumu īstenošanai nepieciešamo investīciju maksimālais apjoms tiek lēsts ~30,0 milj. EUR apmērā (neskaitot izmaksas bioloģisko atkritumu pārstrādes rūpnīcas izveidei poligonā "Janvāri un no atkritumiem iegūta kurināmā reģenerācijas iekārtu izveidei Ventspils pilsētā, kas tiek finansētas no iepriekšējā ES fondu plānošanas perioda līdzekļiem), no kuriem, ~18,1 milj. EUR pašu finansējums (t.sk. AARC, atkritumu apsaimniekošanas komersanti un / vai pašvaldības, notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu pārstrādes vietas ierīkošanai SIA "Ūdeka" līdzfinansējums) un 11,9 milj. EUR ES fondu finansējums.

Precīzs finansējuma sadalījums pa finansējuma avotiem būs zināms pēc ES KF pasākumu īstenošanas nosacījumu apstiprināšanas. Nepieciešamo investīciju apjoms pa pasākumu grupām ir sekojošs:

- a) Atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstība – 3,2 milj. EUR;
- b) Atkritumu sagatavošanas atkārtotai izmantošanai infrastruktūra – 1,9 milj. EUR;
- c) AARC infrastruktūras attīstība – 22,7 milj. EUR;
- d) Lokālās atkritumu sagatavošanas reģenerācijai un pārstrādes infrastruktūras attīstība – 0,73 milj. EUR;
- e) Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi – 1,1 milj. EUR;
- f) Informācijas apkopošana un datu bāzu uzturēšana – 0,35 milj. EUR.

Tabula 7-1 Plāna pārskata periodā īstenojamo pasākumu investīciju izmaksu novērtējums (tūkst. EUR)

Nr.p.k.	Pasākums	Plānotās investīcijas (dalījums atkritumu apsaimniekošanas komersantu darbības zonās)					Pašu finans.	2.2.2.SAM Pārejas uz aprites ekonomiku veicināšana *				
		Talsu, Tukuma novads	Jūrmala	Ventspils, Ventspils novads	Kuldīgas novads	ZK AAR kopā		Līdzfinans. likme ≤%	2.2.2.1. I k	2.2.2.1. II k	2.2.2.2.	2.2.2.3.
1.	Atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstība (skat. nodaļu 5.3.1.)											
1.1.	Bioloģiski noārdāmo atkritumu dalītās vākšanas sistēmas izveide	200,00	150,00	150,00	40,00	540,00	216,00	60%			324,00	
1.2.	Dalītās vākšanas sadzīves atkritumiem konteineru (individuālo dalītās vākšanas punktu) skaita palielināšana	200,00	150,00	150,00	40,00	540,00	216,00	60%			324,00	
1.3.	Publiski pieejamo sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punktu skaita palielināšana	0,00	80,00	85,00	245,00	410,00	164,00	60%			246,00	
1.4.	Jaunu ŠASL izveide	200,00	200,00	600,00	200,00	1 200,00	480,00	60%			720,00	
1.5.	ŠASL pilnveidošana jaunu dalīto atkritumu veidu pieņemšanai	75,00	30,00	45,00	15,00	165,00	66,00	60%			99,00	
1.6.	Sadzīves bīstamo atkritumu dalītās vākšanas sistēmas izveide	64,00	40,00	32,00	16,00	152,00	60,80	60%			91,20	
1.7.	Tekstila atkritumu dalītās vākšanas sistēmas izveide	80,00	50,00	40,00	20,00	190,00	76,00	60%			114,00	
2.	Atkritumu sagatavošana atkārtotai izmantošanai (skat. nodaļu 5.3.2.)											
2.1.	Atkārtotai izmantošanai piemērotu preču savākšanas sistēmas izveide	75,00	30,00	45,00	15,00	165,00	82,50	50%			82,50	

Nr.p.k.	Pasākums	Plānotās investīcijas (dalījums atkritumu apsaimniekošanas komersantu darbības zonās)					Pašu finans.	2.2.2.SAM Pārejas uz aprites ekonomiku veicināšana *				
		Talsu, Tukuma novads	Jūrmala	Ventspils, Ventspils novads	Kuldīgas novads	ZK AAR kopā		Līdzfinans. likme ≤%	2.2.2.1. I k	2.2.2.1. II k	2.2.2.2.	2.2.2.3.
2.2.	Atkārtotai izmantošanai derīgu preču loģistikas sistēmas, pārbaudes un labošanas centra izveide	500,00	500,00	500,00	250,00	1 750,00	875,00	50%		875,00		
3.	AARC infrastruktūras attīstība (skat. nodaļu 5.3.3.)											
3.1.	BioA apsaimniekošanas infrastruktūras pilnveidošana (dalīti savāktajiem BioA)	1 500,00	0,00	1 500,00	0,00	3 000,00	450,00	85%		2 550,00		
3.2.	Specializētā BioA savākšanas autotransporta centralizētai BioA apsaimniekošanai reģiona ietvaros iegāde	500,00	0,00	500,00	200,00	1 200,00	180,00	85%		1 020,00		
3.3.	Atkritumu šķirošanas līniju infrastruktūras attīstība	600,00	0,00	400,00	0,00	1 000,00	150,00	85%		850,00		
3.4.	Vides izglītības centra izveide	300,00		300,00		600,00	90,00	85%		510,00		
3.5.	Būvniecības un būvju nojaukšanas un liela izmēra atkritumu reģenerācijas infrastruktūras pilnveidošana	500,00	0,00	800,00	0,00	1 300,00	650,00	50%		650,00		
3.6.	Jaunas atkritumu krātuves projektēšana un izbūve	5 000,00	0,00	0,00	0,00	5 000,00	5 000,00	0%				
3.7.	NAI dūņu pārstrādes iekārtas izveide	0,00	0,00	2 500,00	0,00	2 500,00	375,00	85%				2 125,00
3.8.	NAIK ražošanas jaudas palielināšana	500,00	0,00	500,00	0,00	1 000,00	1 000,00	0%				
3.9.	Poligona gāzes savākšanas sistēmas nākamo kārtu izbūve, gāzes apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošana	350,00	0,00	220,00	0,00	570,00	570,00	0%				

Nr.p.k.	Pasākums	Plānotās investīcijas (dalījums atkritumu apsaimniekošanas komersantu darbības zonās)					Pašu finans.	2.2.2.SAM Pārejas uz aprites ekonomiku veicināšana *				
		Talsu, Tukuma novads	Jūrmala	Ventspils, Ventspils novads	Kuldīgas novads	ZK AAR kopā		Līdzfinans. likme ≤%	2.2.2.1. I k	2.2.2.1. II k	2.2.2.2.	2.2.2.3.
3.10.	Infiltrāta apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošana	2 500,00	0,00	26,00	0,00	2 526,00	2 526,00	0%				
3.11.	Iekārtas biometāna ražošanai no poligona un BioA pārstrādē iegūtās biogāzes	3 000,00	0,00	0,00	0,00	3 000,00	3 000,00	0%				
3.12.	Saules paneļu/vēja parka izbūve	0,00	0,00	1 000,00	0,00	1 000,00	1 000,00	0%				
4.	Lokālās atkritumu sagatavošanas reģenerācijai un pārstrādes infrastruktūras attīstība (skat. nodaļu 5.3.4.)											
4.1.	Dārzu un parku atkritumu kompostēšanas vietu ierīkošana	0,00	0,00	0,00	105,00	105,00	42,00	60%	63,00			
4.2.	BioA mājkompostēšanas sistēmas izveide	150,00	100,00	50,00	25,00	325,00	130,00	60%	195,00			
4.3.	Ārpus AARC esošu šķirošanas līniju attīstība	0,00	0,00	100,00	200,00	300,00	120,00	60%	180,00			
5.	Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi (skat. nodaļu 5.3.5.)											
5.1.	Izglītošanas pasākumi radītā atkritumu apjoma samazināšanas veicināšanai											
5.2.	Izglītošanas pasākumi uzsākot jaunas atkritumu plūsmas dalīto vākšanu	320,00	200,00	180,00	100,00	800,00	400,00	50%		400,00		
5.3.	Informatīvi pasākumi par atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbību reģionā											
5.4.	Vides izglītības centra īstenotas aktivitātes	200,00		120,00		320,00	160,00	50%		160,00		
6.	Informācijas apkopošana un datu bāzu uzturēšana (skat. nodaļu 5.3.6.)											

Nr.p.k.	Pasākums	Plānotās investīcijas (dalījums atkritumu apsaimniekošanas komersantu darbības zonās)					Pašu finans.	2.2.2.SAM Pārejas uz aprites ekonomiku veicināšana *				
		Talsu, Tukuma novads	Jūrmala	Ventspils, Ventspils novads	Kuldīgas novads	ZK AAR kopā		Līdzfinans. likme ≤%	2.2.2.1. I k	2.2.2.1. II k	2.2.2.2.	2.2.2.3.
6.1.	Vienotas atkritumu ražotāju /pakalpojumu sniedzēju datu bāzes izveide	50,00	50,00	60,00	50,00	210,00	31,50	85%		178,50		
6.2.	Sistēmas / rīka izveide atkritumu radītāju nodrošināšanai ar nepieciešamo informāciju	25,00	25,00	25,00	25,00	100,00	15,00	85%		85,00		
6.3.	Mājkompostēšanas dalībnieku reģistra izveide	10,00	10,00	10,00	10,00	40,00	6,00	85%		34,00		
	KOPĀ	16 649,00	1 865,00	9 728,00	1 766,00	30 008,00	18 131,80		438,00	7 395,00	1 918,20	2 125,00

*Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pārziņā esošās 2021. – 2027. gada Eiropas Savienība fondu plānošanas perioda investīcijas

8 Plānotie pasākumi – kopsavilkums, prioritārais saraksts, īstenošanas laika grafiks

Ziemeļkurzemes RAAP iekļauto prioritāri īstenojamo pasākumu ieviešanas laika grafiks atspoguļots tabulā, skat. tabulu (Tabula 8-1). Laika grafiks sagatavots vadoties no normatīvajos aktos noteiktajiem termiņiem atsevišķu aktivitāšu īstenošanai, kā arī ņemot vērā atkritumu apsaimniekošanas sektora attīstībai un pakalpojuma sniegšanas kvalitātes uzlabošanai nepieciešamos pasākumus. Tabulā iekļauta informācija par pasākuma īstenošanas vietu un noteikts atbildīgais izpildītājs, tāpat ir noteiktas īstenojamo pasākumu prioritātes.

Tabula 8-1 Plānā paredzēto pasākumu prioritārais saraksts, īstenošanas laika grafiks, atbildības par pasākumu īstenošanu sadalījums

Nr.p.k.	Aktivitāte / funkcija	Piezīmes / Īstenošanas vieta	Atbildīgais par izpildi	Ieviešanas laika grafiks					Prioritāte (1-3)
				2023	2024	2025	2026	2027	
1.	Atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstība (skat. nodaļu 5.3.1.)								
1.1.	Bioloģiski noārdāmo atkritumu dalītās vākšanas sistēmas izveide	ZKAAR	AAK	x	x	x			1.
1.2.	Dalītās vākšanas sadzīves atkritumiem konteineru (individuālo dalītās vākšanas punktu) skaita palielināšana	ZKAAR	AAK	x	x	x	x	x	1.
1.3.	Publiski pieejamo sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punktu skaita palielināšana	ZKAAR	AAK	x	x	x	x	x	1.
1.4.	Jaunu ŠASL izveide	ZKAAR	AAK / PV / AARC		x	x	x		1.
1.5.	ŠASL pilnveidošana jaunu dalīto atkritumu veidu pieņemšanai	ZKAAR	AAK		x	x			1.
1.6.	Sadzīves bīstamo atkritumu dalītās vākšanas sistēmas izveide	ZKAAR	AAK / PV / AARC			x			1.
1.7.	Tekstila atkritumu dalītās vākšanas sistēmas izveide	ZKAAR	AAK / RAS	x	x	x			1.
2.	Atkritumu sagatavošana atkārtotai izmantošanai (skat. nodaļu 5.3.2.)								
2.1.	Atkārtotai izmantošanai piemērotu preču savākšanas sistēmas izveide	ZKAAR	AARC / NVO / PV / AAK		x	x	x	x	1.
2.2.	Atkārtotai izmantošanai derīgu preču loģistikas sistēmas, pārbaudes un labošanas centra izveide	Ventspils, Tukums	AARC /NVO /PV			x	x	x	2.
3.	AARC infrastruktūras attīstība (skat. nodaļu 5.3.3.)								
3.1.	BioA apsaimniekošanas infrastruktūras pilnveidošana (dalīti savāktajiem BioA)	SAP “Pentuļi”, SAP “Janvāri”	AARC		x	x			1.

Nr.p.k.	Aktivitāte / funkcija	Piezīmes / Īstenošanas vieta	Atbildīgais par izpildi	Ieviešanas laika grafiks					Prioritāte (1-3)
				2023	2024	2025	2026	2027	
3.2.	Specializētā BioA savākšanas autotransporta centralizētai BioA apsaimniekošanai reģiona ietvaros iegāde	SAP "Pentuli", SAP "Janvāri", Kuldīga	AARC		x	x			1.
3.3.	Atkritumu šķirošanas līniju infrastruktūras attīstība	SAP "Pentuli", SAP "Janvāri", Jūrmala, Tukums, Talsi	AARC		x	x	x		2..
3.4.	Vides izglītības centra izveide	SAP "Pentuli", SAP "Janvāri"	AARC		x	x	x		2.
3.5.	Būvniecības un būvju nojaukšanas un liela izmēra atkritumu reģenerācijas infrastruktūras pilnveidošana	SAP "Pentuli", SAP "Janvāri"	AARC			x	x	x	1.
3.6.	Jaunas atkritumu krātuves projektēšana un izbūve	SAP "Janvāri"	AARC		x	x			1.
3.7.	NAI dūņu pārstrādes iekārtas izveide	SAP "Pentuli"	AARC			x	x		3.
3.8.	NAIK ražošanas jaudas palielināšana	SAP "Pentuli", SAP "Janvāri"	AARC		x	x			2.
3.9.	Poligona gāzes savākšanas sistēmas nākamo kārtu izbūve, gāzes apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošana	SAP "Pentuli", SAP "Janvāri"	AARC		x	x			2.
3.10.	Infiltrāta apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošana	SAP "Pentuli", SAP "Janvāri"	AARC		x	x			2.
3.11.	Iekārtas biometāna ražošanai no poligona un BioA pārstrādē iegūtās biogāzes	SAP "Janvāri"	AARC				x	x	3.
3.12.	Saules paneļu/vēja parka izbūve	SAP "Pentuli"	AARC				x	x	3.
3.13.	No atkritumiem iegūta kurināmā reģenerācijas iekārtu izveide	Ventspils	AARC	x	x				1.
3.14.	Bioloģisko atkritumu anaerobās fermentācijas iekārtu izbūve	SAP "Janvāri"	AARC	x	x				1.
4.	Lokālās atkritumu sagatavošanas reģenerācijai un pārstrādes infrastruktūras attīstība (skat. nodaļu 5.3.4.)								
4.1.	Dārzu un parku atkritumu kompostēšanas vietu ierīkošana	Kuldīga	PV			x	x	x	2.
4.2.	BioA mājkompostēšanas sistēmas izveide	ZKAAR	AARC / AAK	x	x				1.
4.3.	Ārpus AARC esošu šķirošanas līniju attīstība	Kuldīga, Ventspils	AAK		x	x			2.

Nr.p.k.	Aktivitāte / funkcija	Piezīmes / Īstenošanas vieta	Atbildīgais par izpildi	Ieviešanas laika grafiks					Prioritāte (1-3)
				2023	2024	2025	2026	2027	
5.	Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi (skat. nodaļu 5.3.5.)								
5.1.	Izglītošanas pasākumi radītā atkritumu apjoma samazināšanas veicināšanai	ZKAAR	AARC / AAK	x	x	x	x	x	1.
5.2.	Izglītošanas pasākumi uzsākot jaunas atkritumu plūsmas dalīto vākšanu	ZKAAR	AARC / AAK	x	x	x	x	x	1.
5.3.	Informatīvi pasākumi par atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbību reģionā	ZKAAR	AARC / AAK / NVO	x	x	x	x	x	2.
5.4.	Vides izglītības centra īstenotas aktivitātes	ZKAAR	AARC / AAK / NVO		x	x	x	x	2.
6.	Informācijas apkopošana un datu bāzu uzturēšana (skat. nodaļu 5.3.6.)								
6.1.	Vienotas atkritumu ražotāju /pakalpojumu sniedzēju datu bāzes izveide	ZKAAR	AARC	x	x				1.
6.2.	Sistēmas / rīka izveide atkritumu radītāju nodrošināšanai ar nepieciešamo informāciju	ZKAAR	AARC	x	x				2.
6.3.	Mājkompostēšanas dalībnieku reģistra izveide	ZKAAR	AARC		x				1.
7.	AARC izveide								
7.1.	Pašvaldību vienošanās par AARC izveidi	ZKAAR	PV / AARC	x	x				1.
7.2.	Uzraudzības / koordinācijas padomes izveide	ZKAAR	PV / AARC		x				1.
7.3.	Funkciju deleģēšana	ZKAAR	PV		x				1.
7.4.	Deleģēto funkciju izpilde	ZKAAR	AARC		x	x	x	x	1.

9 Plānoto pasākumu īstenošanas rezultātīvie rādītāji, atbilstība normatīvajiem aktiem

Zemāk sniegtajā tabulā, (skat. Tabula 7-1-1) ir norādīti 8.1. tabulā apkopoto pasākumu atbilstība AAVP 2021. – 2028. gadam noteiktajiem stratēģiskie virsmērķiem, 3.3. nodaļā izvirzītajiem Reģionālā līmenī sasniedzamajiem mērķiem, kas vērsti uz atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma kvalitātes un pieejamības uzlabošanu un atbilstību pasākumiem, ko ir iekļāvušas Pašvaldības savos plānošanas dokumentos. Plāna noteiktie pasākumi nodrošina gan AAVP, gan Reģiona līmeņa izvirzīto mērķu sasniegšanu, kā arī atbilst Pašvaldības noteiktajiem pasākumiem skat. tabulu (Tabula 9-1).

Tabula 9-1 Atbilstība AAVP, Plāna mērķiem un pašvaldību noteiktajiem pasākumiem, sasniedzamie rezultāti

Nr.p.k.	Aktivitāte / funkcija	Rezultāts	Atbilstība AAVP mērķiem ⁴⁸	Atbilstība Plāna mērķiem ⁴⁹	Atbilstība pašvaldības noteiktajiem pasākumiem ⁵⁰
1.	Atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstība				
1.1.	Bioloģiski noārdāmo atkritumu dalītās vākšanas sistēmas izveide	legādāts sistēmas darbības nodrošināšanai nepieciešamais aprīkojums, t.sk. bioloģisko atkritumu dalītās vākšanas konteineri un specializētais autotransports	M1, M2, M3, M4	RM 1, RM2 , RM 3	V-6-1-2, V-6-3, V-R.9.3.1., J-P3.1.1., J - P3.1.1., TU-U.8.3/2., TU- U.8.3/3., TA-R35.5., K-R.6.2.4.
1.2.	Sadzīves atkritumu dalītās vākšanas konteineru (individuālo dalītās vākšanas punktu) skaita palielināšana	Palielināts individuāliem klientiem lietošanai nodoto sadzīves atkritumu (papīrs, plastmasa, stikls, metāls) dalītās vākšanas konteineru skaits	M1, M2, M3, M4	RM 1, RM2 , RM 3	V-6-1-2, V-6-3, V-R.9.3.1., J-P3.1.1., TU-U.8.3/2., TA-R35.2., K-R.6.2.4.
1.3.	Publiski pieejamo sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punktu skaita palielināšana	Paaugstināta publiski pieejamo sadzīves atkritumu dalītās vākšanas punktu pieejamība, īpaši lauku teritorijās, kur pakalpojumi pieejamība ir zemāka	M1, M2, M3	RM 1, RM2 , RM 3	V-6-1-2, V-6-3, V-R.9.3.1., J-P3.1.1., TU-U.8.3/2., TA-R35.2. K-R.6.2.4.
1.4.	Jaunu ŠASL izveide	Izveidoti jauni šķiroto atkritumu savākšanas laukumi nodrošinot, ka katrā reģiona pilsētā ir vismaz viens laukums	M1, M3, M4	RM 1, RM2 , RM 3	V-6-3, V-R.9.3.1., J-P3.1.1., J -P3.1.4., TA- R35.6., K-R.6.2.4., K-R.6.2.4.P.1
1.5.	ŠASL pilnveidošana jaunu dalīto atkritumu veidu pieņemšanai	Tiek nodrošināts, ka visos ŠASL, papildus esošajām plūsmām tiek pieņemti	M1, M3, M4	RM 1, RM2 , RM 3	V-6-3, V-R.9.3.1., J-P3.1.1., TA- R35.6., K-R.6.2.4., K-R.6.2.4.P.3.

⁴⁸ Atbilstoši kodiem Plāna 3. nodaļā

⁴⁹ Atbilstoši kodiem Plāna 3.1. nodaļā

⁵⁰ Atbilstoši kodiem Plāna 5.2. nodaļā

Nr.p.k.	Aktivitāte / funkcija	Rezultāts	Atbilstība AAVP mērķiem ⁴⁸	Atbilstība Plāna mērķiem ⁴⁹	Atbilstība pašvaldības noteiktajiem pasākumiem ⁵⁰
		bioloģiskie atkritumi, liela izmēra atkritumi, mājsaimniecībās radītie būvniecības atkritumi			
1.6.	Sadzīves bīstamo atkritumu dalītās vākšanas sistēmas izveide	Nodrošināta sadzīves bīstamo atkritumu pieņemšana visos šķiroto atkritumu savākšanas laukumos. Sadzīves bīstamo atkritumu uzkrāšanas konteineri (eko tvertnes) ir izvietotas publiski pieejamās vietās	M1, M2, M3	RM 1, RM2 , RM 3	V-6-3, V-R.9.3.1., J-P3.1.1., TU-U.8.3/2
1.7.	Tekstila atkritumu dalītās vākšanas sistēmas izveide	Nodrošinātā tekstila atkritumu pieņemšana visos ŠASL. Publiski pieejamās vietās uzstādīti īpaši tekstila atkritumu savākšanai paredzēti konteineri	M1, M2, M3, M4, M4	RM 1, RM2 , RM 3	V-6-1-2, V-6-3, V-R.9.3.1., J-P3.1.1., J - P3.1.3., TU-U.8.3/2., K-R.6.2.4.
2.	Atkritumu sagatavošana atkārtotai izmantošanai				
2.1.	Atkārtotai izmantošanai piemērotu preču sagatavošanas sistēmas izveide	Atkārtotai izmantošanai derīgu preču savākšana tiek nodrošināta visos ŠASL	M1, M2, M4	RM 1, RM 3	V-6-3, V-R.9.3.1., J-P3.1.1., TU-U.8.3/3., TA- R35.6., K-R.6.2.4.
2.2.	Atkārtotai izmantošanai derīgu preču pārbaudes un labošanas centra izveide	Reģionā izveidoti divi centri, kas ietver telpas un aprīkojums, kur savāktās preces tiek pārbaudītas, labotas un nodotas atkārtotai izmantošanai	M1, M2, M4	RM 1, RM	V-R.9.3.1., J-P3.1.1., TU- U.8.3/3., TA- R35.6., K-R.6.2.4.
3.	AARC infrastruktūras attīstība				
3.1.	Bioloģisko atkritumu pārstrādes rūpnīca	Poligonā "Janvāri" izbūvēta un nodota ekspluatācijā bioloģisko atkritumu pārstrādes rūpnīca	M1, M4	RM 1, RM 3, RM6	V-6-1-1,
3.2.	Specializētā BioA savākšanas autotransporta centralizētai BioA apsaimniekošanai reģiona ietvaros iegāde	Iegādāts bioloģisko atkritumu savākšanai piemērots specializētais autotransports	M1, M4	RM 1, RM 3, RM6	V-6-1-1
3.3.	Atkritumu šķirošanas līniju infrastruktūras attīstība	Veikta šķirošanas līniju modernizācija, papildinot esošos tehnoloģiskos procesus ar jaunām iekārtām pārstrādei reģenerācijai nododamo atkritumu apjomu palielināšanai	M1, M4	RM 1, RM 3, RM6	V-6-1-1

Nr.p.k.	Aktivitāte / funkcija	Rezultāts	Atbilstība AAVP mērķiem ⁴⁸	Atbilstība Plāna mērķiem ⁴⁹	Atbilstība pašvaldības noteiktajiem pasākumiem ⁵⁰
3.4.	Vides izglītības centra izveide	Reģionā izveidoti divi vides izglītības centri (t.sk. telpas un aprīkojums, izveidotas izglītības programmas, piesaistīti nepieciešamie cilvēkresursi), vides izglītības pasākumu īstenošanai	M1, M4	RM 1, RM 3, RM6	V-6-1-1, J -P2.2.1.
3.5.	Būvniecības un būvju nojaukšanas un liela izmēra atkritumu reģenerācijas infrastruktūras pilnveidošana	Iegādātas nepieciešamās tehnoloģiskās iekārtas minēto atkritumu plūsmu samazināšanai un šķīrošanai. Izbūvēti papildus nepieciešamie laukumi un telpas (ja nepieciešams)	M1, M4	RM 1, RM 3, RM6	V-6-1-1,
3.6.	Jaunas atkritumu krātuves projektēšana un izbūve	Poligonā "Janvāri" izbūvēta jauna atkritumu apglabāšanas krātuve pietiekamu apglabāšanas jaudu nodrošināšanai poligona apkalpotajās pašvaldībās	M1, M4	RM 1, RM 3, RM6	V-6-1-1
3.7.	NAI dūņu pārstrādes iekārtas izveide	Poligonā "Pentuli" izbūvēts NAI dūņu pārstrādes laukums, iegādāta nepieciešamā tehnika un aprīkojums. Dūņas tiek pārstrādātas izmantojot kompostēšanas metodi.	M1, M4	RM 1, RM 3, RM6	V-6-1-1,
3.8.	NAIK ražošanas jaudas palielināšana	Poligonos "Pentuli" un "Janvāri" iegādātas nepieciešamās tehnoloģiskās iekārtas (NAIK samazināšana, frakcionēšana) NAIK ražošanas apjomu palielināšanai	M1, M4	RM 1, RM 3, RM6	V-6-1-1,
3.9.	Poligona gāzes savākšanas sistēmas nākamo kārtu izbūve, gāzes apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošana	Poligonā "Janvāri" esošajā atkritumu apglabāšanas krātuvē izbūvētas gāzes savākšanas sistēmas cauruļvadu tīklu nākamās kārtas. Savāktā gāze tiek novadīta reģenerācijai koģenerācijas iekārtās	M1, M4	RM 1, RM 3, RM6	V-6-1-1,
3.10.	Infiltrāta apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošana	Poligonos "Pentuli" un "Janvāri" nodrošinātas nepieciešamās poligona infiltrāta savākšanas un attīrīšanas jaudas	M1, M4	RM 1, RM 3, RM6	V-6-1-1,

Nr.p.k.	Aktivitāte / funkcija	Rezultāts	Atbilstība AAVP mērķiem ⁴⁸	Atbilstība Plāna mērķiem ⁴⁹	Atbilstība pašvaldības noteiktajiem pasākumiem ⁵⁰
		ar efektīviem tehnoloģiskajiem risinājumiem			
3.11.	Iekārtas biometāna ražošanai no poligona un BioA pārstrādē iegūtās biogāzes	Poligonā "Janvāri" uzsākta iekārtu izveide bioloģisko atkritumu pārstrādes rezultātā un atkritumu apglabāšanas krātuvē savāktās gāzes attīrīšanai līdz kvalitātei, kas piemērota metāna izmantošanai par transporta degvielu	M1, M4	RM 1, RM 3, RM6	V-6-1-1,
3.12.	Saules paneļu/vēja parka izbūve	Atjaunojamās enerģijas ražošana poligonā "Pentuli" – izbūvēts saules paneļu un / vai vēja parks	M1, M4	RM 1, RM 3, RM6	V-6-1-1,
3.13.	No atkritumiem iegūta kurināmā reģenerācijas iekārtu izveide	Ventspils pilsētā izbūvēta un nodota ekspluatācijā iekārta siltumenerģijas un elektroenerģijas ražošanai kā energoresursu izmantojot no atkritumiem iegūtu kurināmo	M1, M4	RM 1, RM 3, RM6	V-6-1-1,
4.	Lokālās atkritumu sagatavošanas reģenerācijai un pārstrādes infrastruktūras attīstība			RM 1, RM 3, RM6	V-6-1-1,
4.1.	Dārzu un parku atkritumu kompostēšanas vietu ierīkošana	Reģionā ierīkotas kompostēšanas vietas, kur decentralizēti, ar kompostēšanas metodi, tiek pārstrādāti zaļie dārzu un parku atkritumi, arī kapsētu atkritumi	M1, M2, M4	RM 5, RM 3	V-6-1-3., TU- U.8.3/3., TA-R35.5., K-R.6.2.4.P.2.
4.2.	BioA mājkompostēšanas sistēmas izveide	Reģionā Izveidota mājkompostēšanas sistēma, t.sk. atkritumu radītāji nodrošināti ar nepieciešamo aprīkojumu – kompostēšanas kastēm (ja attiecināms), atkritumu radītājiem sniegta nepieciešamā informācija par kompostēšanas procesu, tiek veikta uzskaitē par mājkompostēšanas pārstrādāto bioloģisko atkritumu apjomu	M1, M2, M4	RM 5, RM 3	V-6-1-3.
4.3.	Ārpus AARC esošo šķirošanas līniju attīstība	Veikta šķirošanas līniju modernizācija, papildinot esošos tehnoloģiskos procesus ar jaunām iekārtām pārstrādei	M1, M4	RM 5, RM 3	J -P3.1.5.

Nr.p.k.	Aktivitāte / funkcija	Rezultāts	Atbilstība AAVP mērķiem ⁴⁸	Atbilstība Plāna mērķiem ⁴⁹	Atbilstība pašvaldības noteiktajiem pasākumiem ⁵⁰
		reģenerācijai nododamo atkritumu apjomu palielināšanai.			
5.	Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi				
5.1.	Izglītošanas pasākumi radītā atkritumu apjoma samazināšanas veicināšanai	Reģionā īstenotas atkritumu radītāju informēšanas kampaņas par radītā atkritumu apjoma samazināšanas iespējām, t.sk. radīto pārtikas atkritumu samazināšana, atkārtoti lietojama iepakojuma izmantošana, preču nodošana atkārtotas izmantošanas sistēmā	M3	RM 1, RM 4, RM 5	V-6-1-4, V-6-2-1, V-6-2-2, V-6-2-3, V-R.9.3.2, J-P2.5.2., TU- U.8.3/1.,
5.2.	Izglītošanas pasākumi uzsākot jaunas atkritumu plūsmas dalīto vākšanu	Reģionā īstenotas atkritumu radītāju informēšanas kampaņas uzsākot bioloģisko atkritumu dalīto vākšanu, tekstila atkritumu dalīto vākšanu	M3	RM 1, RM 4, RM 5	V-6-1-4, V-6-2-1, V-6-2-2, V-6-2-3, V-R.9.3.2., J-P2.5.2., TU- U.8.3/1., TA_ R35.1
5.3.	Informatīvi pasākumi par atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbību reģionā	Atkritumu radītāji ir nodrošināti ar nepieciešamajiem informācijas resursiem par dažādu atkritumu plūsmu pareizu apsaimniekošanu, kā arī par pakalpojumu saņemšanas iespējām	M3	RM 1, RM 4, RM 5	V-6-1-4, V-6-2-1, V-6-2-2, V-6-2-3, V-R.9.3.2., J-P2.5.2., TU- U.8.3/1., TA_ R35.1
5.4.	Vides izglītības centra īstenotas aktivitātes	Katra AARC darbības zonā darbojas vides izglītības centrs, kas centralizēti, attiecīgā centra darbības zonā īsteno sabiedrības informēšanas un izglītošanas aktivitātes	M3	RM 1, RM 4, RM 5	V-6-1-4, V-6-2-1, V-6-2-2, V-6-2-3, V-R.9.3.2., J-P2.5.2., TU- U.8.3/1., TA_ R35.1
6.	Informācijas apkopošana un datu bāzu				
6.1.	Vienotas atkritumu ražotāju /pakalpojumu sniedzēju datu bāzes izveide, savstarpējās informācijas apmaiņas starp pašvaldībām, atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniedzējiem nodrošināšana	Reģionā izveidota centralizēta datubāze, kurā apkopota informācija par atkritumu radītājiem, noslēgtajiem līgumiem, izveidajiem atkritumu apjomiem, lai minimizētu iespējas atkritumu radītājiem izvairīties no iesaistīšanās centralizētajā atkritumu apsaimniekošanas sistēmā. Datu bāzē ietverta informācija par	M1	RM 1, RM 4, RM 7	V-6-3, V-R.9.3.2., TA- R35.3., TA- R35.4.

Nr.p.k.	Aktivitāte / funkcija	Rezultāts	Atbilstība AAVP mērķiem ⁴⁸	Atbilstība Plāna mērķiem ⁴⁹	Atbilstība pašvaldības noteiktajiem pasākumiem ⁵⁰
		atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniedzējiem, izsniegtajām atkritumu apsaimniekošanas atļaujām.			
6.2.	Sistēmas / rīka izveide atkritumu radītāju nodrošināšanai ar nepieciešamo informāciju par atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu, t.sk. dažādu atkritumu plūsmu dalītās vākšanas iespējām, atkritumu izvešanas pakalpojumiem, grafikiem u.c.	Atkritumu radītāji ir nodrošināti ar nepieciešamajiem informācijas resursiem par dažādu atkritumu plūsmu pareizu apsaimniekošanu, kā arī par pakalpojumu saņemšanas iespējām	M1	RM 1, RM 4, R, M 7	V-6-3, V-R.9.3.2., TA- R35.3., TA-R35.4.
6.3.	Mājkompostēšanas dalībnieku reģistra izveide un uzturēšana	Izveidots reģistrs mājaimniecību, kas veic bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādi mājaimniecībās uzskaitei, nolūkā iekļaut datus par mājaimniecībās pārstrādāto atkritumu apjomu iekļaušanu kopējos reģiona atkritumu pārstrādes rādītājos	M1,M3	RM 1, RM 4, RM 7	V-6-3, V-R.9.3.2
7.	AARC izveide				
7.1.	Pašvaldību vienošanās par AARC izveidi	Atkritumu apsaimniekošanas likumā noteiktajos termiņos pašvaldības ir pieņēmušas lēmumu par AARC izveidi	M1, M3	RM 2, RM 3	
7.2.	Uzraudzības / koordinācijas padomes izveide	Reģionā izveidota AARC uzraudzības padome, t.sk. noteiktas tās funkcijas, izstrādāts pašvaldību pārstāvniecības modelis un padomes darbības finansēšanas modelis	M1, M3	RM 2, RM 3	
7.3.	Funkciju deleģēšana	Starp AARC un pašvaldībām, kas izveidojušas attiecīgo AARC, noslēgts līgums par funkciju deleģēšanu reģionālajā atkritumu apsaimniekošanas plānā paredzēto pasākumu un citu atkritumu apsaimniekošanas darbību īstenošanai attiecīgā AARC darbības zonā	M1, M3	RM 2, RM 3	
7.4.	Deleģēto funkciju izpilde	AARC veic deleģēto funkciju izpildi	M1, M3	RM 2, RM 3	

Zemāk sniegtajā tabulā ir identificēti mērķi un rezultāti sasniedzamie mērķi un rezultāti attiecībā uz atkritumu dalīto savākšanu un sagatavošanu atkārtotai izmantošanai un pārstrādei būtiskākajiem atkritumu veidiem un plūsmām, kas izriet ES direktīvu prasībām un, kas ir noteiktas MK 2021. gada 26. oktobra noteikumos Nr. 712 "Atkritumu dalītas savākšanas, sagatavošanas atkārtotai izmantošanai, pārstrādes un materiālu reģenerācijas noteikumi". Plāna noteiktie pasākumi nodrošina atkritumu dalītai savākšanai un sagatavošanai atkārtotai izmantošanai un pārstrādei rādītāju sasniegšanu, kas prasīs ievērojamu resursu ieguldījumu. skat. Tabulu (Tabula 9-2).

Tabula 9-2 Paredzēto pasākumu sasaiste ar normatīvajos aktos noteiktajiem mērķiem

Nr.p.k.	Politikas rezultāts un attiecīgais rezultatīvais rādītājs	Plāna pasākumi, kas nodrošina politikas rezultāta izpildi
1.	līdz 2023. gada 1. janvārim izveidota dalītas savākšanas sistēma tekstilmateriāliem	1.7.
2.	nodrošināt, ka līdz 2023. gada 31. decembrim bioloģiskie atkritumi ir vai nu atdalīti un pārstrādāti rašanās vietā, vai savākti dalīti un nav sajaukti ar citiem atkritumu veidiem	1.1., 3.1., 4.1., 4.2., 6.3.
3..	līdz 2025. gadam atkārtotai izmantošanai sagatavoto un pārstrādāto sadzīves atkritumu apjomu palielināt vismaz līdz 55 % pēc masas	1.2.,1.3.,1.4.,1.5.,1.6., 1.7., 1.8., 2.1., 2.2., 3.2., 3.3., 3.4., 3.5., 3.6. 3.7., 3.8., 3.9., 3.10., 3.12., 3.13., 3.14., 4.1., 4.2., 4.3., 5.1., 5.2., 5.3., 5.4.
4.	līdz 2030. gadam atkārtotai izmantošanai sagatavoto un pārstrādāto sadzīves atkritumu apjomu palielināt vismaz līdz 60 % pēc masas	1.2.,1.3.,1.4.,1.5.,1.6., 1.7., 1.8., 2.1., 2.2., 3.2., 3.3., 3.4., 3.5., 3.6. 3.7., 3.8., 3.9., 3.10., 3.12., 3.13., 3.14., 4.1., 4.2., 4.3., 5.1., 5.2., 5.3., 5.4.
5.	līdz 2035. gadam atkārtotai izmantošanai sagatavoto un pārstrādāto sadzīves atkritumu apjomu palielināt vismaz līdz 65 % pēc masas;	1.2.,1.3.,1.4.,1.5.,1.6., 1.7., 1.8., 2.1., 2.2., 3.2., 3.3., 3.4., 3.5., 3.6. 3.7., 3.8., 3.9., 3.10., 3.12., 3.13., 3.14., 4.1., 4.2., 4.3., 5.1., 5.2., 5.3., 5.4.
6.	no 2020. gada, vismaz 70 % pēc svara nebīstamo būvgrozu un ēku nojaukšanas atkritumi, sagatavoti atkārtotai izmantošanai, pārstrādei un citai materiāla reģenerācijai, tostarp aizbēršanai	2.1, 1.4.
7.	līdz 2025.gada 1. janvārim izveidota dalītas savākšanas sistēma sadzīves bīstamajiem atkritumiem	1.5., 1.6.,
8.	nodrošināt, ka līdz 2035. gadam poligonos apglabāto sadzīves atkritumu īpatsvars ir samazinājies līdz 10 % no kopējā radīto sadzīves atkritumu daudzuma (pēc svara) vai ir vēl mazāks	1.2.,1.3.,1.4.,1.5.,1.6., 1.7., 1.8., 2.1., 2.2., 3.2., 3.3., 3.4., 3.5., 3.6. 3.7., 3.8., 3.9., 3.10., 3.12., 3.13., 3.14., 4.1., 4.2., 4.3., 5.1., 5.2., 5.3., 5.4.
9.	Nodrošina, ka ne vēlāk kā līdz 2025. gada 31. decembrim pārstrādā mazākais 65 svara % no visa izlietotā iepakojuma	1.2.,1.3.,1.4.,1.5.,1.6., 1.7., 1.8., 2.1., 2.2., 3.2., 3.3., 3.4., 3.5., 3.6. 3.7., 3.8., 3.9., 3.10., 3.12., 3.13., 3.14., 4.1., 4.2., 4.3., 5.1., 5.2., 5.3., 5.4.
10.	Nodrošina, ka ne vēlāk kā līdz 2030. gada 31. decembrim pārstrādā mazākais 70 svara % no visa izlietotā iepakojuma	1.2.,1.3.,1.4.,1.5.,1.6., 1.7., 1.8., 2.1., 2.2., 3.2., 3.3., 3.4., 3.5., 3.6. 3.7., 3.8., 3.9., 3.10., 3.12., 3.13., 3.14., 4.1., 4.2., 4.3., 5.1., 5.2., 5.3., 5.4.
11.	Nodrošina ka no 2021.gada 14.augusta ir palielināts EEIA atkritumu savākšanas apjoms līdz 65 % no to EEI vidējā svara, kuras ir laistas Latvijas tirgū trīs iepriekšējos gados	1.2.,1.3.,1.4.,1.5.,1.6., 1.7., 1.8., 2.1., 2.2., 3.2., 3.3., 3.4., 3.5., 3.6. 3.7., 3.8., 3.9., 3.10., 3.12., 3.13., 3.14., 4.1., 4.2., 4.3., 5.1., 5.2., 5.3., 5.4.

Apstiprināts:

Ventspils valstspilsētas pašvaldības dome	2023. gada __. _____ lēmums Nr. ____
Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības dome	2023. gada __. _____ lēmums Nr. ____
Kuldīgas novada pašvaldības dome	2023. gada __. _____ lēmums Nr. ____
Ventspils novada pašvaldības dome	2023. gada __. _____ lēmums Nr. ____
Talsu novada pašvaldības dome	2023. gada __. _____ lēmums Nr. ____
Tukuma novada pašvaldības dome	2023. gada __. _____ lēmums Nr. ____

Domes priekšsēdētājs

Jānis Vitoliņš

Ventspils domes administrācijas
Ekonomikas un iepirkumu nodaļas vadītājs

Austris Galindoms

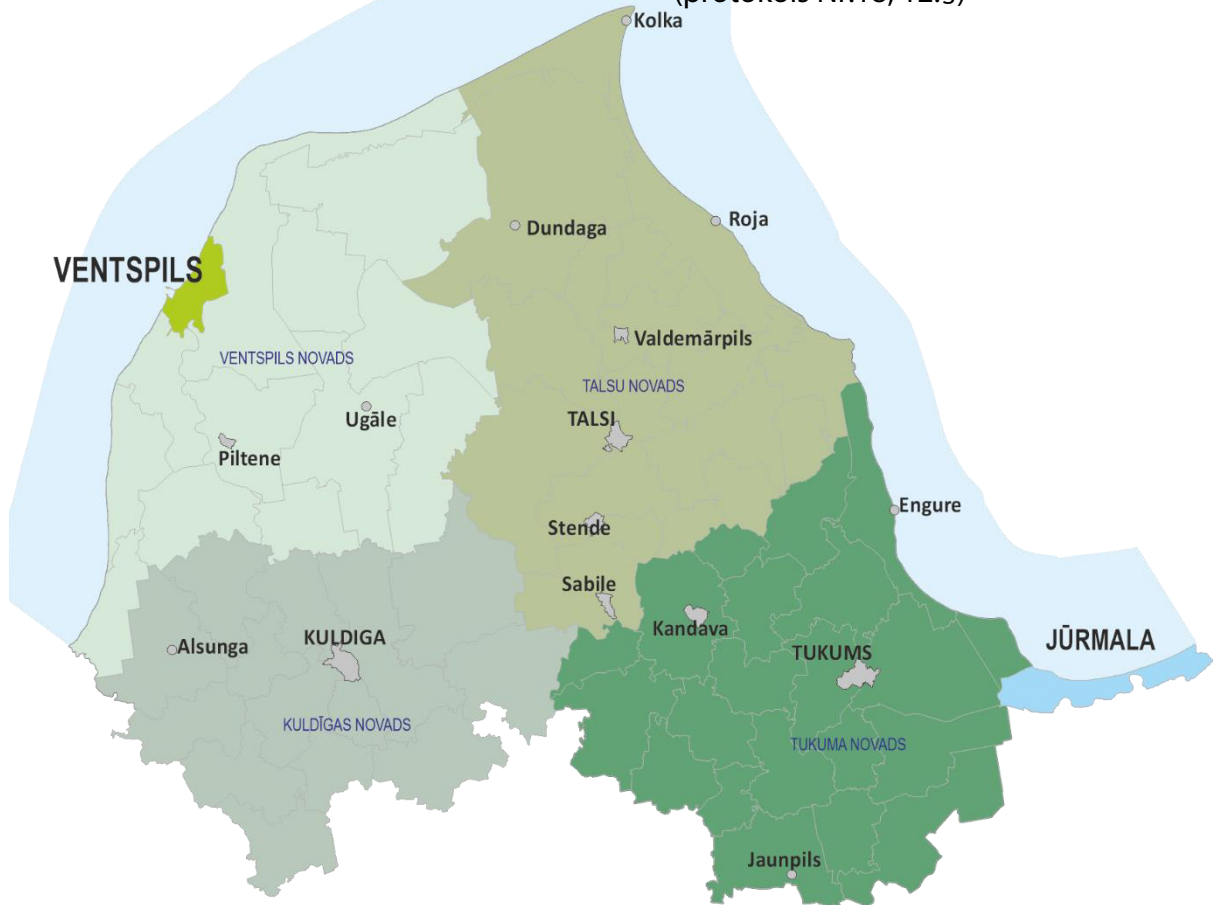
Pasūtītājs: Ventspils valstspilsētas
pašvaldības iestāde "Ventspils
domes administrācija"

Izstrādātājs: SIA "Geo Consultants"

Ventspils, 2023. gads

2.pielikums

Apstiprināts ar Ventspils valstspilsētas pašvaldības domes 2023.gada 14.decembra lēmumu Nr.200 (protokols Nr.18; 12.§)

**Ziemeļkurzemes reģionālā atkritumu
apsaimniekošanas plāna 2023.-2027. gadam
stratēģiskās ietekmes uz vidi
novērtējuma vides pārskats**

Saturs

1. Plānošanas dokumenta galvenie mērķi un īss satura izklāsts, saistība ar citiem plānošanas dokumentiem	4
1.1 Plānošanas dokumenta galvenie mērķi un īss satura izklāsts	4
1.2 Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem.....	7
2. Vides pārskata sagatavošanas procedūra un iesaistītās institūcijas, sabiedrības līdzdalība un rezultāti	9
3. Esošā vides stāvokļa apraksts un iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots	13
3.1. Esošā vides stāvokļa apraksts	13
3.2. Iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots.....	13
4. Vides stāvoklis teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt	17
5. Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas	18
5.1. Vides kvalitātes novērtēšana, monitorings	21
5.2. Emisiju, smaku un trokšņa līmeņa novērtējums.....	24
5.3. Atkritumu apsaimniekošanas ietekme uz klimatu novērtējums	29
6. Starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi	31
6.1. Starptautiskie nozares un vides aizsardzības mērķi	31
6.2. Nacionālie nozares un vides aizsardzības mērķi.....	31
6.3. Reģionālie nozares un vides aizsardzības mērķi.....	32
7. Plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums.....	33
8. Risinājumi, lai novērstu vai samazinātu plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtisko ietekmi uz vidi	37
8.1. Normatīvajos aktos noteiktie ierobežojumi atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu izvietojumam	37
8.2. Teritorijas plānošana	39
8.3. Normatīvajos aktos noteiktās prasības atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektiem	39
8.4. Normatīvajos aktos noteiktās prasības par atkritumu apsaimniekošanas atļaujām.....	43
8.5. Finanšu nodrošinājums.....	44
8.6. Sodī par vides aizsardzības normatīvo aktu pārkāpumiem	44
9. Īss iespējamo alternatīvu izvēles pamatojums, stratēģiskā novērtējuma veikšanas apraksts, norādot arī problēmas nepieciešamās informācijas ieguvē.....	45
10. Iespējamie kompensēšanas pasākumi	48
11. Plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes novērtējums.....	49
12. Paredzētie pasākumi plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa nodrošināšanai.....	50
13. Vides pārskata kopsavilkums.....	52

Pielikumi:

1. pielikums. Pārskats par sabiedrības līdzdalības pasākumiem
2. pielikums. Saņemtās vēstules
3. pielikums. Pārskats par sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtajiem priekšlikumiem

Lietotie saīsinājumi

AAR	atkritumu apsaimniekošanas reģions
AAVP	atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns
BNA	bioloģiski noārdāmie atkritumi
DAP	Dabas aizsardzības pārvalde
ĪADT	īpaši aizsargājamā dabas teritorija
AARC	atkritumu apsaimniekošanas reģionālais centrs
RAAP	reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns
VVD	Valsts vides dienests
VI	Veselības inspekcija
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
SEG	siltumnīcas efekta gāze
SIVN	stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums
VPVB	Vides pārraudzības valsts birojs
SAP "Janvāri"	sadzīves atkritumu apglabāšanas poligons "Janvāri"
SAP "Pentuļi"	sadzīves atkritumu apglabāšanas poligons "Pentuļi"
NAIK	no atkritumiem iegūtais kurināmais

1. Plānošanas dokumenta galvenie mērķi un īss satura izklāsts, saistība ar citiem plānošanas dokumentiem

1.1 Plānošanas dokumenta galvenie mērķi un īss satura izklāsts

„Ziemeļkurzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023. - 2027. gadam” (turpmāk – Plāns vai RAAP) attiecas uz atkritumu apsaimniekošanas nozari Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā (turpmāk – Ziemeļkurzemes AAR). Plāns ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments reģionālā līmenī. Ziemeļkurzemes AAR ietver šādas pašvaldības: Jūrmalas valstspilsēta; Ventspils valstspilsēta; Kuldīgas novads (Kuldīga) (Alsungas pagasts, Ēdoles pagasts, Gudenieku pagasts, Īvandes pagasts, Kabiles pagasts, Kuldīgas pilsēta, Kurmāles pagasts, Laidu pagasts, Padures pagasts, Pelču pagasts, Rendas pagasts, Rumbas pagasts, Snēpeles pagasts, Turlavas pagasts, Vārmes pagasts); Talsu novads (Talsi) (Abavas pagasts, Ārlavas pagasts, Balgales pagasts, Dundagas pagasts, Ģibuļu pagasts, Īves pagasts, Kolkas pagasts, Ķūļciema pagasts, Laidzes pagasts, Laucienes pagasts, Libagu pagasts, Lubes pagasts, Mērsraga pagasts, Rojas pagasts, Sabiles pilsēta, Stendes pilsēta, Strazdes pagasts, Talsu pilsēta, Valdemārpils pilsēta, Valdgales pagasts, Vandzenes pagasts, Virbu pagasts); Tukuma novads (Tukums) (Cēres pagasts, Degoles pagasts, Džūkstes pagasts, Engures pagasts, Irlavas pagasts, Jaunpils pagasts, Jaunsātu pagasts, Kandavas pagasts, Kandavas pilsēta, Lapmežciema pagasts, Lestenes pagasts, Matkules pagasts, Pūres pagasts, Sēmes pagasts, Slampes pagasts, Smārdes pagasts, Tukuma pilsēta, Tumes pagasts, Vānes pagasts, Viesatu pagasts, Zantes pagasts, Zemītes pagasts, Zentenes pagasts); Ventspils novads (Ventspils) (Ances pagasts, Jūrkalnes pagasts, Piltenes pagasts, Piltenes pilsēta, Popes pagasts, Puzes pagasts, Tārgales pagasts, Ugāles pagasts, Usmas pagasts, Užavas pagasts, Vārves pagasts, Ziru pagasts, Zlēku pagasts).

Plāna nepieciešamību nosaka “Atkritumu apsaimniekošanas likuma” III nodaļa, kā arī Ministru kabineta 2021. gada 22. janvāra rīkojuma Nr. 45 “Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021. - 2028. gadam” (turpmāk - Rīkojums Nr. 45) 3. punkts, kur noteikts plāna saturs, tā apspriešanas un apstiprināšanas kārtība.

Balstoties uz to, ka periodam 2014. – 2020. Ventspils RAAP un Piejūras RAAP atsevišķi netika izstrādāts, jāatzīmē, ka atkritumu apsaimniekošana šajos reģionos notika saskaņā ar “Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2013. - 2020. gadam”. Var pieņemt, ka Plāns pēctecīgi turpina arī “Ventspils reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2008. - 2013. gadam” un “Piejūras reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2007. - 2013. gadam”.

Plāna īstenošana ir vērsta uz atkritumu un atkritumu radītās ietekmes uz vidi samazināšanu, aprites ekonomika, efektīvāku atkritumu apsaimniekošanu, atkritumus kā resursu izmantošanu, u.c. Izrietoši Plāna īstenošana nesaistās ar papildus vides problēmu rašanos, jo atkritumu apsaimniekošana Ziemeļkurzemes AAR paredzēta sadzīves atkritumu apglabāšanas poligona “Janvāri” (turpmāk – SAP “Janvāri”) un sadzīves atkritumu apglabāšanas poligona “Pentuļi” (turpmāk – SAP “Pentuļi”) teritorijā.

Saskaņā ar spēkā esošo “Talsu novada teritorijas plānojumu 2011. – 2023. gadam” SAP „Janvāri” atrodas Tehniskās apbūves teritorijā (TA), kur kā viens no galvenajiem izmantošanas veidiem minēta atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve. Atbilstoši spēkā esošajam “Ventspils novada teritorijas plānojumam 2014. – 2026. gadam” SAP „Pentuļi” atrodas Tehniskās apbūves teritorijā (TA), kur viens no teritorijas izmantošanas veidiem ir atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve. Tostarp SAP “Janvāri” teritorijai 2004. gadā ir veikta pilna ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, arī SAP “Pentuļi” 1999. gadā ir veikta pilna ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra. Abu poligonu ekspluatācija notiek atbilstoši A kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas nosacījumiem.

Kopumā AAR izveides mērķis ir nodrošināt ekonomiski pamatotu atkritumu apsaimniekošanu, kas ietver samērīgu atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras un reģionā radīto atkritumu apsaimniekošanas balansu, saprātīgus atkritumu pārvadājumu attālumus no atkritumu rašanās vietām līdz sadzīves atkritumu poligoniem, u.c. Vienlaikus Ziemeļkurzemes AAR izstrādes mērķis ir saistīts ar “Valsts atkritumu apsaimniekošanas plāna

2021.- 2028. gadam”¹ (turpmāk - AAVP) noteikto mērķu un uzdevumu īstenošanu Ziemeļkurzemes AAR. Detālāks apraksts saistībā ar AAR sasniedzamiem mērķiem, stratēģiskiem virsmērķiem un veicamiem pasākumiem, kas izvirzīti dažāda līmeņa plānošanas dokumentos sniegts 6. nodaļā.

Atbilstoši AAVP un uz to balstītajos 2023. gada 13. jūnija noteikumiem Nr. 301 “Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem” (turpmāk – Noteikumi Nr. 301), Ziemeļkurzemes AAR ietver 6 pašvaldības: Jūrmalas valstspilsētu, Ventspils valstspilsētu, Talsu novadu, Tukuma novadu, Ventspils novadu un Kuldīgas novada Kuldīgas pilsētas, Alsungas, Ēdoles, Gudenieku, Īvandes, Kabiles, Kurmāles, Laidu, Padures, Pelču, Rendas, Rumbas, Snēpeles, Turlavas, Vārmes pagasta pašvaldības.

Kopējais iedzīvotāju skaits Ziemeļkurzemes AAR 2022. gada sākumā bija 196,22 tūkstoši. Lielākais iedzīvotāju skaits 50,5 tūkst. jeb 27 % no reģiona iedzīvotājiem dzīvo Jūrmalas valstspilsētā, 32,9 tūkst. jeb 17 % reģionu iedzīvotāju dzīvo Ventspils valstspilsētā. Pārejās reģiona pilsētās dzīvo 43,3 tūkst. jeb aptuveni 22 % no reģiona iedzīvotājiem, reģiona lauku teritorijās dzīvo 68,4 tūkst., jeb aptuveni 35 % no reģiona iedzīvotājiem.

Apkopojot informāciju par apsaimniekotajiem sadzīves atkritumu apjomiem, saskaņā ar veiktās izpētes rezultātiem, t.sk. valsts statistikas pārskatā “3A- Atkritumi” pieejamo informāciju un atkritumu apsaimniekošanas komersantu aptaujas datus, novērtētais kopējais Ziemeļkurzemes AAR 2021. gadā apsaimniekotais sadzīves atkritumu (ietverts arī izlietotais iepakojums) daudzums ir 70,2 tūkst. tonnu, jeb vidēji 0,36 tonnas uz vienu iedzīvotāju gadā. Lielāko īpatsvaru savāktajā apjomā veido nešķiroti sadzīves atkritumi ~72%. Dalīti savāktie sadzīves atkritumi – vieglā frakcija, t.sk. papīrs, kartons, plastmasas, metāls veido 6% no kopējā apjoma, kas kopā ar stiklu veido ~10%. Liela izmēra atkritumu plūsma veido 11% no kopējā apjoma savukārt dalīti savāktie bioloģiski noārdāmo atkritumu plūsma veido ~7% no kopējās sadzīves atkritumu plūsmas.

Raksturojot atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūru, var apskatīt šādus galvenos virzienus:

1) Sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punkti:

Saskaņā ar atkritumu apsaimniekošanas komersantu sniegto informāciju, Ziemeļkurzemes AAR pašvaldībās dalīti savāktie sadzīves atkritumu vākšana tiek organizēta izmantojot divu konteineru sistēmu – viens konteiners kurā kopā tiek uzkrāta dalīti savāktie sadzīves atkritumu vieglā frakcija (papīrs, kartons, plastmasa, metāls) un atsevišķs konteiners stiklam. Kopā reģiona teritorijā izvietots 732 sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punkts, secīgi aprēķināts, ka reģionā vidēji ir viens dalītās vākšanas punkts aptuveni uz katrām 268 iedzīvotājiem. Kopumā vērtējot SADSP infrastruktūras pieejamību, tā ir vairākkārt augstākā nekā valstī iepriekš noteiktās minimālās prasības. Plāna izstrādes brīdī atsevišķs regulējums, kas noteiktu minimālo dalītās vākšanas infrastruktūras pieejamības līmeni valstī nav noteikts, attiecīgi, plānojot dalītās vākšanas sistēmas attīstību izvietojamo konteineru skaitu un izvietojuma vietas nosaka balstoties uz pašvaldību un atkritumu apsaimniekošanas komersantu veikto situācijas izvērtējumu.

2) Sadzīves atkritumu dalītās savākšanas laukumi:

Dalīti savāktie sadzīves atkritumu, speciālo atkritumu grupu, tai skaitā videi kaitīgu preču atkritumu savākšanai reģiona teritorijā ir izvietoti 10 atbilstoši normatīvo aktu prasībām šķiroto atkritumu savākšanas laukumi. Vērtējot no pakalpojuma pieejamības viedokļa un šķiroto atkritumu savākšanas laukumu izvietojuma atbilstības noteiktajiem minimālajiem kritērijiem, kas iepriekš tika noteikts normatīvajos aktos², formāli prasības ir izpildītas.

¹ Ministru kabineta rīkojums Nr. 45 (Rīgā 2021. gada 22. janvārī (prot. Nr. 8 20. §)) Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.-2028. gadam <https://likumi.lv/ta/id/320476-par-atkritumu-apsaimniekosanas-valsts-planu-20212028-gadam>

² Ministru kabineta noteikumi Nr. 328 (Rīgā 2017. gada 13. jūnijā (prot. Nr. 30 33. §)) “Kritēriji un kārtība, kādā novērtē atkritumu dalītās savākšanas pakalpojuma pieejamību iedzīvotājiem” <https://likumi.lv/ta/id/291534-%20kriteriji-un-kartiba-kada-noverte-atkritumu-dalitas-savaksanas-pakalpojuma-pieejamibu-iedzivotajiem> Zaudēja spēku: 11.04.2023

3) Sadzīves atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūra:

Saskaņā ar veiktās izpētes rezultātiem Ziemeļkurzemes AAR šobrīd tiek ekspluatētas vairākas iekārtas, kas atrodas SAP "Janvāri" un SAP "Pentuļi" un paredzētas sadzīves atkritumu sagatavošanai pārstrādei un reģenerācijai, t.sk. dalīti savākto sadzīves atkritumu pāršķirošanai, sagatavošanai transportēšanai uz pārstrādes iekārtām un nešķirotu sadzīves atkritumu mehāniskai šķirošanai – sagatavošanai apglabāšanai.

Sadzīves atkritumu poligonu infrastruktūras galvenie elementi ir:

- Iekārtas nešķirotu sadzīves atkritumu plūsmas sagatavošanai apglabāšanai – pārstrādei un reģenerācijai derīgu atkritumu plūsmu atdalīšanai;
- Dalīti savākto un mehāniski atšķirotu sadzīves atkritumu šķirošanas iekārtas atkritumu sagatavošanai nodošanai pārstrādei;
- Atkritumu pārstrādes iekārtas – BNA kompostēšana vai anaerobā apstrāde;
- Atkritumu apglabāšanas krātuve pārstrādei un reģenerācijai nederīgo atkritumu apglabāšanai.

Ziemeļkurzemes AAR teritorijā, ārpus SAP "Janvāri" un SAP "Pentuļi" teritorijas, ir izvietotas četras atkritumu pārkraušanas stacijas, kuru ekspluatācijas mērķis ir samazināt specializētā atkritumu savākšanas transporta noslodzi atkritumu pārvadājumos uz sagatavošanu reģenerācijai, pārstrādei vai apglabāšanai reģionālajos poligonos. Pārkraušanas stacijas ir izvietotas:

- Jūrmalas valstspilsētā, Ventpils šosejā 61;
- Rojas pagastā, Talsu novadā;
- Tukuma novadā, Tukumā, Dienvidu ielā 1;
- Tukuma novadā, Kandavā, Daigones ielā 20.

Pārkraušanas stacijas apsaimnieko SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "Piejūra"", pārkraušanas stacijas tiek klasificētas kā poligona "Janvāri" infrastruktūras sastāvdaļa.

Kā arī ārpus sadzīves atkritumu poligonu teritorijām tiek ekspluatētas šķirošanas iekārtas, kas paredzētas sadzīves atkritumu sagatavošanai pārstrādei un reģenerācijai, t.sk. dalīti savākto sadzīves atkritumu, kas derīgi pārstrādei pāršķirošanai, sagatavošanai transportēšanai uz pārstrādes iekārtām un nešķirotu sadzīves atkritumu mehāniskai šķirošanai – sagatavošanai apglabāšanai (iekārta izvietota Jūrmalā, Ventpils šosejā 61).

Manuālās šķirošanas iekārtas ir izvietotas:

- Jūrmalas valstspilsētā, Ventpils šosejā 61;
- Rojas pagastā, Talsu novadā;
- Tukuma novadā, Tukumā, Dienvidu ielā 1;
- Kuldīgas novadā, Kuldīgā, Dārzniecības ielā 9;
- Ventpils valstspilsētā, Saules ielā 124.

Manuālās šķirošanas iekārtas apsaimnieko SIA "Atkritumu apsaimniekošana sabiedrība "Piejūra"", SIA "Kuldīgas komunālie pakalpojumi" un PSIA "Ventpils labiekārtošanas kombināts".

4) SAP „Janvāri” infrastruktūras raksturojums:

SAP "Janvāri" ir izvietota atkritumu apglabāšanas infrastruktūra, poligona teritorijā darbojās nešķirotu sadzīves atkritumu šķirošanas iekārtas, dalīti savākto sadzīves atkritumu šķirošanas līnija, bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas laukums, poligona gāzes savākšanas un apsaimniekošanas sistēma un cita saistītā infrastruktūra, kas nepieciešama drošai un mūsdienīgai praksei atbilstoši poligona apsaimniekošanai (t.sk. kontroles, uzskaites un reģistrācijas sistēma, vides monitoringa sistēma u.c.).

SAP "Janvāri", pie pašreizējiem apglabāto atkritumu apjomiem, esošā atkritumu apglabāšanas krātuves atlikušās ietilpības atlikušais krātuves kalpošanas laiks var nepārsniegt 5 - 7 gadus (informācija uz 2021. gadu). Līdz ar to sabiedriskā pakalpojumu nepārtrauktības nodrošināšanai Ziemeļkurzemes AAR SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" ir pieņēmusi lēmumu par atkritumu apglabāšanas infrastruktūras paplašināšanu, proti, attīstīt projektu "Sadzīves atkritumu apglabāšanas krātuves II kārtas izbūve poligonā

“Janvāri””, kam šobrīd tiek veikts ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk – IVN) atbilstoši likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” noteiktajā kārtībā.

Tapāt, domājot atkritumu infrastruktūras attīstības kontekstā, SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “PIEJŪRA”” SAP “Janvāri” teritorijā 2024. gadā plāno nodot ekspluatācijā poligonā BNA plūsmas apstrādei BNA pārstrādes iekārtu (fermentācijas rūpnīca).

5) SAP „Pentuļi” infrastruktūras raksturojums:

SAP “Pentuļi” ir izvietota atkritumu apglabāšanas infrastruktūra. Poligona teritorijā darbojās nešķirotu sadzīves atkritumu šķirošanas iekārtas, bioloģisko atkritumu pārstrādes iekārta ar biogāzes savākšanas sistēmu, dalīti savākto sadzīves atkritumu šķirošanas līnija, izveidots kompostēšanas laukums un šķirotu atkritumu savākšanas laukums, un cita saistītā infrastruktūra (t.sk. kontroles, uzskaites un reģistrācijas sistēma, vides monitoringa sistēma u.c.).

Domājot atkritumu infrastruktūras attīstības kontekstā, PSIA „Ventpils labiekārtošanas kombināts”, SAP “Pentuļi” teritorijā saistībā ar bioloģisko atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras pilnveidošanu, plāno papildus apstrādes iekārtu (dalīti savāktajiem bioloģiskajiem atkritumiem). Plānota arī sadzīves notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu pārstrādes iekārtu izveide.

6) Sadzīves atkritumu pārstrāde un reģenerācija:

Analizējot valsts statistikas pārskata “3A-Atkritumi” datus par veiktajām sadzīves atkritumu pārstrādes un reģenerācijas darbībām 2020. un 2021. gadā konstatēts, ka Ziemeļkurzemes AAR sadzīves atkritumu pārstrāde faktiski tiek veikta tikai reģionālajos sadzīves atkritumu poligonos (SAP „Janvāri”, SAP “Pentuļi”), kur tiek veikta bioloģisko un BNA pārstrāde. Ārpus poligonu infrastruktūras tiek veikta galvenokārt dažādu ražošanas atkritumu plūsmu pārstrāde. Jāatzīmē, ka reģionā neviens komersants neveic plastmasas vai papīra materiālu pārstrādi. Kopumā Ziemeļkurzemes AAR teritorijā atskaites par dažādu atkritumu plūsmu savākšanu no atkritumu radītājiem ir snieguši 19 atkritumu apsaimniekošanas komersanti. Lielākos darbības apjomus uzrāda SIA “RĪGAS ŪDENS”, kas veic notekūdeņu attīrīšanu Jūrmalas valstspilsētas administratīvajā teritorijā, kam seko SIA “Venta FM”, kas pārstrādā zivju izcelsmes pārtikas produktu ražošanas un apstrādes atkritumus, pieci uzņēmumi SIA “TOLMETS TUKUMS”, SIA “TUKUMA METĀLS LTD”, SIA “ERDE VS”, SIA “Fero M” un SIA “AUTOGARANT” ir nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas uzņēmumi.

Ir plānota no atkritumiem iegūta kurināmā (turpmāk - NAIK) reģenerācijas iekārtu izveide Ventpils valstspilsētā, Talsu ielā 69. Lai samazinātu apglabājamo atkritumu daudzumu un attīstītu atkritumu reģenerāciju ar enerģijas atguvi no Ziemeļkurzemes AAR teritorijā radītajiem atkritumiem tiks izveidota reģenerācijas iekārta ar jaudu līdz 15300 t/gadā. Iekārtas būvniecība plānota 2024. gada pirmajā pusē. Pasākuma īstenošana nodrošinās saistošo normatīvo aktu prasību atkritumu apsaimniekošanas jomā izpildi – samazinās apglabājamo atkritumu apjoms, palielinās atkritumu reģenerācijas īpatsvars, gan atkritumu apsaimniekošanas reģiona, gan valsts mērogā, kā arī nodrošinās atkritumos esošu energoresursu atgriešanu tautsaimniecības apritē kā siltumenerģiju un elektroenerģiju.

1.2 Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem

Ar Rīkojumu Nr. 45 ir atbalstīta Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (turpmāk – VARAM) ierosinātā sadzīves atkritumu apsaimniekošanas reģionu reforma, tai sk. pārejot no 10 uz pieciem atkritumu apsaimniekošanas reģioniem. Noteikumos Nr. 301 ir noteikta arī Ziemeļkurzemes AAR teritorija. Pašvaldību administratīvo teritoriju iedalījums atkritumu apsaimniekošanas reģionos ir norādīts šo noteikumu pielikumā, savukārt Ziemeļkurzemes AAR iedalījums ietverts 5. tabulā (skat. precīzu uzskaitījumu šā pārskata 1.1. apakšpunktā). Vienlaikus arī “Atkritumu apsaimniekošanas likuma” 10. panta (2) daļa nosaka nepieciešamību AAR ietilpstošām pašvaldībām izstrādāt atkritumu apsaimniekošanas reģionālo plānu. “Atkritumu apsaimniekošanas likuma” 10. panta (2) daļa noteic, ka pašvaldības, kuras ietilpst attiecīgajā atkritumu apsaimniekošanas reģionā,

organizē sadzīves atkritumu apsaimniekošanas reģionālā plāna izstrādi savam atkritumu apsaimniekošanas reģionam, un tas stājas spēkā pēc tam, kad to apstiprinājušas visas šajā reģionā ietilpstošās pašvaldības.

Ventspils valstspilsētas pašvaldības iestāde "Ventspils domes administrācija" organizē Ziemeļkurzemes AAR reģionālā plāna izstrādi un sagatavotais Ziemeļkurzemes AAR reģionālais plāns atbilstoši "Atkritumu apsaimniekošanas likumam" tiks nodots apstiprināšanai Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā ietilpstošajām pašvaldībām.

AAR izveides mērķis ir nodrošināt ekonomiski pamatotu atkritumu apsaimniekošanu, kas ietver samērīgu atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras un reģionā radīto atkritumu apsaimniekošanas balansu, saprātīgus atkritumu pārvaldājumu attālumus no atkritumu rašanās vietām līdz sadzīves atkritumu poligoniem, u.c.

Savukārt AAVP mērķi ir saistīti ar kopējā radīto atkritumu daudzuma ievērojamu samazināšanas nodrošināšanu, novēršot atkritumu rašanos; atkritumu kā resursu racionālu izmantošanas nodrošināšanu, veicinot, pēc iespējas, resursu atgriešanu atpakaļ ekonomiskajā apritē tautsaimniecībai noderīgā veidā; nodrošināt, ka radītie atkritumi nav bīstami vai arī tie rada nelielu risku videi un cilvēku veselībai; apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanas nodrošināšanu kā arī to apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā. Tieši atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pārvaldība, tai sk. sadzīves atkritumu apsaimniekošana ir būtisks kopējās atkritumu apsaimniekošanas sistēmas elements, uz ko ir vērsti vairāki šī plāna pasākumi. Turklāt minētie plāna mērķi atbilst valsts ilgtermiņa un vidēja termiņa attīstības plānošanas dokumentos nostiprinātajiem pamatprincipiem un prioritārajiem darbības virzieniem. Vienlaikus jāatzīmē, ka spēkā esošā atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna mērķi ir cieši saistīti un pēctecīgi turpina īstenot iepriekšējā plānā, proti, "Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2013. - 2020. gadam" nospraustos rīcībpolitikas virzienus, kā arī nosaka jaunus virzienus un to īstenošanai nepieciešamos pasākumus, kas iet roku rokā ne tikai ar nacionālās politikas plānošanas dokumentos noteikto, bet arī ar mērķiem un prasībām, kas izvirzīti starptautiskajā līmenī. Var pieņemt, ka Ziemeļkurzemes AAR reģionālais plāns pēctecīgi turpina arī "Ventspils reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2008. - 2013. gadam" un "Piejūras reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2007. - 2013. gadam" ietvertos reģionālās atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstības pasākumus.

2. Vides pārskata sagatavošanas procedūra un iesaistītās institūcijas, sabiedrības līdzdalība un rezultāti

Ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma (turpmāk - SIVN) vides pārskata (turpmāk - Vides pārskats) gatavošana norisinās paralēli ar plānošanas dokumenta projekta sagatavošanu.

2022. gadā saistībā ar plānoto Ziemeļkurzemes AAR, tika izveidota darba grupa, kuras sastāvā ir ietverti AAR ietilpstošo pašvaldību pārstāvji, SAP apsaimniekotāju PSIA „Ventspils labiekārtošanas kombināts” un SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrības “PIEJŪRA”” pārstāvji, kā arī SIA “Kuldīgas komunālie pakalpojumi” pārstāvis. Darba grupas sanāksmes, sākot no 2022. gada jūlija, dokumentācijas izstrādes sākotnējā posmā notiek vidēji vienu reizi mēnesī.

Uzsākot darbu pie Plāna, 2022. gada jūlijā Plāna izstrādātājs veica visu reģiona pašvaldībās strādājošo sadzīves atkritumu apsaimniekošanas komersantu aptauju ar mērķi apkopot informāciju par reģionā apsaimniekotajiem atkritumu apjomiem un esošo atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūru, kā arī gūt priekšlikumus atkritumu apsaimniekošanas sistēmas uzlabošanai AAR un ieviest reģiona iedzīvotājiem nepieciešamos pasākumus atkritumu saimniecībā. Paralēli papildus tika analizēti jaunākos publiskajos reģistros un datubāzēs pieejamie dati, kā rezultātā tika iegūts datu kopums, kas raksturo reģiona sociāli ekonomiskos apstākļus, apsaimniekotos atkritumu apjomus, pieejamo infrastruktūru un citus indikatorus.

Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas uzlabošanai reģionā pēc pašvaldību un atkritumu apsaimniekošanas komersantu viedokļa un, ņemot vērā aktuālos atkritumu apsaimniekošanas sektora attīstības virzienus un darbības principus, galvenokārt uzmanība jāpievērš:

- dalītās vākšanas izveidei visās reģiona pašvaldībās, jāturpina dalītās vākšanas infrastruktūras attīstība, lai pēc iespējas lielāku atkritumu daudzumu sagatavotu reģenerācijai;
- nepieciešamībai informēt iedzīvotājus un komersantus par atkritumu dalītās vākšanas vajadzību un ieguvumiem, ko tā dod;
- atkritumu apsaimniekošanas reģionālā centra izveide ievērojot normatīvo aktu prasības un AARC funkciju definēšanu;
- reģiona pašvaldības un atkritumu apsaimniekošanas zonu izveides pamatojumam, zonu optimālā lieluma noteikšanai;
- dažādu atkritumu frakciju reģenerācijai (pārstrādei, atkārtotai izmantošanai), ko var veikt reģionā, piemēram, liela izmēra, bioloģiski noārdāmie atkritumi un būvniecības atkritumi;
- investīciju piesaistei, lai īstenotu atkritumsaimniecības normatīvajā regulējumā noteiktos mērķus.

Vides pārskata sagatavošanas laikā ir notikušas konsultācijas ar VVD, Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālo administrāciju un Veselības inspekciju.

Dabas aizsardzības pārvaldes Kurzemes reģionālā administrācija 2022. gada 22. jūlijā ar vēstuli Nr.44.8/3997/2022-N (turpmāk – DAP atzinums) sniegusi atbildi, ka Ziemeļkurzemes AAR ierīkotie atkritumu poligoni “Pentuļi” un “Janvāri” neatrodas un nerobežojas ar īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un mikroliegumiem, cita starpā norādot, ka arī sākusi darboties Latvijas Depozīta sistēma.

VVD Atļauju pārvalde 2022. gada 21. jūlija vēstulē Nr.2.4/AP/3917/2022 atsevišķas prasības, kas būtu ieveramas Plānā, nav norādījusi, bet tiek aicināts vadīties pēc AAVP paredzētajām rīcībām un tajā iekļaut pasākumus, kas nodrošinātu izvirzīto ilgtermiņa mērķu pakāpenisku sasniegšanu.

Veselības inspekcija 2022. gada 29. jūlija vēstulē Nr. 2.4.6.-1./376 (turpmāk - VI atzinums) vērš uzmanību, ka izstrādājot Plānu nepieciešams analizēt un paredzēt attīstību šādiem jautājumiem:

- Ārstniecības iestādēs radīto atkritumu plūsmas apsaimniekošana.
- Situācijas raksturojums pārtikas atkritumu apsaimniekošanas jomā, atspoguļojot pārtikas atkritumu novēršanas risinājumus. Uzsveram, ka pārtikas atkritumi piesaista kaitēkļus (žurkas, peles, lidojošie un rāpojošie insekti), putnus un mājdzīvniekus, kas ir dažādu infekcijas un parazitāro slimību pārnēsātāji, līdz ar to var veicināt epidemioloģiskās situācijas pasliktināšanās apdzīvotās vietās.

- Situācijas raksturojums bioloģiski noārdāmo atkritumu apsaimniekošanas jomā, citā starpā atspoguļojot Baltijas jūras krastā izskaloto makroaļģu, kā bioloģisko atkritumu, attīstības plūsmu un apsaimniekošanas risinājumus, peldvietu atkritumu apsaimniekošanas kontekstā. Uzsveram, ka Baltijas jūras krastā izskaloši makroaļģu sanesumi var radīt smaku piesārņojumu, kā arī piesaista dažādus bezmugurkaulnieku sugas, savukārt tie – putnus, kas var radīt peldvietu ūdens mikrobioloģisko piesārņojumu.
- Akcentēt šādu veselību ietekmējošo faktoru paredzamo intensitāti: emisijas gaisā un tā iespējamais piesārņojuma lielums; iespējamais smaku piesārņojums; radītais trokšņa piesārņojums.

Plāna projekta sagatavošanas un Vides pārskata sagatavošanas process raksturots 1. tabulā.

Plāna un Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana

Saskaņā ar Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (turpmāk - Noteikumi Nr. 157) 12.5. apakšpunktā noteikto, kā arī atbilstoši 2021. gada 22. jūnija Ministru kabineta noteikumiem Nr. 397 „Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas valsts un reģionālajiem plāniem un atkritumu rašanās novēršanas valsts programmu” (turpmāk – Noteikumi Nr. 397) 11. punktā noteiktajam, izstrādājot Vides pārskata un plānošanas dokumenta projektu, izstrādātājs nodrošina sabiedrības, organizāciju un institūciju informēšanu un viedokļu uzklaušīšanu atbilstoši normatīvajiem aktiem par sabiedrības līdzdalības kārtību attīstības plānošanā un par SIVN (tai sk. arī Vides pārskatu), nodrošinot iespēju vismaz 30 dienas iesniegt priekšlikumus par gan par attiecīgo Plāna projektu, gan Vides pārskatu. Sabiedrības viedokli izvērtē pirms lēmuma pieņemšanas par attiecīgā Plāna apstiprināšanu.

Sabiedrības līdzdalība Plāna projekta un Vides pārskata izstrādē tiek nodrošināta saskaņā ar Noteikumu Nr. 157 prasībām, ievieojot SIA “Geo Consultants” tīmekļvietnē paziņojumu par sabiedrības iespējām iepazīties ar Vides pārskata un plānošanas dokumenta projektu, kā arī nodod minēto paziņojumu Vides pārraudzības valsts birojam (turpmāk - VPVB) elektroniskā veidā ievietošanai tā mājas lapā.

Plāna un Vides pārskata sagatavošanas laikā ir notikušas konsultācijas ar VVD, DAP un VI.

Plāna un Vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana notika 2023. gada 6. septembrī plkst. 17:00 Tukuma novada dome (Talsu iela 4, Tukums, Tukuma novads), vienlaikus interesentiem tiks nodrošināta dalība arī tiešsaistē.

Plāna un Vides pārskata darba versija kopš 2023. gada 18. augusta, kad izsludināta dokumenta sabiedriskā apspriešana, ir pieejama:

- 1) SIA “Geo Consultants” tīmekļvietnē www.geoconsultants.lv;
- 2) Jūrmalas valstipilsētas pašvaldībā;
- 3) Ventspils valstipilsētas pašvaldībā;
- 4) Kuldīgas novada pašvaldībā;
- 5) Talsu novada pašvaldībā;
- 6) Tukuma novada pašvaldībā;
- 7) Ventspils novada pašvaldībā.

Plāna projekta sagatavošanas un vides pārskata sagatavošanas process

Posmi	Projekta sagatavošana	Vides pārskata sagatavošana stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros
Politikas plānošanas dokumenta projekta un vides pārskata sagatavošana	Plāna projekta izstrāde	Izstrādātājs konsultējas ar vides un sabiedrības veselības institūcijām par SIVN nepieciešamību. Tai skaitā tiek izsūtītas informatīvas vēstules VVD, Dabas aizsardzības pārvaldei, Veselības inspekcijai, informācijai VPVB.
		Sagatavo un iesniedz iesniegumu (kopā ar konsultāciju rezultātiem) VPVB.
		VPVB pieņem lēmumu par SIVN piemērošanu vai nepiemērošanu un informē sabiedrību par pieņemto lēmumu (interneta vietnē).
		Izstrādā plānošanas dokumentu un vides pārskata projektu. Izstrādātājs konsultējas ar institūcijām par vides pārskata detalizācijas pakāpi un VPVB par sabiedrības informēšanu.
Sabiedriskā apspriešana	Plāna projekta un vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana vismaz 30 dienas	Plānošanas dokumenta un vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana.
Plāna projekta un vides pārskata projekta precizēšana	Plāna projekta precizēšana, izvērtējot sabiedriskajā apspriešanā izteiktos priekšlikumus	Pilnveido vides pārskatu, ņemot vērā priekšlikumus.
		Iesniedz vides pārskata projektu un plānošanas dokumenta projektu VPVB.
		VPVB atzinums par vides pārskatu, kurā noteikti arī monitoringa ziņojuma iesniegšanas termiņi.
		Gadījumā, ja vides pārskatā tiek veiktas būtiskas izmaiņas pēc VPVB atzinuma saņemšanas, ir pienākums informēt VPVB, kas informācijas saņemšanas par izmaiņām plānošanas dokumentā lemj par vides pārskata precizēšanu, atkārtotu sabiedrības informēšanu, kā arī atzinuma izsniegšanu.
Projekta pieņemšana un ieviešana	Plāna projekta pieņemšana	Sabiedrības informēšana par projekta pieņemšanu.
	Informatīvo ziņojumu sagatavošana par plāna ieviešanu	Monitoringa ziņojuma sagatavošana un iesniegšana VPVB.

Paziņojums par sabiedrisko apspriešanu (1. pielikums) tika publicēts šādos laikrakstos:

- 2023. gada 3. augusta publikācija izdevumā Nr.87 "Ventas Balss";
- 2023. gada 8. augusta publikācija izdevumā Nr. 8 (161) "Ventspils novadnieks";
- 2023. gada 9. augusta publikācija izdevumā Nr. 303 "Kuldīgas novada vēstis";
- 2023. gada 11. augusta publikācija izdevumā Nr. 62 (11803) "Talsu vēstis";
- 2023. gada 18. augusta publikācija izdevumā Nr. 8 (210) "Jūrmalas avīze";
- 2023. gada augusta publikācija izdevumā Nr. 8 (218) "Tukuma novada vēstis".

Sabiedriskās apspriešanas laikā par Plāna un Vides pārskata projektu tika saņemti sabiedrības un valsts institūciju viedokļi: 1. pielikums “Pārskats par sabiedrības līdzdalības pasākumiem”, kas ietver publikāciju paziņojumus par sabiedrisko apspriešanu, paziņojumu par sabiedrisko apspriešanu SIA “Geo Consultants” tīmekļvietnē un sabiedriskās apspriešanas sanāksmes protokolu; 2. pielikumā sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtās vēstules no DAP, VI, VVD, Ventpils valstpilsētas pašvaldības un Talsu novada pašvaldības. Sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtie priekšlikumi un komentāri no sabiedrības ir izvērtēti un ņemti vērā precizējot Plāna un Vides pārskata projektu. Pārskats par saņemtajiem priekšlikumiem ietverts 3. pielikumā.

3. Esošā vides stāvokļa apraksts un iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

3.1. Esošā vides stāvokļa apraksts

Saskaņā ar "Atkritumu apsaimniekošanas likuma" 4. pantu atkritumu apsaimniekošana veic tā, lai neapdraudētu cilvēku dzīvību un veselību, arī veicot šo saimniecisko darbību, nedrīkst negatīvi ietekmēt vidi, tai skaitā:

- radīt apdraudējumu ūdeņiem, gaisam, augsnei, kā arī augiem un dzīvniekiem;
- radīt traucējošus trokšņus vai smakas;
- nelabvēlīgi ietekmēt ainavas un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas;
- piesārņot un piegružot vidi.

Tādējādi "Atkritumu apsaimniekošanas likumā" ir norādīti tie vides stāvokļa elementi, kurus atkritumu apsaimniekošana nedrīkst negatīvi ietekmēt. Šā pārskata 8. nodaļā sīkāk apskatīti ar atkritumu apsaimniekošanas jomu saistītie galvenie normatīvie akti.

Atkritumu apsaimniekošanas pasākumiem, kuri ir realizēti saskaņā ar "Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2013. - 2020. gadam" tika veikts ietekmes uz vidi novērtējums vai izdoti tehniskie noteikumi, līdz ar to minēto pasākumu realizācijas laikā ir izvēlētas tādas atkritumu apsaimniekošanas iekārtu atrašanās vietas vai apsaimniekošanas metodes, kuras rada pēc iespējas mazāku ietekmi uz ūdens resursiem, gaisa kvalitāti, kultūras mantojumu, dabas resursiem, īpaši aizsargājamām dabas teritorijām u.c. vides kontekstā jūtīgiem aspektiem.

Plāna projekta darbības laikā paredzētie pasākumi galvenokārt vērsti uz apglabātā atkritumu apjoma samazināšanu, pārstrādes un reģenerācijas apjomu palielināšanu, atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbības kvalitātes un pakalpojumu pieejamības paaugstināšanu. Šo pasākumu rezultātā tiks veicināta atkritumu kā resursa izmantošana kā arī samazināts siltumnīcas efekta gāzes (turpmāk – SEG) apjoms atkritumu apglabāšanā.

3.2. Iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

RAAP plānoto pasākumu ietekmes teritorija norādīta 2. tabulā.

2. tabula

RAAP pasākumu teritoriālā ietekme un izmaiņas pasākuma neīstenošanas gadījumā

Nr. p.k.	Pasākums	Ietekmes zona	Izmaiņas, ja pasākums netiek īstenots
1.	Organizatoriskās struktūras – reģionālo atkritumu apsaimniekošanas centru attīstība	Visa AAR teritorija	Pašvaldības patstāvīgi nodrošina funkciju izpildi savā administratīvajā teritorijā, kas, faktiski, atbilst pašreizējai situācijai, nenotiek centralizēta atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbības koordinēšana, kas samazina sistēmas efektivitāti un limitē iespējas normatīvajos aktos noteikto mērķu sasniegšanai.
2.	Atkritumu dalītās vākšanas infrastruktūras attīstība	Visa AAR teritorija	Raugoties no pakalpojuma pieejamības viedokļa formāli prasības ir izpildītas, tomēr jāņem vērā, ka pēc administratīvi teritoriālās reformas novadu teritorija un attiecīgi

Nr. p.k.	Pasākums	Ietekmes zona	Izmaiņas, ja pasākums netiek īstenots
			iedzīvotāju skaits ir mainījies, līdz ar to šis jautājums ir pārskatāms. Tāpat jāņem vērā, ka plāna pārskata periodā stājās spēkā prasības par jaunu atkritumu plūsmu dalīto vākšanu, kam nepieciešama attiecīgā infrastruktūra.
3.	Sadzīves atkritumu un dalīti savākto atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūras attīstība	Visa AAR teritorija	Pieaugot dalīti savākto atkritumu apjomam, ieviešot jaunus dalīti savācamo plūsmu veidus, kā arī ieviešot jaunas pārstrādes un reģenerācijas metodes ir nepieciešama atbilstoša infrastruktūra. Izveidojot NAIK iekārtu samazinās apglabājamo atkritumu apjoms, palielinās atkritumu reģenerācijas īpatsvars, gan atkritumu apsaimniekošanas reģiona, gan valsts mērogā, kā arī nodrošinās atkritumos esošu energoresursu atgriešanu tautsaimniecības apritē kā siltumenerģiju un elektroenerģiju. Ja tas netiek nodrošināts, tiek apdraudēta mērķu sasniegšana.
4.	Darbs ar sabiedrību	Visa AAR teritorija	Turpināsies sabiedrības izglītošanas pasākumi ietverot personu atbildības palielināšanu par savu darbību vai bezdarbību.

Pieņemot, ka RAAP projektā paredzētie pasākumi netiek realizēti, netiks samazināts radīto un apglabāto atkritumu apjoms, atkritumi netiks izmantoti kā resursi, turpināsies aktīva SAP "Janvāri" un SAP "Pentulji" aizpildīšana, kas nozīmē, ka būs nepieciešams domāt par jaunu apglabāšanas jaudu reģionā, jo samazināsies paredzamais izmantošanas ilgums. Savukārt pārstrādājamie atkritumi netiks pārstrādāti sakarā ar pārstrādes jaudu trūkumu, kā rezultātā turpināsies neracionāla dabas resursu izmantošana. Ja plāna projekts netiek realizēts, turpināsies apdraudējums vides kvalitātei.

Lielākā ietekme RAAP realizācijai jābūt uz bioloģisko atkritumu daudzumu, ko bez dažādu papildpasākumu realizācijas galvenokārt apglabā krātuvē SAP "Janvāri". Šo situāciju ievērojami var mainīt bioloģisko atkritumu pārstrādes iekārta poligona teritorijā. Ja šāda iekārta netiks veidota, netiks nodrošināta BNA apsaimniekošana atbilstoši labākajai praksei, kas ir pretrunā ar nākotnē plānoto normatīvo aktu regulējumu par apglabāto atkritumu apjomu samazināšanu.

Ja Plāna projektā paredzētie pasākumi netiek realizēti, izrietoši netiks nodrošināta kopējā radīto un apglabājamo atkritumu apjoma samazināšana, atkritumi netiks izmantoti kā resursi vai otrreizējie materiāli. Plānošanas dokumenta nerealizēšanas gadījumā iespējamo vides stāvokļa izmaiņu apkopojums sniegts 3. tabulā.

Jāatzīmē, ka atkritumu apsaimniekošanas sektorā izvirzītie mērķi, tai sk. stratēģiskie mērķi, kas noteikti valsts mērogā, sasniegšanai neatsverama loma ir atkritumu apsaimniekošanas reģionu aktivitātēm, kas, savas kompetences ietvaros, veic atkritumu apsaimniekošanu veicinot kopēju mērķu sasniegšanu.

Iespējamās vides stāvokļa izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

Nr. p.k.	Vides stāvokļa elements/galvenās ietekmes	Izmaiņas, ja Plāns netiktu īstenots
1.	Ūdens	Pie esošām tendencēm (palielināsies plastmasas atkritumu apjoms Baltijas jūrā; prognozēts izlietotā iepakojuma pieaugums) iepakojuma un plastmasas atkritumu ieplūde Baltijas jūrā nesamazināsies. Neīstenojot jaunus dalītās savākšanas, pārstrādes un reģenerācijas pasākumus, paaugstināsies virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojuma risks no atkritumu poligoniem (pie plānotās atkritumu apsaimniekošanas reģionu optimizācijas).
2.	Gaiss	BNA iekārtu izveide samazinās ne tikai SEG emisijas, metāna nokļūšanu vidē, bet arī, ņemot vērā to, ka BNA pārstrāde notiek hermētiski noslēgtos reaktoros, iekārtā ir iebūvēti biofiltri gaisa novadīšanai, netiek prognozēts smaku pieaugums.
3.	Troksnis	Neveidojot jaunus atkritumu dalītās savākšanas punktus, nepaaugstināsies trokšņa līmenis. Ierīkojot jaunus atkritumu dalītās savākšanas punktus sagaidāms minimāls kravas transporta pieaugums. Kravas auto dosies uz/no atkritumu dalītās savākšanas punktiem. Ņemot vērā, ka transportēšana tiks organizēta atbilstoši 2014. gada 7. janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" izvirzītajām prasībām, radušos troksni var uzskatīt par nenozīmīgu.
4.	Zeme/augsne	Plāna projekta laikā tiks pārveidota atkritumu poligonu infrastruktūra, kuras rezultātā var palielināties ietekme uz augsni. Neveicot jaunus atkritumu dalītās vākšanas, pārstrādes un reģenerācijas pasākumus, nesamazināsies kaitējumi zemes un augsnes resursiem.
5.	Daba	Netiks īstenoti izlietotā iepakojuma rašanās novēršanas pasākumi, attiecīgi, nesamazināsies dabas piegružošana ar plastmasas un stikla atkritumiem.
6.	Ainavas	Dalītās sistēmas atkritumu vākšanas attīstība samazinās atkritumu ietekmi uz ainavu, tai sk. uz vidi.

Nr. p.k.	Vides stāvokļa elements/galvenās ietekmes	Izmaiņas, ja Plāns netiktu īstenots
		Šā veida infrastruktūras ekspluatācijas efektivitāte iet roku rokā ar sabiedrības informēšanu, izglītošanas pasākumu īstenošanu un ikviena indivīda līdzatbildību.
7.	Klimats	Iekārtas, kurās tiek sadedzināts no atkritumiem iegūtais kurināmais, netiks izveidotas – nepalielināsies SEG apjoms no atkritumu reģenerācijas ar sadedzināšanu. Savukārt nepārstrādājot atkritumus un neizmantojot materiālu otrreizēji, SEG apjoms atkritumu sektora atkritumu apglabāšanas daļā nesamazināsies. Poligonu gāzes, tajā skaitā no BNA anaerobās fermentācijas iekārtām iegūtas biogāzes, var tikt izmantota kā degvielu transportam, ievadīšanai dabasgāzes tīklā vai izmantotu citiem energoresursu ieguves mērķiem, piemēram, elektrības ražošanai un apkure. Izrietoši lielākie ieguvumi: metāns nenonāk gaisā, nepalielinās SEG emisijas, ar gāzi tiek aizstāti fosilie energoresursi.

(Avots: "Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.-2028. gadam stratēģiskā ietekme uz vidi novērtējuma vides pārskats", SIA "Geo Consultants" 2020. gads)

4. Vides stāvoklis teritorijās, kuras plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt

Plāna projektā iekļautas šādi reģionā paredzētie jauni infrastruktūras elementi: jauna sadzīves atkritumu apglabāšanas krātuve SAP "Janvāri", BNA anaerobās fermentācijas iekārta SAP "Janvāri" teritorijā, papildus apstrādes iekārtas (dalīti savāktajiem bioloģiskajiem atkritumiem) SAP "Pentuļi" teritorijā, plānota sadzīves notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu pārstrādes iekārtu izveidi SAP "Pentuļi" un Ventspils valstspilsētā NAIK reģenerācijas iekārtas izveide.

Gan ierīkojot jaunus, gan ekspluatējot esošos sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punktus, arī šķirotu atkritumu savākšanas laukumus, to atrašanās vietas vērtējot vides stāvokļa griezumā, nav sagaidāma ietekme uz vidi.

SAP "Janvāri" līdzšinējā un potenciālā ietekme ir izvērtēta IVN procedūrā, teritorijai 2004. gadā ir veikta pilna ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, arī šobrīd SIA "Geo Consultants" saistībā ar šī poligona paplašināšanos, proti jaunas atkritumu apglabāšanas izveidi, veic IVN ziņojuma izstrādi, kas veicama likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" noteiktajā kārtībā, lai novērtētu paredzētās darbības vai plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi un izstrādātu priekšlikumus nelabvēlīgas ietekmes novēršanai vai samazināšanai, vai aizliegtu paredzētās darbības uzsākšanu normatīvajos aktos noteikto prasību pārkāpumu gadījumos.

Paredzētajai darbībai - BNA pārstrādes iekārtu izveidei SAP "Janvāri" 2018. gadā SIA "Geo Consultants" veica ietekmes sākotnējo izvērtējumu (2018. gada 6. jūnijs, Valsts vides dienesta (turpmāk – VVD) Ventspils reģionālā vides pārvalde, ietekmes sākotnējais izvērtējums Nr.VE18SI0046). Secīgi sagaidāmo ietekmju uz vidi novēršanai, mazināšanai un pārvaldīšanai 2018. gada 6. jūnijā VVD Ventspils reģionālā vides pārvalde izdeva Tehniskos noteikumus Nr.VE18TN0127.

Tāpat, lai nepieļautu vides stāvokļa pasliktināšanos poligonā un tā apkārtējā teritorijā, SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"” 2014. gada 2. jūnijā VVD Kurzemes reģionālā vides pārvalde SAP "Janvāri" darbībai izsniedza "A kategorijas piesārņojošās darbības atļauju Nr. VE14IA0001" (turpmāk – Piesārņojuma atļauja Nr. VE14IA0001), attiecīgi poligona apsaimniekošana notiek saskaņā ar tajā izvirzītajiem nosacījumiem un prasībām.

SAP "Janvāri" teritorijā plānotās BNA pārstrādes iekārtas (fermentācijas rūpnīca) būvniecība, kā arī tās ekspluatācija paredzēta saskaņā ar piesārņojošās darbības atļauju (B kategorija), un ar šajā atļaujā izvirzītajiem nosacījumiem, kas atbilstoši tiks pieprasīta VVD pirms konkrētās darbības uzsākšanas.

SAP "Pentuļi" līdzšinējā un potenciālā ietekme ir izvērtēta IVN procedūrā, teritorijai 1999. gadā ir veikta pilna ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, un šā poligona darbība, tai sk. atkritumu apsaimniekošana, notiek saskaņā ar 2013. gada 20. septembra izsniegtās VVD Kurzemes reģionālās vides pārvaldes "Atļauja A kategorijas piesārņojošai darbībai Nr. VE13IA0001" (turpmāk – Piesārņojuma atļauja Nr. VE13IA0001), izvirzītajiem nosacījumiem.

SAP "Pentuļi" teritorijā plānotās sadzīves notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu kompostēšanas laukuma ierīkošana, secīgi arī tās ekspluatācija, paredzēta saskaņā ar piesārņojošās darbības atļauju (B kategorija), un ar šajā atļaujā izvirzītajiem nosacījumiem, kas atbilstoši tiks pieprasīta VVD jau pirms šīs darbības uzsākšanas.

Citas atkritumu apsaimniekošanas vietas alternatīvas netiek izskatītas, ņemot vērā priekšrocības, kādas ir jau ekspluatācijā esošai infrastruktūrai: pieejama teritorija, iekārtota infrastruktūra, izbūvēts pievedceļš, elektroapgāde, kvalificēts pieredzējis personāls, izstrādāti atkritumu pievešanas un dalīti savāktu sadzīves atkritumu izvešanas maršruti, notekūdeņu un infiltrāta attīrīšana u.c.

Pirms NAIK reģenerācijas iekārtas izbūves Ventspils valstspilsētā, 2018. gadā tika veikts IVN, kur tika izvērtētas iekārtas uzstādīšanas un ekspluatācijas ietekmes uz vidi. Paredzētās darbības īstenošanas rezultātā netika konstatēts apdraudējums videi, kas nepieļautu šīs iekārtas būvniecību.

5. Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas

Atkritumu apsaimniekošanas nozare ir viena no svarīgākajām vides aizsardzības nozarēm valstī. Savukārt atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pārvaldība ir viens no būtiskākajiem jautājumiem Eiropas Savienības un Latvijas attīstības plānošanas dokumentos, it īpaši vides aizsardzības, klimatneitralitātes un dabas resursu labas pārvaldības un apsaimniekošanas jomās. Tas nozīmē, ka juridiskām personām, kuras nodarbojas ar atkritumu pārstrādi, apglabāšanu, reģenerāciju un tml. tai sk. arī SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “PIEJŪRA”” apsaimniekojot SAP “Janvāri”, un PSIA “Ventspils labiekārtošanas kombināts” veicot darbības ar atkritumu apsaimniekošanu SAP “Pentuli” un PSIA “Ventspils labiekārtošanas kombināts” apsaimniekojot NAIK reģenerācijas iekārtu, tai sk. arī atbilstoša atkritumu veida apsaimniekošanas pirms un pēc reģenerācijas procesa, ir jāievēro virkne normatīvajos aktos noteikto prasību.

Apskatot izvirzītos galvenos virzienus Ziemeļkurzemes AAR Plānā, skatot tās potenciālo vides problēmu kontekstā saistībā ar atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras atzaru, var izdarīt šādus punktus:

1) Sadzīves atkritumu dalītās savākšanas laukumu izveide pašvaldības teritorijā notiek ar pašvaldības pieņemtu lēmumu, un tā izveidei attiecīgā VVD reģionālā vides pārvalde izsniedz tehniskos noteikumus. Dalītās vākšanas punktu izveide notiek sadarbības līguma ietvaros starp pašvaldību un apsaimniekotāju, vienojoties par konkrētām vietām punktu izveidei pašvaldības teritorijā.

Dalīti savākto sadzīves atkritumu, speciālo atkritumu grupu, tostarp, videi kaitīgu preču atkritumu savākšanai Ziemeļkurzemes AAR teritorijā šobrīd ir izvietoti 10 šķirotu atkritumu savākšanas laukumi. Apskatot Plānā paredzētās aktivitātes, visā Ziemeļkurzemes AAR teritorijā, paredzēts izveidot jaunus šķirotu atkritumu savākšanas laukumus, kas tiks ierīkoti saskaņā ar normatīvo aktu prasībām.

Plāna īstenošanas periodā, domājot par atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstību, paredzēta šķirotu atkritumu savākšanas laukumu pilnveidošana jaunu dalīto atkritumu veidu pieņemšanai.

2) Sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punktu izveide pašvaldības teritorijā notiek ar pašvaldības pieņemtu lēmumu, atbilstoši saskaņojot punktu atrašanos ar attiecīgo nekustamā īpašuma īpašnieku.

Šobrīd Ziemeļkurzemes AAR pašvaldībās dalīti savākto sadzīves atkritumu vākšana tiek organizēta izmantojot divu konteineru sistēmu – vienā konteinerā tiek uzkrāta dalīti savākto sadzīves atkritumu vieglā frakcija (papīrs, kartons, plastmasa, metāls), otrs atsevišķs konteiners stiklam. Kopā reģiona teritorijā izvietoti 732 publiski pieejamie sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punkti.

Plāna periodā Ventspils novadā plānota publiski pieejamo sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punktu skaita palielināšana, kas tiks izveidoti saskaņā ar normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.

Plāna īstenošanas periodā domājot par atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstību, paredzēti šādi jauni aktivitāšu virzieni:

- Tekstila atkritumu dalītās vākšanas sistēmas izveide;
- Sadzīves bīstamo atkritumu dalītās vākšanas sistēmas paplašināšana.

3) Sadzīves atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūra

Ziemeļkurzemes AAR uz doto brīdi tiek ekspluatētas vairākas iekārtas sadzīves atkritumu sagatavošanai pārstrādei un reģenerācijai. SAP “Janvāri” darbojas nešķirotu sadzīves atkritumu šķirošanas iekārtas, dalīti savākto sadzīves atkritumu šķirošanas līnija. SAP “Pentuli” poligona teritorijā darbojas nešķirotu sadzīves atkritumu šķirošanas iekārtas, bioloģisko atkritumu pārstrādes iekārta ar biogāzes savākšanas sistēmu un dalīti savākto sadzīves atkritumu šķirošanas līnija.

Iekārtas paredzētas sadzīves atkritumu sagatavošanai pārstrādei un reģenerācijai, arī dalīti savākto sadzīves atkritumu pāršķirošanai, sagatavošanai transportēšanai uz pārstrādes iekārtām un nešķirotu sadzīves atkritumu mehāniskai šķirošanai – sagatavošanai apglabāšanai.

Plāna īstenošanas periodā domājot par atkritumu sagatavošanas pārstrādei un reģenerācijai infrastruktūras attīstību, paredzētas izbūvēt šādas iekārtas:

1) SAP "Janvāri":

- bioloģisko atkritumu anaerobās fermentācijas iekārtu izbūve un nodošana ekspluatācijā – nepieciešama reģionā radīto bioloģisko atkritumu centralizētas pārstrādes nodrošināšanai bioloģisko atkritumu dalītās vākšanas nodrošināšanai un pārstrādei AARC "Janvāri" nepieciešamā specializētā autotransporta iegāde;
- dabasgāzes kvalitātes biometāna sagatavošanas iekārtas - iekārtas poligonu gāzes, t.sk. gāzes no BNA anaerobās fermentācijas iekārtām attīrīšanai un sagatavošanai, lai gāzi izmantotu kā degvielu autotransportam, ievadīšanai dabasgāzes tīklā vai izmantotu citiem energoresursu ieguves mērķiem;
- infiltrāta apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošana – infiltrāta attīrīšanas iekārtu darbības uzlabošana un kapacitātes palielināšana visa radītā infiltrāta attīrīšanai;
- poligona gāzes savākšanas sistēmas atkritumu krātuvē nākamās kārtas izbūve.

2) SAP "Pentuļi":

- bioloģisko atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras pilnveidošana – dalīti savākto bioloģisko atkritumu pirmapstrādes iekārtu izveide, nepieciešamo papildus pārstrādes jaudu nodrošināšana, centralizētai bioloģisko atkritumu dalītās vākšanas nodrošināšanai un pārstrādei AARC "Pentuļi" nepieciešamā specializētā autotransporta iegāde;
- būvniecības un būvju nojaukšanas un liela izmēra atkritumu reģenerācijas infrastruktūras pilnveidošana – pārstrādei un reģenerācijai nododamo atkritumu apjomu palielināšanai;
- notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu pārstrādes iekārtu izveide;
- biometāna ražošanas iekārtu uzstādīšana.

3) Ventspils valstspilsēta:

- NAIK reģenerācijas iekārta.

Šādu iekārtu uzstādīšanai un ekspluatācijai VVD izsniedz attiecīgu piesārņojošās darbības atļauju, atbilstoši iekārtu darbība notiek saskaņā ar izvirzītajiem piesārņojošās darbības nosacījumiem. Pirms NAIK reģenerācijas iekārtas izbūves Ventspils valstspilsētā, 2018. gadā tika veikts IVN, kā rezultātā tika izvērtētas iekārtas uzstādīšanas un ekspluatācijas ietekmes uz vidi.

4) SAP „Janvāri” un SAP “Pentuļi” Ziemeļkurzemes AAR ir divi atkritumu poligoni, kur ir izvietota atkritumu apglabāšanas infrastruktūra.

SAP “Janvāri” ir izvietota atkritumu apglabāšanas infrastruktūra, poligona teritorijā darbojās nešķirotu sadzīves atkritumu šķirošanas iekārtas, dalīti savākto sadzīves atkritumu šķirošanas līnija, bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas laukums, poligona gāzes savākšanas un apsaimniekošanas sistēma un cita ar atkritumu apsaimniekošanu saistītā infrastruktūra. Infrastruktūra poligonā plānota tā, lai tā atbilstu drošai un mūsdienīgai praksei atbilstoši poligona apsaimniekošanai.

Piesārņojuma atļaujas Nr. VE14IA0001 nosacījumi attiecināmi uz visiem SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “PIEJŪRA”” pamatdarbības posmiem poligona teritorijā, kā arī ar pamatdarbību saistītām piesārņojošām darbībām – notekūdeņu novadīšanu, atkritumu apsaimniekošanu, gaisa un smaku emisijām, pazemes ūdens ieguvī, troksni, u.c. Cita starpā šī atļauja noteic prasības poligona iekārtošanai (ietverot jaunu objektu būvniecību poligonā), ekspluatācijai, uzraudzības un kontroles procedūrām, poligona slēgšanai un apsaimniekošanai pēc slēgšanas. Tāpat Piesārņojuma atļaujā noteiktas prasības augsnes, grunts, kā arī pazemes ūdeņu aizsardzībai.

SAP “Pentuļi” ir izvietota atkritumu apglabāšanas infrastruktūra. Poligona teritorijā darbojās nešķirotu sadzīves atkritumu šķirošanas iekārtas, bioloģisko atkritumu pārstrādes iekārta ar biogāzes savākšanas sistēmu, dalīti savākto sadzīves atkritumu šķirošanas līnija, izveidots kompostēšanas laukums un šķirotu atkritumu savākšanas laukums, un cita saistītā infrastruktūra (t.sk. kontroles, uzskaites un reģistrācijas sistēma, vides monitoringa sistēma u.c.).

Piesārņojuma atļaujas Nr. VE13IA0001 nosacījumi attiecināmi uz SAP "Pentuļi" apsaimniekotāja PSIA „Ventspils labiekārtošanas kombināts” darbības posmiem poligona teritorijā, arī ar pamatdarbību saistītām piesārņojošām darbībām – notekūdeņu novadīšanu, atkritumu apsaimniekošanu, gaisa un smaku emisijām, pazemes ūdens ieguvu, troksni, u.c. Šī Piesārņojuma atļauja nosaka arī prasības poligona iekārtošanai (tai sk. jaunu objektu būvniecību poligonā), ekspluatācijai, uzraudzības un kontroles procedūrām, poligona slēgšanai un apsaimniekošanai pēc slēgšanas. Piesārņojuma atļaujā noteiktas arī prasības augsnes, grunts un pazemes ūdeņu aizsardzībai.

Lai nepieļautu vides stāvokļa pasliktināšanos poligonā un tā apkārtējā teritorijā, SAP "Janvāri" kopš 2009. gada tiek veikts vides stāvokļa monitorings, savukārt SAP "Pentuļi" – jau no 2004. gada.

5) Sadzīves atkritumu pārstrāde un reģenerācija apskatāmajā AAR notiek SAP "Janvāri" un SAP "Pentuļi", kur sadzīves atkritumu plūsmā tiek veikta liela izmēra atkritumu pārstrāde, bioloģiski noārdāmu atkritumu, nešķirotu sadzīves atkritumu pārstrāde u.c. Minētajos poligonos darbība notiek atbilstoši izsniegtajām piesārņojum atļaujām, ievērojot tajās izvirzītos nosacījumus un prasības.

Ziemeļkurzemes AAR ārpus poligonu infrastruktūras tiek veikta galvenokārt dažādu ražošanas atkritumu plūsmu pārstrāde. Atkritumu apsaimniekošanas komersanti (19 gab.) izvietoti visā Ziemeļkurzemes AAR.

Vērtējot darbības apjomu, kā lielākie uzņēmumi minami SIA "RĪGAS ŪDENS" (notekūdeņu attīrīšana Jūrmalas valstspilsētas administratīvajā teritorijā), SIA "Venta FM" (pārstrādā zivju izcelsmes pārtikas produktu ražošanas un apstrādes atkritumus), nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas uzņēmumi - SIA "TOLMETS TUKUMS", SIA "TUKUMA METĀLS LTD", SIA "ERDE VS", SIA "Fero M" un SIA "AUTOGARANT". Atzīmējams, ka reģionā neviens komersants neveic plastmasu vai papīra materiālu pārstrādi.

Pirms NAIK reģenerācijas iekārtas izbūves Ventspils valstspilsētā, 2018. gadā tika veikts IVN, kur tika izvērtētas iekārtas uzstādīšanas un ekspluatācijas ietekmes uz vidi. Pirms katlu mājas ekspluatācijas uzsākšanas PSIA "Ventspils labiekārtošanas kombināts" būs jāsaņem B kategorijas piesārņojošās darbības atļauja saskaņā Noteikumiem Nr. 1082. Uzņēmuma darbība atbilst minēto noteikumu 1. pielikuma 5.2. apakšpunktam "Iekārtas sadzīves atkritumu un citu atkritumu, kuri nav pielīdzināmi bīstamajiem atkritumiem, sadedzināšanai vai līdzsadedzināšanai, ja iekārtas jauda nepārsniedz trīs tonnas stundā" (plānotās katlu mājas slodze - 2,67 t/h, strādājot 11 mēnešus gadā).

Jebkuru iekārtu un infrastruktūras izvietojums gan poligonu teritorijā, gan plānotajai NAIK reģenerācijas iekārtai, gan saistībā ar jebkuru atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras laukumu/šķīrošanas u. tml. punktu izveidi, tiek noteikts atbilstoši esošajai normatīvajai bāzei, t.i., veicot visus nepieciešamos saskaņojumus.

SAP "Janvāri" līdzšinējā un potenciālā ietekme ir izvērtēta ietekmes uz vidi novērtējuma procedūrā "Piejūras reģiona sadzīves atkritumu poligona izveides ietekmes uz vidi novērtējums", ko 2004. gadā veica SIA "Geo Consultants". 2022. gada 6. decembrī VPVB ir izdevis "Programma Nr. 5-03/27/2022 ietekmes uz vidi novērtējumam jaunas atkritumu apglabāšanas krātuves izveidei cieta sadzīves atkritumu poligonā "Janvāri"". Šobrīd SIA "Geo Consultants" pēc SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" pasūtījuma saistībā ar poligona paplašināšanos veic IVN ziņojuma sagatavošanu.

SAP "Pentuļi" līdzšinējā un potenciālā ietekme ir izvērtēta IVN procedūrā, teritorijai 1999. gadā ir veikta pilna ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra. Pirms NAIK reģenerācijas iekārtas izbūves Ventspils valstspilsētā, 2018. gadā SIA "Geo Consultants" veica IVN, kā rezultātā tika izvērtētas iekārtas uzstādīšanas un ekspluatācijas ietekmes uz vidi.

Atbilstoši konsultācijām (tai sk. DAP atzinums) ar Dabas aizsardzības pārvaldi, Ziemeļkurzemes AAR ierīkotais SAP "Janvāri" un SAP "Pentuļi" neatrodas un nerobežojas ar īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un mikroliegumiem. No kā izrietoši nav attiecināmas tās prasības un aizliegumi, kas ir noteikti īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (turpmāk - ĪADT) vispārējos un individuālajos noteikumos, kā arī ĪADT dabas aizsardzības plāni. Jebkuru iekārtu vai infrastruktūras izvietojums gan poligonu teritorijā, gan plānotajai NAIK reģenerācijas iekārtai, gan

saistībā ar jebkuru atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras laukumu/šķirošanas u. tml. punktu izveidi, tiek noteikts atbilstoši esošajai normatīvajai bāzei, t.i., veicot visus nepieciešamos saskaņojumus.

Atbilstoši konsultācijām ar Veselības inspekciju, kā vērsts VI atzinumā, izstrādājot Plānu nepieciešams izvērtēt veselību ietekmējošo faktoru paredzamo intensitāti, tādas kā emisijas gaisā un tā iespējamais piesārņojuma lielums, iespējamais smaku piesārņojums, radītais trokšņa piesārņojums.

Nemot vērā aspektu, ka galvenā darbība saistībā ar Ziemeļkurzemes AAR plānota SAP "Janvāri", SAP "Pentuli" un NAIK reģenerācijas iekārtas būvniecību, atbilstoši VI atzinumā sniegtajām norādēm, kā galvenais akcents tika likts uz poligonu un NAIK iekārtas atrašanās vietu un to apkāmes iedzīvotāju veselību, iespējamajām radušajām neērtībām un to ietekmējošo faktoru analīzi.

5.1. Vides kvalitātes novērtēšana, monitoringa

Pilnībā nenovērtējamu ietekmju kontrolei uz vidi tiek paredzēts monitoringa jeb regulāra uzraudzība. Gan SAP "Janvāri", gan SAP "Pentuli" līdzšinējās darbības ietekmes uz vidi novērtēšanai tiek veikts regulārs vides kvalitātes novērtēšanas monitoringa. Monitoringa sistēma sevī ietver: gruntsūdens, virszemes ūdens, infiltrāta, notekūdens sastāva un gaisa emisiju monitoringu. Monitoringa (regulāri novērojumi) tiek veikts saskaņā ar uzņēmumam izsniegtās Piesārņojuma atļaujas nosacījumiem un Ministru kabineta 2011. gada 27. decembra noteikumu Nr. 1032 "Atkritumu poligonu noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr. 1032) 5. pielikumā "Vides stāvokļa monitoringa parametri poligonā vai izgāztuvē un poligona vai izgāztuves apkārtnē" ietvertajām prasībām. Tāpat SAP "Janvāri" un SAP "Pentuli" kompleksā monitoringa sistēma ir izstrādāta balstoties uz nozarē noteiktajiem labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem (turpmāk – LPTP). Attiecīgi ieviešot vides kvalitātes monitoringu pēc LPTP tiek novērsta vai samazināta piesārņojuma nonākšana vidē.

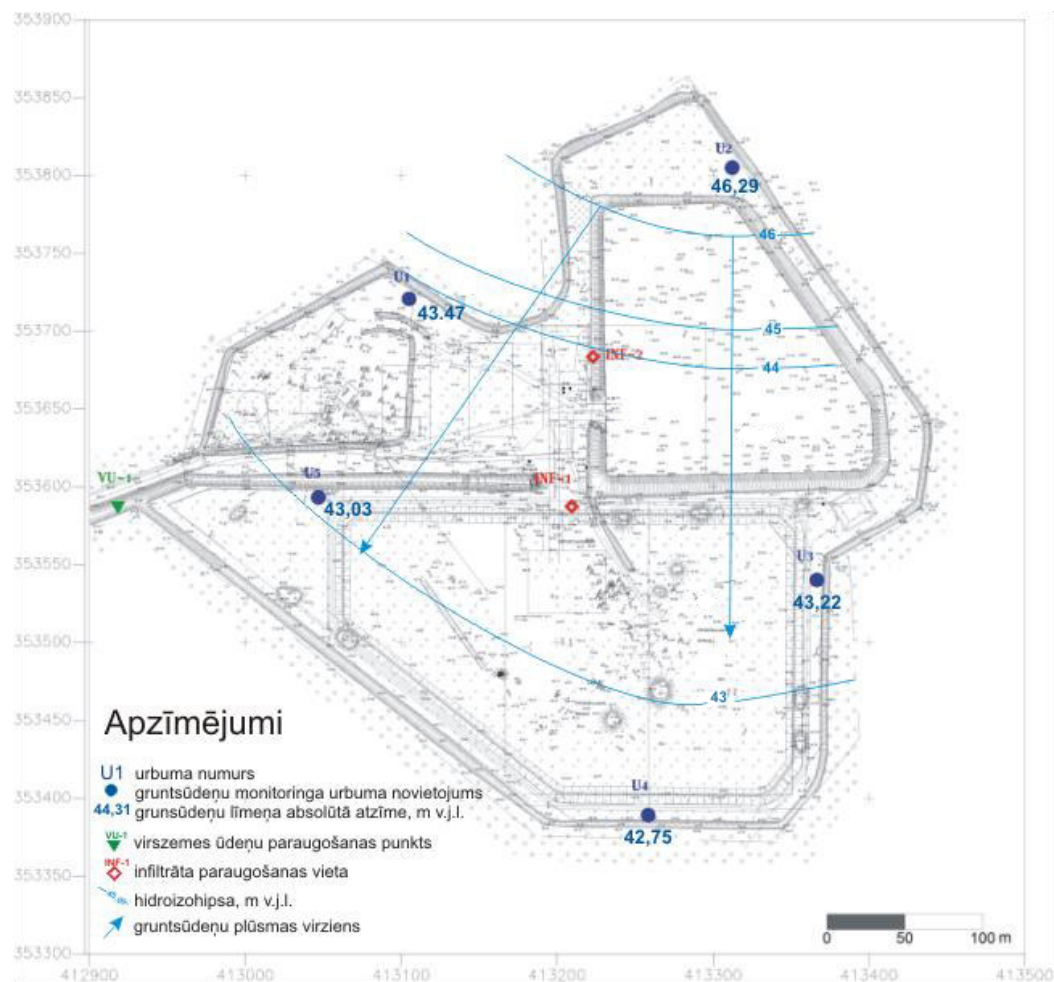
SAP "Janvāri" monitoringa

Vides monitoringam SAP „Janvāri” tiek izmantots monitoringa tīkls, kas sastāv no pieciem monitoringa urbumiem, arī no diviem virszemes ūdeņu monitoringa punktiem novadgrāvī ap poligonu un divām infiltrāta paraugšanas vietām (skat. 1. attēlu).

Gruntsūdens piesārņojuma kontrole

Gruntsūdeņu kvalitātes kontrole paredzēta piecos monitoringa urbumos divas reizes gadā. Vienu reizi gadā nepieciešams veikt nepilno ķīmisko analīzi, nosakot šādus parametrus: pH (uz vietas urbuma atsūkņēšanas laikā), elektrovadītspēja (uz vietas urbuma atsūkņēšanas laikā), ķīmiskais skābekļa patēriņš (turpmāk - KSP), kopējais slāpekļa daudzums, kopējais fosfora daudzums, hlorīdi Cl⁻. Savukārt vienu reizi gadā paredzēta pilnā ķīmiskā analīze, nosakot sekojošus parametrus: pH (uz vietas urbuma atsūkņēšanas laikā), elektrovadītspēja (uz vietas urbuma atsūkņēšanas laikā), KSP, kopējais slāpekļa daudzums, kopējais fosfora daudzums, hlorīdi Cl, sausnes saturs, bioķīmiskais skābekļa patēriņš piecās dienās, oksidējamība (permanganāta metode), nitrāti (NO₃⁻), nitrīti (NO₂⁻), amoniji (NH₄⁺), sulfāti (SO₄⁻²), fenolu indekss, naftas produkti, bors, metāli: cinks (Zn), varš (Cu), kadmiji (Cd), hroms (Cr), svins (Pb), dzīvsudrabs (Hg), dzelzs (Fe), mangāns (Mn) un kobalts (Co). Gruntsūdeņu piesārņojuma kontroli nodrošinošais urbumu tīkls atspoguļots 1. attēlā.

SIA "Geo Consultants" 2022. gada monitoringa atskaites ziņojumā "Gruntsūdeņu, virszemes ūdeņu un infiltrāta monitoringa CSA poligonā „Janvāri” (2022. gads IV cikls)” sniegtie novērojumu dati liecina, ka esošās gruntsūdeņu piesārņojuma tendences ir samērā stabilas un saglabājušās ilggadīgo novērojumu rezultātu robežu koncentrācijās. Gruntsūdens līmenis poligona teritorijā atkarībā no reljefa, 2022. gada 10. novembrī atradās no 42,76 līdz 46,29 m vjl. Gruntsūdeņu plūsma poligona teritorijā ir vērsta uz dienvidiem, dienvidrietumiem.

1. attēls. Poligona „Janvāri” gruntsūdeņu monitoringa urbumu tīkls, gruntsūdens plūsmas virziens un infiltrāta paraugšanas punktu izvietojums (Avots: SIA “Geo Consultants”, 2022. g.)

Infiltrāta sastāva kontrole

Infiltrāta sastāvs ir atkarīgs no ievestā atkritumu daudzuma un sastāva, kā arī no atmosfēras nokrišņu daudzuma, kas iefiltrējas atkritumu slānī. Infiltrātu raksturošanai tiek ņemti paraugi no infiltrāta savākšanas tvertnēm. Abos infiltrāta paraugos (vienā paraugā, kas paraugots no jaunās poligona atkritumu krātuves un otrajā, kas iegūts no rekultivētās izgāztuves) piesārņojošo vielu koncentrācijas ir stabilas.

Balstoties uz 2022. gada monitoringa pārskatā izdarītajiem secinājumiem, virszemes ūdeņu novērojumu punktos VU-1 un VU-2 poligona radīta piesārņojuma ietekme uz apkārtējo vidi netiek novērota, infiltrāta paraugos piesārņojošo vielu koncentrācijas ir stabilas.

Katru gadu līdz 1. martam SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “PIEJŪRA”” VVD sniedz poligona darbības gada pārskatu atbilstoši noteikumu Nr. 1032 47. punktam, tai sk. ietverot datus par ikgadējo monitoringu.

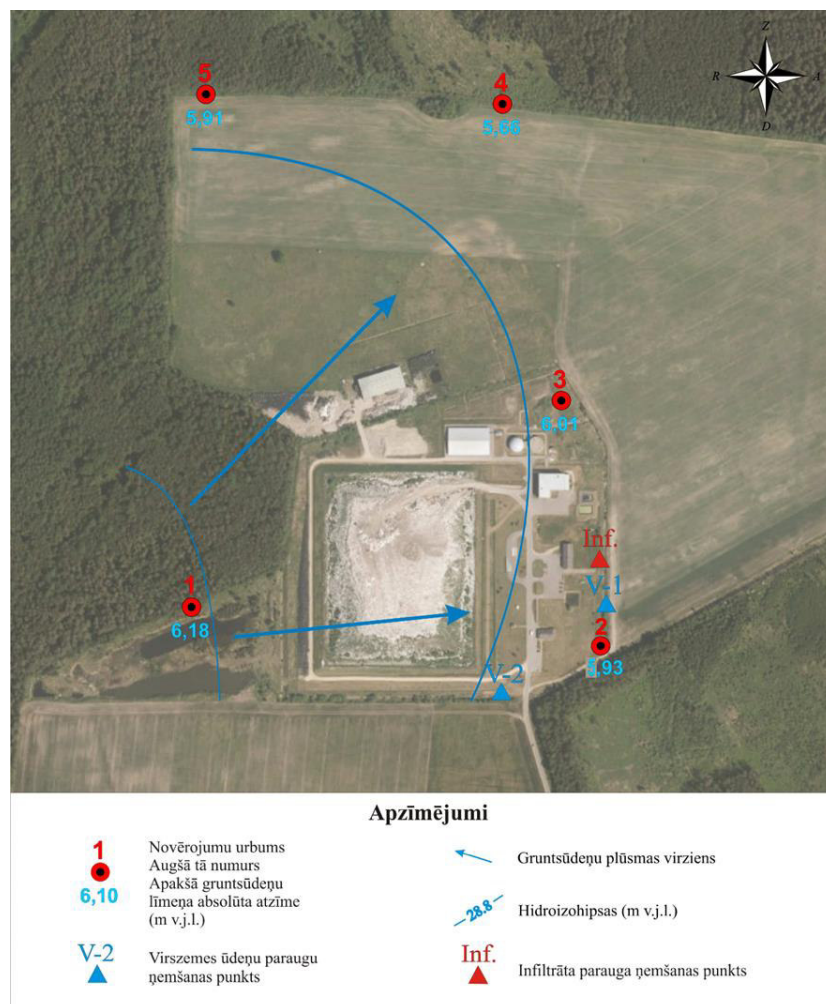
Gaisa monitorings

Atsevišķas prasības gaisu piesārņojošo vielu kontrolei/monitoringam SAP “Janvāri” saskaņā ar Piesārņojuma atļaujā Nr. VE14IA0001 noteikto netiek atsevišķi izvirzītas.

Detālāka informācija par poligona gaisa emisijām, tai sk. smaku emisiju mērījumiem un trokšņu emisiju novērtējumu, sniegta šīs nodaļas 5.2. apakšnodaļā.

SAP „Pentuli” monitorings

Vides monitoringam SAP „Pentuli” ir izveidota virszemes un pazemes ūdeņu monitoringa sistēma, kas sastāv no pieciem urbumi pazemes ūdeņu monitoringa veikšanai, kā arī ierīkoti divi monitoringa punkti virszemes ūdeņu monitoringa veikšanai (skat. 2. attēlu).

2. attēls. Monitoringa tīkls, gruntsūdens līmeņi un gruntsūdens plūsmas virziens poligonā „Pentuli” (Avots: SIA „Geo Consultants”, 2022. g.)

Gruntsūdens piesārņojuma kontrole

Gruntsūdeņu kvalitātes kontrole paredzēta piecos monitoringa urbumos divas reizes gadā. Vienu reizi gadā nepieciešams veikt nepilno ķīmisko analīzi, nosakot šādus parametrus: pH (uz vietas urbuma atsūkņēšanas laikā), elektrovadītspēja (uz vietas urbuma atsūkņēšanas laikā), ĶSP, kopējais slāpekļa daudzums, kopējais fosfora daudzums, hlorīdi Cl^- . Savukārt vienu reizi gadā paredzēta pilnā ķīmiskā analīze, nosakot sekojošus parametrus: pH (uz vietas urbuma atsūkņēšanas laikā), elektrovadītspēja (uz vietas urbuma atsūkņēšanas laikā), ĶSP, kopējais slāpekļa daudzums, kopējais fosfora daudzums, hlorīdi Cl^- , sausnes saturs, bioķīmiskais skābekļa patēriņš piecās dienās, oksidējamība (permanganāta metode), nitrāti (NO_3^-), nitrīti (NO_2^-), amoniji (NH_4^+), sulfāti (SO_4^{2-}), fenolu indekss, naftas produkti, bors, metāli: cinks (Zn), varš (Cu), kadmijs (Cd), hroms (Cr), svins (Pb), dzīvsudrabs (Hg),

dzelzs (Fe), mangāns (Mn) un kobalts (Co). Gruntsūdeņu piesārņojuma kontroli nodrošinošais urbumu tīkls atspoguļots 2. attēlā.

SIA "Geo Consultants" 2022. gada monitoringa atskaites ziņojumā "Gruntsūdeņu, virszemes ūdeņu un infiltrāta monitorings Ventpils reģiona CSP poligonā „Pentuļi” (2022. gads IV cikls)” sniegtie novērojami dati liecina, ka gruntsūdeņos konstatēts neliels piesārņojums vai zema dabiskā kvalitāte visos urbumos. Gruntsūdens līmenis pirms atsūkņēšanas atradās dziļumā no 1,31 m līdz 2,66 m no zemes virsmas. Gruntsūdens līmeņa absolūtie augstumi variē no 5,66 m vjl līdz 6,18 m vjl. Gruntsūdeņu plūsma ir vērsta austrumu, ziemeļaustrumu virzienā.

Infiltrāta sastāva kontrole

Infiltrāta sastāvu raksturo paraugs, kas ņemts no infiltrāta savākšanas tvertnes. Analizējot infiltrāta parauga sastāvu iegūtos datus, var secināt, ka piesārņojuma intensitāte ir raksturīga sadzīves atkritumu poligoniem. Galveno piesārņojuma rādītāju saturs ir stabils salīdzinot ar 2022. gada septembra un senākiem novērojumiem. Virszemes ūdeņi tika pētīti grāvī, posmā gar poligonu, ņemot divus paraugus. Grāvjos organizēti virszemes ūdeņu monitoringa punkti, lai kontrolētu iespējamās izgāztuves infiltrāta noplūdes virszemes ūdens objektos. Virszemes ūdens un infiltrāta paraugiem veikta nepilna ķīmiskā analīze, kas ietver sekojošus parametrus: hlorīdi (Cl-), kopējais slāpekļa daudzums ($N_{kop.}$), kopējais fosfora daudzums ($P_{kop.}$), KSP .

Balstoties uz 2022. gada monitoringa pārskatā izdarītajiem secinājumiem, konstatēts, ka nevienā no paraugošanas urbumiem koncentrācijas nepārsniedz mērķlielumu, salīdzinot ar iepriekšējām novērojumu reizēm, konstatēts, ka KSP , hlorīdu un kopējā slāpekļa koncentrācija visos urbumos vērtējama kā stabila, galveno piesārņojuma rādītāju saturs infiltrātā ir stabils salīdzinot ar 2022. gada septembra un iepriekšējiem novērojumiem.

Katru gadu līdz 1. martam PSIA „Ventpils labiekārtošanas kombināts” VVD sniedz poligona darbības gada pārskatu atbilstoši noteikumu Nr. 1032 47. punktam, tai sk. ietverot datus par ikgadējo monitoringu.

Gaisa monitorings

Atsevišķas prasības gaisu piesārņojošo vielu kontrolei/monitoringam SAP “Pentuļi” saskaņā ar Piesārņojuma atļaujā Nr. VE13IA0001 noteikto netiek atsevišķi izvirzītas.

Detālāka informācija par poligona gaisa emisijām, tai sk. smaku emisiju mērījumiem un trokšņu emisijām, sniegta šīs nodaļas 5.2. apakšnodaļā.

5.2. Emisiju, smaku un trokšņa līmeņa novērtējums

Emisiju, smaku un trokšņa līmeņa novērtējums SAP “Janvāri” apkārtnē

SAP “Janvāri” tiešā tuvumā ir reti apdzīvotas vietas. Tuvākā apdzīvotā viensēta “Ozoli” atrodas aptuveni 1 km attālumā uz rietumiem aiz poligona sanitārās aizsargjoslas robežām. Tuvākā apkārtnē, ārpus poligona robežām, nav industriālu ražošanas objektu vai dzīvojamo masīvu. Tuvākā apdzīvotā vieta ir Talsi, apmēram 6,5 km uz dienvidiem no poligona.

Poligonā darbības ar atkritumu apsaimniekošanu notiek saskaņā ar Piesārņojuma atļaujā Nr. VE14IA0001 noteikto, tiek ievērotas Ministru kabineta 2014. gada 25. novembra noteikumos Nr. 724 “Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos” (turpmāk – Noteikumi Nr. 724) noteiktās prasības. Īsumā raksturojot pasākumus saistībā ar emisiju, tai sk. arī smaku jautājumu poligonā, tiek veikti vairāki preventīvie pasākumi, tādi kā, biogāzes savākšanas un utilizācijas (sadedzināšanas) sistēmas izveide, kas nodrošina arī smaku emisiju samazināšanu un nepieļauj emisiju izplūdi atmosfērā; atkritumu kārtas katru dienu izlīdzināšana un blietēšana ar buldozeru vai kompaktoru; katru divus metrus augstu atkritumu slāni pārklāt ar 20 cm biezu grunts kārtu; bioloģiski noārdāmā materiāla masas jaukšanu neveikt, ja vēja virziens vērsts uz tuvākām dzīvojamām mājām. Arī iedzīvotāju sūdzības par smakām nav saņemtas.

2015. gadā, projekta realizācijas gaitā SAP “Janvāri” izveidota poligona gāzes savākšanas un utilizācijas sistēma, lai samazinātu SEG emisiju apkārtējā vidē, kas veidojas atkritumu biodegradācijas procesā. Gāzes utilizācija

paredzēta, izmantojot utilizācijas iekārtu – lāpu, kas nodrošina gāzes sadedzināšanu. Savāktā gāze tiek sadedzināta un izmantota elektroenerģijas un siltuma ražošanai videi draudzīgā veidā, tādējādi šīs gāzes nenonāk atmosfērā.

Saskaņā ar 2018. gadā izstrādāto smaku emisijas limitu projektu, SAP "Janvāri" identificēti seši smaku emisiju avoti: atkritumu krātuve, infiltrāta uzkrāšanas dīķis, kompostēšanas laukums, atkritumu šķirošanas angārs, BNA apstrādes tehnoloģiskais komplekss - BNA transportēšana un iekraušana (plānotais objekts), BNA apstrādes tehnoloģiskais komplekss - gatavā komposta sijāšanas angārs un pagaidu uzglabāšanas zona (plānotais objekts). Smaku instrumentālos mērījumus nodrošinājusi VSIA "Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" (turpmāk - LVGMC) laboratorija. SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA"" SAP "Janvāri" smaku emisijas limitu projekts sagatavots atbilstoši 2013. gada 2. aprīļa noteikumu Nr.182 „Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi” prasībām un Ministru kabineta 2014. gada 25. novembra noteikumos Nr.724 “Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos” (turpmāk – Noteikumi Nr. 724) izvirzītajiem nosacījumiem. Smaku izkļiedes aprēķins un atbilstības novērtējums veikts, izmantojot piesārņojuma izkļiedes modelēšanas datorprogrammu. Novērtējot piesārņojuma izkļiedes aprēķinu rezultātus, secināts, ka aprēķinātā smakas koncentrācija attiecībā pret smakas mērķlielumu ir nozīmīga, bet aprēķinātās smaku koncentrācijas apdzīvotajās vietās nevienā gadījumā nepārsniedz Noteikumos Nr. 724 noteiktos mērķlielumus.

Ņemot vērā to, ka poligonā BNA plūsmas apstrādei tiks būvēta bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes iekārta (fermentācijas rūpnīca), kurā plānots pārstrādāt visu poligonā ienākošā BNA plūsma, attiecīgi jaunajā atkritumu apglabāšanas krātuvē bioloģisko atkritumu klātbūtne praktiski tiek izslēgta, līdz ar to krātuvē sagaidāms būtisks smaku samazinājums. No fermentācijas rūpnīcas, kas būs slēgta būve, kur tiks apstrādāts BNA materiāls, smakas vidē nenonāks, gaiss tiks vidē novadīts attīrītā veidā caur biofiltriem, perkolāts cirkulēs noslēgtā sistēmā.

Jāatzīmē, ka būtiska nozīme emisiju gaisā, tai skaitā smaku novēršanā, ir esošā un plānotā jaunajā atkritumu apglabāšanas krātuvē atkritumu gāzu savākšanas sistēma un krātuves virsmas un sānu nogāžu regulāra pārsegšana.

Paredzams, ka smaku līmenis pēc SAP "Janvāri" sadzīves atkritumu apglabāšanas II kārtas izbūves, ņemot vērā to, ka krātuve tiks būvēta pēc analogijas ar esošo un bioloģisko atkritumu plūsma tiks nodalīta un pārvirzīta uz BNA pārstrādes rūpnīcu, samazināsies.

Savukārt, kā galvenais trokšņa avots SAP "Janvāri" darbības nodrošināšanai uzskatāms izmantojamais autotransports un tehnika - no transporta kustības atkritumu piegādāšanas, atkritumu pārstrādes un apglabāšanas procesā. Piesārņojuma atļaujā Nr. VE14IA0001 atsevišķas prasības troksnim netika izvirzītas, atzīmējot, ka iedzīvotāju sūdzību gadījumā akreditētā laboratorijā veicami trokšņu līmeņa mērījumi saskaņā ar 2014. gada 7.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" (turpmāk – Noteikumi Nr. 16) izvirzītajām prasībām. Līdz šim sūdzības par troksni nav saņemtas.

Tā kā SAP "Janvāri" atrodas salīdzinoši tālu no apdzīvotām vietām un vakaros/naktīs poligona tehnikas pārvietošanās un darbība nenotiek, radušos troksni var uzskatīt par nenožīmīgu. Pasākumi trokšņa samazināšanai nav paredzēti. Nav sagaidāms, ka līdz ar jauno infrastruktūras objektu (jaunā krātuve, BNA rūpnīca) izbūvi poligona teritorijā, būtiski pieaugs uz un no poligona braucošā transporta vienību skaits. Tāpat arī netiek prognozētas atkritumu vedēju vienību skaita izmaiņas, kuri veic atkritumu pārvadājumus visā Ziemeļkurzemes AAR teritorijā.

Kopumā vērtējot SAP "Janvāri" atrašanās vietu, kur arī notiks Ziemeļkurzemes galvenās AAR reģiona aktivitātes, tā veiksmīgu darbību jau aptuveni 20 gadu griezumā, var secināt, ka šī teritorija ir piemērota atkritumu apglabāšanai, BNA pārstrādes iekārtas (fermentācijas rūpnīca) būvniecībai, tai skaitā arī ar citām Ziemeļkurzemes AAR saistītām aktivitātēm.

Emisiju, smaku un trokšņa līmeņa novērtējums pārkraušanas un šķirošanas stacijās

Pārkraušanas un šķirošanas stacijās, ko apsaimnieko SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "Piejūra"" darbības ar atkritumu apsaimniekošanu notiek atbilstoši B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas nosacījumiem. Stacijai Jūrmalas valstspilsētā, Ventpils šosejā 61 2014. gada 30. decembrī VVD izsniedza "B kategorijas piesārņojošās darbības atļauju Nr. RI14IB0113" (turpmāk – Piesārņojuma atļauja Nr. RI14IB0113); stacijai, kas atrodas Rojas pagastā, Talsu novadā 2023. gada 9. februārī VVD izsniedza "B kategorijas piesārņojošās darbības atļauju Nr. AP23IB0026" (turpmāk – Piesārņojuma atļauja Nr. AP23IB0026); Tukuma novadā, Tukumā,

Dienvidu ielā 1 izvietotajai stacijai 2016. gada 4. aprīlī VVD izsniedza “B kategorijas piesārņojošās darbības atļauju Nr. VE16IB0004” (turpmāk – Piesārņojuma atļauja Nr. VE16IB0004); stacijai Tukuma novadā, Kandavā, Daigones ielā 20 2023. gada 13. martā VVD izsniedza “B kategorijas piesārņojošās darbības atļauju Nr. AP23IB0028” (turpmāk – Piesārņojuma atļauja Nr. AP23IB0028).

Divām šķirošanas stacijām, kam izsniegtas Piesārņojuma atļaujas Nr. AP23IB0026 un Piesārņojuma atļaujas Nr. AP23IB0028 nav izvirzītas atsevišķas prasības ne emisijām no punktveida avotiem emisijas limiti un robežvērtības, ne arī izvirzīti nosacījumi emisijām no neorganizētiem (difūziem) emisiju avotiem, tai sk. emisiju limiti. Savukārt šķirošanas stacijām, kam izsniegtas Piesārņojuma atļaujas Nr. RI14IB0113 un Piesārņojuma atļaujas Nr. VE16IB0004 piesārņojošo vielu emisijas gaisā no ražošanas procesiem atļautas atbilstoši izstrādātajam stacionāru piesārņojuma avotu un smaku emisiju limitu projektam, kā arī atbilstošās atļaujās norādītajiem parametriem piesārņojošo vielu emisiju limitiem. Vienlaikus attiecībā uz jebkuru no stacijām, ja par operatora darbību iepriekšējā gada laikā ir saņemtas vismaz trīs pamatotas sūdzības, veikt smaku koncentrācijas un emisijas plūsmas ātruma mērījumus emisijas avotā iekārtas optimālas darbības režīmā ne retāk kā reizi sešos mēnešos, atbilstoši normatīvajiem aktiem par smakām.

Vērtējot pārkraušanas un šķirošanas staciju radīto trokšņa līmeni, B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujās troksni radošo iekārtu darbībai ir izvirzīti vairāki nosacījumi: operatora darbība nedrīkst radīt traucējošus trokšņus, kā arī kaitējumu videi un cilvēka veselībai; ja tiek uzstādītas tehnoloģiskās iekārtas, kuras ir minētas normatīvajos aktos par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām, nodrošināt to atbilstību minēto noteikumu prasībām un rakstiski informēt par to VVD; ārpus darba zonas uzņēmuma radītais troksnis nedrīkst pārsniegt normatīvajos aktos par trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtību noteiktos vides trokšņa robežlielumus; saņemot par operatora darbību vismaz vienu pamatotu sūdzību par traucējošiem trokšņiem, mēneša laikā no sūdzības saņemšanas dienas veikt trokšņu mērījumus normatīvajos aktos par trokšņa novērtēšanu un pārvaldību noteiktajā kārtībā; mērījumu rezultātus ar izvērtējumu piecu darba dienu laikā pēc to saņemšanas iesniegt Veselības inspekcijai izvērtēšanai un VVD informācijai.

Saistībā ar Ziemeļkurzemes AAR Plāna realizēšanu netiek prognozētas atkritumu vedēju vienību skaita izmaiņas, kas veic atkritumu pārvadājumus uz pārkraušanas un šķirošanas stacijām, līdz ar trokšņa pieaugums nav sagaidāms.

Emisiju, smaku un trokšņa līmeņa novērtējums SAP “Pentuli” apkārtnē

SAP “Pentuli” izvietots reti apdzīvotā vietā. Tuvākās apdzīvotā viensēta “Mazploči” atrodas aptuveni 1 km attālumā uz dienvidaustrumiem aiz poligona sanitārās aizsargjoslas robežām. Tuvākā apkārtnē, ārpus poligona robežām, nav industriālu ražošanas objektu vai dzīvojamo masīvu. Apmēram 2 km uz ziemeļaustrumiem no poligona atrodas tuvākā apdzīvotā vieta – ciems Leči.

SAP “Pentuli” darbības ar atkritumu apsaimniekošanu notiek saskaņā ar Piesārņojuma atļauju Nr. VE13IA0001 noteiktajām prasībām, tai sk. tiek ievēroti Noteikumos Nr. 724 izvirzītie nosacījumi. Īsumā raksturojot pasākumus saistībā ar emisiju, tai sk. smaku jautājumu poligonā, tiek veikti vairāki preventīvie pasākumi, tādi kā, biogāzes savākšanas sistēmas izveide fermentācijas iekārtu kompleksā, kas nodrošina arī smaku emisiju samazināšanu un nepieļauj emisiju izplūdi atmosfērā; atkritumi kārtas ikdienas izlīdzināšana un blietēšana ar kompaktoru un buldozeru; katru divus metrus augsta atkritumu slāņa pārklāšana ar 20 cm biezu grunts kārtu; gada sausajā periodā atkritumu mitrināšana ar ūdeni no ugunsdzēsības baseina vai izsmidzinot infiltrātu uz atkritumu krātuves. Iedzīvotāju sūdzības par smakām nav saņemtas.

2015. gadā tika izstrādāts smaku emisijas limitu projekts SAP “Pentuli”, kur tika identificēti divi smaku emisijas avoti: atkritumu krātuve un segts kompostēšanas laukums (nojume). Smaku instrumentālos mērījumus un analīzi veica LVGMC laboratorija. Smaku izkliedes aprēķini veikti, izmantojot speciālu datorprogrammu. Novērtējot piesārņojuma izkliedes aprēķinu rezultātus secināts, ka aprēķinātā smakas koncentrācija attiecībā pret smakas mērķlielumu ir nenozīmīga, bet aprēķinātās smaku koncentrācijas tuvākajās apdzīvotajās vietās nevienā gadījumā nepārsniedz Noteikumu Nr. 724 noteiktos mērķlielumus.

SAP "Pentuli" BNA tiek pārstrādāti anaerobās fermentācijas iekārtās, līdz ar to gāze tiek savākta un apsaimniekota anaerobās fermentācijas iekārtu kompleksā. Radusies biogāze tiek sadedzināta, lai iegūtu silto ūdeni, kas tiks izmantots, lai uzturētu fermentācijas ierīču procesa temperatūru un apsildītu atsevišķas poligonā esošās ēkas. Ņemot vērā to, ka savāktā gāze tiek sadedzināta un izmantota siltumenerģijas iegūšanai videi draudzīgā veidā, šīs gāzes nenonāk atmosfērā. No fermentācijas rūpnīcas, kas ir slēgta būve, smakas vidē nenonāk, gaiss vidē tiek novadīts attīrītā veidā caur biofiltriem un perkolāts cirkulēs noslēgtā sistēmā.

Biogāzes sadedzināšanas katla emisiju ietekme uz gaisa kvalitāti novērtēta izmantojot speciālu datorprogrammu, kas pielietojama rūpniecisko avotu gaisa izmešu izkliedes un smakas izplatības aprēķināšanai, ņemot vērā emisijas avotu īpatnības, apkārtnes apbūvi un reljefu, kā arī vietējos meteoroloģiskos apstākļus. Piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanas rezultātu analīze liecina, ka uzņēmuma darbība būtiski neietekmēs gaisa kvalitāti tuvākajā apkārtnē. Piesārņojošo vielu koncentrācija nepārsniegs Ministru kabineta 2009. gada 3. novembrī noteikumos Nr.1290 "Noteikumi par gaisa kvalitāti" noteiktos robežlielumus.

Piesārņojuma atļaujā Nr. VE13IA0001 emisiju uzraudzībai noteikts veikt sadedzināšanas iekārtu (biogāzes sadedzināšanas katls) C kategorijas piesārņojošās darbības piesārņojuma veidu un apjoma uzskaiti, aprēķinu rezultātus un biogāzes patēriņa daudzumu reģistrēt emisiju uzskaites žurnālā. Citas prasības šajā piesārņojuma atļaujā emisiju kontrolei netiek izvirzītas.

PSIA "Ventspils labiekārtošanas kombināts" plāno, sadarbībā ar pašvaldības izvēlēto ūdenssaimniecības sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju, kurš būs atbildīgs par notekūdeņu dūņu apsaimniekošanu pašvaldības teritorijā, attīstīt sadzīves notekūdeņu attīrīšanas iekārtu atūdeņoto dūņu pārstrādi, izvēloties tādas apsaimniekošanas metodes, kuras rada pēc iespējas mazāku ietekmi uz vidi, gaisa kvalitāti, tai sk. smaku veidošanos. Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu kompostēšana plānota laukumā, kura pamatne būs veidota no ūdensnecaurlaidīga seguma, kas tiks aprīkots ar lietus ūdens savākšanas sistēmu, kas nodrošinās ne tikai lietus ūdens, bet arī no dūņu materiāla novietošanas radušos notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu.

Pirms plānotās sadzīves notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu pārstrādes iekārtu būvniecības atbilstoši normatīvo aktu prasībām, ja darbībai netiks piemērots sākotnējais izvērtējums un pieņemts lēmums par ietekmes uz vidi novērtējuma nepiemērošanu, atbilstošajai darbībai VVD sagatavos tehniskos noteikumus. Attiecīgi veicot darbības ar notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu pārstrādi (arī kompostēšanu), tai sk. būvniecības, gan ekspluatācijas laikā, notiks ievērojot arī attiecīgajos tehniskajos noteikumos izvirzītās vides aizsardzības prasības. Tāpat saskaņā ar Ministru kabineta 2010. gada 30. novembra noteikumu Nr. 1082 „Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošās darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai” (turpmāk – Noteikumi Nr. 1082) 1. pielikumu, paredzētā darbība atbilst piesārņojošai darbībai, kurai nepieciešama B kategorijas atļauja. Secīgi iekārtas ekspluatācija paredzēta atbilstoši B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujā izvirzītajiem nosacījumiem.

Galvenais trokšņa avots SAP "Pentuli" darbības nodrošināšanai ir izmantojamais autotransports, tehnika un iekārtas - no transporta kustības atkritumu piegādāšanas, atkritumu pārstrādes un apglabāšanas procesā. Piesārņojuma atļaujā Nr. VE13IA0001 atsevišķas prasības troksnim līdz šim netika izvirzītas, atzīmējot, ka iedzīvotāju sūdzību gadījumā akreditētā laboratorijā veicami trokšņu līmeņa mērījumi saskaņā ar Noteikumos Nr. 16 izvirzītajām prasībām. Līdz šim sūdzības no iedzīvotājiem par troksni nav saņemtas.

Tā kā SAP "Pentuli" pieguļošā teritorija, ko varētu ietekmēt troksnis, ir maz apdzīvota un vakaros/naktīs poligona tehnikas pārvietošanās un darbība nenotiek, radušās trokšņa ietekmes var uzskatīt par nenožīmīgām. Pasākumi trokšņa samazināšanai nav paredzēti. Nav sagaidāms, ka līdz ar jauno infrastruktūras objektu izbūvi poligona teritorijā, būtiski pieaugs uz un no poligona braucošā transporta vienību skaits. Netiek arī prognozētas atkritumu vedēju vienību skaita izmaiņas, kuri veic atkritumu pārvadājumus visā Ziemeļkurzemes AAR teritorijā.

Vērtējot SAP "Pentuli" atrašanās vietu, kur arī notiks Ziemeļkurzemes galvenās AAR reģiona aktivitātes, tā darbību jau vairāk kā 20 gadu garumā, var secināt, ka poligona teritorija ir piemērota atkritumu apglabāšanai, sadzīves notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu pārstrādes iekārtu būvniecībai, tai skaitā arī ar citām Ziemeļkurzemes AAR saistītām aktivitātēm.

Emisiju, smaku un trokšņa līmeņa novērtējums NAIK reģenerācijas iekārtas izbūves vietā un apkārtņē

NAIK reģenerācijas iekārtu uzstādīšana un ekspluatācija paredzēta Ventspilī, Talsu ielā 69 paredzēta 2024. gada pirmajā pusē. Nekustamais īpašums pieder pašvaldības SIA "Ventspils siltums", tā teritorijā atrodas uzņēmuma apsaimniekotā katlu māja un ar to saistītā inženiertehniskā infrastruktūra. Ietekmes uz vidi novērtējumu 2018. gadā veica SIA "Geo Consultants", kur tika plaši analizētas šīs iekārtas uzstādīšanas un ekspluatācijas ietekmes uz vidi.

Plānotās darbības piegulošajā teritorijā vai nelielā attālumā no tās atrodas vairāki rūpnieciska rakstura uzņēmumi un infrastruktūras objekti, kuru teritorijās notiek aktīva saimnieciskā darbība. Plānotās katlu mājas darbības nodrošināšanai tiks izmantoti PSIA "Ventspils siltums" esošās katlu mājas teritorijā esošie infrastruktūras objekti. Nav paredzēts, ka tiks izmantotas vai jebkādā veidā skartas piegulošā uzņēmuma – SIA "Vitol Terminal Latvia" inženierkomunikācijas ne būvniecības, ne turpmākās ekspluatācijas periodā.

Pirms katlu mājas ekspluatācijas uzsākšanas PSIA "Ventspils labiekārtošanas kombināts" būs jāsaņem B kategorijas piesārņojošās darbības atļauja saskaņā ar Noteikumiem Nr. 1082. Uzņēmuma darbība atbilst šo noteikumu 1. pielikuma 5.2. apakšpunktam "Iekārtas sadzīves atkritumu un citu atkritumu, kuri nav pielīdzināmi bīstamajiem atkritumiem, sadedzināšanai vai līdzsadedzināšanai, ja iekārtas jauda nepārsniedz trīs tonnas stundā".

Plānoto iekārtu un darbību kontroles mehānisms būs cieši saistīts arī ar vides kvalitātes novērtēšanas monitoringu, jo īpaši gaisa piesārņojošo vielu kontrole tiešsaistes režīmā, kā arī ievestā kurināmā kvalitātes un kvantitatīvo rādītāju analīze katlu mājas palaišanas un ieregulēšanas darbu laikā. Saskaņā ar katlu mājas plānoto darbības shēmu, kas aprakstīta IVN ziņojumā, vides kvalitātes novērtēšanas monitoringam būs nepieciešami sekojoši regulāri novērojumi, tādi kā gaisa piesārņojošo vielu kontrole un smaku emisijas kontrole.

Gaisa piesārņojošo vielu kontrole

Reģenerācijas iekārtas dūmenis (emisijas avots A1) jāaprīko ar paraugu ņemšanas un emisiju mērīšanas vietu periodiskai kontrolei atbilstoši LVS ISO 9096:2018 "Stacionāro avotu izmeši. Cieto daļiņu masas koncentrācijas manuāla noteikšana" un LVS ISO 10780:2002 "Stacionāro avotu izmeši – Gāzu ātruma un plūsmas mērīšana cauruļvados". Operatoram jānodrošina nepārtraukti mērījumi, kas tiks noteikti piesārņojošās darbības atļaujā. Ne retāk kā divas reizes gadā, bet pirmajā iekārtas darbības gadā vismaz reizi trijos mēnešos dūmgāzēs jānosaka smago metālu, kā arī dioksīnu un furānu koncentrācijas.

Smaku emisijas kontrole

Pieņemot atkritumus, operatoram jānodrošina nepieciešamie pasākumi, t.sk. lai novērstu vai, ja tas nav iespējams, samazinātu arī smaku ietekmi uz apkārtējo iedzīvotāju labsajūtu un dzīves kvalitāti. Pēc katlu mājas darbības uzsākšanas tās operatoram būs nepieciešams nodrošināt smaku emisijas kontroles mērījumus pie ekspluatācijas maksimālās jaudas, lai novērtētu reālās smaku emisijas. Ja piesārņojošās darbības rezultātā piesārņojošo vielu emisija izraisa vai var izraisīt traucējošu smaku, operators izstrādā smaku emisijas limita projektu. Saņemot sūdzības par traucējošām smakām (par smaku izplatību ārpus uzņēmuma teritorijas), nepieciešams veikt smaku emisijas testēšanu attiecīgā jomā akreditētā laboratorijā saskaņā ar Noteikumu Nr. 724 prasībām.

Trokšņu emisijas

Paredzamie trokšņa avoti katlu mājas darbības laikā varētu būt turbīna, gaisa pūtēji, dūmsūkņi, konveijeri, kā arī autotransports, kas piegādās NAIK un citas izejvielas un izvedīs atkritumus. Turbīna, gaisa pūtēji, cirkulācijas un tīkla sūkņi, kā arī konveijeri tiks novietoti katlu mājas iekštelpās. Dūmsūkņu atrašanās vieta iespējama arī ārpus telpām. Sūkņu, gaisa pūtēju un dūmsūkņu trokšņa līmenis tiešā tuvumā paredzēts līdz 65dB(A), konveijeru trokšņa līmenis ir atkarīgs no materiāla, kas tiks transportēts pa tiem, un iekārtu tiešā tuvumā var sasniegt 75 dB(A), turbīnas trokšņa līmenis tiešā tās tuvumā paredzēts līdz 85dB(A). Attiecīgi secināms, ka katlu mājas tehnoloģisko iekārtu summārais trokšņa spiediena līmenis ēkas iekšpusē var sasniegt 85 dB(A). Šis trokšņa līmenis tiks slāpēts transmisijas rezultātā caur ēkas sienu un jumta seguma materiālu. Tas nozīmē, ka trokšņa līmenis, kas nonāks vidē caur ēkas sienu un seguma materiālu, tiks samazināts par 36 dB(A) vieglmetāla materiāla sienai un par 47,3 dB(A) betona ar skārda apšuvumu sienai. Plānots, ka vienas dienas laikā kravas autotransporta vienību skaits objektā ir

līdz piecām vienībām. Iespējamais trokšņa līmenis kravas autotransporta tiešā tuvumā varētu sasniegt 60 dB(A). Maksimālais iespējamais trokšņa līmenis dienā katlu mājas darbības laikā iekārtu tiešā tuvumā var sasniegt 65 dB(A). Saskaņā ar Ventspils valstspilsētas teritorijas plānojumu, paredzētās darbības vieta atrodas rūpniecības teritorijā. Tuvākās individuālās dzīvojamās mājas no plānotās darbības teritorijas atrodas ap 430 m uz dienvidiem, savukārt piegulošajā teritorijā vai nelielā attālumā no tās atrodas vairāki rūpnieciska rakstura uzņēmumi un infrastruktūras objekti, kuru teritorijās notiek aktīva saimnieciskā darbība. Ņemot vērā trokšņa emisiju samazinājumu ēkas ārpusē, kā arī esošās barjeras (ražošanas ēkas, mežaudzes, žogi, apstādījumi) var prognozēt, ka ilgtermiņa trokšņa līmeņa rādītāji nepārsniegs katlu mājai tuvāko dzīvojamo ēku apbūves teritorijās noteiktās robežvērtības kā to paredz Noteikumi Nr. 16. Pamatojoties uz iepriekš minēto, trokšņa faktors no plānotās darbības vērtējams kā nebūtisks.

Videi un iedzīvotājiem (tai sk. veselībai) radītie traucējumi vai zaudējumi arī pēc Ziemeļkurzemes AAR Plāna realizēšanas tiek iespējami mazināti, jo darbība plānota galvenokārt SAP "Janvāri" un SAP "Pentuli" teritorijā, kur jau līdz šim notikusi un turpinās atkritumu apsaimniekošana, ievērojot saistošo normatīvo aktu prasības. Četrās pārkraušanas un šķirošanas stacijās, ko apsaimnieko SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "Piejūra"" darbības ar atkritumu apsaimniekošanu notiek atbilstoši B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas nosacījumiem. Tāpat saistībā ar citu jaunu infrastruktūras objektu izveidošanu Plāna ietvaros trokšņa, smaku un emisiju piesārņojums gaisā vērtējams kā nebūtisks, līdz ar to nav uzskatāms par iedzīvotāju veselību ietekmējošu faktoru.

Viennozīmīgi šajā nodaļā minēto, kā arī vēl tikai nākotnē plānoto Ziemeļkurzemes AAR aktivitāšu atbilstība vērtējuma kopskatā ar vides, dabas aizsardzības un citiem normatīvajiem aktiem, kuros noteiktas atbilstošas prasības konkrētajai paredzētajai darbībai, proti, par atkritumu apsaimniekošanu. Ievērojot saistošo normatīvo aktu prasības, Ziemeļkurzemes AAR ietverto pasākumu plānu īstenošanas gaitā, ietekme uz vidi netiek prognozēta.

5.3. Atkritumu apsaimniekošanas ietekme uz klimatu novērtējums

Nenoliedzami kā viens no SEG avotiem ir atkritumu apsaimniekošana. Paredzētās darbības potenciālo ietekmi uz klimatu varētu saistīt ar atkritumu gāzes veidošanos. Atkritumiem sadaloties, tie gaisā izdala milzīgu daudzumu metāna, kas ir spēcīga SEG, tādējādi veicinot klimata pārmaiņas.

Ņemot vērā to, ka atkritumu apsaimniekošanas galvenās aktivitātes Plāna ietvaros plānotas SAP "Janvāri" un SAP "Pentuli" teritorijā, gaisa emisiju vērtējums klimata aspektā tiek skatīts saistībā ar atkritumu apsaimniekošanu abu poligonu teritorijā.

SAP "Janvāri" un SAP "Pentuli" tiek veikta gan esošo, gan plānoto objektu smaku emisiju izvērtēšana un pasākumu plānošana atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem. Operators iespēju robežās minimizē laiku, ko (potenciāli) smakojoši atkritumi pavada glabāšanas vai apstrādes vietās. Abos poligonos tiek veikta apglabājamo atkritumu ikdienas pārklāšana ar materiālu, kas samazina smaku izplatību. Pirms tam izkrautie atkritumi tiek sablīvēti ar kompaktoru, lai samazinātu putekļu un atkritumu vieglās frakcijas emisijas gaisā. Pēc nepieciešamības, normatīvo aktu kārtībā tiks veikti smaku mērījumi un modelēšana gan esošajām, gan plānotajām darbībām. Pārslēgumu gadījumā tiks izstrādāti un ikgadējā vides aizsardzības pasākumu un vides monitoringa plānā iekļauti kontrolējošie un/vai mazinošie pasākumi, un to ieviešanas laika grafiks.

Kopumā raksturojot atkritumu gāzes emisiju pārvaldību abos reģionā esošajos poligonos, tiek nodrošināta necaurīdīgas atkritumu krātuves pamatnes izveide (gan esošā krātuve, gan arī plānotā jaunā SAP "Janvāri"), kā arī piepildītas krātuves nosegšana ar ūdensnecaurīdīgu materiālu, samazinot iespējamo metāna emisiju gaisā. Tiek nodrošināts iespējami mazs atkritumu izkraušanas laukums, pārējo atkritumu virsmu operatīvi pārklājot ar materiālu, kas samazina no atkritumiem radītu metāna emisiju gaisā.

SAP "Janvāri" pirms gāzes novadīšanas uz regulēšanas stacijām tiek savākts atkritumu gāzes kondensāts, novadot to uz infiltrāta attīrīšanas iekārtām. No atkritumiem savāktā gāze tiek utilizēta koģenerācijas iekārtās, ražojot elektroenerģiju un siltumenerģiju. Atkritumu gāzes apsaimniekošanas sistēmā ir iestrādāta automatiska drošības sistēma, kas parāda sistēmas kļūdas un ļauj tās operatīvi novērst. Projekta "Sadzīves atkritumu

apglabāšanas krātuves II kārtas izbūve poligonā “Janvāri” ietvaros tiek paredzēta arī poligona gāzes savākšanas sistēmas atkritumu krātuvē nākamās kārtas izbūve. Arī SAP “Pentuļi” esošā bioloģisko atkritumu pārstrādes iekārta ar biogāzes savākšanas sistēmu atstāj pozitīvu ietekmi uz gaisa kvalitāti, jo ņemot vērā to, ka savāktā gāze tiek sadedzināta un izmantota siltumenerģijas iegūšanai, kas atkal tiek izmantota šīs iekārtas tehnoloģiskajām vajadzībām, tādējādi šīs gāzes nenonāk atmosfērā.

Izceļama pozitīva ietekme, gan SAP “Janvāri”, gan SAP “Pentuļi”, nodrošinot atkritumu apglabāšanas krātuves ar ikdienas pārklājumu, kam ir vērā ņemama nozīme gaisa piesārņojuma ietekmes samazināšanai (emisijas gaisā, tostarp, smakas), salīdzinājumā ar pieeju, ja pārklājuma materiāls netiktu izmantots. Atbilstoši pasaules praksē izmantojamām labākajām tehnoloģijām, lai samazinātu emisiju un ietekmi uz vidi, abu reģionā esošo poligonu apsaimniekotāji, proti, SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “PIEJŪRA”” un PSIA „Ventspils labiekārtošanas kombināts” ikdienas darbībā ir ieviesusi apglabājamo atkritumu virsmas pārklāšanu ar pārklājuma materiālu. Īpaši jāatzīmē pārklājuma slāņa pozitīvā ietekme uz metāna izplūšanu atmosfērā samazinājumu. Metāna gāze ir videi nelabvēlīga, kas rada siltumnīcas efektu, veicinot globālās klimata izmaiņas. Tāpat pie SEG pieskaitāms oglekļa dioksīds un oglekļa monoksīds. Izmantojot pārklājuma materiālu, arī novērojams oglekļa dioksīda un oglekļa monoksīda samazinājums, līdz ar to kopumā atstājot labvēlīgu ietekmi uz SEG emisiju nonākšanu atmosfērā. Sērūdeņradis ir gāze, kas rada izteiktu smaku. Poligona teritorijā atkritumu krātuvē, kas pārklāta ar izolējošo materiālu, arī sērūdeņraža koncentrācija ir mazāka nekā vietā, kur virs apglabātajiem atkritumiem netiek izmantots pārklājošais materiāls. Pienācīga atkritumu apsaimniekošana ne tikai taupa līdzekļus, bet arī būtiski uzlabo vides aizsardzību un samazina klimata pārmaiņas.

2024. gadā plānots uzsākt anaerobās fermentācijas pārstrādes iekārtas darbību SAP “Janvāri” teritorijā. Anaerobās fermentācijas tehnoloģija nodrošina bioloģiskās noārdīšanas procesā radušās atkritumu gāzes savākšanu un utilizāciju slēgtā ciklā, tādējādi minimizējot SEG emisijas. Tāpat tiek nodrošināta pārstrādes procesa aerobās fāzes laikā izmantotā gaisa attīrīšana biofiltrās, tādējādi minimizējot potenciālo smaku izplatību. Jaunā pārstrādes tehnoloģija ļaus pārstrādāt BNA komposta materiālā, kas izmantojams apzaļumošanai, tilpņu aizbēršanai un ainavu veidošanai, tādējādi samazinot resursu patēriņu, kā arī pārstrādes procesā iegūtā biogāze tiks izmantota enerģijas ražošanā, kas, savukārt, aizstāj fosilos energoresursus. Savācot un utilizējot BNA sadalīšanās procesā radušos atkritumu gāzi, tiks samazinātas SEG emisijas, kas savukārt atstās pozitīvu ietekmi uz klimata izmaiņām.

6. Starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi

Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbības mērķis ir atkritumu apsaimniekošanas procesa radītās ietekmes samazināšana, kas tiek panākta, samazinot radīto atkritumu apjomu, drošā veidā apstrādājot un reģenerējot atkritumus vai arī atkritumus atgriežot saimnieciskajā aprītē. Uz atkritumu apsaimniekošanas nozari Latvijā attiecināmas gan starptautiskajā mērogā noteiktās prasības (Starptautiskās konvencijas un Eiropas Savienības direktīvas), gan nacionālā līmeņa, tostarp reģionāla līmeņa, plānošanas dokumenti, gan arī jāievēro Latvijā spēkā esošos likumus un Ministru kabineta noteikumus.

6.1. Starptautiskie nozares un vides aizsardzības mērķi

Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas mērķi ir noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 19. novembra Direktīvā 2008/98/EK par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu jeb "Atkritumu ietvardirektīvā". Šajā direktīvā ir noteikti pasākumi, lai aizsargātu vidi un cilvēku veselību, novēršot vai samazinot atkritumu rašanās un apsaimniekošanas negatīvo ietekmi un palīdzot mazināt resursu izmantošanas vispārējo ietekmi un veicinot tādas izmantošanas efektivitāti.

Direktīvā ir noteikta atkritumu apsaimniekošanas darbību hierarhija, kas prioritārā secībā ir sekojoša:

- atkritumu rašanās novēršana;
- atkritumu sagatavošana atkārtotai izmantošanai;
- atkritumu pārstrāde;
- atkritumu cita tipa reģenerācija, piemēram, enerģijas reģenerācija; un
- atkritumu apglabāšana.

Direktīvai 2008/98/EK tika veikti arī grozījumi: Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 30. maija Direktīva 2018/851/ES, ar ko groza Direktīvu 2008/98/EK par atkritumiem. Šo grozījumu viens no galvenajiem uzdevumiem ir lai ekonomiku padarītu par aprites ekonomiku, ir nepieciešams veikt papildu pasākumus attiecībā uz ilgtspējīgu ražošanu un patēriņu, pievēršoties visam produktu aprites ciklam, tai sk. atkritumu apsaimniekošanai, tādā veidā, kas saglabā resursus un noslēdz aprites loku. Resursu izmantošanas efektivitātes uzlabošana un atkritumu kā resursu vērtības atzīšana var dot ieguldījumu Savienības atkarības no izejvielu importa mazināšanā un veicināt pāreju uz materiālu ilgtspējīgāku pārvaldību un aprites ekonomikas modeli.

6.2. Nacionālie nozares un vides aizsardzības mērķi

Nacionālie nozares mērķi ir noteikti AAVP. Šā plāna stratēģiskie virsmērķi, kas sasniedzami atkritumu apsaimniekošanas sektorā ir šādi:

1. Mērķis (M1) Novērst atkritumu rašanos un nodrošināt kopējā radīto atkritumu daudzuma ievērojamu samazināšanu, izmantojot maksimāli visas labākās pieejamās atkritumu rašanās novēršanas iespējas un labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, palielinot resursu izmantošanas efektivitāti un veicinot ilgtspējīgākas patērētāju uzvedības modeļa attīstību;
2. Mērķis (M2) Nodrošināt atkritumu kā resursu racionālu izmantošanu, balstoties uz aprites ekonomikas pamatprincipiem un veicinot, ka resursi pēc iespējas tiek atgriezti atpakaļ ekonomiskajā aprītē tautsaimniecībai noderīgā veidā;
3. Mērķis (M3) Nodrošināt, ka radītie atkritumi nav bīstami vai arī tie rada nelielu risku videi un cilvēku veselībai, veicinot attiecīgu produktu politiku, bīstamo un videi kaitīgo vielu ierobežojumus un pilnveidojot patērētāju informētību;
4. Mērķis (M4) Nodrošināt apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu un atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā.

Šobrīd AAVP ir izvirzīts arī jauns stratēģisks uzdevums – materiālu atgūšana no atkritumu plūsmas, kas pārvirza pārvaldības uzsvaru uz atkritumu apjoma samazināšanu un rašanās novēršanu, atkritumu pārstrādes un tai nepieciešamo priekšnosacījumu (t.sk. bīstamu

vielu ierobežošanas produktos un dalītas savākšanas sistēmas) attīstību. Visbeidzot, AAVP nav ieviešams bez visaptverošas un proaktīvi īstenotas sabiedrības informēšanas, izglītošanas un iesaistes, kas veicinātu tās paradumu maiņu attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanu, it īpaši bez(maz)atkritumu dzīves veida un atkritumu šķirošanas darbību ieviešanu ikdienā gan sadzīvē, gan darba un mācību vidēs. Turklāt pašvaldības visu sadzīves atkritumu apsaimniekošanu savās administratīvajās teritorijās organizē atbilstoši pašvaldību saistošajiem noteikumiem par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, kā arī ievērojot minēto AAVP un reģionālo plānu.

6.3. Reģionālie nozares un vides aizsardzības mērķi

Papildus atkritumu apsaimniekošanas sektorā noteiktajiem stratēģiskajiem mērķiem un normatīvajos aktos noteiktajiem sasniedzamajiem rādītājiem, Ziemeļkurzemes AAR tiek noteikti sekojoši mērķi un principi, kas ievērojami Plāna īstenošanā, t.sk. pasākumi, kas vērsti uz atkritumu apsaimniekošanas pakalpojuma kvalitātes un pieejamības uzlabošanu:

- atkritumu apsaimniekošana tiek veikta ievērojot aprites ekonomikas principus, plānojot un īstenojot atkritumu apsaimniekošanas sektora pasākumus, tiek ievērota atkritumu apsaimniekošanas darbību hierarhija;
- atkritumu radītāji ir nodrošināti ar kvalitatīvu, savlaicīgi sniegtu, vides aizsardzības prasībām atbilstošu atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu, tiek nodrošināta pilna spektra pakalpojumu sniegšana;
- atkritumu apsaimniekošanas sektora darbību reģionālā līmenī, kā arī sadarbību ar blakus esošajiem atkritumu apsaimniekošanas reģioniem centralizēti koordinē un kontrolē atkritumu apsaimniekošanas reģionālais centrs (turpmāk - AARC). AARC uzņemas atbildību par atkritumu apsaimniekošanas sektorā noteikto mērķus sasniegšanu reģiona līmenī, šo saistību izpildei AARC tiek nodrošināts ar nepieciešamajiem resursiem, t.sk. reģiona līmenī saistošu lēmumu pieņemšanas tiesībām;
- īstenojot reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu, tiek ievērotas normatīvo aktu prasības, tajā skaitā Eiropas Savienības noteiktie mērķi attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbības efektivitāti un kvalitāti, tiek īstenoti valsts, reģionālā un vietējā līmeņa plānošanas dokumentos paredzētie pasākumi attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanu;
- tiek veicināta atkritumu radītāju un citu iesaistīto pušu vides apziņas paaugstināšana un izpratnes veidošana par atkritumu apsaimniekošanas radīto ietekmi uz vidi un šīs ietekmes samazināšanas iespējām;
- atkritumu apsaimniekošanas sektorā iesaistītie pakalpojuma sniedzēji strādā izmantojot ilgtspējīgus risinājumus un labākās pieejamās tehnoloģijas visos atkritumu apsaimniekošanas posmos;
- tiek nodrošināta informācijas apkopošana, uzskaitē un aprīte starp iesaistītajām pusēm, t.sk. uzraugošajām un kontrolējošajām institūcijām.

7. Plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums

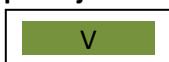
Vides un cilvēka savstarpējo attiecību veidošanas optimālākais stāvoklis ir līdzsvars starp vidi un cilvēku, konkrēti, cilvēka veikto paredzēto darbību. Tas ir dinamisks līdzsvars. Tā nobīdi uz vienu vai otru pusi regulē cilvēks, īstenojot gan dažāda veida saimnieciska rakstura darbības, gan arī administratīvos pasākumus, tostarp, šī līdzsvara saglabāšanai vērā ņemama nozīme ir arī atkritumu apsaimniekošanas sistēmas ietekmei uz apkārtējo vidi.

Atkritumu apsaimniekošana vislielāko ietekmi uz vidi var radīt, ja netiek atbilstoši vai nepilnīgi savākti atkritumi, kā arī tad, ja nav pareizi izvēlētas atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu atrašanās vieta, nav nodrošināta atbilstoša šādu objektu projektēšana, būvniecība un ekspluatācija atbilstoši normatīvo aktu un attiecīgai darbībai izsniegto atļauju nosacījumiem. Atbilstoši AAVP atkritumu apsaimniekošanas darbības radītā ietekme uz vidi analizēta 4. tabulā.

Atkritumu apsaimniekošanas darbību radītās vides problēmas

Atkritumu apsaimniekošanas iekārtu veids	Troksnis	Smakas	Daba Augu un dzīvnieku valsts		Augsne	Ūdeņu kvalitāte	Gaisa kvalitāte	Klimats
Pārstrādes iekārtas	X	X	XX		X	XX	XX	-
Kompostēšana	XX	XXX	V		X V	XX	XXX	X
Mehāniski bioloģiskā apstrāde	XX	XXX	-		-	XX	XX	X
Anaerobā fermentācija	XX	XX	X	V	X V	XX	XX	X
Atkritumu reģenerācija ar enerģijas atguvi	XX	XX	XX		XX	XX	XXX	XXX
Sadedzināšana	XX	XX	XXX		XXX	XXX	XXX	XXX
Poligoni	XXX	XXX	XXX	V	XXX	XXX	XXX	XXXX
Atkritumu pārkraušanas stacijas	XX	XXX	-		-	XX	XX	V

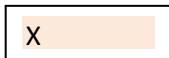
Apzīmējuma atšifrējums

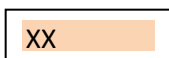
- Tieša vai netieša labvēlīga ietekme

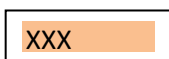
- Nav ietekmes

- Nav datu par būtisku ietekmi

- Atsevišķos gadījumos var būt ietekme, kuru ir iespējams kontrolēt

- Ietekmi var kontrolēt, bet var būt problēmas, ja iekārtu projektēšana, būvniecība vai ekspluatācija neatbilst normatīvo aktu prasībām

- Negatīvu ietekmi rada visas iekārtas.

(Avots: "Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.-2028. gadam stratēģiskā ietekme uz vidi novērtējuma vides pārskats", SIA "Geo Consultants" 2020. gads)

Pasākumiem var būt tiešās (ietekmes, kuras uz apkārtējo vidi iedarbojas tieši un nepastarpināti), netiešās (ietekmes, kuras, mijiedarbojoties ar vidi, pastarpināti rada izmaiņas apkārtējā vidē), īstermiņa (izpaužas darbības norises laikā vai īsu laiku pēc darbības ieviešanas) un ilgtermiņa (pēc Plāna īstenošanas) ietekmes.

Atbilstoši AAVP izstrādē izmantotajam novērtējumam, Plāna projekta īstenošanas būtiskākās ietekmes uz vidi analizētas 5. tabulā.

Plāna projekta īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums

	Ūdens	Gaiss	Klimats	Augsnes	Bioloģiskā daudzveidība	Cilvēku dzīvība un veselība	Komentāri
Atkritumu rašanās novēršana	+	+	+	+	+	+	Ņemot vērā plānoto aizliegumu tirgū laist atsevišķus vienreizlietojamus plastmasas izstrādājumus, kas attiecas uz iepakojumu, pasākumu ietekme uz ūdens vērtēta kā pozitīva. Kopumā atkritumu rašanās novēršanas pasākumiem nav prognozējama negatīva ietekme uz vidi, tā kā tiek veikti pasākumi, kas novērš atkritumu rašanos vai samazina radīto atkritumu daudzumu un bīstamību.
Atkritumu dalītā savākšana	+	+/-	+	+	+	+	Atkritumu dalītās savākšanas pasākumiem pārsvarā ir pozitīva ietekme uz visiem vides aspektiem.
Atkritumu reģenerācija un pārstrāde	+	+	+	0	0/-	0	Atkritumu pārstrādes pasākumiem var būt neitrāla vai negatīva ietekme uz bioloģisko daudzveidību atkarībā no atkritumu reģenerācijas un pārstrādes iekārtu izvietojuma un pārstrādes iekārtu izvietojuma pielietotās tehnoloģijas. Bet ņemot vērā to, ka atkritumu pārstrādes iekārtas plānots izvietot SAP "Janvāri" un SAP "Pentuli", kur jau šobrīd notiek darbības ar atkritumiem, ietekme uz vidi tiek iespējami mazināta un nebūs negatīva. SAP "Janvāri" bioloģisko atkritumu pārstrādei tiek izbūvēta pārstrādes rūpnīca, ar anaerobās fermentācijas tehnoloģiju. Šī tehnoloģija nodrošina bioloģiskās noārdīšanas procesā radušās atkritumu gāzes savākšanu un utilizāciju slēgtā ciklā, tādējādi minimizējot SEG emisijas. Tāpat tiek nodrošināta pārstrādes procesa aerobās fāzes laikā izmantotā gaisa attīrīšana biofiltros, tādējādi minimizējot potenciālo smaku izplatību. Tāpat NAIK reģenerācijas iekārtu plānots būvēt teritorijā, kur jau atrodas esoša katlu māja un ar to saistītā inženiertehniskā infrastruktūra, līdz ar to ietekme uz vidi nav prognozējama kā negatīva.
Atkritumu apglabāšana							Ņemot vērā, ka atkritumu apglabāšanas poligoni ir ierīkoti atbilstoši normatīvo aktu prasībām un tiek apsaimniekoti atbilstoši normatīvo aktu un izsniegtajām atļaujām A kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai,

	Ūdens	Gaiss	Klimats	Augsnes	Bioloģiskā daudzveidība	Cilvēku dzīvība un veselība	Komentāri
	0	0/-	+/-	0	0/-	0/-	nav paredzams, ka atkritumu poligoniem būs negatīva ietekme uz ūdens vai augsnes stāvokli. Tā kā poligonos apglabātie atkritumi tiek regulāri pārsegti un poligonā "Janvāri" ir izbūvēta arī poligona gāzes savākšanas un sadedzināšanas iekārta, var prognozēt, ka minētajiem pasākumiem būs pozitīva ietekme uz klimata un SEG aspektiem. Bet, ņemot vērā plānoto atkritumu apglabāšanu tikai piecos poligonos, ir paredzēta poligonu infrastruktūras pilnveidošana. Līdz ar to var rasties negatīva ietekme uz gaisu un klimatu. Attiecībā uz ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, ir jāatzīmē, ka, no vienas puses, atkritumu poligoni jau ir izveidoti, ievērojot normatīvo aktu prasības attiecībā uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, bet no otras puses, ņemot vērā to, ka veidojas arī nelegālās izgāztuves, notiek piegružošana, atkritumu apglabāšanai var būt negatīva ietekme uz bioloģisko daudzveidību.

Novērtējuma apzīmējumi:

- iespējama negatīva ietekme;
- + iespējama pozitīva ietekme;
- +/- var būt gan pozitīva, gan negatīva ietekme;
- 0 nav būtiskas ietekmes

Kopumā videi un iedzīvotājiem radītie traucējumi vai zaudējumi tiek iespējami mazināti, jo darbība plānota teritorijā, kur jau līdz šim notikusi un turpinās atkritumu apsaimniekošana, ievērojot saistošo normatīvo aktu prasības. Tāpat atkritumu apsaimniekošanas galvenās aktivitātes Plāna ietvaros notiks SAP "Janvāri" un SAP "Pentuļi" teritorijā, kas novietots tik tālu no sensitīviem objektiem, ūdenstecēm utt., cik vien tehniski un ekonomiski iespējams. Paredzētās darbības vietai piegulošajās teritorijās notiek lauksaimnieciskā darbība un daļu no tām aizņem mežu teritorijas. Poligonos esošā darbība un dažāda līmeņa plānošanas dokumenti un attīstības plāni, kā arī piegulošo teritoriju izmantošanas raksturs savstarpēji nekonfliktē un atbilst pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteiktajiem zemes lietošanas mērķiem un saimnieciskās darbības iespējām. Turklāt šobrīd arī SAP "Janvāri" un SAP "Pentuļi" piekļuves iespējas nav pretrunā ar saistošajiem teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem. Plānotā NAIK reģenerācijas iekārtas būvniecība nav pretrunā ar spēkā esošo Ventpils valstspilsētas teritorijas plānojumu, plānotās darbības teritorija atrodas rūpniecības apbūves teritorijā.

Tādēļ nav pamata uzskatīt, ka Plānā plānoto aktivitāšu īstenošanas rezultātā videi un iedzīvotājiem radīsies būtiski traucējumi vai zaudējumi. Kopumā tiek veicināta AAR teritorijas līdzsvarota attīstība un nav saskatāmi riski negatīvai ietekmei uz apkārtējo vidi.

8. Risinājumi, lai novērstu vai samazinātu plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtisko ietekmi uz vidi

Plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtiskās ietekmes mazināšanai ir iespējams piemērot vairākus risinājumus:

- ievērot normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu izvietojumam;
- izstrādājot teritorijas plānojumus, paredzēt tajos iespēju izvietot atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektus atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām;
- veikt atkritumu apsaimniekošanas objektu būvniecību un aprīkošanu atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām;
- nodrošināt, ka atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu darbībai tiek saņemtas normatīvajos aktos noteiktās atļaujas, un ka atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu darbība notiek atbilstoši normatīvajiem aktiem un to darbībai izsniegtajām atļaujām;
- finanšu nodrošinājuma izmantošana;
- sodu par vides aizsardzības normatīvo aktu pārkāpumiem piemērošana tiem, kas pārkāpj normatīvajos aktos atkritumu apsaimniekošanas jomā noteiktās prasības.

Atkritumu apsaimniekošanas nozare ir viena no svarīgākajām vides aizsardzības nozarēm valstī. Savukārt atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pārvaldība ir viens no būtiskākajiem jautājumiem Eiropas Savienības, viennozīmīgi arī Latvijas attīstības plānošanas dokumentos, it īpaši vides aizsardzības, klimatneitralitātes un dabas resursu labas pārvaldības un apsaimniekošanas jomās.

Latvijā atkritumu apsaimniekošanas jomu reglamentē “Atkritumu apsaimniekošanas likums”, “Dabas resursu nodokļa likums”, “Iepakojuma likums”, “Nolietotu transportlīdzekļu apsaimniekošanas likums” un no tiem izrietošie vairāk nekā 40 Ministru kabineta noteikumi, kā arī pašvaldību saistošie noteikumi.

Kopumā normatīvo aktu būtība ir vērsta uz to, lai neradītu ietekmi uz vidi uz cilvēku veselību, un to var realizēt, nosakot dažādus ierobežojumus, kas sīkāk apskatīti tālākajās šīs nodaļas apakšnodaļās.

8.1. Normatīvajos aktos noteiktie ierobežojumi atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu izvietojumam

Latvijā vairākos normatīvajos aktos ir noteikti ierobežojumi atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu izvietojumam, lai mazinātu šo objektu ietekmi uz vidi un cilvēku dzīvību un veselību.

Saskaņā ar “Aizsargjoslu likumu” aizsargjoslas tiek noteiktas ap atkritumu apglabāšanas poligoniem, atkritumu izgāztuvēm, ap izmantošanai pārtikā neparedzēto dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu lielaudas sadedzināšanas uzņēmumiem vai pārstrādes uzņēmumiem un notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm ir viens no sanitāro aizsargjoslu veidiem. Likumā ir noteikts, kādi ir aizsargjoslu izmēri atkarībā no objektiem, kā arī noteikti aizliegumi attiecībā uz objektu ierīkošanu.

Piemēram, vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas tiek noteiktas ap objektiem un teritorijām, kas ir nozīmīgas no vides un dabas resursu aizsardzības un racionālas izmantošanas viedokļa. To galvenais uzdevums ir samazināt vai novērst antropogēnās negatīvās iedarbības ietekmi uz objektiem, kuriem noteiktas šīs aizsargjoslas. Sanitārās aizsargjoslas tiek noteiktas ap objektiem, kuriem ir noteiktas paaugstinātas sanitārās prasības. Šo aizsargjoslu galvenais uzdevums ir sanitāro prasību nodrošināšana.

Vērtējot ar atkritumu apsaimniekošanu veikto darbību īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi, kā viens no darbības iespējamajiem limitējošajiem faktoriem tiek vērtēta aizsargjoslu esamība paredzētās darbības un tai piegulošajā teritorijā, kā arī saimnieciskās darbības aprobežojumi tajās.

Uz SAP “Janvāri” teritoriju un darbību attiecināmas šādas aizsargjoslas:

- Eksploataācijas aizsargjoslas - gar elektriskajiem tīkliem, elektrisko tīklu sadales iekārtām, ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem, autoceļiem;

- Sanitārās aizsargjoslas - ap atkritumu apglabāšanas poligoniem, atkritumu izgāztuvēm;
- Aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām – ūdensapgādes urbūmam Nr. 25922 noteikta stingra režīma aizsargjosla 10 m rādiusā un ķīmiskā aizsargjosla ar rādiusu 584 m.

Uz SAP "Pentuļi" teritoriju un darbību attiecināmas šādas aizsargjoslas:

- Eksploatācijas aizsargjoslas - gar elektriskajiem tīkliem, elektrisko tīklu sadales iekārtām, ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem, autoceļiem;
- Sanitārās aizsargjoslas - ap atkritumu apglabāšanas poligoniem, atkritumu izgāztuvēm;
- Aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām – ūdensapgādes urbūmam Nr. P300638 noteikta stingra režīma aizsargjosla 10 m rādiusā un ķīmiskā aizsargjosla ar rādiusu 370 m.

Saskaņā ar spēkā esošo Ventspils valstspilsētas teritorijas plānojumu NAIK reģenerācijas iekārtai paredzētā būvniecības vieta atrodas paaugstinātas bīstamības objektu teritorijā, jo līdās esošajā naftas rezervuāru parkā, ko apsaimnieko SIA "Vitol Terminal Latvia", tiek uzglabātas un apsaimniekotas bīstamās ķīmiskās vielas. Darbībām paaugstinātas bīstamības objektu teritorijā jāņem vērā prasības, ko nosaka Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likums un 2017. gada 19. septembra Ministru kabineta noteikumi Nr.563 "Paaugstinātas bīstamības objektu apzināšanas un noteikšanas, kā arī civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas plānošanas un īstenošanas kārtība". Saskaņā ar Aizsargjoslu likumā noteikto, ap naftas un naftas produktu, bīstamu ķīmisko vielu un produktu pārsūkņēšanas un iepildīšanas stacijām, rezervuāru parkiem, iepildīšanas un izliešanas estakādēm, pietātnēm un moliņiem, uzsildīšanas punktiem, noliktavām, krātuvēm, pārstrādes un pārkraušanas uzņēmumiem tiek noteikta drošības aizsargjosla 100 metru no šo objektu ēkām un būvēm, kurās atrodas nafta, naftas produkti, bīstamas ķīmiskās vielas vai produkti (likuma 30.pants, (2), 3)). Līdz ar to secināms, ka minētā likuma izpratnē SIA "Vitol Terminal Latvia" drošības aizsargjosla neskar plānotās darbības teritoriju, jo tuvākais bīstamo vielu uzglabāšanas rezervuārs atrodas 130 m attālumā uz austrumiem. Bez tam, plānotās darbības teritorija tās dienvidos un austrumos robežojas ar naftas produktu pārsūkņēšanas cauruļvadiem esošās drošības aizsargjoslas robežu, kas noteikta 25 metru platumā uz katru pusi no cauruļvadu līnijas. Arī šo aizsargjoslu plānotās darbības teritorija neskar. Tāpat paredzētās darbības vieta daļēji atrodas sanitārās aizsargjoslas teritorijā, kas noteikta ap Priēzgala kapiem. Visas darbības drošības un sanitārajā aizsargjoslā jāveic, ievērojot Aizsargjoslu likumā noteiktās prasības un aprobežojumus.

Noteikumos Nr. 1032 ir noteiktas prasības atkritumu poligonu ierīkošanai, atkritumu poligonu un izgāztuvju apsaimniekošanai un šo poligonu un izgāztuvju slēgšanai un rekultivācijai un kārtība, kādā slēdz un rekultivē atkritumu poligonus. Tāpat šie noteikumi paredz, ka poligona ierīkošanas vietu izvēlas saskaņā ar tās pašvaldības teritorijas plānojumu, kuras teritorijā paredzēts būvēt poligonu, kā arī šajos noteikumos ir noteikta poligona vietas izvēle un aizliegumi attiecībā uz to.

Noteikumi Nr. 1032 paredz, ka poligona ierīkošanas vietu izvēlas saskaņā ar tās pašvaldības teritorijas plānojumu, kuras teritorijā paredzēts būvēt poligonu. Poligona būvniecības vietu izvēlas, ņemot vērā:

1. attālumu no apdzīvotām vietām, tūrisma objektiem, vietām, ko izmanto atpūtai un veselības aprūpei, kā arī no ūdenstilpēm, ūdenstecēm un lauksaimniecībā izmantojamām zemēm;
2. aprobežojumus visu veidu aizsargjoslās iespējamajā poligona būvniecības vietā;
3. ģeoloģiskos un hidroģeoloģiskos apstākļus iespējamajā poligona būvniecības vietā;
4. iespējamās poligona būvniecības vietas applūšanas, nosēšanās, noslīdeņu vai nogrūvumu varbūtību;
5. valdošo vēju virzienu attiecībā pret apdzīvotām vietām, tūrisma objektiem un vietām, ko izmanto atpūtai un veselības aprūpei;
6. paaugstinātas bīstamības objektu izvietojumu un to iespējamo nevēlamo ietekmi uz poligonu, kā arī poligona iespējamo ietekmi uz paaugstinātas bīstamības objektiem.

Var secināt, ka vairākos normatīvajos aktos noteikto ierobežojumu neievērošana, kas attiecināma uz atkritumu poligonu būvniecību, ierīkošanu un eksploatāciju, var radīt ilglaicīgas sekas videi. Normatīvajos aktos noteikto prasību piemērošana var ievērojami samazināt atkritumu poligona radīto ietekmi uz dažādiem vides aspektiem, it īpaši uz virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti, gaisa piesārņojumu, troksni un smakām.

8.2. Teritorijas plānošana

Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr. 628 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” paredz, ka vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā ietilpst paskaidrojuma raksts, grafiskā daļa un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi. Teritorijas plānojuma paskaidrojuma rakstā ietver spēkā esošo teritorijas plānojumu, lokālplānojumu un detālplānojumu īstenošanas izvērtējumu, sagatavotās teritorijas plānojuma redakcijas risinājumu aprakstu un tā atbilstību ilgtspējīgas attīstības stratēģijai. Grafiskajā daļā nosaka: funkcionālo zonējumu; teritorijas ar īpašiem noteikumiem; pašvaldības kompetencē esošās apgrūtinātās teritorijas; ciemu robežas; un attēlo: republikas pilsētu, novadu, novada pilsētu un novada pagastu robežas; publiskās infrastruktūras objektus (izņemot sociālās infrastruktūras objektus), norādot plānotos ceļus un plānotās pievienojumu vietas valsts un pašvaldību autoceļiem (publiskās lietošanas autoceļu tīklam), kuru novietojums var tikt precizēts būvprojektā atbilstoši ministru kabineta noteikumiem par pašvaldību, komersantu un māju ceļu pievienošanu valsts autoceļiem; nacionālas nozīmes derīgo izrakteņu atradņu teritorijas; teritorijas un objektus, kuriem noteikts nacionālo interešu objekta statuss; apgrūtinātās teritorijas un objektus, kuriem nosaka aizsargjoslas saskaņā ar normatīvajiem aktiem par apgrūtinātajām teritorijām; ja nepieciešams, citas teritorijas un objektus. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos nosaka: prasības teritorijas izmantošanai katrā funkcionālajā zonā un apakšzonā; apbūves parametrus katrā funkcionālajā zonā un apakšzonā; nosacījumus detālplānojumu un to lokālplānojumu izstrādei, ar kuriem tiek grozīts pašvaldības teritorijas plānojums; citas prasības, aprobežojumus un nosacījumus, ņemot vērā teritorijas īpatnības un specifiku.

Teritorijas plānojumu izstrādes procesā tiek izvērtētas arī teritorijas, kas paredzētas atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu izvietojumam. Izstrādes procesā var mainīt šo teritoriju robežas. Paredzētās darbības īstenošanai SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “PIEJŪRA”” nav nepieciešams ierosināt grozījumus spēkā esošajā teritorijas plānojumā. SAP “Janvāri” saskaņā ar “Talsu novada teritorijas plānojumu 2011. – 2023. gadam” noteikto funkcionālo zonējumu atrodas Tehniskās apbūves teritorijā (TA), kur kā viens no galvenajiem izmantošanas veidiem minēta atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve.

Atbilstoši spēkā esošajam “Ventspils novada teritorijas plānojumam 2014. – 2026. gadam” SAP „Pentuli” atrodas Tehniskās apbūves teritorijā (TA), kur viens no teritorijas izmantošanas veidiem ir atkritumu apsaimniekošanas un pārstrādes uzņēmumu apbūve, līdz ar to arī PSIA „Ventspils labiekārtošanas kombināts” apsaimniekotājam nav nepieciešams ierosināt grozījumus spēkā esošajā teritorijas plānojumā.

Saskaņā ar spēkā esošo Ventspils valstspilsētas teritorijas plānojumu, NAIK reģenerācijas iekārtas būvniecībai paredzētās darbības vieta atrodas rūpniecības teritorijā (R), kur atļauta tādu inženierkomunikāciju objektu kā kurināmā reģenerācijas iekārtu uzstādīšana un ekspluatācija.

8.3. Normatīvajos aktos noteiktās prasības atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektiem

Atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektu apsaimniekošana vērtējuma atbilstoši vides, dabas aizsardzības un citiem normatīvajiem aktiem, kuros ietvertas prasības konkrētajai paredzētajai darbībai, proti, par atkritumu apsaimniekošanu. Pēc būtības atkritumu apsaimniekošanas objektu būvniecībai un aprīkošanai tiek izvirzītas prasības, lai pēc iespējas novērstu minēto objektu ietekmi uz vidi, cilvēku dzīvību un veselību.

Ministru kabineta 2011. gada 22. februāra noteikumi Nr.135 „Noteikumi par nolietotu transportlīdzekļu pārstrādi un apstrādes uzņēmumiem noteiktajām vides prasībām” nosaka, ka vietās, kas paredzētas nolietoto transportlīdzekļu uzglabāšanai (arī īslaicīgai uzglabāšanai) pirms apstrādes, operators nodrošina:

1. ūdens un piesārņojošas vielas necaurlaidīgu segumu ar virszemes noteces savākšanas iekārtām, novades kanāliem un eļļu attīrītājiem;
2. notekūdeņu un lietusūdeņu novadīšanu un attīrīšanu atbilstoši normatīvajiem aktiem par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī.

Savukārt vietās, kur paredzēta noliegtoto transportlīdzekļu apstrāde, operators nodrošina:

1. ūdens un piesārņojošas vielas necaurļaidīgu segumu ar virszemes noteces savākšanas iekārtām, novades kanāliem un eļļu attīrītājiem;
2. iekārtas demontēto, atkārtoti izmantojamo sastāvdaļu uzglabāšanai, arī ar eļļām piesārņotu sastāvdaļu uzglabāšanai, lai nebūtu iespējama eļļas noplūde;
3. piemērotas tvertnes akumulatoru (paredzot elektrolītu neitralizāciju konkrētajā apstrādes vietā vai citā vietā), eļļas filtru, kā arī polihlorēto bifenilu un polihlorēto terfenilu saturošu kondensatoru atsevišķai uzglabāšanai;
4. piemērotas tvertnes, kurās atsevišķi uzglabā noliegtotu transportlīdzekļu šķidros atkritumus: degvielu, motoreļļu, manuālās pārnēsmaķārbas eļļu, automātiskās pārnēsmaķārbas eļļu, transmisijas eļļu, hidrolikas eļļu, dzesēšanas šķidrumus, bremžu eļļas, akumulatoru elektrolītus, gaisa kondicionēšanas sistēmu šķidrumus un citus šķidrumus, kas atrodas noliegtotā transportlīdzeklī;
5. notekūdeņu un lietus ūdeņu novadīšanu un attīrīšanu atbilstoši normatīvajiem aktiem par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī;
6. novietnes, kurās uzglabāt lietotas riepas, nodrošinot preventīvus pasākumus ugunsgrēku novēršanai, kā arī ņemot vērā atļaujā noteikto maksimāli pieļaujamo lietoto riepu uzkrājumu;
7. noliegtota transportlīdzekļa apstrādes uzsākšanu mēneša laikā pēc tā pieņemšanas;
8. lai darbi tiktu veikti pēc speciālas atļaujas (licences) saņemšanas darbībām ar aukstuma aģentiem atbilstoši normatīvajiem aktiem par ozona slāni noārdošām vielām un fluorētām siltumnīcefekta gāzēm, kas ir aukstuma aģenti.

Ministru kabineta 2016. gada 13. decembra noteikumi Nr. 788 "Noteikumi par atkritumu savākšanas un šķirošanas vietām" nosaka atkritumu savākšanas un šķirošanas vietu veidus, atkritumu savākšanas un šķirošanas vietu ierīkošanas un apsaimniekošanas prasības, kā arī prasības bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas vietu ierīkošanai un apsaimniekošanai.

Atbilstoši šajos noteikumos ietvertajām prasībām sadzīves atkritumu dalītās savākšanas punktā nodrošina:

1. izvietojumu, kas nodrošina transportlīdzekļu piekļuvi;
2. virsmas segumu, kas nodrošina atkritumu konteineru izvietojumu;
3. tādu savākšanas punkta platību, lai tajā varētu izvietot, nomainīt un iztukšot atkritumu konteinerus;
4. piekļuvi savākšanas punktam neierobežotu laiku.

Šķiroto atkritumu savākšanas laukumā nodrošina:

1. ūdensnecaurļaidīgu virsmas segumu;
2. lietus notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmu, ja atkritumi netiek uzglabāti konteineros vai tvertnēs ar vāku, vai telpās;
3. transportlīdzekļu piekļuvi;
4. tādu savākšanas laukuma platību, lai tajā varētu izvietot, nomainīt un iztukšot atkritumu konteinerus vai izvietot atkritumu savākšanai un uzglabāšanai nepieciešamo aprīkojumu (tajā skaitā pašpresējošos konteinerus) vismaz šādiem daļēti savāktu atkritumu veidiem (plastmasas atkritumi; izlietotais plastmasas iepakojums; koksne un izlietotais koka iepakojums; papīrs un kartons, izlietotais papīra un kartona iepakojums; izlietotais stikla iepakojums; cita veida stikla atkritumi; metāla iepakojums; sadzīvē radušies bīstamie atkritumi; smēreļļas, svinu saturoši elektriskie akumulatori, elektriskie akumulatori (niķeļa–kadmija, dzelzs–niķeļa), galvaniskie elementi, galvaniskās baterijas un citi elektriskie akumulatori, visu veidu riepas, eļļas filtri, elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi, arī liela izmēra dzesēšanas iekārtas, saldētavas un ledusskapji, gāzizlādes spuldzes);
5. visa savākšanas laukuma teritorijas apgaismojumu un iezogojumu, lai novērstu neatļautu piekļuvi savākšanas laukumam ārpus tā darba laika;
6. savākšanas laukuma darbībai nepieciešamās būves un iekārtas tādas kā telpas darbiniekiem, elektroapgādes sistēmu, ugunsdzēsšanas aprīkojumu.

Atkritumu šķirošanas un pārkraušanas stacijā nodrošina:

1. ūdensnecaur laidīgu laukuma segumu ar lietus notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmu, ja savāktie atkritumi netiek uzglabāti konteineros vai tvertnēs ar vāku, vai telpās (izņemot būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu uzglabāšanas vietas, kur nodrošina ūdensnecaur laidīgu laukuma segumu);
2. transportlīdzekļu piekļuvi;
3. šķirošanas un pārkraušanas stacijā ievesto un izvesto atkritumu veidu noteikšanu un svarus šķirošanas un pārkraušanas stacijā ievesto un izvesto atkritumu svēršanai;
4. ja šķirošanas un pārkraušanas stacijā atkritumus šķiro vai pieņem no apmeklētājiem, – tādu šķirošanas un pārkraušanas stacijas platību, lai tajā varētu izvietot, nomainīt un iztukšot atkritumu konteinerus vai izvietot atkritumu savākšanai un uzglabāšanai nepieciešamo aprīkojumu (tajā skaitā pašpresējošos konteinerus) vismaz šādiem dalīti savāktu atkritumu veidiem (plastmasas atkritumi; izlietotais plastmasas iepakojums; koksne un izlietotais koka iepakojums; papīrs un kartons, izlietotais papīra un kartona iepakojums; izlietotais stikla iepakojums; cita veida stikla atkritumi; sadzīvē radušies bīstamie atkritumi; videi kaitīgu preču atkritumi; metāla iepakojums; liela izmēra atkritumi; būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumi);
5. visas šķirošanas un pārkraušanas stacijas teritorijas apgaismojumu un iežogojumu, lai novērstu neatļautu piekļuvi šķirošanas un pārkraušanas stacijai ārpus tās darba laika;
6. šķirošanas un pārkraušanas stacijas darbībai nepieciešamās būves un iekārtas (telpas darbiniekiem; elektroapgādes sistēmu; ugunsdzēsības aprīkojumu);
7. ja šķirošanas un pārkraušanas stacijā atkritumus šķiro vai pieņem no apmeklētājiem, – piekļuvi šķirošanas un pārkraušanas stacijai vismaz 20 stundas nedēļā, tajā skaitā vismaz vienu dienu nedēļas nogalē (sestdien vai svētdien), kā arī vismaz vienu darba dienu līdz plkst. 19.00.

Būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu savākšanas laukumā nodrošina:

1. ūdensnecaur laidīgu laukuma virsmas segumu;
2. transportlīdzekļu piekļuvi;
3. būvniecības atkritumu savākšanas laukumā ievesto un izvesto atkritumu veidu noteikšanu atbilstoši normatīvajiem aktiem par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus, un reģistrāciju;
4. svarus būvniecības atkritumu savākšanas laukumā ievesto un izvesto atkritumu masas noteikšanai;
5. tādu atkritumu savākšanas laukuma platību, lai tajā varētu izvietot, nomainīt un iztukšot atkritumu konteinerus vai izvietot būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu savākšanai un uzglabāšanai nepieciešamo aprīkojumu;
6. visa būvniecības atkritumu laukuma apgaismojumu un iežogojumu, lai novērstu neatļautu piekļuvi būvniecības atkritumu savākšanas laukumam ārpus tā darba laika;
7. savākšanas laukuma darbībai nepieciešamās būves un iekārtas (telpas darbiniekiem; elektroapgādes sistēmu; ugunsdzēsības aprīkojumu).

Metāllūžņu noliktavā nodrošina:

1. ūdensnecaur laidīgu laukuma virsmas segumu ar lietus notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmu, ja savāktie metāllūžņi netiek uzglabāti konteineros ar vāku vai telpās;
2. transportlīdzekļu piekļuvi;
3. metāllūžņu noliktavā ievesto un izvesto atkritumu veidu noteikšanu atbilstoši normatīvajiem aktiem par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus, un reģistrāciju;
4. svarus metāllūžņu noliktavā ievesto un izvesto atkritumu masas noteikšanai;
5. tādu atkritumu savākšanas laukuma platību, lai tajā varētu izvietot, nomainīt un iztukšot metāllūžņu konteinerus, ja tādi tiek izmantoti attiecīgajā noliktavā;
6. visas metāllūžņu noliktavas teritorijas apgaismojumu un iežogojumu, lai novērstu neatļautu piekļuvi metāllūžņu noliktavai ārpus tās darba laika;
7. metāllūžņu noliktavas darbībai nepieciešamās būves un iekārtas (telpas darbiniekiem; elektroapgādes sistēmu; ugunsdzēsības aprīkojumu).

Bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas laukumā nodrošina (nepiemēro bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas laukumiem, kas izvietoti sadzīves atkritumu poligonu teritorijās):

1. virszemes ūdeņu savākšanas sistēmu (tajā skaitā smilšu uztvērējus) savākto virszemes ūdeņu izsmidzināšanai uz komposta kaudzēm vai novadīšanai sadzīves atkritumu poligona infiltrāta uzkrāšanas iekārtās (ja bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas laukumu ierīko sadzīves atkritumu poligona teritorijā);
2. ūdensnecaur laidīgu segumu, lai nepieļautu gruntsūdeņu un pazemes ūdeņu piesārņošanu, nodrošinot, ka ekspluatācijas laikā maksimālais gruntsūdens līmenis ir zemāks par vienu metru no laukuma pamatnes;
3. koku un krūmu stādījumu ap bioloģisko atkritumu kompostēšanas laukumu;
4. apgaismojumu un iežogojumu;
5. ievesto un izvesto atkritumu veidu un masas novērtēšanu un reģistrāciju;
6. laukuma darbībai nepieciešamās būves un iekārtas (telpas darbiniekiem; elektroapgādes sistēmu; ugunsdzēsības aprīkojumu; ūdensapgādes sistēmu);
7. neapstrādātā materiāla pārvadāšanai izmantoto konteineru, tvertņu un transportlīdzekļu tīrīšanu un dezinficēšanu.

Zaļo un dārza atkritumu kompostēšanas vietā nodrošina:

1. ūdensnecaur laidīgu segumu, lai nepieļautu gruntsūdeņu un pazemes ūdeņu piesārņošanu, kā arī nodrošinātu mehānismu un transporta pārvietošanos;
2. zaļo un dārza atkritumu kompostēšanas vietas iežogojumu.

Ministru kabineta 2014. gada 8. jūlija noteikumi Nr. 388 "Elektrisko un elektronisko iekārtu kategorijas un marķēšanas prasības un šo iekārtu atkritumu apsaimniekošanas prasības un kārtība" nosaka prasības, kas jāievēro iekārtu atkritumu apstrādes, atkārtotas izmantošanas, pārstrādes un reģenerācijas iekārtu operatoriem; iekārtu atkritumu savākšanas un apstrādes prasības; iekārtu atkritumu savākšanas, atkārtotas izmantošanas, pārstrādes un reģenerācijas apjomus un termiņus.

Šie noteikumi noteic, ka pirms jebkuras darbības, kas tiek veikta iekārtu atkritumu uzglabāšanas (arī īslaicīgas uzglabāšanas) vietās, lai šo atkritumu ķīmiskās vielas un sastāvdaļas atdalītu, izjauktu, sasmalcinātu, kā arī sagatavotu pārstrādei vai apglabāšanai, operators ierīko:

1. ūdeni un piesārņojošas vielas necaur laidīgu pretinfiltrācijas segumu;
2. pret nokrišņiem izturīgu pārsegumu;
3. virszemes noteces savākšanas iekārtas un eļļas uztvērējus, ja attiecīgajā uzglabāšanas vietā ir paredzēts uzglabāt iekārtu atkritumus, no kuriem ir iespējama eļļas izdalīšanās.

Ministru kabineta 2011. gada 21. jūnijā noteikumi Nr. 485 "Atsevišķu veidu bīstamo atkritumu apsaimniekošanas kārtība un prasības titāna dioksīda ražošanas iekārtu radīto emisiju ierobežošanai, kontrolei un monitoringam" nosaka kārtību, kādā apsaimniekojami polihlorētos bifenilus un polihlorētos terfenilus saturoši atkritumi, naftas produktu atkritumi, bateriju un akumulatoru atkritumi un titāna dioksīda rūpniecības atkritumi; bateriju un akumulatoru atkritumu savākšanai, apstrādei un pārstrādei izvirzāmās prasības; bateriju un akumulatoru atkritumu savākšanas un pārstrādes apjomus un termiņus, arī ziņojuma sniegšanas kārtību par šo darbību izpildi; titāna dioksīda ražošanas iekārtu radīto emisiju ierobežošanas, kontroles un monitoringa prasības.

Šie noteikumi noteic, ka bateriju un akumulatoru atkritumu uzglabāšanas (arī īslaicīgas uzglabāšanas) vietā vai apstrādes iekārtās operators ierīko:

1. ūdeni un piesārņojošas vielas necaur laidīgu pretinfiltrācijas segumu vai piemērotu konteineru;
2. pret nokrišņiem izturīgu pārsegumu;
3. virszemes noteces savākšanas iekārtas un eļļas uztvērējus, ja attiecīgajā uzglabāšanas vietā ir paredzēts uzglabāt bateriju un akumulatoru atkritumus, no kuriem iespējama eļļas izdalīšanās.

Ministru kabineta 2011. gada 24. maija noteikumos Nr. 401 „Prasības atkritumu sadedzināšanai un atkritumu sadedzināšanas iekārtu darbībai” ir noteikts, ka operators nodrošina, ka:

1. iekārtu projektē, būvē un darbina, ievērojot visas šajos noteikumos un citos vides aizsardzības jomu reglamentējošajos normatīvajos aktos noteiktās prasības, kā arī ņemot vērā sadedzināmo atkritumu kategoriju;
2. atkritumu sadedzināšanas vai līdzsadedzināšanas procesā iegūto siltumu izmanto iespējami lietderīgi (iegūstot elektroenerģiju vai iegūto siltumu izmantojot apkurei);
3. atkritumi tiek sadedzināti pēc iespējas pilnīgāk, lai kopējais oglekļa saturs pelnos un izdedžos nepārsniegtu 3 % vai zudumi sadedzināšanas procesā nepārsniegtu 5 % no materiāla sausā svara, kā arī samazinātos atkritumu bīstamība. Ja nepieciešams, operators izmanto atkritumu priekšapstrādes tehnoloģijas;
4. atlikumus, kuru rašanos nav iespējams novērst un kurus nevar atkārtoti izmantot, apglabā normatīvajos aktos par atkritumu pārstrādes, reģenerācijas un apglabāšanas veidiem noteiktajā kārtībā;
5. darbiniekiem, kuri vada un apsaimnieko iekārtas, ir nepieciešamā izglītība, kā arī zināšanas par ķīmiskajām vielām un bīstamajiem ķīmiskajiem produktiem atbilstoši normatīvajiem aktiem par nepieciešamo izglītības līmeni personām, kuras veic uzņēmējdarbību ar ķīmiskajām vielām un ķīmiskajiem produktiem.

8.4. Normatīvajos aktos noteiktās prasības par atkritumu apsaimniekošanas atļaujām

Normatīvajos aktos noteikto atkritumu apsaimniekošanas atļauju saņemšana nodrošina, ka normatīvajos aktos noteiktās prasības tiks piemērotas attiecīgajiem atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras objektiem, novēršot un mazinot to ietekmi uz vidi, kā arī preventīvus pasākumus, lai netiku apdraudēta cilvēku veselība.

Saskaņā ar “Atkritumu apsaimniekošanas likumu” atkritumu apsaimniekotājs pirms attiecīgo darbību veikšanas saņem VVD atļauju A vai B kategorijas piesārņojošas darbības veikšanai vai atļauju atkritumu savākšanai, pārvadāšanai, pārkraušanai, šķirošanai vai uzglabāšanai vai atļauju A vai B kategorijas piesārņojošas darbības veikšanai. VVD atļauja nepieciešama atkritumu savākšanai, pārvadāšanai, pārkraušanai, šķirošanai, uzglabāšanai, kā arī slēgtas vai rekultivētas atkritumu izgāztuves atrakšanai un atkritumu pāršķirošanai.

Atkritumu poligona, izgāztuves, citu atkritumu apglabāšanas vai reģenerācijas iekārtu īpašnieks vai apsaimniekotājs apsaimnieko atkritumu poligonu, izgāztuvi, citu atkritumu apglabāšanas vai reģenerācijas iekārtu saskaņā ar atļauju A vai B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai, šo likumu un citiem vides aizsardzības jomu regulējošiem normatīvajiem aktiem.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2011. gada 13. septembra noteikumiem Nr. 703 „Noteikumi par kārtību, kādā izsniedz un anulē atļauju atkritumu savākšanai, pārvadāšanai, pārkraušanai, šķirošanai vai uzglabāšanai, kā arī par valsts nodevu un tās maksāšanas kārtību” noteikto, ja atkritumu apsaimniekotājs ir saņēmis atļauju A vai B kategorijas piesārņojošas darbības veikšanai un šajā atļaujā ir iekļauti nosacījumi atkritumu savākšanai, pārkraušanai, šķirošanai vai uzglabāšanai, tam nav nepieciešama atsevišķa atļauja atkritumu savākšanai, pārkraušanai, šķirošanai vai uzglabāšanai. Savukārt, ja atkritumu apsaimniekotājs ir saņēmis atļauju A vai B kategorijas piesārņojošas darbības veikšanai un šajā atļaujā ir iekļauti nosacījumi atkritumu savākšanai, pārkraušanai, šķirošanai vai uzglabāšanai, un tas vēlas atrakt slēgtu vai rekultivētu atkritumu izgāztuvi un pāršķirot tajā esošos atkritumus, tam papildus ir nepieciešama slēgtas vai rekultivētas atkritumu izgāztuves atrakšanas un tajā esošo atkritumu pāršķirošanas atļauja.

Noteikumi Nr. 1082 nosaka A kategorijas piesārņojošas darbības pieteikšanas nosacījumus, kā arī nosacījumus, uz kuriem pamatojoties izsniedzama atļauja A kategorijas piesārņojošas darbības veikšanai; B kategorijas piesārņojošas darbības pieteikšanas nosacījumus, kā arī nosacījumus, uz kuriem pamatojoties izsniedzama atļauja B kategorijas piesārņojošas darbības veikšanai; C kategorijas piesārņojošas darbības, kā arī C kategorijas piesārņojošas darbības iesnieguma saturu un iesniegšanas kārtību; kārtību, kādā VVD reģistrē C kategorijas piesārņojošas darbības; kārtību, kādā VVD pārskata nosacījumus, kas noteikti A vai B kategorijas atļaujā, kā arī nepieciešamības gadījumā atjauno vai papildina šos nosacījumus.

Noteikumos Nr. 1032 ir noteiktas prasības atkritumu poligonu ierīkošanai, atkritumu poligonu un izgāztuvju apsaimniekošanai un šo poligonu un izgāztuvju slēgšanai un rekultivācijai un kārtība, kādā slēdz un rekultivē atkritumu poligonus.

8.5. Finanšu nodrošinājums

Atbilstoši “Atkritumu apsaimniekošanas likumā” noteiktajam kopš 2018. gada 1. jūlija atkritumu apsaimniekotājs atļaujas saņemšanai atkritumu pārvadāšanai, atkritumu uzglabāšanai, kā arī pārstrādei un reģenerācijai iesniedz VVD finanšu nodrošinājumu. Atkritumu apsaimniekotājam finanšu nodrošinājums jāuztur spēkā visu atļaujas darbības laiku. Ja atļaujas darbības laikā atkritumu apsaimniekotājam nav spēkā esoša finanšu nodrošinājuma, atļaujas darbība tiek apturēta līdz attiecīga nodrošinājuma iesniegšanai VVD.

Ministru kabineta 2021. gada 25. februāra noteikumi Nr. 134 „Finanšu nodrošinājuma piemērošanas kārtība atkritumu apsaimniekošanas darbībām” noteic kārtību, kādā atkritumu apsaimniekotājs iesniedz VVD finanšu nodrošinājumu, tā pagarinājumu vai atjaunojumu; finanšu nodrošinājuma pieprasīšanas kārtību, tā apmēru, termiņu, uz kādu izsniedzams, pagarināms vai atjaunojams nodrošinājums, kā arī finanšu nodrošinājuma dokumentu paraugus.

8.6. Sodi par vides aizsardzības normatīvo aktu pārkāpumiem

Vairākos Latvijas normatīvajos aktos ir noteiktas sankcijas par atkritumu apsaimniekošanas prasību pārkāpšanu.

“Atkritumu apsaimniekošanas likums” noteic, ka par atkritumu apsaimniekošanas noteikumu pārkāpšanu piemēro brīdinājumu vai naudas sodu atkritumu radītājam vai valdītājam: fiziskajai personai — no četrpadsmit līdz divsimt naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai — no piecdesmit līdz piecsimt sešdesmit naudas soda vienībām.

Soda sankcijas paredzētas par šādiem pārkāpumiem: atkritumu uzskaites noteikumu pārkāpšana; normatīvajos aktos noteikta speciālā marķējuma, kurā norādīta prasība savākt elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumus atsevišķi no citiem atkritumiem, nelietošana elektriskajām vai elektroniskajām iekārtām vai speciālā marķējuma, kurā norādīta prasība savākt bateriju un akumulatoru atkritumus atsevišķi no citiem atkritumiem, nelietošana baterijām un akumulatoriem; normatīvajos aktos elektrisko un elektronisko iekārtu, bateriju vai akumulatoru ražotājam noteiktās prasības reģistrēties nepildīšana; atkritumu savākšana, pārvadāšana, pārkraušana, šķirošana vai uzglabāšana vai par slēgtas vai rekultivētas atkritumu izgāztuves atrakšana un atkritumu pāršķirošana bez atļaujas; normatīvajos aktos atkritumu pārrobežu pārvadājumiem noteikto prasību pārkāpšana.

“Krimināllikums” nosaka, ka par atkritumu apsaimniekošanas noteikumu pārkāpšanu, par atkritumu ieviešanu Latvijas teritorijā vai tranzītpārvadāšanu cauri Latvijas teritorijai, pārkāpjot noteikumus, bīstamu vielu neatļautu apglabāšanu ūdeņos un zemes dzīlēs, kā arī jūras, zemes, mežu un ūdeņu piesārņošanu un piegrižošanu ar bīstamiem atkritumiem, personas ir saucamas pie kriminālatbildības un var tikt sodītas. Personām, atkarībā no noziedzīgā nodarījuma, var piespriest brīvības atņemšanu, piespiedu darbu vai naudas sodu, dažos gadījumos - brīvības atņemšanu ar probācijas uzraudzību.

9. Īss iespējamo alternatīvu izvēles pamatojums, stratēģiskā novērtējuma veikšanas apraksts, norādot arī problēmas nepieciešamās informācijas ieguvē

Alternatīvas

Plānā dažādas alternatīvas tika skatītas plašā griezumā - sākot no tehnoloģiju pielietošanas alternatīvām līdz organizatorisko pasākumu vērtēšanai. Apskatot atkritumu apsaimniekošanas nozari, var izcelt šādus galvenos alternatīvos risinājumus sistēmas darbības pilnveidošanai:

1. *Atkritumu apsaimniekošanas reģionālo centru darbība*

Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģions ir izveidots apvienojot bijušo Piejūras un Ventspils AAR teritorijas. Tā kā ir apvienoti divi bijušie AAR, jaunā reģiona teritorijā atrodas divi sadzīves atkritumu poligoni: "Janvāri" (Piejūras AAR) un "Pentulji" (Ventspils AAR). Plāna izstrāde gaitā tika vērtēts alternatīvas attiecībā uz atkritumu apglabāšanas sabiedriskā pakalpojuma sniegšanu – saglabāt pakalpojumi tikai vienā no poligoniem vai turpināt ekspluatēt abus poligonus. Novērtējot esošo situāciju un ņemot vērā Ziemeļkurzemes AAR plašo reģiona teritoriju tika nolemts atkritumu apglabāšanas funkciju turpināt nodrošināt abus poligonos. Gan poligona "Janvāri", gan poligona "Pentulji" infrastruktūras iespējas attiecībā uz atkritumu pārstrādes un reģenerācijas nodrošināšanu ir pietiekami attīstītas. Turpinot atkritumu apglabāšanu abus poligonos tiek būtiski samazināti pārstrādei nederīgo atkritumu transportēšanas attālumi uz atkritumu apglabāšanas vietām, kas pozitīvi ietekmē atkritumu apsaimniekošanas izmaksas kā arī samazina pārvadājumu izraisīto ietekmi uz vidi. Otrs ieguvums ir atkritumu apglabāšanas pakalpojumu ģenerētā ieņēmumu plūsma, kas nodrošina poligona apsaimniekotājus ar nepieciešamajiem finanšu līdzekļiem videi drošai poligona atkritumu apglabāšanas infrastruktūras uzturēšanai – infiltrāta un poligona gāzes apsaimniekošanai, vides monitoringa veikšanai. ņemot vērā, ka reģionā tiek turpināta abu poligonu ekspluatācija, reģionā tiek veidoti divi atkritumu apglabāšanas reģionālie centri, kas bez atkritumu apglabāšanas nodrošina arī dažādu sadzīves atkritumu plūsmu pieņemšanu un sagatavošanu reģenerācijai, kā arī nodrošina bioloģisko atkritumu pārstrādi bioloģisko atkritumu anaerobās fermentācijas rūpnīcā poligonā "Janvāri", kuras ekspluatāciju plānots uzsākt 2024. gadā un esošajās bioloģisko atkritumu pārstrādes iekārtās poligonā "Pentulji".

2. *Alternatīvie risinājumi dalītās vākšanas sistēmas pilnveidošanai*

Līdzšinējā atkritumu dalītās vākšanas sistēma lielā mērā tika balstīta uz publiski pieejamo sadzīves atkritumu dalītās vākšanas punktu izmantošanu, ievērojot normatīvo regulējumu attiecībā uz minimālo infrastruktūras pieejamības nodrošinājumu. Šādam risinājumam ir savas priekšrocības, proti – teritorijās ar mazāku radīto atkritumu apjomu īpatsvaru atkritumu radītājiem tiek nodrošinātas iespējas šķirot atkritumus, vienlaicīgi šim risinājumam ir trūkumi – sadzīves atkritumu dalītās vākšanas punkti ir izvietoti publiskajā ārtelpā, vairumā gadījumu tiem nav atbildīgās personas, kas uzraudzītu atbilstošu punkta izmantošanu, kā rezultātā konteineros tiek izmesti neatbilstoši atkritumi, kā arī tiek radīti piegružošanas riski, kad konteineri ir pārpildīti un atkritumi, t.sk. neatbilstoši atkritumi tiek novietoti blakus konteineriem. Lai mazinātu šos riskus plāna pārskata periodā, teritorijās, kur tas ir tehniski un ekonomiski pamatoti, tiek rekomendēti prioritāri dalītās vākšanas konteinerus izsniegt individuāliem klientiem, tādējādi tiek nodrošināts, ka klients atbild gan par konteineru saturu, gan regulāras konteineru iztukšošanas organizēšanu samazinot piegružošanas riskus. Šāds risinājums veicina arī atkritumu radītāju iesaistīšanos dalītajā vākšanā, jo sistēma tiek padarīta pieejamāka, ērtāk lietojama. Tāpat pie alternatīvajiem risinājumiem dalītās vākšanas sistēmas pilnveidošanai jāatzīmē šķirotu atkritumu savākšanas laukumu skaita palielinājumus un jaunu obligāti laukumos pieņemamo atkritumu plūsmu noteikšana.

3. *Bioloģisko atkritumu dalītā vākšana*

Atbilstoši normatīvajam regulējumam līdz 2023. gada 31. decembrim ir jāizveido sistēmas, kas nodrošina, ka bioloģiskie atkritumi tiek savākti dalītā veidā vai pārstrādāti to rašanās vietās. Plāna izstrāde gaitā, vērtējot iespējamās alternatīvas secināts, ka dalītās vākšanas nodrošināšana jebkuram atkritumu radītājam reģiona teritorijā (kā tas tiek nodrošināts nešķirotu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas gadījumā) nebūs tehniski un ekonomiski pamatota un radīs būtisku slogu uz atkritumu apsaimniekošanas maksu, turklāt prognozējamie vides ieguvumi

varētu būt zemāki nekā resursu patēriņš šāda apsaimniekošanas modeļa īstenošanai. Jāņem vērā, ka lai gan bioloģiskie atkritumi veido būtisku īpatsvaru no kopējās sadzīves atkritumu masas, tilpuma mērvienībās šis īpatsvars ir zemāks kā arī bioloģiskie atkritumi antisanitāru apstākļu rašanās novēršanas nolūkā ir izvedami biežāk nekā nešķiroti sadzīves atkritumi, kas nosaka nepieciešamību izmantot mazāka tilpuma konteinerus, veikt biežāku to iztukšošanu, tā rezultātā būtiski palielinot resursu patēriņu. Attiecībā uz bioloģisko atkritumu dalīto vākšanu kā alternatīvs risinājums nav izmantojami arī publiski pieejami sadzīves atkritumu dalītās vākšanas punkti, jo bioloģisko atkritumu izvešana (atšķirībā no izlietotā iepakojuma, kas tiek savākts publiski pieejamajos punktos) ir maksas pakalpojums, attiecīgi maksas iekasēšana un principa “piesārņotājs – maksā” piemērošana, izmantojot publiski pieejamos punktus, nav īstenojama. Kā optimālais risinājums sistēmas ieviešanas sākumstadijā ir paredzēts dalītās vākšanas pakalpojuma nodrošināšana: 1)pilsētās un lielākās apdzīvotās vietās kur dalītā vākšana ir tehniski un ekonomiski pamatota, piemēram, pilsētu aglomerācijās; 2)tāpat paredzēta mājsaimniecības attīstība veicinot (tehniskais atbalsts un informācijas nodrošināšana) bioloģisko atkritumu pārstrādi mājāsaimniecībās, kur tā ir tehniski īstenojama, piemēram, individuālās mājas pilsētās, lauku viensētās; 3)sašķirotu bioloģisko atkritumu pieņemšana šķirotu atkritumu savākšanas laukumos.

4. *Risinājumi atkritumu apsaimniekošanai teritorijās ar zemu apdzīvotības blīvumu*

Nešķirotu sadzīves atkritumu savākšana neatkarīgi no dzīvesvietas tiek nodrošināta katram atkritumu radītājam. Teritorijās ar zemāku apdzīvotības blīvumu un attiecīgi mazāko radīto atkritumu apjomu tiek noteikts retāks atkritumu izvešanas grafiks, tādējādi samazinot transporta izmaksas, kā arī attiecīgi - atkritumu pārvadājumu radītās ietekmes uz vidi. Kā alternatīva attiecībā uz sadzīves atkritumu dalīto vākšanu teritorijās ar zemu apdzīvotības blīvumu ir plānots paplašināt šķirotu atkritumu savākšanas laukumu tīklu, tādējādi sniedzot iespēju šo teritoriju iedzīvotājiem iesaistīties atkritumu šķirošanā, kā arī nodrošinot plašāku nododamo atkritumu klāstu salīdzinājumā ar sadzīves atkritumu dalītās vākšanas punktiem (piemēram, mājāsaimniecībās radītie liela izmēra atkritumi, būvniecības atkritumi, sadzīves bīstamie atkritumi u.c. plūsmas, kuras nav iespējams nodot sadzīves atkritumu dalītās vākšanas punktos). Vienlaikus, arī lauku teritorijās tiek saglabāta sadzīves atkritumu dalītās vākšanas punktu sistēma.

5. *Mājāsaimniecībās radīto būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu apsaimniekošana*

Apskatot līdzšinējos risinājumus mājāsaimniecībās radīto būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu apsaimniekošanā optimizēšanai kā alternatīvs risinājums tiek paredzēts, ka šī atkritumu plūsma būs obligāti pieņemamo šķirotu atkritumu plūsmu sarakstā katrā šķirotu atkritumu savākšanas laukumā, kas nozīmē, ka atkritumu radītājiem veicot nelielus mājokļa remonta darbus nebūs atkritumu izvešanai jāņem nomā lielizmēra būvniecības atkritumu konteiners, kurš dažkārt vairākas reizes pārsniedz izvedamo atkritumu apjomu. Tā vietā atkritumu radītājs saviem spēkiem varēs atkritumus nogādāt šķirotu atkritumu savākšanas laukumā un atbrīvoties no tiem videi drošā veidā.

Alternatīva „nulles” scenārijs (Plāna projekts netiek realizēts) netika izskatīts, jo „nulles” scenārija gadījumā netiek veicināta ilgtspējīga ražošana, netiek veikta atkritumu dalītās vākšanas turpmāka attīstīšana, netiek pilnveidota atkritumu apsaimniekošanas sistēma, netiek pilnveidota atkritumu pārstrāde un reģenerācija u.c. ar atkritumu apsaimniekošanas attīstību saistītas aktivitātes.

Stratēģiskā novērtējuma veikšanas apraksts, problēmas

SIVN izstrādes nepieciešamību nosaka Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 27. jūnija Direktīvā 2001/42/EK par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu iekļautās prasības. Tās mērķis ir noteikt kārtību, kādā izvērtē plānošanas dokumentu īstenošanas radīto iespējamo ietekmi uz vidi un iesaista sabiedrību dokumenta apspriešanā un lēmumu pieņemšanā, kā arī izstrādā priekšlikumus, lai novērstu vai samazinātu iespējamo negatīvo ietekmi un vidi. Atbilstoši direktīvā noteiktajam, visām ES dalībvalstīm, tai skaitā Latvijai, sākot ar 2004. gada 21. jūliju, SIVN veikšana ir obligāta visiem plānošanas dokumentiem, kuru ieviešana var

būtiski ietekmēt vidi un cilvēku veselību. Minētās direktīvas prasības Latvijā ir iestrādātas likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, kā arī iekļautas Noteikumos Nr. 157. Likumdošanas prasības paredz SIVN procesa ietvaros sagatavot Vides pārskatu, kurā raksturotas plānošanas dokumenta būtiskās ietekmes uz vidi.

Veicot vides pārskata sagatavošanu, tika lietoti šādi pamatprincipi:

- 1) Vides pārskata gatavošana tika uzsākta vienlaikus ar Plāna projekta izstrādi, ievērojot principu, ka ietekmes uz vidi novērtējums izdarāms iespējami agrākā plānojuma sagatavošanas etapā;
- 2) SIVN novērtējums tika gatavots paralēli Plāna izstrādei, lai novērtētu plāna projektā paredzēto pasākumu realizācijas ietekmi uz vidi un nodrošinātu tā rezultātu pēc iespējas agrāku pielietošanu, piemēram, teritorijas plānojuma izstrādē.

Vides pārskatā iekļauj informāciju, ko izstrādātājs var nodrošināt, ņemot vērā pašreizējo zināšanu līmeni un novērtēšanas metodes, plānošanas dokumenta saturu, tā vietu plānošanas dokumentu hierarhijā un izstrādes un detalizācijas pakāpi, līdz kādai ir lietderīgi vērtēt ietekmi uz vidi attiecīgajā plānošanas stadijā, lai novērstu novērtējuma dublēšanos. Tiek izmantota publiski pieejama informācija – indikatori, dažādu politikas plānošanas dokumentu analītiskā daļa, veikts datu apkopojums, statistiskā analīze, kā arī ņemtas vērā atbilstošas normatīvo aktu prasības. Tāpat Plāna izstrādē notika konsultācijas ar Ziemeļkurzemes AAR ietilpstošajām pašvaldībām, SAP „Janvāri” apsaimniekotāju SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “PIEJŪRA””, SAP “Pentuli” apsaimniekotāju PSIA „Ventpils labiekārtošanas kombināts”, Veselības inspekciju, Dabas aizsardzības pārvaldi, VVD.

Pārējās darbības, kurām nav būtiskas ietekmes uz vidi vai to ietekme ir tikai pozitīva, piemēram, sabiedrības izglītošana, dalītās vākšanas infrastruktūras attīstība, tiks izskatītas un saskaņotas atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.

SIVN ziņojuma sagatavošanas laikā būtiskas problēmas, apkopojot un analizējot nepieciešamo informāciju, netika novērotas. Tāpat plāna realizācija nesaistās ar papildus vides problēmām, jo atkritumu apsaimniekošana paredzēta SAP “Janvāri” un SAP “Pentuli” teritorijā, kur attiecīgi jau kopš 2004. gada un 1999. gada norisinās darbības ar atkritumu apsaimniekošanu, tai sk. iepriekšējos gados šajos poligonos veiktas plaša spektra izpētes esošās vides stāvokļa novērtēšanai. Arī līdzšinējā darbībā poligonu apsaimniekotājiem SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “PIEJŪRA”” un PSIA „Ventpils labiekārtošanas kombināts” nav novērotas vērā ņemamas problēmas vai grūtības. Visas problēmsituācijas ir tikušas savlaicīgi apzinātas un risinātas, tādējādi novēršot vides piesārņojumu, avārijas risku vai citu iespējamu negadījumu.

Saistībā ar plānoto NAIK reģenerācijas iekārtas būvniecību, kā secināts 2018. gada IVN ziņojumā, plānotās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros novērtētajiem un paredzētajiem inženiertehniskajiem pasākumiem negatīvo ietekmju novēršanai vai samazināšanai galvenokārt saistīta ar gaisa piesārņojuma un smaku emisiju samazināšanu, augsnes, grunts, pazemes un virszemes ūdeņu aizsardzību, atkritumu apsaimniekošanai un ūdens resursu ekonomiju. Tāpat pirms iekārtas ekspluatācijas uzsākšanas PSIA “Ventpils labiekārtošanas kombināts” būs jāsaņem B kategorijas piesārņojošās darbības atļauja, kurā ietveri nosacījumi darbībai ar attiecīgā infrastruktūras objekta apsaimniekošanu, proti, NAIK reģenerācijas iekārtu, kurus ievērojot, tiek novērsta vai maksimāli mazināta ietekme uz vidi, kā arī preventīvus pasākumus, lai netiku apdraudēta cilvēku veselība. Reģenerācijas iekārtas izveide aplūkojamā projekta ietvaros nodrošina pārstrādei nederīgu atkritumu izmantošanu kā energoresursu, vienlaicīgi samazinot poligonos apglabājamo atkritumu, kas raugoties no vides viedokļa, viennozīmīgi vērtējams kā pozitīvs ieguvums.

10. Iespējamie kompensēšanas pasākumi

Ņemot vērā to, ka RAAP galveno aktivitāšu īstenošanai (sadzīves atkritumu apglabāšanas II kārtas izbūve, BNA pārstrādes iekārtas būvniecība) ir izvēlēta SAP "Janvāri" teritorija, un šai teritorijai 2004. gadā ir veikta ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, kā arī šobrīd SIA "Geo Consultants" veic IVN ziņojuma izstrādi un darbība poligonā notiek saskaņā ar Piesārņojuma atļaujas Nr. VE14IA0001 nosacījumiem, tad nav paredzams, ka Plāna projekta realizācija atstās ietekmi uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mikroliegumiem vai Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamām dabas teritorijām *Natura 2000* teritorijām.

Otrs poligons, kur plānota atkritumu apsaimniekošanas aktivitāšu ieviešana pēc Plāna apstiprināšanas, ir SAP "Pentuļi" teritorija (apstrādes iekārtas (dalīti savāktajiem bioloģiskajiem atkritumiem) uzstādīšana, sadzīves notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu pārstrādes iekārtu izveide). Ņemot vērā to, ka daļa RAAP aktivitāšu notiks jau esošā poligonā, kur poligona teritorijai 1999. gadā ir veikta ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, un darbība poligonā notiek saskaņā ar Piesārņojuma atļaujas Nr. VE13IA0001 nosacījumiem, tad nav paredzams, ka Plāna projektam būs ietekme uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mikroliegumiem vai Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamām dabas teritorijām *Natura 2000* teritorijām.

Pirms NAIK reģenerācijas iekārtas būvniecības 2018. gadā SIA "Geo Consultants" veica IVN ziņojuma izstrādi, kura ietvaros sertificēts biologs veicis plānotās darbības teritorijas un piegulošo teritoriju bioloģiskās daudzveidības izpēti un novērtējumu. Plānotā izbūves teritorija atrodas esošās katlu mājas un naftas pārkraušanas uzņēmuma tiešā tuvumā, robežojas ar cilvēku veidotiem un uzturētiem biotopiem. Kaut arī teritorija ietilpst Piejūras zemienē, dabisks kāpu reljefs plānotās darbības un tai piegulošajā teritorijā nav saglabājies. Paredzētās darbības vieta neatrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, tajā nav konstatētas īpaši aizsargājamās augu sugas, biotopi, arī citas bioloģiskās vērtības.

Gadījumā, ja paredzētās darbības būtiski negatīvi ietekmē *Natura 2000* teritorijas, ir noteikti kompensēšanas pasākumi. Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (43. pants) nosaka sekojošo: paredzēto darbību atļauj veikt vai plānošanas dokumentu īstenot, ja tas negatīvi neietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem; ja paredzētā darbība vai plānošanas dokumenta īstenošana negatīvi ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), darbību atļauj veikt vai dokumentu īstenot tikai tādos gadījumos, kad tas ir vienīgais risinājums un nepieciešams sabiedrībai nozīmīgu interešu, arī sociālo vai ekonomisko interešu, apmierināšanai; ja Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorijā (*Natura 2000*) ir sastopamas Sugu un biotopu aizsardzības likumam pakārtotajā normatīvajā aktā noteiktās Latvijā sastopamās Eiropas Savienības prioritārās sugas vai biotopi, paredzēto darbību atļauj veikt vai plānošanas dokumentu īstenot tikai tādos gadījumos, kad tas ir vienīgais risinājums un nepieciešams sabiedrības veselības aizsardzības, sabiedrības drošības vai vides aizsardzības interesēs.

SAP "Janvāri" un SAP "Pentuļi" infrastruktūra ir attīstīta gan no inženiertehnisko risinājumu, gan vides aizsardzības prasību viedokļa, tādēļ ir rekomendējama to turpmāka kā RAAP galveno aktivitāšu ieviešanas teritorija, izrietoši ar atkritumu apsaimniekošanas aktivitātēm nepakļaujot jaunas teritorijas. Ņemot vērā to, ka NAIK reģenerācijas iekārtas izbūvei paredzētā teritorija atrodas rūpniecības apbūves zonā, tāpat piegulošajā teritorijā vai nelielā attālumā no tās atrodas vairāki rūpnieciska rakstura uzņēmumi un infrastruktūras objekti, videi un iedzīvotājiem radītie traucējumi vai zaudējumi paredzētās darbības īstenošanas rezultātā tiek iespējami mazināti, jo darbība plānota teritorijā, kur jau līdz šim (tai sk. blakus teritorijās) notikusi aktīva saimnieciskā darbība.

Secināms, ka videi un iedzīvotājiem radītie traucējumi vai zaudējumi RAAP aktivitāšu īstenošanas rezultātā tiek iespējami mazināti, jo darbība plānota teritorijā, kur jau līdz šim notikusi un turpinās atkritumu apsaimniekošana, ievērojot saistošo normatīvo aktu prasības, attiecīgi nav nepieciešams ieviest kompensējošos pasākumus.

11. Plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes novērtējums

SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “PIEJŪRA”” un PSIA „Ventspils labiekārtošanas kombināts” jau ilggadēji veicot atkritumu apsaimniekošanu Piejūras AAR un Ventspils AAR (šobrīd apvienojoties abiem reģioniem ir izveidots Ziemeļkurzemes AAR), pastāvīgi attīsta pielietotās apsaimniekošanas metodes un tehnoloģijas.

Kopumā ieviešot Plānā paredzētās aktivitātes tiek veicināta Ziemeļkurzemes AAR teritorijas līdzsvarota attīstība, tostarp pareizi organizējot atkritumu apsaimniekošanu tiek samazināti riski negatīvai ietekmei uz apkārtējo vidi, tostarp pārrobežu kontekstā. Arī saistībā ar NAIK reģenerācijas iekārtas darbību, gadījumā, ja notiktu rūpnieciska avārija, pārrobežu ietekme nav sagaidāma.

Secināms, ka RAAP projektā paredzēto darbību īstenošana neradīs nelabvēlīgu pārrobežu ietekmi, tiks veicināta vides kvalitātes uzlabošanās valstī, tādējādi labvēlīgi ietekmējot arī kopējo vides stāvokļa uzlabošanos, piemēram Baltijas reģionā.

12. Paredzētie pasākumi plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringa nodrošināšanai

Lai konstatētu plānošanas dokumenta īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, vides pārskatā iepriekš neparedzētu ietekmi uz vidi, kā arī, ja nepieciešams, izdarītu grozījumus plānošanas dokumentā, būs jāveic plānošanas dokumenta īstenošanas monitorings. Vides monitorings ir sistemātiski, regulāri un mērķtiecīgi vides stāvokļa, sugu un biotopu, kā arī piesārņojuma emisiju novērojumi, mērījumi un analīze.

Saskaņā ar Noteikumiem Nr. 157, lai konstatētu plānošanas dokumenta īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, vides pārskatā iepriekš neparedzētu ietekmi uz vidi, kā arī, ja nepieciešams, izdarītu grozījumus plānošanas dokumentā, izstrādātājs, ņemot vērā VPVB atzinumu par vides pārskatu, veic plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringu. Plānošanas dokumenta īstenošanas monitoringam izmanto valsts statistikas datus, informāciju, kas iegūta, veicot vides monitoringu, kā arī citu informāciju, kas ir pieejama izstrādātājam. Izstrādātājs sastāda monitoringa ziņojumu un atzinumā par vides pārskatu noteiktajā termiņā iesniedz to VPVB. Monitoringa ziņojumā apkopo pieejamo informāciju un ietver vismaz ar plānošanas dokumenta īstenošanu saistīto vides stāvokļa izmaiņu un to tendenču raksturojumu.

Atbilstoši Noteikumiem Nr. 397, VARAM atkritumu apsaimniekošanas plānu un programmas ieviešanu novērtē ne retāk kā reizi četros gados.

Papildus valsts iestāžu veiktajam vides monitoringam arī komersanti (operatori) nodrošina monitoringu saskaņā ar vides normatīvajiem aktiem un nosacījumiem, kas ietverti iestāžu izsniegtajās atļaujās. Komersanti informāciju par monitoringa rezultātiem iesniedz valsts vides aizsardzības iestādēs vides normatīvajos aktos, atļaujās un statistiskajos pārskatos noteiktajā kārtībā un attiecīgos termiņos.

Vides monitoringa programma 2021. - 2026. gadam izstrādāta pamatojoties uz Vides politikas pamatnostādņēm 2021. - 2027. gadam. Programmā noteikts VARAM padotībā esošo iestāžu – LVĢMC, Dabas aizsardzības pārvaldes, Latvijas Hidroekoloģijas institūta un VVD Radiācijas drošības centra – veikta un organizēta monitoringa tīkls, parametri, regularitāte un izmantojamās metodes.

Vides monitoringa programmas galvenais uzdevums ir radīt tādu monitoringa informācijas sistēmas struktūru, lai tiktu nodrošināta:

- LR tiesību aktos noteikto prasību izpilde;
- ES tiesību aktu, kā valsts politisko prioritāšu, prasību izpilde;
- Starptautisko konvenciju, kurām Latvija ir pievienojusies, prasību izpilde.

Vides monitoringa programma izstrādāta pamatojoties uz vadlīnijām, tiesību aktiem, tehniskajām prasībām, metodiskajiem norādījumiem u.c. dokumentiem, kas regulē iepriekš minēto dokumentu ieviešanas kārtību. Vides monitoringa programma iedalīta četrās nodaļās:

1. Gaisa un klimata pārmaiņu monitoringa programma;
2. Ūdeņu monitoringa programma;
3. Zemes monitoringa programma;
4. Bioloģiskās daudzveidības monitoringa programma.

Monitoringa pasākumi apkopoti 6. tabulā.

Monitoringa pasākumu apkopojums

Nr. p.k.	Pasākums	Atbildīgie
1.	Gaisa un klimata pārmaiņu monitoringa programma	VARAM, LVĢMC sadarbībā ar citām iesaistītām institūcijām, VVD Radiācijas drošības centrs
2.	Ūdeņu monitoringa programma	LVĢMC, Latvijas Hidroekoloģijas institūts
3.	Zemes monitoringa programma	LĢIA, LVĢMC,
4.	Bioloģiskās daudzveidības monitoringa programma	Dabas aizsardzības pārvalde
5.	Atkritumu apsaimniekošanas iekārtu darbības monitorings	Komersanti
6.	Atkritumu uzskaitē un statistikas apkopošana	LVĢMC
7.	Plāna ieviešanas ziņojumi	VARAM

(Avots: "Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.-2028. gadam stratēģiskā ietekme uz vidi novērtējuma vides pārskats", SIA "Geo Consultants" 2020. gads)

13. Vides pārskata kopsavilkums

Ziemeļkurzemes Plāna projekts ir izstrādāts atbilstoši "Atkritumu apsaimniekošanas likuma" 9. panta 3. daļai un Noteikumiem Nr. 564. Apstiprinot Ziemeļkurzemes AAR plānu, pastarpināti tiek veicināta arī "Atkritumu apsaimniekošanas likumā" izvirzīto mērķu sasniegšana, proti, aizsargāta vide, cilvēku dzīvība un veselība, novērsta/mazināta atkritumu rašanās, nodrošinot Latvijas teritorijā radīto atkritumu dalītu savākšanu, reģenerācija un apglabājamo atkritumu apjoma samazināšana, tāpat arī veicināta dabas resursu efektīva izmantošana, tādējādi palielinot Latvijas konkurētspēju un veicinot pāreju uz aprites ekonomiku.

Vides pārskats par AAVP 2021. - 2027. gadam ir sagatavots saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4. panta trešās daļas 1. punktam un Noteikumiem Nr.157. Tostarp likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 2. pielikumā ir paredzētas darbības, kurām nepieciešams sākotnējais izvērtējums.

Tāpat SIVN izstrādes nepieciešamību nosaka Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 27. jūnija Direktīvā 2001/42/EK par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu iekļautās prasības, kuras mērķis ir noteikt kārtību, kādā izvērtē plānošanas dokumentu īstenošanas radīto iespējamo ietekmi uz vidi un iesaista sabiedrību dokumenta apspriešanā un lēmumu pieņemšanā, kā arī izstrādā priekšlikumus, lai novērstu vai samazinātu iespējamo negatīvo ietekmi un vidi. Attiecīgi šai direktīvā izvirzītās prasības ir jāņem vērā arī Latvija izstrādājot plānošanas dokumentus, kuru ieviešana var būtiski ietekmēt vidi un cilvēku veselību.

Kopumā likumdošanas prasības paredz SIVN procesa ietvaros sagatavot Vides pārskatu, kurā apskatītas plānošanas dokumenta iespējamās būtiskās ietekmes uz vidi. Vides pārskata sagatavošana tika uzsākta vienlaikus ar plāna projekta izstrādi, kas uzsākta 2022. gada vasarā.

Ziemeļkurzemes AAR plāns atbilst reģionāla līmeņa attīstības plānošanas dokumentam. Ventspils valstspilsētas pašvaldības iestāde "Ventspils domes administrācija" organizē Ziemeļkurzemes AAR plāna izstrādi un sagatavotais Ziemeļkurzemes AAR reģionālais plāns atbilstoši "Atkritumu apsaimniekošanas likumam" tiks nodots apstiprināšanai Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā ietilpstošajām pašvaldībām.

Nēmot vērā to, ka periodam 2014. – 2020. Ventspils RAAP un Piejūras RAAP atsevišķi netika izstrādāts, bet atkritumu apsaimniekošana šajos reģionos notika saskaņā ar "Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2013. - 2020. gadam", plāns hierarhiski aizvieto "Ventspils reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2008. - 2013. gadam" un "Piejūras reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2007. - 2013. gadam".

Vides pārskata sagatavošanas procesā tika pielietoti šādi galvenie pamatprincipi:

- 1) Vides pārskata gatavošana tika uzsākta vienlaikus ar plāna projekta izstrādi, ievērojot principu, ka ietekmes uz vidi novērtējums izdarāms iespējami agrākā plānojuma sagatavošanas etapā;
- 2) SIVN tika gatavots paralēli plāna izstrādei, lai novērtētu plāna projektā paredzēto pasākumu realizācijas ietekmi uz vidi un nodrošinātu tā rezultātu pēc iespējas agrāku pielietošanu teritorijas plānojuma izstrādē.

Pielietotās metodes:

- 1) Veikta informācijas analīze - analizēti plāna projekta materiāli, normatīvo aktu prasības;
- 2) Izvērtēti plāna projekta izstrādes laikā organizēto sanāksmju laikā un reģiona pašvaldību aptaujas rezultātā iegūtie viedokļi un priekšlikumi.

Plāna projekta un vides pārskata izstrāde tiek nodrošināta saskaņā ar Noteikumu Nr. 157. prasībām, ievietojot izstrādātāja tīmekļvietnē paziņojumu par sabiedrības iespējām iepazīties ar Vides pārskata un plānošanas dokumenta projektu, kā arī nododot minēto paziņojumu VPVB ievietošanai tīmekļvietnē. Tāpat atbilstoši Noteikumos Nr. 157. V nodaļā izvirzītajam, par plāna projekta un vides pārskata sagatavošanas procesu dažādās tā stadijās tiek informēta sabiedrība, organizācijas un attiecīgās institūcijas.

Sabiedrības līdzdalība Plāna projekta un Vides pārskata izstrādē tika nodrošināta saskaņā Noteikumu Nr. 157 un Noteikumu Nr. 564 prasībām, ievietojot SIA "Geo Consultants" tīmekļvietnēs paziņojumu par sabiedrības iespējām iepazīties ar Vides pārskata un plānošanas dokumenta projektu, kā arī nodod minēto paziņojumu VPVB elektroniskā veidā ievietošanai tā mājas lapā. Ar Plāna un Vides pārskata projekta sabiedrībai ir iespēja iepazīties

arī Ziemeļkurzemes AAR pašvaldībās: Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībā, Ventspils valstspilsētas pašvaldībā, Kuldīgas novada pašvaldībā, Talsu novada pašvaldībā, Tukuma novada pašvaldībā, Ventspils novada pašvaldībā. Tāpat tiek organizēta sabiedriskās apspriešanas sanāksme.

Saskaņā ar Noteikumiem Nr. 564, izstrādājot atkritumu apsaimniekošanas plānu, izstrādātājs nodrošina sabiedrības, organizāciju un institūciju informēšanu un viedokļu uzklauššanu atbilstoši normatīvajiem aktiem par sabiedrības līdzdalības kārtību attīstības plānošanā un par SIVN, nodrošinot iespēju vismaz 30 dienas iesniegt priekšlikumus par attiecīgo plāna projektu. Sabiedrības viedokļus izvērtē pirms lēmuma pieņemšanas par attiecīgā plāna apstiprināšanu.

Plāna projekta izstrādes laikā kopš 2022. gada jūlija notika regulāras darba grupas sanāksmes, kurās piedalījās reģiona pašvaldību pārstāvji, SAP apsaimniekotāju PSIA „Ventspils labiekārtošanas kombināts” un SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “PIEJŪRA”” pārstāvji, Kuldīgas novada pašvaldības uzņēmuma SIA “Kuldīgas komunālie pakalpojumi” pārstāvji, ir notikušas konsultācijas ar Dabas aizsardzības pārvaldi, Veselības inspekciju un VVD.

Izpildītājs uzsākot darbu pie Plāna sagatavošanas, 2022. gada jūlijā veica visu reģiona atkritumu apsaimniekošanas komersantu aptauju ar mērķi gūt priekšlikumus atkritumu apsaimniekošanas sistēmas uzlabošanai AAR un ieviest reģiona iedzīvotājiem nepieciešamos pasākumus atkritumu saimniecībā.

Vides pārskatā ir sniegta informācija par plāna projekta galvenajiem mērķiem, plānotajiem pasākumiem 2023. - 2027. gadā visā reģionā kopumā kā arī ieskats par atkritumu apsaimniekošanu Ziemeļkurzemes AAR ierīkotajos atkritumu poligonos “Janvāri” un “Pentuļi”.

Plāna darbības laikā no 2023. līdz 2027. gadam sasniedzamie rezultāti atsevišķiem atkritumu veidiem un plūsmām, kas izriet no ES direktīvu prasībām, ir apkopoti 7. tabulā.

7. tabula

**Sasniedzamie rezultāti atsevišķiem atkritumu veidiem un atkritumu plūsmām,
kas izriet no ES direktīvu prasībām**

Direktīva	Sasniedzamie rezultātīvie rādītāji	Sasniedzamie termiņi
Eiropas Parlamenta un Padomes 2008.gada 19.novembra Direktīva 2008/98/EK par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu	izveido dalītas savākšanas sistēmas tekstmateriāliem (11. panta 1. punkta trešā rindkopa)	Līdz 2025. gada 1. janvārim (atbilstoši nacionālajai likumdošanai 2023. gada 1. janvāris)
	atkārtotai izmantošanai sagatavoto un pārstrādāto sadzīves atkritumu apjomu palielināt vismaz līdz 55 % pēc masas (11. panta 2. daļas c)apakšpunkts)	Līdz 2025. gadam
	atkārtotai izmantošanai sagatavoto un pārstrādāto sadzīves atkritumu apjomu palielināt vismaz līdz 60 % pēc masas (11. panta 2. daļas d)apakšpunkts)	Līdz 2030. gadam
	atkārtotai izmantošanai sagatavoto un pārstrādāto sadzīves atkritumu apjomu palielināt vismaz līdz 65 % pēc masas (11. panta 2. daļas e)apakšpunkts)	Līdz 2035. gadam

Direktīva	Sasniedzamie rezultatīvie rādītāji	Sasniedzamie termiņi
	izveido dalīto savākšanu mājāsaimniecībās radītajām bīstamo atkritumu frakcijām (20. panta 1. punkts)	2025. gada 1. janvāris
	bioloģiskie atkritumi ir vai nu atdalīti un pārstrādāti rašanās vietā, vai savākti dalīti un nav sajaukti ar citiem atkritumu veidiem (22. panta 1. punkts)	2023. gada 31. decembris
	līdz vismaz 70 % pēc svara palielināt nebīstamo būvniecības atkritumu un ēku nojaukšanas atkritumu, kas nav atkritumu saraksta 17 05 04 kategorijā definētie dabiskie materiāli, sagatavošanu atkārtotai izmantošanai, pārstrādei un citai materiālai reģenerācijai, tostarp aizbēršanai, izmantojot atkritumus kā citu materiālu aizstājējus	Visā plāna darbības laikā
Padomes 1999.gada 26.aprīļa direktīva 1999/31/EK par atkritumu poligoniem	Poligonos apglabāto sadzīves atkritumu īpatsvars ir samazinājies līdz 10 % no kopējā radīto sadzīves atkritumu daudzuma (pēc svara) vai ir vēl mazāks. (5. panta 5. punkts)	2035. gads
Eiropas Parlamenta un Padomes 1994. gada 20.decembra Direktīva 94/62/EK par iepakojumu un izlietoto iepakojumu	Pārstrādāt 60 % no izlietotā iepakojuma (6. panta 11. punkta f) apakšpunkts) un sasniegt šādus minimālos reģenerācijas mērķus (6.panta 11.punkta g)apakšpunkts: - 50 % pēc svara plastmasām; - 25% pēc svara kokam; - 70 % pēc svara melnajiem metāliem; - 50 % pēc svara attiecībā uz alumīniju; - 70 % pēc svara stiklam; - 75 % pēc svara papīram un kartonam	2025. gada 31. decembris
	Pārstrādāt 70 % no izlietotā iepakojuma (6.panta 11.punkta h) apakšpunkts) un sasniegt šādus minimālos reģenerācijas mērķus (6.panta 11.punkta i)apakšpunkts: - 55 % pēc svara plastmasām; - 30 % pēc svara kokam; - 80 % pēc svara melnajiem metāliem; - 60 % pēc svara attiecībā uz alumīniju; - 75 % pēc svara stiklam; - 85 % pēc svara papīram un kartonam	2030. gada 31. decembris
Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 18.septembra Direktīva 2000/53/EK par nolietotiem	Visus nolietotos transportlīdzekļus atkārtoti izmantot un reģenerēt vismaz 95 % apmērā no transportlīdzekļa vidējās masas gadā. Visus nolietotos transportlīdzekļus atkārtoti izmantot un pārstrādāt vismaz 85 % apmērā no transportlīdzekļa vidējās masas gadā	Visā plāna darbības laikā

Direktīva	Sasniedzamie rezultatīvie rādītāji	Sasniedzamie termiņi
transportlīdzekļiem (7.panta 2.punkts)		
Padomes 2012. gada 4.jūlija Direktīva 2012/19/ES par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem (EEIA)	Palielināt elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu savākšanas apjomu līdz 40 - 45 % gadā, no to EEI vidējā svara, kuras ir laistas Latvijas tirgū trīs iepriekšējos gados. (7. panta 1. un 3. punkts)	Līdz 2021. gada 13. augustam
	Palielināt elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu savākšanas apjomu līdz 65 % no to EEI vidējā svara, kuras ir laistas Latvijas tirgū trīs iepriekšējos gados, vai arī 85 % no Latvijas teritorijā radītajiem EEIA. (7. panta 1. un 3. punkts)	2021. gada 14. augusts
	Nodrošināt EEIA reģenerāciju un pārstrādi atbilstoši Direktīvas 2012/19/EK I pielikumā un III pielikumā noteiktajiem reģenerācijas un pārstrādes rādītājiem	Visā plāna darbības laikā
Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006. gada 6.septembra 2006/66/EK par baterijām un akumulatoriem, un bateriju un akumulatoru atkritumiem un ar ko atceļ Direktīvu 91/157/EEK	Savākt 45 % no iepriekšējos trīs gados tirgū laistā pārnēsājamo bateriju un akumulatoru vidējā svara	Visā plāna darbības laikā

(Avots: "Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.-2028. gadam stratēģiskā ietekme uz vidi novērtējuma vides pārskats", SIA "Geo Consultants" 2020. gads)

Nacionālā līmeņa atkritumu apsaimniekošanas mērķi un uzdevumi noteikti AAVP un ir sekojoši:

- Novērst atkritumu rašanos un nodrošināt kopējā radīto atkritumu daudzuma ievērojamu samazināšanu, izmantojot maksimāli visas labākās pieejamās atkritumu rašanās novēršanas iespējas un labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, palielinot resursu izmantošanas efektivitāti un veicinot ilgtspējīgākas patērētāju uzvedības modeļa attīstību;
- Nodrošināt atkritumu kā resursu racionālu izmantošanu, balstoties uz aprites ekonomikas pamatprincipiem un veicinot, ka resursi pēc iespējas tiek atgriezti atpakaļ ekonomiskajā aprītē tautsaimniecībai noderīgā veidā;
- Nodrošināt, ka radītie atkritumi nav bīstami vai arī tie rada nelielu risku videi un cilvēku veselībai, veicinot attiecīgu produktu politiku, bīstamo un videi kaitīgo vielu ierobežojumus un pilnveidojot patērētāju informētību; Veicināt apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu un atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā.

Vides pārskatā ir ietverts arī esošā vides stāvokļa apraksts, kā arī izskatītas ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas. Tāpat tika izskatītas Plāna realizācijas alternatīvas, par ko detāls izklāsts sniegts pašā Plānā.

Ja Plāna projektā paredzētie pasākumi netiek īstenoti, netiks samazināts radīto un apglabāto atkritumu apjoms, atkritumi netiks izmantoti kā resursi vai otrreizējie materiāli, turpināsies aktīva SAP "Janvāri" un SAP "Pentuļi" aizpildīšana, pārstrādājamie atkritumi netiks pārstrādāti sakarā ar pārstrādes jaudu trūkumu, kā rezultātā

turpināsies neracionāla dabas resursu izmantošana. Plāna projektu nerealizējot, turpināsies apdraudējums vides kvalitātei visā Ziemeļkurzemes AAR.

Jāatzīmē, ka šobrīd, ņemot vērā ES politiku attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanas sektoru, aprites ekonomikas koncepta ietvaros, atkritumu reģenerācijas iekārtu izveide ir neatņemama sistēmas pilnveidošanas sastāvdaļa, proti, saskaņā ar Eiropas Parlamenta apstiprinātajiem noteikumiem atkritumu apglabāšanas kā atkritumu utilizācijas metodes īpatsvars līdz 2035. gadam ir jāsamazina līdz 10% no radītā sadzīves atkritumu apjoma – šāds mērķis nav sasniedzams bez atkritumu energoreģenerācijas iekārtu izveides. NAIK reģenerācijas iekārtas izbūve nodrošinās, ka tādi atkritumi, kuru pārstrāde dalīti savāktu sadzīves atkritumu izejvielās nav tehnoloģiski iespējama (vai nav ekonomiski pamatota), bet kuriem ir augsta enerģētiskā vērtība, tiks nevis apglabāti atkritumu poligonā, bet gan izmantoti enerģijas ražošanā.

SAP “Janvāri” un SAP “Pentulji” infrastruktūra ir attīstīta gan no inženiertehnisko risinājumu, gan vides aizsardzības prasību viedokļa, tādēļ ir rekomendējama to turpmāka kā reģionālu atkritumu apsaimniekošanas centru pilnveidošana. Līdzšinējo funkciju optimizācijai un jaunu atkritumu apsaimniekošanas darbību ieviešanai ir nepieciešama vairāku aktivitāšu īstenošana. Ieviešot jaunas atkritumu apsaimniekošanas darbības, katrs gadījums tiks izskatīts atbilstoši normatīvo aktu prasībām, tāpat, pēc nepieciešamības, tiks lemts par kompensēšanas pasākumiem attiecībā uz *Natura 2000* teritorijām.

Ieviešot pasākumus, kas saistīti ar atkritumu rašanos novēršanu, paredzama vides stāvokļa uzlabošana, jo tas samazinās atkritumu poligonos nodoto atkritumu daudzumu, veicinās tādu materiālu izmantošanu, kas rada mazāku ietekmi uz vidi, ņemot vērā pilnu iekārtas dzīves cikla analīzi, arī veicinās dažādu atkritumu veidu atkārtotu izmantošanu. Nelabvēlīgu pārrobežu ietekmi Plāna projektā paredzēto darbību īstenošanas laikā netiek prognozēta.

Saskaņā Noteikumu Nr. 564 12. punktu, VARAM atkritumu apsaimniekošanas plānu un programmas ieviešanu novērtē ne retāk kā reizi četros gados. VARAM par novērtēšanas rezultātiem sagatavo informatīvo ziņojumu un, ja nepieciešams, grozījumus attiecīgajā atkritumu apsaimniekošanas plānā vai programmā.

Ņemot vērā to, ka Ziemeļkurzemes AAR esošā SAP “Janvāri” un SAP “Pentulji” ir ierīkotas atkritumu krātuves un nepieciešamā infrastruktūra atkritumu pieņemšanai, apstrādei un apglabāšanai, kā arī poligonos notiek atkritumu atbilstoša apsaimniekošana saskaņā ar spēkā esošo normatīvo aktu prasībām, šīs teritorijas ir rekomendējamas turpmāka kā AARC pilnveidošana. Saistībā ar plānotās NAIK reģenerācijas iekārtas izbūvi, kā secināts 2018. gadā veiktajā IVN, tās būvniecības un ekspluatācijas laikā netika konstatēts apdraudējums videi, kā arī iekārtas darbība notiks atbilstoši izsniegtajai piesārņojošās darbības atļaujai un tajā ietvertajiem nosacījumiem.

Secināms, ka gan poligonos esošā/plānotā, gan plānotā NAIK reģenerācijas iekārtas darbība un dažāda līmeņa plānošanas dokumenti un attīstības plāni, kā arī piegulošo teritoriju izmantošanas raksturs savstarpēji nekonfliktē un atbilst pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteiktajiem zemes lietošanas mērķiem un saimnieciskās darbības iespējām.

Vērtējot valstiskā mērogā ikviena AAR plāna apstiprināšana un secīgi tā ieviešana var mazināt atkritumu rašanos, nodrošināt kopējā radīto atkritumu daudzuma ievērojamu samazināšanu, izmantojot maksimāli visas labākās pieejamās atkritumu rašanās novēršanas iespējas un labākos pieejamos tehniskos paņēmienus, palielinot resursu izmantošanas efektivitāti un veicinot ilgtspējīgākas patērētāju uzvedības modeļa attīstību.

Apstiprinot AAR plānu, kopumā tiek veicināta Ziemeļkurzemes AAR teritorijas līdzsvarota attīstība un būtiski tiek samazināti riski negatīvai ietekmei uz apkārtējo vidi.

1. pielikums

Pārskats par sabiedrības līdzdalības pasākumiem

Paziņojums par sabiedrisko apspriešanu
2023. gada 3. augusta publikācija izdevumā Nr. 87 "Ventas Balss"

ISSN 1407-9151
CENA 0,85 EUR

CETURTDIENA, 3. AUGUSTS, 2023. Nr. 87

VENTAS BALSS

Kristofers Štekerhofs saņem
pateicību par teicamām sekmēm

6. lpp. →

www.ventasbalss.lv

PAZIŅOJUMS

par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma
vides pārskata un plānošanas dokumenta projekta
*Ziemeļkurzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns
2023.–2027. gadam sabiedrisko apspriešanu.*

Plānošanas dokumenta nosaukums: *Ziemeļkurzemes reģionālais atkritumu
apsaimniekošanas plāns 2023.–2027. gadam (Plāns).*

Plāna izstrādātājs: Ventspils valstspilsētas pašvaldības iestāde *Ventspils
domes administrācija*, reģ. nr. 90000051970, juridiskā adrese: Jūras iela 36,
Ventspils, LV-3601, tālrunis: 63601100, e-pasta adrese: dome@ventspils.lv.
Plāna izstrādātāja pārstāvis: SIA *Geo Consultants*, reģ. nr. 40003340949,
juridiskā adrese: Olīvu iela 9, Rīga, LV-1004, tālrunis: 67627504, e-pasta
adrese: gc@geoconsultants.lv.

Vides pārraudzības valsts birojs 2022. gada 2. decembrī ir pieņēmis lēmumu nr. 4-02/73/2022 par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu plānošanas dokumentam *Ziemeļkurzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.–2027. gadam*. Plāns attiecas uz atkritumu apsaimniekošanas nozari Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā. Plāns ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments reģionālā līmenī – Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā, kas ietver šādas pašvaldības: Ventspils valstspilsētas, Jūrmalas valstspilsētas, Talsu novada, Tukuma novada, Ventspils novada un Kuldīgas novada – Kuldīgas pilsētas, Alsungas, Ēdoles, Gudenieku, Īvandes, Kabiles, Kurmāles, Laidu, Padures, Pelču, Rendas, Rumbas, Snēpeles, Turlavas, Vārmes pagasta – pašvaldības.

Plāna un stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana notiks **2023. gada 6. septembrī plkst. 17.00 Talsu ielā 4, Tukumā, Tukuma novadā, LV-3101, Tukuma novada domē**, vienlaikus interesentiem tiks nodrošināta dalība arī tiešsaistē. Tiešsaistes videokonferencei pieejas saite tiks publicēta tīmekļa vietnē www.geoconsultants.lv 5. septembrī. Ar sagatavotajiem materiāliem par paredzēto darbību no 18. augusta varēs iepazīties tīmekļa vietnē www.geoconsultants.lv, kā arī Ventspils valstspilsētas, Jūrmalas valstspilsētas, Talsu, Tukuma, Ventspils un Kuldīgas novadu pašvaldībās.

Laika posmā no **2023. gada 18. augusta līdz 22. septembrim** par paredzēto darbību interesentiem būs iespēja uzdot jautājumus un saņemt atbildes, rakstot uz e-pasta adresi: gc@geoconsultants.lv.

Paziņojums par sabiedrisko apspriešanu

2023. gada 8. augusta publikācija izdevumā Nr. 8 (161) "Ventspils novadnieks"

VENTSPILS NOVADNIEKS

2023. gada 8. AUGUSTĀ

VENTSPILS NOVADA DOMES INFORMATĪVAIS BEZMAKSAS IZDEVUMS

NR. 8 (161)

Paziņojums par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma pārskata un plānošanas dokumen- ta projekta “Ziemeļkurzemes reģionālais atkritumu apsaimnie- košanas plāns 2023.–2027. gadam” sabiedrisko apspriešanu

Plānošanas dokumenta nosaukums: “Ziemeļkurzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.–2027. gadam” (Plāns).

Plāna izstrādātājs: Ventspils valstspilsētas pašvaldības iestāde “Ventspils domes administrācija”, reģ. Nr. 90000051970, juridiskā adrese: Jūras iela 36, Ventspils, LV-3601, tālrunis: 63601100, e-pasta adrese: dome@ventsipils.lv.

Plāna izstrādātāja pārstāvis: SIA “Geo Consultants”, reģ. Nr. 40003340949, juridiskā adrese: Olīvu iela 9, Rīga, LV-1004, tālrunis: 67627504, e-pasta adrese: gc@geoconsultants.lv.

Vides pārraudzības valsts birojs 2022. gada 2. decembrī ir pieņēmis lēmumu Nr.4-02/73/2022 par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu plānošanas dokumentam “Ziemeļkurzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.–2027. gadam”. Plāns attiecas uz atkritumu apsaimniekošanas nozari Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā. Plāns ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments reģionālā līmenī Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā, kas ietver Ventspils valstspilsētas, Jūrmalas valstspilsētas, Talsu novada, Tukuma novada, Ventspils novada, Kuldīgas novada un Kuldīgas pilsētas, Alsungas, Ēdoles, Gudenieku, Ivandes, Kabiles, Kurmāles, Laidu, Padures, Pelču, Rendas, Rumbas, Snēpeles, Turlavas, Vārmes pagasta pašvaldības.

Plāna un stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana notiks **2023. gada 6. septembrī plkst. 17.00 Talsu ielā 4, Tukumā, Tukuma novadā, LV-3101, Tukuma novada domē**. Vienlaikus interesentiem tiks nodrošināta dalība tiešsaistē. Tiešsaistes videokonferencei pieejas saite tiks publicēta tīmekļa vietnē www.geoconsultants.lv 5. septembrī. Ar sagatavotajiem materiāliem par paredzēto darbību no 18. augusta varēs iepazīties tīmekļa vietnē www.geoconsultants.lv, kā arī Ventspils valstspilsētas, Jūrmalas valstspilsētas, Talsu, Tukuma, Ventspils un Kuldīgas novada pašvaldībā.

Laika posmā no 2023. gada 18. augusta līdz 22. septembrim par paredzēto darbību interesentiem būs iespēja uzdot jautājumus un saņemt atbildes, rakstot uz e-pasta adresi: gc@geoconsultants.lv.

SIA “Geo Consultants” projektu vadītāja asistente **Inga Pakere**

Paziņojums par sabiedrisko apspriešanu

2023. gada 9. augusta publikācija izdevumā Nr. 303 "Kuldīgas novada vēstis"

Kuldīgas novada vēstis

KULDĪGAS NOVADA PAŠVALDĪBAS INFORMATĪVAIS IZDEVUMS

③ kuldigasnovads.lv

① kuldigalv

② kuldigalv

② kuldigalv

② kuldigalv

KULDĪGA, SKRUNDAS PILSĒTA UN PAGASTS, ALSUNGAS, ĒDOLES, GUDENIEKU, ĪVANDES, KABILES, KURMĀLES, LAIDU, NĪKRĀCES, PADURES, PELČU, RAŅČU, RENDAS, RUDBĀRŽU, RUMBAS, SNĒPELES, TURLAVAS, VĀRMES PAGASTS.

2023. gada 9. augusts

Nr. 303 /Tirāža 14 400/

PAZIŅOJUMS par stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata un plānošanas dokumenta projekta "Ziemeļkurzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.-2027. gadam" sabiedrisko apspriešanu

Plānošanas dokumenta nosaukums: "Ziemeļkurzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.-2027. gadam" (Plāns).

Plāna izstrādātājs: Ventspils valstspilsētas pašvaldības iestāde "Ventspils domes administrācija", reģ. Nr. 90000051970, juridiskā adrese: Jūras iela 36, Ventspils, LV-3601, tālrunis: 63601100, e-pasta adrese: dome@ventspils.lv.

Plāna izstrādātāja pārstāvis: SIA "Geo Consultants", reģ. Nr. 40003340949, juridiskā adrese: Olīvu iela 9, Rīga, LV-1004, tālrunis: 67627504, e-pasta adrese: gc@geoconsultants.lv.

Vides pārraudzības valsts birojs 2022. gada 2. decembrī ir pieņēmis lēmumu Nr. 4-02/73/2022 par stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu plānošanas dokumentam "Ziemeļkurzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.-2027. gadam". Plāns attiecas uz atkritumu apsaimniekošanas nozari Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā. Plāns ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments reģionālā līmenī – Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā, kas ietver šādas pašvaldības: Ventspils valstspilsētas, Jūrmalas valstspilsētas, Talsu novada, Tukuma novada, Ventspils novada un Kuldīgas novada – Kuldīgas pilsētas, Alsungas, Ēdoles, Gudenieku, Īvandes, Kabiles, Kurmāles, Laidu, Padures, Pelču, Rendas, Rumbas, Snēpeles, Turlavas, Vārmes pagasta pašvaldības.

Plāna un stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana notiks **2023. gada 6. septembrī plkst. 17:00 Talsu ielā 4, Tukumā, Tukuma novadā, Tukuma novada domē**. Vienlaikus interesentiem tiks nodrošināta dalība arī tiešsaistē. Tiešsaistes videokonferencei pieejas saite tiks publicēta tīmekļa vietnē, www.geoconsultants.lv 5. septembrī. Ar sagatavotajiem materiāliem par paredzēto darbību no 18. augusta varēs iepazīties tīmekļa vietnē www.geoconsultants.lv, kā arī Ventspils valstspilsētas, Jūrmalas valstspilsētas, Talsu, Tukuma, Ventspils un Kuldīgas novada pašvaldībās.

Laika posmā no 2023. gada 18. augusta līdz 22. septembrim par paredzēto darbību interesentiem būs iespēja uzdot jautājumus un saņemt atbildes, rakstot e-pastā gc@geoconsultants.lv.

Paziņojums par sabiedrisko apspriešanu

2023. gada 11. augusta publikācija izdevumā Nr. 62 (11803) "Talsu vēstis"

Paziņojums par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata un plānošanas dokumenta projekta «Ziemeļkurzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.—2027. gadam» sabiedrisko apspriešanu

Plānošanas dokumenta nosaukums: «Ziemeļkurzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.—2027. gadam» (Plāns).

Plāna izstrādātājs: Ventspils valstspilsētas pašvaldības iestāde «Ventspils domes administrācija» reģ. Nr. 90000051970, juridiskā adrese: Jūras iela 36, Ventspils, LV-3601, tālrunis: 63601100, e-pasta adrese: dome@ventsipils.lv

Plāna izstrādātāja pārstāvis: SIA «Geo Consultants», reģ. Nr. 40003340949, juridiskā adrese: Olīvu iela 9, Rīga, LV-1004, tālrunis: 67627504, e-pasta adrese: gc@geoconsultants.lv.

Vides pārraudzības valsts birojs 2022. gada 02. decembrī ir pieņēmis lēmumu Nr. 4-02/73/2022 par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu plānošanas dokumentam «Ziemeļkurzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.—2027. gadam». Plāns attiecas uz atkritumu apsaimniekošanas nozari Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā. Plāns ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments reģionālā līmenī — Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā, kas ietver šādas pašvaldības: Ventspils valstspilsētas, Jūrmalas valstspilsētas, Talsu novada, Tukuma novada, Ventspils novada un Kuldīgas novada - Kuldīgas pilsētas, Alsungas, Ēdoles, Gudenieku, Īvandes, Kables, Kurmāles, Laidu, Padures, Pelču, Rendas, Rumbas, Snēpeles, Turlavas, Vārmes pagasta pašvaldības.

Plāna un stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana notiks **2023. gada 06. septembrī plkst. 17:00, Talsu ielā 4, Tukumā, Tukuma novads, LV-3101, Tukuma novada domē**, vienlaikus interesentiem tiks nodrošināta dalība arī tiešsaistē. Tiešsaistes videokonferencei pieejas saite tiks publicēta tīmekļa vietnē www.geoconsultants.lv 5. septembrī. Ar sagatavotajiem materiāliem par paredzēto darbību no 18. augustā varēs iepazīties tīmekļa vietnē www.geoconsultants.lv, kā arī Ventspils valstspilsētas, Jūrmalas valstspilsētas, Talsu, Tukuma, Ventspils, un Kuldīgas novada pašvaldībās.

Laika posmā no **2023. gada 18. augusta līdz 22. septembrim** par paredzēto darbību interesentiem būs iespēja uzdot jautājumus un saņemt atbildes, rakstot uz e-pasta adresi: gc@geoconsultants.lv.

Paziņojums par sabiedrisko apspriešanu

2023. gada 18. augusta publikācija izdevumā Nr. 8 (210) "Jūrmalas avīze"

Jūrmalas Avīze

PAZIŅOJUMS PAR STRATĒGISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMA VIDES PĀRSKATA UN PLĀNOŠANAS DOKUMENTA PROJEKTA "ZIEMEĻKURZEMES REĢIONĀLAIS ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANAS PLĀNS 2023.–2027. GADAM" SABIEDRISKO APSPRIEŠANU

Plānošanas dokumenta nosaukums: "Ziemeļkurzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.–2027. gadam" (Plāns).

Plāna izstrādātājs: Ventspils valstspilsētas pašvaldības iestāde "Ventspils domes administrācija", reģ. Nr. 90000051970, juridiskā adrese – Jūras iela 36, Ventspils, LV-3601, tālrunis – 63601100, e-pasta adrese – dome@ventsipils.lv.

Plāna izstrādātāja pārstāvis: SIA "Geo Consultants", reģ. Nr. 40003340949, juridiskā adrese – Olīvu iela 9, Rīga, LV-1004, tālrunis – 67627504, e-pasta adrese – gc@geoconsultants.lv.

Vides pārraudzības valsts birojs 2022. gada 2. decembrī ir pieņēmis lēmumu Nr. 4-02/73/2022 par stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu plānošanas dokumentam "Ziemeļkurzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.–2027. gadam". Plāns attiecas uz atkritumu apsaimniekošanas nozari Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā. Plāns ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments reģionālā līmenī – Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā, kas ietver šādas pašvaldības: Ventspils valstspilsētas, Jūrmalas valstspilsētas, Talsu novada, Tukuma novada, Ventspils novada un Kuldīgas novada (Kuldīgas pilsētas, Alsungas, Ēdoles, Gudenieku, Īvandes, Kabiles, Kurmāles, Laidu, Padures, Pelču, Rendas, Rumbas, Snēpeles, Turlavas, Vārmes pagasta) pašvaldības.

Plāna un stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana notiks 2023. gada 6. septembrī plkst. 17.00 Talsu ielā 4, Tukumā, Tukuma novadā, LV-3101, Tukuma novada domē; vienlaikus interesentiem tiks nodrošināta dalība arī tiešsaistē. Tiešsaistes videokonferenci pieejas saite tiks publicēta tīmekļa vietnē www.geoconsultants.lv 5. septembrī. Ar sagatavotajiem materiāliem par paredzēto darbību no 18. augusta varēs iepazīties tīmekļa vietnē www.geoconsultants.lv, kā arī Ventspils valstspilsētas, Jūrmalas valstspilsētas, Talsu, Tukuma, Ventspils un Kuldīgas novada pašvaldībās.

Laikā no 2023. gada 18. augusta līdz 22. septembrim par paredzēto darbību interesentiem būs iespēja uzdot jautājumus un saņemt atbildes, rakstot uz e-pasta adresi gc@geoconsultants.lv.

Paziņojums par sabiedrisko apspriešanu

2023. gada augusta publikācija izdevumā Nr. 8 (218) "Tukuma novada vēstis"

PAZIŅOJUMS PAR STRATĒGISKĀ IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMA VIDES PĀRSKATA UN PLĀNOŠANAS DOKUMENTA PROJEKTA "ZIEMĒLKURZEMES REĢIONĀLAIS ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANAS PLĀNS 2023.–2027. GADAM" SABIEDRISKO APSPIEŠANU

Plānošanas dokumenta nosaukums: "Ziemeļkurzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.–2027. gadam" (Plāns).

Plāna izstrādātājs: Ventspils valstspilsētas pašvaldības iestāde "Ventspils domes administrācija" reģ. Nr. 90000051970, juridiskā adrese: Jūras iela 36, Ventspils, LV-3601, tālrunis: 63601100, e-pasta adrese: dome@ventspils.lv.

Plāna izstrādātāja pārstāvis: SIA "Geo Consultants", reģ. Nr. 40003340949, juridiskā adrese: Olīvu iela 9, Rīga, LV-1004, tālrunis: 67627504, e-pasta adrese: gc@geoconsultants.lv.

Vides pārraudzības valsts birojs 2022. gada 2. decembrī ir pieņēmis lēmumu Nr. 4-02/73/2022 par stratēgiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu plānošanas dokumentam "Ziemeļkurzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.–2027. gadam". Plāns attiecas uz atkritumu apsaimniekošanas nozari Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā. Plāns ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments reģionālā līmenī – Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā, kas ietver šādas

pašvaldības: Ventspils valstspilsētas, Jūrmalas valstspilsētas, Talsu novada, Tukuma novada, Ventspils novada un Kuldīgas novada – Kuldīgas pilsētas, Alsungas, Ēdoles, Gudenieku, Ivandes, Kabiles, Kurmāles, Laidu, Padures, Pelču, Rendas, Rumbas, Snēpeles, Turlavas, Vārmes pagasta – pašvaldības.

Plāna un stratēgiskās ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana notiks 2023. gada 6. septembrī plkst. 17.00, Talsu ielā 4, Tukumā, Tukuma novads, LV-3101, Tukuma novada domē, vienlaikus interesentiem tiks nodrošināta dalība arī tiešsaistē. Tiešsaistes videokonferencei pieejas saite tiks publicēta tīmekļa vietnē, www.geoconsultants.lv 5. septembrī. Ar sagatavotajiem materiāliem par paredzēto darbību no 18. augusta varēs iepazīties tīmekļa vietnē www.geoconsultants.lv, kā arī Ventspils valstspilsētas, Jūrmalas valstspilsētas, Talsu, Tukuma, Ventspils un Kuldīgas novadu pašvaldībās.

Laika posmā no 2023. gada 18. augusta līdz 22. septembrim par paredzēto darbību interesentiem būs iespēja uzdot jautājumus un saņemt atbildes, rakstot uz e-pasta adresi: gc@geoconsultants.lv.

Paziņojums par sabiedrisko apspriešanu
(SIA "Geo Consultants" tīmekļa vietnē)

Paziņojums par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata un plānošanas dokumenta projekta “Ziemeļkurzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.-2027. gadam” sabiedrisko apspriešanu

Plānošanas dokumenta nosaukums: „Ziemeļkurzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.-2027. gadam” (Plāns).

Plāna izstrādātājs: Ventspils valstspilsētas pašvaldības iestāde “Ventspils domes administrācija” reģ. Nr. 90000051970, juridiskā adrese: Jūras iela 36, Ventspils, LV-3601, tālrunis: 63601100, e-pasta adrese: dome@ventsipils.lv

Plāna izstrādātāja pārstāvis: SIA “Geo Consultants”, reģ. Nr. 40003340949, juridiskā adrese: Olīvu iela 9, Rīga, LV-1004, tālrunis: 67627504, e-pasta adrese: gc@geoconsultants.lv.

Vides pārraudzības valsts birojs 2022. gada 02. decembrī ir pieņēmis lēmumu Nr. 4-02/73/2022 par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu plānošanas dokumentam “Ziemeļkurzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.-2027. gadam”. Plāns attiecas uz atkritumu apsaimniekošanas nozari Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā. Plāns ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments reģionālā līmenī - Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā, kas ietver šādas pašvaldības: Ventspils valstspilsētas, Jūrmalas valstspilsētas, Talsu novada, Tukuma novada, Ventspils novada un Kuldīgas novada - Kuldīgas pilsētas, Alsungas, Ēdoles, Gudenieku, Īvandes, Kabiles, Kurmāles, Laidu, Padures, Pelču, Rendas, Rumbas, Snēpeles, Turlavas, Vārmes pagasta pašvaldības.

Plāna un stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata projekta sabiedriskā apspriešana notiks **2023. gada 06. septembrī plkst. 17:00, Talsu ielā 4, Tukumā, Tukuma novads, LV-3101, Tukuma novada domē** vienlaikus interesentiem tiks nodrošināta dalība arī tiešsaistē. Tiešsaistes videokonferenci pieejas saite tiks publicēta tīmekļa vietnē, www.geoconsultants.lv 5. septembrī. Ar sagatavotajiem materiāliem par paredzēto darbību no 18. augustā varēs iepazīties tīmekļa vietnē, www.geoconsultants.lv, kā arī Ventspils valstspilsētas, Jūrmalas valstspilsētas, Talsu, Tukuma, Ventspils, un Kuldīgas novada pašvaldībās.

Laika posmā no **2023. gada 18. augusta līdz 22. septembrim** par paredzēto darbību interesentiem būs iespēja uzdot jautājumus un saņemt atbildes rakstot uz e-pasta adresi: gc@geoconsultants.lv.

Sabiedriskās apspriešanas protokols

**Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata un plānošanas dokumenta
“Ziemeļkurzemesreģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023. – 2027. gadam” projekta
sabiedriskā apspriešana**

Tukumā, 2023. gada 6. septembrī plkst. 17:00

Norises vieta: Tukuma novada dome, Talsu iela 4, Tukums, Tukuma novads un videokonference *Zoom* platformā

Sanāksmes vadītājs: SIA “Geo Consultants” projektu vadītāja asistente Inga Pakere

Plāna izstrādātāja pārstāvis: Ventspils valstspilsētas pašvaldības domes deputāts Didzis Ošeniņš

Sanāksmes dalībnieki:

Inga Pakere	SIA “Geo Consultants” projektu vadītāja asistente
Kristīne Kaļva	SIA “Geo Consultants” vides pārvaldības speciāliste
Didzis Ošeniņš	Ventspils valstspilsētas pašvaldības domes deputāts
Kaspars Porīšis	SIA “Kuldīgas komunālie pakalpojumi” valdes loceklis
Ēriks Zaporožecs	SIA “Atkritumu apsaimniekošana sabiedrība “Piejūra”” valdes loceklis
Gaitis Celms	PSIA “Ventspils labiekārtošanas kombināts”
Irēna Boļezina	Ventspils domes administrācija, Ekonomikas un iepirkumu nodaļas vadītāja vietniece
Gundars Važa	Tukuma novada domes priekšsēdētājs
Viktors Rūsa	Tukuma novada pašvaldības galvenais informācijas un komunikāciju tehnoloģiju speciālists

Zoom dalībnieki:

Agita Puķīte	Neatkarīgās Tukuma Ziņas žurnāliste
Simona Mirka	Valsts vides dienesta Atkritumu daļas vadošais eksperts
Aija Svarinska	Talsu novada pašvaldības vides speciāliste
Guna Bērziņa	AS “CleanR Grupa”
Ieva Gulbe	Jūrmalas valstspilsētas administrācijas īpašumu pārvaldes Pilsētsaimniecības un labiekārtošanas nodaļas vadītājas vietniece
Ilga Zilniece	Ventspils valstspilsētas pašvaldības domes administrācijas Vides uzraudzības nodaļas vadītāja
Ivars Liepiņš	Tukuma novada domes izpilddirektors
Jānis Pauliņš	Talsu novada pašvaldības Transporta daļas vadītājs
Ralda Bērziņa	Jūrmalas valstspilsētas administrācijas īpašumu pārvaldes Pilsētsaimniecības un labiekārtošanas nodaļas vecākā speciāliste
Mārtiņš Treimanis	“Upeskalni”, Ārlavas pagasta iedzīvotājs
Inga Romaško	Talsu novada pašvaldības Īpašumu un vides aizsardzības nodaļas vadītāja
Inese Mičule	
Lauris	
Ieva	

Sanāksmē kopā piedalījās 23 dalībnieki, no tiem klātienēs sanāksmē 9 dalībnieki, *Google* videokonferencē 14.

Protokola sagatavotāja: Kristīne Kaļva

Darba kārtība: Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata (turpmāk - SIVN) un plānošanas dokumenta “Ziemeļkurzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023. – 2027. gadam” (turpmāk - Plāns) projekta sabiedriskā apspriešana.

Sanāksmes vadītāja I. Pakere: plkst. 17:07 atklāj sanāksmi ar ievadvārdiem, nosaucot sanāksmes mērķi, proti, "Ziemeļkurzemes reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023. – 2027. gadam" un SIVN projekta sabiedriskā apspriešana un iepazīstina ar sanāksmes plānoto darba kārtību.

I. Pakere prezentācijā iepazīstina ar "Ziemeļkurzemes reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023. – 2027. gadam" izstrādes pamatojumu; dod ieskatu normatīvajā regulējumā saistībā Plāna un tā SIVN vides pārskatu; informē par veiktajām konsultācijām un saņemtajiem viedokļiem abu plānošanas dokumentu izstrādes gaitā; informē par sabiedriskās apspriešanas laika posmu un sabiedrībai nodrošināto iespēju iepazīties ar projekta materiāliem; īstumā raksturo Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionu (turpmāk – AAR); sniedz vispārēju ieskatu jautājumos par sadzīves atkritumu apsaimniekotajiem apjomiem, galvenajiem indikatoriem un infrastruktūru; iepazīstina ar atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna stratēģiskajiem mērķiem, sasniedzamajiem mērķiem; sniedz shematisku ieskatu atkritumu ražošanas prognozei un kvantitatīvajiem rādītājiem; informē par prioritāri īstenojamiem pasākumiem (atkritumu dalītās vākšanas pakalpojumu infrastruktūras attīstība; atkritumu atkārtotas izmantošanas un sagatavošanas atkārtotai izmantošanai pasākumu īstenošana; poligona "Janvāri" un poligona "Pentulji" infrastruktūras attīstība (t.sk. atkritumu pārstrādes infrastruktūras attīstība); sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumu īstenošana, vides apziņas paaugstināšana; informācijas un datu apkopošana, datu bāzu uzturēšana; atkritumu reģenerācijas infrastruktūras attīstība) un katram no tiem sniedz īsu raksturojumu; iepazīstina ar Plāna un SIVN projektu galvenajiem secinājumiem, turpmākajām darbībām un plānošanas dokumentu akceptēšanas kārtību.

Plkst. 17:25 pēc prezentācijas dalībnieki tiek aicināti pāriet uz jautājumu/diskusiju sadaļu.

Diskusiju daļa:

Sanāksmes protokola precizēšanai pēc tā publicēšanas, saskaņā ar normatīvajiem aktiem, ir iespēja sanāksmes dalībniekam trīs darbdienu laikā iesniegt iesniegumu, kurā izteikts sanāksmes dalībnieka atsevišķais viedoklis. Savukārt priekšlikumus par Plāna un SIVN projektu ir iespēja rakstveidā sūtīt uz gc@geoconsultants.lv līdz 2023. gada 22. septembrim.

G. Važa: Kādēļ prognozē ir norādīts, ka iedzīvotāju skaits pieaug, bet pēc faktiskajiem rādītājiem samazinās. Kādēļ tā?

I. Pakere: Vispārējā pieeja atkritumu ražošanas prognožu sagatavošanā balstās uz pieņēmumu, ka ekonomiskā attīstība un labklājības līmeņa paaugstināšanās veicina radīto atkritumu apjomu pieaugumu, kā arī summāri radītais atkritumu apjoms ir atkarīgs no demogrāfijas tendencēm. Attiecībā uz reģiona demogrāfiskajiem rādītājiem tika ņemta prognoze no pašvaldību attīstības stratēģijām, Jūrmalas attīstība stratēģija 2010.-2030. gadam iekļautā demogrāfiskā prognoze paredz, ka iedzīvotāju skaits pieaugs vidēji par 2.65% gadā, līdz ar to uz Jūrmalas valstspilsētas pamata iedzīvotāju skaits palielinās arī reģionā.

D. Ošenieks: Aicinu sniegt komentārus un priekšlikumus līdz 2023. gada 22. septembrim.

Diskusiju daļā tērztētavā netika uzdoti jautājumi, bet uz e-pasta adresi gc@geoconsultants.lv plkst. 17:44 tika saņemts rakstveida jautājums no Ārlavas pagasta "Upeskalni" iedzīvotāja **Mārtiņa Treimaņa**: Kādas darbības ir plānotas poligonā Janvāri lai nesmirdētu? Dzīvoju Upeskalnos Ārlavas pag., no poligona ap 1km, bet smaka ir briesmīga.

K. Kaļva: Poligonā darbības ar atkritumu apsaimniekošanu notiek saskaņā ar operatoram SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība „PIEJŪRA”” izsniegtās A kategorijas piesārņojošās darbības atļaujā Nr. VE14IA0001 noteikto. Attiecībā uz smaku emisijām tiek ievērotas Ministru kabineta 2014. gada 25. novembra noteikumos Nr. 724 "Noteikumi par piesārņojošās darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežošo smaku izplatīšanos" (turpmāk – Noteikumi Nr. 724) noteiktās prasības.

Raksturojot galvenos pasākumus saistībā ar smaku jautājumu poligonā, tiek veikti vairāki preventīvie pasākumi, tādi kā, biogāzes savākšanas un utilizācijas (sadedzināšanas) sistēmas izveide, kas nodrošina arī smaku emisiju samazināšanu un nepieļauj emisiju izplūdi atmosfērā; atkritumu kārtas katru dienu izlīdzināšana un blietēšana ar buldozeru vai kompaktoru; katru divus metrus augstu atkritumu slāni

pārklāt ar 20 cm biezu gruntskārtu; bioloģiski noārdāmā materiāla masas jaukšanu neveikt, ja vēja virziens vērsts uz tuvākām dzīvojamām mājām. Iedzīvotāju sūdzības par smakām līdz šim netika saņemtas.

Tāpat 2018. gadā poligonam "Janvāri" tika izstrādāts smaku emisijas limitu projekts. Smaku izkliedes aprēķins (poligonā pirms tam veicot smaku instrumentālos mērījumus) un atbilstības novērtējums veikts, izmantojot piesārņojuma izkliedes modelēšanas datorprogrammu. Novērtējot piesārņojuma izkliedes aprēķinu rezultātus, secināts, ka aprēķinātā smakas koncentrācija attiecībā pret smakas mērķlielumu ir nozīmīga, bet aprēķinātās smaku koncentrācijas apdzīvotajās vietās nevienā gadījumā nepārsniedz Noteikumos Nr. 724 noteiktos mērķlielumus.

Paredzams, ka smaku līmenis pēc poligona "Janvāri" sadzīves atkritumu apglabāšanas II kārtas izbūves (izbūves uzsākšana plānota 2024. g. beigās/2025. g. pirmā pusē), ņemot vērā to, ka krātuve tiks būvēta pēc analogijas ar esošo un bioloģisko atkritumu plūsma tiks nodalīta un pārvirzīta uz bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes rūpnīcu (izbūve plānota 2024.g.), samazināsies.

Tā kā jautājumi vairāk netika uzdoti, sanāksmes vadītājs I. Pakere slēdz sanākumi plkst. 17:32.

Protokolu sagatavoja: Kristīne Kaļva

2. pielikums

Saņemtās vēstules

Valsts vides dienests

ATĻĀUJU PARVALDE

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67084200, e-pasts ap@vvd.gov.lv, www.vvd.gov.lv

Rīgā

07.09.2023.
Uz 21.08.2023.

Nr.2.4/AP/9867/2023
Nr. 225/2023

Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību
"GEO CONSULTANTS"
Nosūtīšanai eAdresē

**Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma
vides pārskatu un plānošanas dokumenta
projektu**

Valsts vides dienesta Atļauju pārvalde (turpmāk – Dienests) 2023. gada 21. augustā saņēma Jūsu vēstuli ar informāciju, ka iesniedz stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskatu un plānošanas dokumentu „Ziemeļkurzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.-2027.gadam” (turpmāk – Plāns).

Dienests, izvērtējot iepriekš minētos dokumentu projektus, secina, ka tie kopumā atbilst Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2021. - 2028. gadam paredzētajām rīcībām un ir izstrādāti atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” prasībām.

Bet, Dienests aicina stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata projektā veikt labojumus un papildinājumus:

1. Vides pārskata 36.lpp. labot Ministru kabineta noteikumu Nr.485 nosaukumu, rakstot “Atsevišķu veidu bīstamo atkritumu apsaimniekošanas kārtība un prasības titāna dioksīda ražošanas iekārtu radīto emisiju ierobežošanai, kontrolei un monitoringam”.
2. Vides pārskata 9.sadalā “Īss iespējamo alternatīvu izvēles pamatojums, stratēģiskā novērtējuma veikšanas apraksts, norādot arī problēmas nepieciešamās informācijas ieguvē” norādīts, ka “Detalizēts izklāsts saistībā ar piemērotāko alternatīvu izvērtēšanu sniegts Plānā”, bet iepazīstoties ar Plānu informācija nav pārskatāma. Lūdzam informāciju par alternatīvu izvērtējumu iekļaut Vides pārskatā.

Būvniecības un attīstības departamenta direktore

D.Rudusa

**ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU**

Terēzija Kruste, 29287303
terezija.kruste@vvd.gov.lv

Veselības inspekcija

Klijānu iela 7, Rīga, LV-1012, faktiskā adrese: Pilsētas laukums 4, Kuldīga, Kuldīgas nov., LV-3301
tālrunis/fakss: 63323799, e-pasts: kurzeme@vi.gov.lv, www.vi.gov.lv

Kuldīgā

13.09.2023 Nr. 2.4.6.-1/556
Uz 18.08.2023. Nr. 225/2023

SIA "Geo Consultants"
gc@geoconsultants.lv

Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata un plānošanas dokumenta projektu

Veselības inspekcijas Sabiedrības veselības departamenta Kurzemes kontroles nodaļā (turpmāk – Veselības inspekcija) 2023.gada 18.augustā saņemta SIA "Geo Consultants" (reģistrācijas Nr. 40003340949) vēstule "Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata un plānošanas dokumenta projektu" (turpmāk – Vēstule), ar kuru Inspekcijas izskatīšanai tika iesniegts "Ziemeļkurzemes reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023.-2027. gadam" projekts (turpmāk – Atkritumu apsaimniekošanas plāns) un Atkritumu apsaimniekošanas plāna stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata projekts (turpmāk – SIVN vides pārskats), ko izstrādāja SIA "Geo Consultants". Līdz ar to Inspekcijai tika piedāvāta iespēja iepazīties un sniegt viedokli/priekšlikumus par iepriekšminēto dokumentu projektiem.

Inspekcijā ir izskatīts Atkritumu apsaimniekošanas plāna projekts un SIVN vides pārskats. Konstatēts, ka Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā laika posmā no 2023.-2027. gadam īstenojamie atkritumu apsaimniekošanas sistēmas galvenie prioritārie attīstības virzieni ir: 1) Atkritumu dalītās vākšanas pakalpojumu / infrastruktūras attīstība; 2) Atkritumu atkārtotas izmantošanas un sagatavošanas atkārtotai izmantošanai pasākumu īstenošana; 3) Talsu novadā sadzīves atkritumu poligona (SAP) "Janvāri" un Ventspils novadā sadzīves atkritumu poligona (SAP) "Pentuli" infrastruktūras attīstība, t.sk. atkritumu pārstrādes infrastruktūras attīstība; 4) Lokālā atkritumu sagatavošanas reģenerācijai un pārstrādes infrastruktūras attīstība; 5) Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumu īstenošana, vides apziņas paaugstināšana; 6) Informācijas un datu apkopošana, datu bāzu uzturēšana; 7) Atkritumu reģenerācijas infrastruktūras attīstība. Atkritumu apsaimniekošanas plāna projektā iekļauti t.sk. sekojoši Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā paredzētie jauni infrastruktūras elementi: jauna sadzīves atkritumu apglabāšanas krātuve SAP "Janvāri"; bioloģiski noārdāmo atkritumu anaerobās fermentācijas iekārta (fermentācijas rūpnīca) SAP "Janvāri" teritorijā; papildus apstrādes iekārtas (dalīti savāktajiem bioloģiskajiem atkritumiem) SAP "Pentuli" teritorijā, plānota sadzīves notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu pārstrādes iekārtu izveide SAP "Pentuli" un Ventspils pilsētā NAIK (no atkritumiem iegūtais kurināmais) reģenerācijas iekārtas izveide.

Atbilstoši Inspekcijas kompetencēm, tika izskatīta SIVN vides pārskatā sagatavota informācija par veselību ietekmējošo faktoru paredzamo intensitāti saistībā ar Atkritumu apsaimniekošanas plāna realizāciju – gaisa piesārņojuma emisiju, smaku un trokšņa līmeņa novērtējums SAP "Janvāri" apkārtņē, pārkraušanas un šķirošanas stacijās, ko apsaimnieko SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "Piejūra", SAP "Pentuli" apkārtņē, NAIK reģenerācijas

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROSU ELEKTRONISKO PARAKSTU, KAS SATUR LAIKA ZIMOGU

F001-v2

iekārtas izbūves vietā (Talsu ielā 69, Ventspilī) un apkārtņā, kā arī negatīvo ietekmju novēršanas/samazināšanas pasākumi. Konstatēts, ka atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras jauno/ esošo iekārtu ekspluatācija tiek paredzēta atbilstoši B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujā izvirzītajiem nosacījumiem. B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas troksni radošo iekārtu darbībai tiek izvirzīti vairāki nosacījumi: operatora darbība nedrīkst radīt traucējošus trokšņus, kā arī kaitējumu videi un cilvēka veselībai; ārpus darba zonas uzņēmuma radītais troksnis nedrīkst pārsniegt normatīvajos aktos par trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtību noteiktos vides trokšņa robežlielumus; saņemot par Operatora darbību vismaz vienu pamatotu sūdzību par traucējošiem trokšņiem, mēneša laikā no sūdzības saņemšanas dienas Operatoram jānodrošina trokšņa mērījumu veikšanu normatīvajos aktos par trokšņa novērtēšanu un pārvaldību noteiktajā kārtībā; vides trokšņa robežlielumu pārsniegšanas gadījumā jārealizē prettrokšņa pasākumus. SIVN tika secināts, ka apstiprinot Atkritumu apsaimniekošanas plānu, kopumā tiek veicināta Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģiona teritorijas līdzsvarota attīstība un būtiski tiek samazināti riski negatīvai ietekmei uz apkārtējo vidi, - iedzīvotāju veselībai radītie traucējumi tiek iespējami mazināti.

Pamatojoties uz augstāk minēto, ņemot vērā, ka atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras troksni radošo iekārtu darbībai tiek izvirzīti nosacījumi trokšņa normatīvu ievērošanai atbilstoši normatīvo aktu prasībām par trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtību, Veselības inspekcijai nav iebildumu un citu priekšlikumu plānošanas dokumenta "Ziemeļkurzemes reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.-2027. gadam" projektam un Atkritumu apsaimniekošanas plāna stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskatam.

Sabiedrības veselības departamenta
Kurzemes kontroles nodaļas vadītāja

Inta Leite

Svetlana Junina, 26481579
svetlana.junina@vi.gov.lv

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROSU ELEKTRONISKO PARAKSTU, KAS SATUR LAIKA ZIMOGU

F001-v2

Dabas aizsardzības pārvalde

Baznīcas iela 7, Sigulda, LV-2150, tālr. 67509545, e-pasts pasts@daba.gov.lv, www.daba.gov.lv

Siguldā

26.09.2023. Nr.4.8/5932/2023-N
uz 18.08.2023. Nr.225/2023

Geo Consultant
gc@geoconsultants.lv

*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma
vides pārskata un plānošanas dokumenta projektu*

Dabas aizsardzības pārvalde (turpmāk – Pārvalde) šā gada 18. augustā ir saņēmusi Jūsu vēstuli Nr. 225/2023, kurā Jūs informējat par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata (turpmāk - SIVN) un plānošanas dokumenta „Ziemeļkurzemes reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.-2027. gadam” (turpmāk - Plāns) projektu.

Pārvalde ir iepazinusies ar projekta SIVN un Plānu un atzinīgi vērtē šajos dokumentos ietvertu informāciju. Kopumā atkritumu apsaimniekošanas pilnveide un ar aprites ekonomikas ieviešanu saistītie jautājumi pozitīvi ietekmēs vidi, to starp īpaši aizsargājamas dabas teritorijas- primāri jau samazinot atkritumu apjomu, kas nonāk dabā. Pārvalde neizvirza papildus nosacījumus tālākais dokumenta virzībai.

Ar cieņu
Dabas aizsardzības departamenta direktore

G.Strode

ŠIS DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZIMOĢU

Segliņa, 28387179
zanda.seglina@daba.gov.lv

VENTSPILS VALSTSPILSĒTAS PAŠVALDĪBA

Jūras iela 36, Ventspils, LV-3601, Latvija, tālr.: 63601100, e-pasts: dome@ventspils.lv; www.ventspils.lv

Ventspilī

Datums skatāms dokumenta
paraksta laika zīmogā
Nr.1-44/2-4162-6

SIA "Geo Consultants"

gc@geoconsultants.lv

Par priekšlikumu sniegšanu par Ziemeļkurzemes reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023.-2027.gadam projektu

Ventspils valstspilsētas pašvaldība (turpmāk – Pašvaldība) ir iepazinusies ar Ziemeļkurzemes reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023.-2027.gadam projektu (turpmāk – Plāns) un tā stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata projektu (turpmāk – Vides pārskats).

Lai nodrošinātu Plāna un Vides pārskata atbilstību pašvaldības un tās iedzīvotāju vajadzībām un interesēm, Pašvaldība ir sagatavojusi izziņu ar priekšlikumiem par Plānu un Vides pārskatu (sk. pielikumu).

Pielikumā: Izziņa ar priekšlikumiem par Ziemeļkurzemes reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023.-2027.gadam projektu un tā stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata projektu uz 9 lpp.

Ar cieņu,
Izpildedirektora 1.vietnieks-
Ventspils domes administrācijas vadītājs

K. Vitenbergs

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR
DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

A.Galindoms
63601192
austriis.galindoms@ventspils.lv

Izziņa

ar priekšlikumiem par Ziemeļkurzemes reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna 2023.-2027. gadam projektu (turpmāk – Atkritumu apsaimniekošanas plāna projekts) un tā stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata projektu (turpmāk – Vides pārskata projekts)

Nr. p. k.	Lpp.	Esošā redakcija	Priekšlikumi
1	2	3	4
Atkritumu apsaimniekošanas plāna projekts			
1.		<i>Vispārīgi komentāri.</i> Lūdzam pārskatīt Atkritumu apsaimniekošanas plāna projektu un novērst tajā esošās ortogrāfijas un interpunkcijas kļūdas. Lūdzam apakšpunktos iespēju robežās izmantot skaitliskās vērtības, aizvietojo simbolus: “•”; “○” vai citus. Ministru kabineta 02.12.2014. noteikumos Nr.737 “Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumi” (turpmāk – MKN 737) ir noteikts plānā ietveramais saturs, to izstrādāšanas, apstiprināšanas, aktualizācijas un spēka zaudēšanas kārtība, darbības termiņš un pārskatu sniegšanas kārtība, kā arī to ietekmes izvērtēšanas (izņemot stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu) kārtība. Lūdzam precizēt Atkritumu apsaimniekošanas plāna projektu atbilstoši MKN 737 noteiktajām prasībām par plāna izstrādi (IV. sadaļa “Plāns”), t.sk. papildināt ar informāciju par plāna sasaisti ar citiem attīstības plānošanas dokumentiem, attiecīgās nozares prioritātēm, tiesību aktiem, Eiropas Savienības tiesību aktiem un Eiropas Savienības politiku instrumentiem, sniegt atsauci uz konkrētiem attiecīgo dokumentu politikas mērķiem, rīcības virzieniem un uzdevumiem. Ņemot vērā Valsts Kontroles norādījumus, lūdzam Atkritumu apsaimniekošanas plāna projektā minētos pasākumus sasaistīt ar ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem/apakšmērķiem. Lūdzam papildināt Atkritumu apsaimniekošanas plāna projekta tabulu 7-1 vai 7-2 ar šādu informāciju: • sasniedzamais mērķis, ar kuru ir saistīts katrs pasākums; • pasākuma īstenošanas iznākuma rādītājs. Lūdzam papildināt Atkritumu apsaimniekošanas plāna projekta tabulas un attēlus ar datu avotiem.	
2.	7.	2.1 Reģiona teritorija un iedzīvotāji Atbilstoši Ministru kabineta noteikumu projektam “Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem”	Lūdzam precizēt tekstu, minot pieņemtos MK noteikumus: Ministru kabineta 16.06.2023. noteikumi Nr. 301 <i>Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem.</i>

3.	12.	2.2.1 Esošais pienākumu un atbildības sadalījums atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu nodrošināšanā Pašvaldības - Izdod saistošos noteikumus par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu savā administratīvajā teritorijā, nosakot šīs teritorijas dalījumu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas zonās, prasības atkritumu savākšanai, arī minimālajam sadzīves atkritumu savākšanas biežumam, pārvadāšanai, pārkraušanai un uzglabāšanai, kārtību, kādā veicami maksājumi par šo atkritumu apsaimniekošanu	Lūdzam precizēt tekstu atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas likuma 8. pantam: <i>Izdod saistošos noteikumus par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu savā administratīvajā teritorijā, nosakot šīs teritorijas dalījumu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas zonās, prasības atkritumu savākšanai, arī minimālajam sadzīves atkritumu savākšanas biežumam, pārvadāšanai, pārkraušanai, šķirošanai un uzglabāšanai, prasības liela izmēra atkritumu, sadzīvē radušos bīstamo atkritumu un mājāsaimniecībās radīto būvniecības atkritumu apsaimniekošanai, prasības atkritumu dalītās savākšanas organizēšanai, kā arī šo atkritumu savākšanas biežumam, un kārtību, kādā veicami maksājumi par atkritumu apsaimniekošanu.</i>
4.	26.	3.3. Pāreja uz aprites ekonomiku un industriālā simbioze Rīcības plānā pārejai uz aprites ekonomiku 2020.–2027. gadam ir noteikti šādi galvenie rīcības virzieni un pasākumi aprites ekonomikas ieviešanai (turpmāk – Rīcības plāns)	Lūdzam precizēt, ievietojot atsauci uz dokumentu.
5.	29.	Ja tiek izpildīti pašvaldību plānotie demogrāfiskie pasākumi un iedzīvotāju skaits reģionā pārskata periodā palielināsies par 1,29%, savukārt SIA „Karšu izdevniecība Jāņa sēta” iekļautā demogrāfiskā prognoze pārskata periodā ir ar negatīvu iedzīvotāja skaita dinamiku iedzīvotāju skaits reģionā pārskata periodā samazināsies par 4,2%.	Aicinām precizēt uzņēmuma nosaukumu, proti, SIA “Jāņa sēta”.
6.	29.	¹⁹ “Jūrmalas attīstības stratēģija 2010.-2030. gadam, 1. redakcija”, 1. pielikums ²⁰ “Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgā ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam galā redakcija, Ventspils, 2022”	Lūdzam precizēt Atkritumu apsaimniekošanas plāna projekta 20. atsauci šādā redakcijā: <i>“²⁰ Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgā ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam, Ventspils, 2022”.</i>

7.	34.- 35.	Tabulā 5-1 ZKAAR rekomendētie pasākumi: Nr.3 Bioloģisko atkritumu apsaimniekošanas sistēma	Lūdzam rekomendētos pasākumus papildināt ar: - pārstrādes iekārtu izveidošanu / kompostēšanas laukumu ierīkošanu; - specializētā autotransporta, specializēto konteineru mazgāšanas un dezinfekcijas vietu ierīkošana.
8.	35.	Tabulā 5-1 ZKAAR rekomendētie pasākumi: 6. Liela izmēra atkritumu apsaimniekošanas pilnveidošanai rekomendēts paredzēt sekojošus pasākumus: - daudzdzīvokļu namu kvartālos ar kopējiem sadzīves konteineru laukumiem izveidot šīs atkritumu plūsmas uzkrāšanai paredzētas atsevišķas novietnes vai lielizmēra konteinerus. Novietņu ierīkošanu un uzturēšanu apmaksā atkritumu radītāji;	Nemot vērā pašvaldību atšķirīgo pieeju liela izmēra atkritumu apsaimniekošanā, lūdzam precizēt tekstu Tabulā 5-1 ZKAAR rekomendētie pasākumi : Liela izmēra atkritumu apsaimniekošanas pilnveidošanai rekomendēts paredzēt sekojošus pasākumus: - daudzdzīvokļu namu kvartālos ar kopējiem sadzīves konteineru laukumiem izveidot šīs atkritumu plūsmas <u>īslaicīgai</u> uzkrāšanai paredzētas atsevišķas novietnes vai lielizmēra konteinerus, <u>tostarp ievērojot katras pašvaldības saistošo noteikumu nosacījumus</u> . Novietņu ierīkošanu un uzturēšanu apmaksā atkritumu radītāji.
9.	36.	Tabulā 5-1 ZKAAR rekomendētie pasākumi: Nr.8 Zaļo dārzu un parku atkritumu apsaimniekošana	Lūdzam rekomendētos pasākumus papildināt ar kompostēšanas vietas ierīkošanu.
10.	37.	Nr.11 AARC "Pentuļi" un AARC "Janvāri" darbība, infrastruktūras attīstība	Lūdzam rekomendētos pasākumus konkretizēt ar risinājumiem liela izmēra atkritumu, būvniecības atkritumu, notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu pārstrādei/reģenerācijas (kādas iekārtas tiek plānots izmantot).

11.	37.	Tabula 5-2 Pašvaldību plānotie pasākumi <table><tr><th>Projekta Nr.</th><th>Projekta nosaukums / Plānotā aktivitāte</th><th>Rezultāts</th><th>Vieta</th></tr><tr><td colspan="4">Ventspils valstspilsētas attīstības programmas 2021.-2027.gadam Rīcības plāns</td></tr></table>		Projekta Nr.	Projekta nosaukums / Plānotā aktivitāte	Rezultāts	Vieta	Ventspils valstspilsētas attīstības programmas 2021.-2027.gadam Rīcības plāns				Nemto vērā, ka Atkritumu apsaimniekošanas plāna projekta tabulā Nr. 5-2 ir iekļauti ne tikai plānotie, bet arī realizācijā esoši projekti (piemēram, projekts “No atkritumiem iegūtā kurināmā reģenerācijas iekārtu izbūve Ventspilī, Talsu ielā 69”), rosinām tabulas nosaukumu izteikt šādā redakcijā: <i>“Tabula Nr. 5-2. Pašvaldību <u>realizācijā esošie</u> un <u>plānotie</u> pasākumi”.</i> Vienlaikus lūdzam precizēt plānošanas dokumenta nosaukumu, izsakot to šādā redakcijā: <i>“Ventspils valstspilsētas pašvaldības rīcības plāns 2021.-2027.gadam”.</i>							
Projekta Nr.	Projekta nosaukums / Plānotā aktivitāte	Rezultāts	Vieta																
Ventspils valstspilsētas attīstības programmas 2021.-2027.gadam Rīcības plāns																			
11.1.		<table><tr><th>Projekta Nr.</th><th>Projekta nosaukums / Plānotā aktivitāte</th><th>Rezultāts</th><th>Vieta</th></tr><tr><td>V-6-1-1; V-6-1-2</td><td>Pārejas uz aprites ekonomiku veicināšana, t. sk.</td><td>Bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes iekārtu pilnveidošana Ziemeļkurzemes reģiona poligonā “Pentuli”. Jaunu atkritumu dalītās savākšanas punktu izveide un aprīkošana, esošās infrastruktūras papildināšana un sadzīves atkritumu savākšanai paredzēto pazemes, daļējas pazemes konteineru novietņu izbūve. Dalītās savākšanas sistēmas pilnveidošana, t. sk. mēbeļu atkritumu plūsmas izveidošana.</td><td>“Pentuli”, Vārves pag., Ventspils nov. Ventspils valstspilsēta</td></tr><tr><td>V-6-1-2</td><td>Atkritumu dalītās savākšanas sistēmas paplašināšana un pilnveidošana</td><td>1. Specializēta transportlīdzekļa iegāde bioloģisko atkritumu dalītai vākšanai, transportēšanai; 2. Konteineru iegāde dažāda veida atkritumu dalītai vākšanai; 3. Jaunu dalīti vāktu atkritumu veidu savākšanas sistēmas izveide; 4. Vides izglītības centra izveide, sabiedrības informēšanas pasākumi un aktivitātes vides apziņas celšanai.</td><td>“Pentuli”, Vārves pag., Ventspils nov. Ventspils valstspilsēta</td></tr><tr><td>V-6-1-1</td><td>Poligona “Pentuli” reģenerācijas jaudu palielināšana</td><td>Poligonā “Pentuli” plānots pilnveidot jau esošo atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūru, lai no bioloģiski noārdāmajiem atkritumiem varētu iegūt vairāk biogāzes elektrības ražošanai, poligona “Pentuli” pašpatēriņam. Plānots paplašināt citu atkritumu veidu reģenerācijas vai sagatavošanas reģenerācijai jaudu.</td><td>“Pentuli”, Vārves pag., Ventspils nov.</td></tr></table>	Projekta Nr.	Projekta nosaukums / Plānotā aktivitāte	Rezultāts	Vieta	V-6-1-1; V-6-1-2	Pārejas uz aprites ekonomiku veicināšana, t. sk.	Bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes iekārtu pilnveidošana Ziemeļkurzemes reģiona poligonā “Pentuli”. Jaunu atkritumu dalītās savākšanas punktu izveide un aprīkošana, esošās infrastruktūras papildināšana un sadzīves atkritumu savākšanai paredzēto pazemes, daļējas pazemes konteineru novietņu izbūve. Dalītās savākšanas sistēmas pilnveidošana, t. sk. mēbeļu atkritumu plūsmas izveidošana.	“Pentuli”, Vārves pag., Ventspils nov. Ventspils valstspilsēta	V-6-1-2	Atkritumu dalītās savākšanas sistēmas paplašināšana un pilnveidošana	1. Specializēta transportlīdzekļa iegāde bioloģisko atkritumu dalītai vākšanai, transportēšanai; 2. Konteineru iegāde dažāda veida atkritumu dalītai vākšanai; 3. Jaunu dalīti vāktu atkritumu veidu savākšanas sistēmas izveide; 4. Vides izglītības centra izveide, sabiedrības informēšanas pasākumi un aktivitātes vides apziņas celšanai.	“Pentuli”, Vārves pag., Ventspils nov. Ventspils valstspilsēta	V-6-1-1	Poligona “Pentuli” reģenerācijas jaudu palielināšana	Poligonā “Pentuli” plānots pilnveidot jau esošo atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūru, lai no bioloģiski noārdāmajiem atkritumiem varētu iegūt vairāk biogāzes elektrības ražošanai, poligona “Pentuli” pašpatēriņam. Plānots paplašināt citu atkritumu veidu reģenerācijas vai sagatavošanas reģenerācijai jaudu.	“Pentuli”, Vārves pag., Ventspils nov.	
Projekta Nr.	Projekta nosaukums / Plānotā aktivitāte	Rezultāts	Vieta																
V-6-1-1; V-6-1-2	Pārejas uz aprites ekonomiku veicināšana, t. sk.	Bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes iekārtu pilnveidošana Ziemeļkurzemes reģiona poligonā “Pentuli”. Jaunu atkritumu dalītās savākšanas punktu izveide un aprīkošana, esošās infrastruktūras papildināšana un sadzīves atkritumu savākšanai paredzēto pazemes, daļējas pazemes konteineru novietņu izbūve. Dalītās savākšanas sistēmas pilnveidošana, t. sk. mēbeļu atkritumu plūsmas izveidošana.	“Pentuli”, Vārves pag., Ventspils nov. Ventspils valstspilsēta																
V-6-1-2	Atkritumu dalītās savākšanas sistēmas paplašināšana un pilnveidošana	1. Specializēta transportlīdzekļa iegāde bioloģisko atkritumu dalītai vākšanai, transportēšanai; 2. Konteineru iegāde dažāda veida atkritumu dalītai vākšanai; 3. Jaunu dalīti vāktu atkritumu veidu savākšanas sistēmas izveide; 4. Vides izglītības centra izveide, sabiedrības informēšanas pasākumi un aktivitātes vides apziņas celšanai.	“Pentuli”, Vārves pag., Ventspils nov. Ventspils valstspilsēta																
V-6-1-1	Poligona “Pentuli” reģenerācijas jaudu palielināšana	Poligonā “Pentuli” plānots pilnveidot jau esošo atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūru, lai no bioloģiski noārdāmajiem atkritumiem varētu iegūt vairāk biogāzes elektrības ražošanai, poligona “Pentuli” pašpatēriņam. Plānots paplašināt citu atkritumu veidu reģenerācijas vai sagatavošanas reģenerācijai jaudu.	“Pentuli”, Vārves pag., Ventspils nov.																

12.	38.	Ventspils pilsētas investīciju plāns 2021.-2027. gadam <table> <tr> <td>V-8-2-3</td><td>No atkritumiem iegūtā kurināmā reģenerācijas iekārtu izbūve Ventspilī, Talsu ielā 69 Nr. 5.2.1.3/A/001</td><td>No atkritumiem iegūtā kurināmā reģenerācijas iekārtu izbūve Ventspilī, Talsu ielā 69. Projekta mērķis ir samazināt apglabājamo atkritumu daudzumu un attīstīt atkritumu reģenerāciju ar enerģijas atguvi no Latvijas Republikas teritorijā radītajiem atkritumiem.</td><td>Ventspils, Talsu iela 69</td></tr> </table>	V-8-2-3	No atkritumiem iegūtā kurināmā reģenerācijas iekārtu izbūve Ventspilī, Talsu ielā 69 Nr. 5.2.1.3/A/001	No atkritumiem iegūtā kurināmā reģenerācijas iekārtu izbūve Ventspilī, Talsu ielā 69. Projekta mērķis ir samazināt apglabājamo atkritumu daudzumu un attīstīt atkritumu reģenerāciju ar enerģijas atguvi no Latvijas Republikas teritorijā radītajiem atkritumiem.	Ventspils, Talsu iela 69	Aicinām korekti norādīt plānošanas dokumenta nosaukumu, proti, Ventspils <u>valstspilsētas pašvaldības investīciju plāns 2021.-2027. gadam</u>. Vienlaikus rosinām projekta Nr. 5.2.1.3/18/A/001 "No atkritumiem iegūtā kurināmā reģenerācijas iekārtu izbūve Ventspilī, Talsu ielā 69" rezultātu aprakstu izteikt tādā redakcijā, kā ir fiksēts Ventspils valstspilsētas pašvaldības investīciju plānā 2021.-2027. gadam, kā arī tā projektā (turpmāk – Investīciju plāna projekts): <i>"No atkritumiem iegūtā kurināmā reģenerācijas iekārtu izbūve Ventspilī, Talsu ielā 69. Projekta mērķis ir samazināt apglabājamo atkritumu daudzumu un attīstīt atkritumu reģenerāciju ar enerģijas atguvi no Latvijas Republikas teritorijā radītajiem atkritumiem. <u>Mērķa īstenošana nodrošinās saistošo normatīvo aktu prasību atkritumu apsaimniekošanas jomā izpildi – samazinās apglabājamo atkritumu apjomu un palielinās atkritumu reģenerācijas īpatsvaru.</u>"</i> Sinhronizācijas nolūkos aicinām Atkritumu apsaimniekošanas plāna projekta tabulā Nr. 5-2 iekļaut projektu idejas "Pārejas uz aprites ekonomiku veicināšana, t. sk.", "Atkritumu dalītās vākšanas sistēmas paplašināšana un pilnveidošana", "Poligona "Pentuļi" reģenerācijas jaudu palielināšana" (skatīt izziņas 11.1. apakšpunktu), kas ir fiksētas Investīciju plāna projektā.
V-8-2-3	No atkritumiem iegūtā kurināmā reģenerācijas iekārtu izbūve Ventspilī, Talsu ielā 69 Nr. 5.2.1.3/A/001	No atkritumiem iegūtā kurināmā reģenerācijas iekārtu izbūve Ventspilī, Talsu ielā 69. Projekta mērķis ir samazināt apglabājamo atkritumu daudzumu un attīstīt atkritumu reģenerāciju ar enerģijas atguvi no Latvijas Republikas teritorijā radītajiem atkritumiem.	Ventspils, Talsu iela 69				

13.	41.	5.3.1 Atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstība Vienlaicīgi, lai turpinātu sistēmas attīstību, ir rekomendējama pieejas maiņa – proti – ņemot vērā, ka dalītās vākšanas infrastruktūras izveidē ir sasniegti noteiktie minimālie standarti, būtu rekomendējama dalītās vākšanas integrēšana kopējā atkritumu sistēmā nosakot, ka atsevišķs konteiners pārstrādei derīgu materiālu uzkrāšanai ir jānodrošina noteiktā daļā vietu, kur ir izvietoti konteineri sadzīves atkritumu uzkrāšanai – šāda pieeja pēc būtības jau tiek īstenota šobrīd, jo daļā no konteineru laukumiem, kas izvietoti daudzdzīvokļu masīvos kā arī individuāliem klientiem, vienviet ir uzstādīti konteineri, gan nešķirotu sadzīves atkritumu savākšanai, gan pārstrādei derīgu materiālu savākšanai – šādas prakses paplašināšana ir rekomendējama, ciktāl tas ir iespējams ņemot vērā izmaksu un ieguvumu attiecību.	Lūdzam papildināt tekstu atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas likumam: 5.3.1 Atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstība Vienlaicīgi, lai turpinātu sistēmas attīstību, ir rekomendējama pieejas maiņa – proti – ņemot vērā, ka dalītās vākšanas infrastruktūras izveidē ir sasniegti noteiktie minimālie standarti, būtu rekomendējama dalītās vākšanas integrēšana kopējā atkritumu sistēmā nosakot, ka atsevišķs konteiners pārstrādei derīgu materiālu uzkrāšanai ir jānodrošina noteiktā daļā vietu, kur ir izvietoti konteineri sadzīves atkritumu uzkrāšanai – šāda pieeja pēc būtības jau tiek īstenota šobrīd, jo daļā no konteineru laukumiem, kas izvietoti daudzdzīvokļu masīvos, kā arī individuāliem klientiem, vienviet ir uzstādīti konteineri, gan nešķirotu sadzīves atkritumu savākšanai, gan pārstrādei derīgu materiālu savākšanai – šādas prakses paplašināšana ir rekomendējama, ciktāl tas ir iespējams ņemot vērā izmaksu un ieguvumu attiecību <u>un atbilstoši pašvaldībās noteiktajām prasībām atkritumu dalītai vākšanai.</u>
14.	42.	5.3.3. AARC – poligonu “Janvāri” un “Pentuļi” infrastruktūras attīstība	Nav izvērtējuma, vai poligonā “Pentuļi” esošo anaerobās fermentācijas iekārtu jauda ir pietiekoša visu AAR savāktu bioloģisko un bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādei. Lūdzam precizēt/konkretizēt veicamos pasākumus – kādas iekārtas papildus ir nepieciešamas, ņemot vērā prognozējamo attiecīgo atkritumu apjomu, t.sk. notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu apsaimniekošanas iekārtas.

15.	43.	5.3.3.sadaļa "AARC – poligonu "Janvāri" un "Pentuļi" infrastruktūras attīstība". Poligonā "Pentuļi" "notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu pārstrādes iekārtu ierīkošana - plānots īstenot sadarbībā ar Ventspils notekūdeņu attīrīšanas iekārtu apsaimniekotāju SIA "Ūdeka";"	Izteikt pasākuma redakciju sekojoši: "notekūdeņu attīrīšanas iekārtu atūdeņoto dūņu pārstrādes iekārtu ierīkošana - plānots īstenot sadarbībā ar pašvaldības izvēlēto ūdenssaimniecības sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju, kurš būs atbildīgs par notekūdeņu dūņu apsaimniekošanu pašvaldības teritorijā;" Pamatojums: Atbilstoši Plāna "Notekūdeņu dūņu apsaimniekošanas stratēģija 2023.-2028. gadam" (mk.gov.lv) projektam, kura 75.lpp. ir noteikti pašvaldības domes pienākumi un rīcība notekūdeņu dūņu apsaimniekošanas pārvaldībā: "Pašvaldības dome veic izmaiņas lēmumā vai pieņem jaunu lēmumu par ūdenssaimniecības sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju un atbildīgo par notekūdeņu dūņu apsaimniekošanu pašvaldības teritorijā". Līdz ar to, AAPP konkrētu sadarbības partneri pasākumu kompleksā šobrīd nevar nosaukt.
16.	47.-48.	6.1. Iespējamie AARC izveides modeļi un darbības zonas (...)	Atkritumu apsaimniekošanas plāna 6.1.punktā, 47.lappuses pēdējā rindkopā būtu jānorāda korekti, ka pašvaldības SIA "Ventspils labiekārtošanas kombināts" kapitāla daļu turētāja ir nevis Ventspils valstspilsēta, bet Ventspils valstspilsētas pašvaldība.
17.	52.		Nav skaidrs, kur var utilizēt/izmantot bioloģisko atkritumu pārstrādes galaproduktu?

<i>Vides pārskata projekts</i>			
18.	5.	5.tabulā "Plāna projekta īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums" sadaļā "Atkritumu apglabāšana"	Lūdzam papildināt ar to, ka poligonos poligonu gāzes savākšanas un sadedzināšanas iekārtas nodrošināšana attiecināma tikai uz poligonu "Janvāri".
19.	22.	5. sadaļa "Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas." Emisiju, smaku un trokšņa līmeņa novērtējums SAP "Pentuļi" apkārtnē "PSIA „Ventpils labiekārtošanas kombināts" sadarbībā ar Ventpils pašvaldības SIA „Ūdeka" plāno attīstīt sadzīves notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu pārstrādi, izvēloties tādas apsaimniekošanas metodes, kuras rada pēc iespējas mazāku ietekmi uz vidi, gaisa kvalitāti, tai sk. smaku veidošanos."	Izteikt pasākuma redakciju sekojoši: "PSIA „Ventpils labiekārtošanas kombināts" plāno, sadarbībā ar pašvaldības izvēlēto ūdenssaimniecības sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju, kurš būs atbildīgs par notekūdeņu dūņu apsaimniekošanu pašvaldības teritorijā attīstīt sadzīves notekūdeņu attīrīšanas iekārtu atūdeņoto dūņu pārstrādi, izvēloties tādas apsaimniekošanas metodes, kuras rada pēc iespējas mazāku ietekmi uz vidi, gaisa kvalitāti, tai sk. smaku veidošanos." Pamatojums: Atbilstoši Plāns "Notekūdeņu dūņu apsaimniekošanas stratēģija 2023.-2028. gadam" (mk.gov.lv) projektu, 75.lpp pašvaldības domes pienākumiem un rīcībai notekūdeņu dūņu apsaimniekošanas pārvaldībā: "Pašvaldības dome veic izmaiņas lēmumā vai pieņem jaunu lēmumu par ūdenssaimniecības sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju un atbildīgo par notekūdeņu dūņu apsaimniekošanu pašvaldības teritorijā" Līdz ar to, VPP konkrētu sadarbības partneri pasākumu kompleksā šobrīd nevar nosaukt.

20.	23. un 32.	Plānotās darbības piegulošajā teritorijā vai nelielā attālumā no tās atrodas vairāki rūpnieciska rakstura uzņēmumi un infrastruktūras objekti, kuru teritorijās notiek aktīva saimnieciskā darbība. Plānotās katlu mājas darbības nodrošināšanai tiks izmantoti PSIA "Ventspils siltums" esošās katlu mājas teritorijā esošie infrastruktūras objekti. Nav paredzēts, ka tiks izmantotas vai jebkādā veidā skartas piegulošā uzņēmuma – SIA "Ventspils nafta" inženierkomunikācijas ne būvniecības, ne turpmākās ekspluatācijas periodā.	No š. g. 19. augusta SIA "Ventspils nafta" termināls" mainīts nosaukums – SIA "Vitol Terminal Latvia". Aicinām izmantot aktuālo minētā uzņēmuma nosaukumu.
21.	36.		BNA kompostēšanas laukumā vai kaut kur citur būtu jānodrošina arī BNA savākšanai un pārvadāšanai izmantojamo konteineru, tvertņu un transporta līdzekļu tīrīšana/mazgāšana un dezinfekcija.

3. pielikums

Pārskats par sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtajiem priekšlikumiem

Nr. p. k.	Priekšlikums/komentārs	Skaidrojums/norāde uz veiktajiem labojumiem
Veselības inspekcijas Kurzemes kontroles nodaļas, 2023. gada 13. septembra vēstule Nr. 2.4.6.-1./556		
1.	Veselības inspekcijai nav iebildumu un citu priekšlikumu plānošanas dokumenta "Ziemeļkurzemes reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāns 2023.-2027. gadam" projektam un Atkritumu apsaimniekošanas plāna stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskatam.	Pieņemts zināšanai.
Valsts vides dienesta Atļauju pārvalde, 2023. gada 07. septembra vēstule 2.4/AP/9867/2023		
2.	Dienests, izvērtējot iepriekš minētos dokumentu projektus, secina, ka tie kopumā atbilst Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2021. - 2028. gadam paredzētajām rīcībām un ir izstrādāti atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” prasībām. Bet, Dienests aicina stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma vides pārskata projektā veikt labojumus un papildinājumus:	Pieņemts zināšanai.
3.	Vides pārskata 36.lpp. labot Ministru kabineta noteikumu Nr.485 nosaukumu, rakstot "Atsevišķu veidu bīstamo atkritumu apsaimniekošanas kārtība un prasības titāna dioksīda ražošanas iekārtu radīto emisiju ierobežošanai, kontrolei un monitoringam".	Ņemts vērā. Ministru kabineta noteikumu nosaukums precizēts.
4.	Vides pārskata 9.sadaļā "Īss iespējamo alternatīvu izvēles pamatojums, stratēģiskā novērtējuma veikšanas apraksts, norādot arī problēmas nepieciešamās informācijas ieguvē" norādīts, ka "Detalizēts izklāsts saistībā ar piemērotāko alternatīvu izvērtēšanu sniegts Plānā", bet iepazīstoties ar Plānu informācija nav pārskatāma. Lūdzam informāciju par alternatīvu izvērtējumu iekļaut Vides pārskatā.	Ņemts vērā. Vides pārskata 9. nodaļa papildināta ar alternatīvu analīzi.
Dabas aizsardzības pārvalde, 2023. gada 26. septembra vēstule 4.8/5932/2023-N		
5.	Pārvalde ir iepazinusi ar projekta SIVN un Plānu un atzinīgi vērtē šajos dokumentos ietvertu informāciju. Kopumā atkritumu apsaimniekošanas pilnveide un ar aprites ekonomikas ieviešanu saistītie jautājumi pozitīvi ietekmēs vidi, to starp īpaši aizsargājamas dabas teritorijas- primāri jau samazinot atkritumu	Pieņemts zināšanai.

Nr. p. k.	Priekšlikums/komentārs	Skaidrojums/norāde uz veiktajiem labojumiem
	apjomu, kas nonāk dabā. Pārvalde neizvirza papildus nosacījumus tālākais dokumenta virzībai.	
Ventspils valstspilsētas pašvaldība, 2023. gada 21. septembra vēstule Nr. 1-44/2-4162-6		
6.	Ministru kabineta 02.12.2014. noteikumos Nr.737 "Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumi" (turpmāk – MKN 737) ir noteikts plānā ietveramais saturs, to izstrādāšanas, apstiprināšanas, aktualizācijas un spēka zaudēšanas kārtība, darbības termiņš un pārskatu sniegšanas kārtība, kā arī to ietekmes izvērtēšanas (izņemot stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu) kārtība. Lūdzam precizēt Atkritumu apsaimniekošanas plāna projektu atbilstoši MKN 737 noteiktajām prasībām par plāna izstrādi (IV. sadaļa "Plāns"), t.sk. papildināt ar informāciju par plāna sasaisti ar citiem attīstības plānošanas dokumentiem, attiecīgās nozares prioritātēm, tiesību aktiem, Eiropas Savienības tiesību aktiem un Eiropas Savienības politiku instrumentiem, sniedzot atsauci uz konkrētiem attiecīgo dokumentu politikas mērķiem, rīcības virzieniem un uzdevumiem. Ņemot vērā Valsts Kontroles norādījumus, lūdzam Atkritumu apsaimniekošanas plāna projektā minētos pasākumus sasaistīt ar ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem/apakšmērķiem.	Ņemot vērā Atkritumu apsaimniekošanas likuma 9. panta 4. punktā noteikto: "Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna un reģionālo plānu saturu, saskaņošanas, sabiedriskās apspriešanas, ieviešanas, novērtēšanas un pārskatīšanas kārtību nosaka Ministru kabinets. Attiecīgi, valsts un reģionālo plānu izstrādi regulē Ministru kabineta 2021. gada 22. jūnija noteikumi Nr. 397 "Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas valsts un reģionālajiem plāniem un atkritumu rašanās novēršanas valsts programmu". Ziemeļkurzemes reģionālais atkritumu plāns ir izstrādāts ņemot vērā šo noteikumu prasības. Kas attiecās uz informāciju par plāna sasaisti ar starptautiskajiem un nacionāla līmeņa plānošanas dokumentiem, tad šī informācija ir atspoguļota "Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna 2021.-2028. gadam" 1. pielikumā. Ņemot vērā, ka reģionālajā plānā paredzētie pasākumi ir pakārtoti valsts plānā paredzētajiem, informācija par sasaisti ar citiem plānošanas dokumentiem reģionālajā plānā netiek dublēta.
7.	Lūdzam papildināt Atkritumu apsaimniekošanas plāna projekta tabulu 7-1 vai 7-2 ar šādu informāciju: • sasniedzamais mērķis, ar kuru ir saistīts katrs pasākums; • pasākuma īstenošanas iznākuma rādītājs.	Ņemts vērā. Plānoto pasākumu sasaiste ar AAVP, RAAP mērķiem un pašvaldību attīstības plānošanas dokumentos ietvertajiem pasākumiem ir atspoguļota plāna tabulā 9-1. Tabula 9-1 papildināta ar aprakstu par katra plānā paredzētā pasākuma īstenošanas iznākuma rādītāju.
8.	Lūdzam papildināt Atkritumu apsaimniekošanas plāna projekta tabulas un attēlus ar datu avotiem.	Ņemts vērā. Dokuments papildināts ar atsaucēm uz datu avotiem.

Nr. p. k.	Priekšlikums/komentārs	Skaidrojums/norāde uz veiktajiem labojumiem
9.	Lūdzam precizēt tekstu, minot pieņemtos MK noteikumus: Ministru kabineta 16.06.2023. noteikumi Nr. 301 Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem. Lūdzam precizēt tekstu atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas likuma 8. pantam: Izdod saistošos noteikumus par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu savā administratīvajā teritorijā, nosakot šīs teritorijas dalījumu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas zonās, prasības atkritumu savākšanai, arī minimālajam sadzīves atkritumu savākšanas biežumam, pārvadāšanai, pārkraušanai, šķirošanai un uzglabāšanai, prasības liela izmēra atkritumu, sadzīvē radušos bīstamo atkritumu un mājstaimniecībās radīto būvniecības atkritumu apsaimniekošanai, prasības atkritumu dalītās savākšanas organizēšanai, kā arī šo atkritumu savākšanas biežumam, un kārtību, kādā veicami maksājumi par atkritumu apsaimniekošanu.	Ņemts vērā. Dokuments precizēts.
10.	Lūdzam precizēt 3.3 nodaļu, ievietojot atsauci uz dokumentu.	Ņemts vērā. Dokuments precizēts pievienojot atsauces.
11.	Aicinām precizēt uzņēmuma nosaukumu, proti, SIA "Jāņa sēta".	Ņemts vērā. Nosaukums precizēts.
12.	Lūdzam precizēt Atkritumu apsaimniekošanas plāna projekta 20. atsauci šādā redakcijā: "Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgā ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam, Ventspils, 2022".	Ņemts vērā. Atsauce precizēta.
13.	Lūdzam rekomendētos pasākumus papildināt ar: - pārstrādes iekārtu izveidošanu / kompostēšanas laukumu ierīkošanu; - specializētā autotransporta, specializēto konteineru mazgāšanas un dezinfekcijas vietu ierīkošana.	Ņemts vērā. Papildus informācijai par pārstrādes iekārtu, kompostēšanas laukumu ierīkošanu un autotransporta iegādi, kas iekļauta plāna 5.3.3. un 5.3.4. apakšpunktos, minētās aktivitātes iekļautas arī plāna tabulā 5-1. Tāpat plāna tabula 5-1 papildināta ar pasākumu – konteineru mazgāšanas un dezinfekcijas vietu ierīkošana.

Nr. p. k.	Priekšlikums/komentārs	Skaidrojums/norāde uz veiktajiem labojumiem
14.	Ņemot vērā pašvaldību atšķirīgo pieeju liela izmēra atkritumu apsaimniekošanā, lūdzam precizēt tekstu Tabulā 5-1 ZKAAR rekomendētie pasākumi: Liela izmēra atkritumu apsaimniekošanas pilnveidošanai rekomendēts paredzēt sekojošus pasākumus: - daudzdzīvokļu namu kvartālos ar kopējiem sadzīves konteineru laukumiem izveidot šīs atkritumu plūsmas īslaicīgai uzkrāšanai paredzētas atsevišķas novietnes vai lielizmēra konteinerus, tostarp ievērojot katras pašvaldības saistošo noteikumu nosacījumus. Novietņu ierīkošanu un uzturēšanu apmaksā atkritumu radītāji.	Ņemts vērā. Teksts papildināts atbilstoši rekomendācijām.
15.	Lūdzam rekomendētos pasākumus papildināt ar kompostēšanas vietas ierīkošanu.	Kompostēšanas vietu ierīkošana ir paredzēta īstenojamo pasākumu plānā, skat. nodaļu 5.3.4. "b" punktu.
16.	Lūdzam rekomendētos pasākumus konkretizēt ar risinājumiem liela izmēra atkritumu, būvniecības atkritumu, notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu pārstrādei/reģenerācijas (kādas iekārtas tiek plānots izmantot).	Ņemts vērā. Papildināts plāna 5.3.3. nodaļas, sadaļas "Poligons Pentuļi" "d" apakšpunkts norādot, ka tiks iegādātas smalcināšanas un šķirošanas iekārtas un izbūvēti nepieciešamie laukumi un telpas. Precīza iekārtu specifikācija un darbu apjomi ir nosakāmi pirms pasākuma īstenošanas sagatavojot tehniski ekonomisko pamatojumu. Attiecībā uz notekūdeņu dūņām papildināts apakšpunkts "f" norādot, ka plānotā pārstrādes tehnoloģija ir kompostēšana vējbrīdās. Precīza iekārtu specifikācija un darbu apjomi ir nosakāmi pirms pasākuma īstenošanas sagatavojot tehniski ekonomisko pamatojumu.
17.	Ņemto vērā, ka Atkritumu apsaimniekošanas plāna projekta tabulā Nr. 5-2 ir iekļauti ne tikai plānotie, bet arī realizācijā esoši projekti (piemēram, projekts "No atkritumiem iegūtā kurināmā reģenerācijas iekārtu izbūve Ventspilī, Talsu ielā 69"), rosinām tabulas nosaukumu izteikt šādā redakcijā: "Tabula Nr. 5-2. Pašvaldību realizācijā esošie un plānotie pasākumi". Vienlaikus lūdzam precizēt plānošanas dokumenta nosaukumu, izsakot to šādā redakcijā: "Ventspils valstspilsētas pašvaldības rīcības plāns 2021.-2027.gadam".	Ņemts vērā. Tabulas nosaukums precizēts.

Nr. p. k.	Priekšlikums/komentārs	Skaidrojums/norāde uz veiktajiem labojumiem
18.	Aicinām korekti norādīt plānošanas dokumenta nosaukumu, proti, Ventspils valstspilsētas pašvaldības investīciju plāns 2021.-2027. gadam. Vienlaikus rosinām projekta Nr. 5.2.1.3/18/A/001 “No atkritumiem iegūtā kurināmā reģenerācijas iekārtu izbūve Ventspilī, Talsu ielā 69” rezultātu aprakstu izteikt tādā redakcijā, kā ir fiksēts Ventspils valstspilsētas pašvaldības investīciju plānā 2021.-2027. gadam, kā arī tā projektā (turpmāk – Investīciju plāna projekts): “No atkritumiem iegūtā kurināmā reģenerācijas iekārtu izbūve Ventspilī, Talsu ielā 69. Projekta mērķis ir samazināt apglabājamo atkritumu daudzumu un attīstīt atkritumu reģenerāciju ar enerģijas atguvi no Latvijas Republikas teritorijā radītajiem atkritumiem. Mērķa īstenošana nodrošinās saistošo normatīvo aktu prasību atkritumu apsaimniekošanas jomā izpildi – samazinās apglabājamo atkritumu apjomu un palielinās atkritumu reģenerācijas īpatsvaru.” Sinhronizācijas nolūkos aicinām Atkritumu apsaimniekošanas plāna projekta tabulā Nr. 5-2 iekļaut projektu idejas “Pārejas uz aprites ekonomiku veicināšana, t. sk.”, “Atkritumu dalītās vākšanas sistēmas paplašināšana un pilnveidošana”, “Poligona “Pentuļi” reģenerācijas jaudu palielināšana”, kas ir fiksētas Investīciju plāna projektā.	Ņemts vērā. Nosaukums un teksts precizēts.
19.	Lūdzam papildināt tekstu atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas likumam: 5.3.1 Atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstība Vienlaicīgi, lai turpinātu sistēmas attīstību, ir rekomendējama pieejas maiņa – proti – ņemot vērā, ka dalītās vākšanas infrastruktūras izveidē ir sasniegti noteiktie minimālie standarti, būtu rekomendējama dalītās vākšanas integrēšana kopējā atkritumu sistēmā nosakot, ka atsevišķs kontainers pārstrādei derīgu materiālu uzkrāšanai ir jānodrošina noteiktā daļā vietu, kur ir izvietoti konteineri sadzīves atkritumu uzkrāšanai – šāda pieeja pēc būtības jau tiek īstenota šobrīd, jo daļā no konteineru laukumiem, kas izvietoti daudzdzīvokļu masīvos, kā arī individuāliem klientiem, vienuviet ir uzstādīti konteineri, gan nešķirotu sadzīves atkritumu savākšanai, gan pārstrādei derīgu materiālu savākšanai – šādas prakses paplašināšana ir rekomendējama, ciktāl tas ir iespējams ņemot vērā izmaksu un	Ņemts vērā. Teksts papildināts.

Nr. p. k.	Priekšlikums/komentārs	Skaidrojums/norāde uz veiktajiem labojumiem
	ieguvumu attiecību un atbilstoši pašvaldībās noteiktajām prasībām atkritumu dalītai vākšanai.	
20.	Nav izvērtējuma, vai poligonā “Pentuļi” esošo anaerobās fermentācijas iekārtu jauda ir pietiekoša visu AAR savāktu bioloģisko un bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādei. Lūdzam precizēt/konkretizēt veicamos pasākumus – kādas iekārtas papildus ir nepieciešamas, ņemot vērā prognozējamo attiecīgo atkritumu apjomu, t.sk. notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu apsaimniekošanas iekārtas.	Poligonā “Pentuļi” esošo anaerobās fermentācijas iekārtu jauda ir pietiekoša poligona apkalpoto pašvaldību (Ventspils valstspilsēta, Ventspils un Kuldīgas novadi) apsaimniekoto bioloģisko atkritumu pārstrādei (esošā jauda norādīta tabulā 2-11). Papildus ir nepieciešamas iekārtas bioloģisko atkritumu, t.sk. dalīti savāktu bioloģisko atkritumu pirmapstrādei (smalcināšanai, nevēlamu piemaisījumu atdalīšanai) un pēcapstrādei – sijāšanai / frakcionēšanai, skat. precizējumu plāna 5.3.3. nodaļas, sadaļas “Poligons Pentuļi” “a” apakšpunktā. Informācija par notekūdeņu attīrīšanas iekārtu dūņu plānoto pārstrādi – skat. 5.3.3. nodaļas, sadaļas “Poligons Pentuļi” “f” apakšpunktu.
21.	Izteikt pasākuma redakciju sekojoši: “notekūdeņu attīrīšanas iekārtu atūdeņoto dūņu pārstrādes iekārtu ierīkošana - plānots īstenot sadarbībā ar pašvaldības izvēlēto ūdenssaimniecības sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju, kurš būs atbildīgs par notekūdeņu dūņu apsaimniekošanu pašvaldības teritorijā;”	Ņemts vērā. Teksts precizēts.
22.	Atkritumu apsaimniekošanas plāna 6.1.punktā, 47.lappuses pēdējā rindkopā būtu jānorāda korekti, ka pašvaldības SIA “Ventspils labiekārtošanas kombināts” kapitāla daļu turētāja ir nevis Ventspils valstspilsēta, bet Ventspils valstspilsētas pašvaldība.	Ņemts vērā. Teksts precizēts.
23.	Nav skaidrs, kur var utilizēt/izmantot bioloģisko atkritumu pārstrādes galaproduktu?	Kopumā bioloģisko atkritumu pārstrādes galaprodukts ir izmantojams gan inženiertehniskām vajadzībām, t.sk. poligona tehnoloģisko procesu nodrošināšanai (piemēram: apglabāto atkritumu slāņa ikdienas pārklāšanai), gan degradēto teritoriju rekultivācijai un apstrāde augsnē, kas rada ekoloģiskus vai lauksaimniecības uzlabojumus. Galaprodukta izmantošanas veidu nosaka atbilstoši produkta kvalitātes rādītājiem.

Nr. p. k.	Priekšlikums/komentārs	Skaidrojums/norāde uz veiktajiem labojumiem
24.	BNA kompostēšanas laukumā vai kaut kur citur būtu jānodrošina arī BNA savākšanai un pārvadāšanai izmantojamo konteineru, tvertņu un transporta līdzekļu tīrīšana/mazgāšana un dezinfekcija.	Ņemts vērā. Plāna tabula 5-1. papildināta ar pasākumu – konteineru mazgāšanas un dezinfekcijas vietu ierīkošana.
25.	Vides pārskatā 5.tabulā "Plāna projekta īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums" sadaļā "Atkritumu apglabāšana" papildināt ar to, ka poligonos poligonu gāzes savākšanas un sadedzināšanas iekārtas nodrošināšana attiecināma tikai uz poligonu "Janvāri".	Ņemts vērā. Vides pārskata 5. tabula atbilstoši korigēta.
26.	Vides pārskatā 5. sadaļa "Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas." Emisiju, smaku un trokšņa līmeņa novērtējums SAP "Pentuļi" apkārtnē Izteikt pasākuma redakciju sekojoši: "PSIA „Ventspils labiekārtošanas kombināts" plāno, sadarbībā ar pašvaldības izvēlēto ūdenssaimniecības sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju, kurš būs atbildīgs par notekūdeņu dūņu apsaimniekošanu pašvaldības teritorijā attīstīt sadzīves notekūdeņu attīrīšanas iekārtu atūdeņoto dūņu pārstrādi, izvēloties tādas apsaimniekošanas metodes, kuras rada pēc iespējas mazāku ietekmi uz vidi, gaisa kvalitāti, tai sk. smaku veidošanos."	Ņemts vērā. Vides pārskats precizēts.
27.	No š. g. 19. augusta SIA ""Ventspils nafta" termināls" mainīts nosaukums – SIA "Vitol Terminal Latvia". Aicinām izmantot aktuālo minētā uzņēmuma nosaukumu.	Ņemts vērā. Vides pārskats precizēts.
Talsu novada pašvaldības Īpašumu un vides aizsardzības nodaļa		
28.	"Sasniedzamie mērķi": īstenojot reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu, tiek ievērotas normatīvo aktu prasības, tajā skaitā Eiropas Savienības noteiktie mērķi attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbības efektivitāti un kvalitāti, tiek īstenoti valsts, reģionālā un vietējā līmeņa plānošanas dokumentos paredzētie pasākumi attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanu. - Vai šis ir definējams kā mērķis?	Ņemts vērā. Mērķa formulējums precizēts.
29.	"Sasniedzamie mērķi": atkritumu apsaimniekošanas sektorā iesaistītie pakalpojuma sniedzēji strādā izmantojot ilgtspējīgus risinājumus un labākās	Ņemts vērā. Mērķa formulējums precizēts.

Nr. p. k.	Priekšlikums/komentārs	Skaidrojums/norāde uz veiktajiem labojumiem
	pieejamās tehnoloģijas visos atkritumu apsaimniekošanas posmos - Pārskatīt mērķa definējumu.	
30.	"Atkritumu ražošanas prognoze": Prognozes sagatavošanā un plānotajās atkritumu apsaimniekošanas darbībās tiek pieņemts, ka radītais atkritumu apjoms ir vienlīdzīgs ar savākto atkritumu apjomu - Vai tiešām saražotais pret savākto ir 1:1?	Jā, šāda ir vispārējā pieeja, kas tiek izmantota sadzīves atkritumu masas bilances aprēķinos, šādu pieeju, sagatavojot valsts statistikas pārskatu 3A kopsavilkumus par radīto sadzīves atkritumu daudzumu izmanto arī Latvijas vides ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra. Attiecībā uz sadzīves atkritumiem nav metodoloģijas/datu, kas ļautu atsevišķi identificēt tieši radīto atkritumu apjomu.
31.	"Bioloģisko atkritumu dalītā vākšana" - Pie sistēmas noteikti jāpiemin konteineru kopšanas/mazgāšanas procedūras efektīva ieviešana, izvešanas biežuma izvērtējums, sezonālitate	Ņemts vērā. Prasības iekļautas Plāna tabulas 5-1 trešajā punktā.
32.	"Būvniecības un būvju nojaukšanas atkritumu apsaimniekošana" - Piedāvāt saimnieciski izdevīgāku pakalpojuma maksu atkritumu rašanās vietā jau šķirotiem būvniecības atkritumiem.	Ierosinājums ir atbalstāms, bet šo jautājumu jārisina ar līguma starp operatoru un pašvaldību/atkritumu radītāju par atkritumu apsaimniekošanu nosacījumiem (attiecināms uz māsaimniecībās radītajiem būvniecības atkritumiem. Atkritumu apsaimniekošanas likuma 18. pants). Attiecībā uz būvniecības un ēku nojaukšanas atkritumiem, kas rodas ārpus māsaimniecībām, darbojas regulējums par ražošanas atkritumu apsaimniekošanas maksas noteikšanu, kur maksa tiek noteikta atkritumu radītājam vienojoties ar apsaimniekotāju (Atkritumu apsaimniekošanas likuma 38. pants).

Domes priekšsēdētājs

Jānis Vītolīņš

Ventspils domes administrācijas
Ekonomikas un iepirkumu nodaļas vadītājs

Austris Galindoms